ט"ו אב תשל"ט, 8.8.79 מספר 2188 76 עמודים שנה 43 המחיר : 25.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הטרגדיה של יוסף טרומפלדור

טרומפלדור
ואשתו
ביום
הכלולות

הרצח

באוטובוס

תה על הקרח.
TEA ON THE ROCKS.
אין משקה יותר מוצלח לקיץ.
קח לך חופשה קטנה בבית
עם כוס תה על הקרח,
המשקה המרגיע את
הצמא-ואותך.
איך מכינים
תה על הקרח
ב-60 שניות.
שמים בכוס גבוהה שקיק
תה ויסוצקי 2 גרם (ל"תה על
הקרח" דרושה תמצית חזקה).
מוזגים מעט מים רותחים,
שמים סוכר ובוחשים.
מוסיפים קוביות קרח, מים
צוננים ופלח לימון.
ניתן גם להכין מראש קנקן
של"תה על הקרח" שיהיה תמיד
במקרר להנאתך ולהנאת אורחייך
תה אמיתי זה ויסוצקי. כבר 130 שנה.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך־משנה: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת יש־ראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגיזה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבו

מדוע אסרה הצנזורה הצבאית את פירסום הפרשה שבה הורשע הקצין ב־מיבצע־ליטאני?

אותה פרשה עוררה ויכוחים רבים, מב־חינת ההשלכות המוסריות, הצבאיות והמ־דיניות. אך את השאלה הצנזורלית יש לבחון לחוד.

שמעתי רק נימוק סביר אחד לאיסור הפירסום. אם יפורסמו הפרטים המחרידים של המיקרה, כך נאמר, עלול הדבר לש־מש עילה לאוייב, במילחמת־עתיד, להת־נכל לשבויים שלנו.

נראה לי כי נימוק זה מופרך מיסודו. ההיפך הוא נכון.

אילו פורסם מייד מלוא פסק־הדין של בית־המישפט הצבאי, בערכאה ראשונה ו/או השנייה, היה הדבר משמש אות־כבוד לישראל, ולקח לכל אויביה. הנה, אמנם, בוצע פשע־מילחמה בידי חייל צה"ל, אך ישראל הגיבה כפי שמדינת־תרבות מגיבה: החייל הועמד לדין, הוא הורשע ונענש בכל חומר הדין. לא זה בילבד שלא היה ניתן הכשר להתנכלות בשבויים שלנו, אלא להיפך — היה מוכח שישראל מקפידה על מוסר־המילחמה ללא־דופי.

דווקא המתקת־העונש היא העלולה להשפיע בכיוון ההפוך. היא היתה עלולה לעורר את הרושם שגם פשע־מילחמה מצוייע — ולא יתואר פשע מחריד מזה מבחינת שיפלותו ואכזריותו — אינו נחשב בישראל כמעשה חמור. זה היה עלול לתת הכשר לאויבים ולמתנכלים. והרי תמימות היא לחשוב כי פרטי המעשה היו נשמ־רים בסוד לאורך ימים. במוקדם או במ־אוחר היו הדברים מגיעים לאוזניו של כתב זר, ומוצאים את מקומם בעיתון זר. אין אנו חברה סגורה, ואין כל אפשרות לשמור אצלנו על סודות מסוג זה.

אני שמח שהודעת הרמטכ"ל מן השבוע שעבר, בעיקבות נאומי בכנסת, תיקנה לפחות חלקית את הנזק וקבעה חד־משמ־עית את דבקות ישראל בכללים ובנוהלים של מוסר־הלחימה.

שמא יראו הגויים

נדמה לי שהסיבה האמיתית לגניזת הפירסום היא פחות הגיונית ויותר אינס־טינקטיבית: נעשתה נבלה בישראל, ומר־טב שהגויים לא יידעו על כך.

אותה הרגשה שלטה גם למחרת הפר־שה הנוראה של כפר־קאסם. פעולתי ב־שבועות האחרונים הודרכה לא־במעט על־ידי נסיוני באותה פרשה.

השתלשלות העניינים היתה כזו: הרא־שונים ששמעו על מה שאירע היו אנשי רק"ח (אז מק"י). ח"כ תופיק טובי מיהר לכפר וגבה שם את עדויות הניצולים. הוא רשם אותן במיכתב משוכפל, ושלח אותו לחברי־כנסת ולעורכי־עיתונים — כפי ש־עשיתי אני לפני שבועיים בפרשת ה־קציץ־הרוצח.

כשקיבלתי את הדפים המשוכפלים ו־קראתי אותם, נחרדתי כפי שלא נחרדתי מימי. אני מודה שבלילות נדודי־שינה שאלתי את עצמי שאלות, שמעולם לא הצגתי כמותן לעצמי לפני־כן, בדבר טיב עמי, וחובת הפרט במצב שבו יש לכאורה סתירה בין חובתו האנושית וחובתו ה־לאומית.

על הפרשה הוטל אז איפול חמור ביותר מטעם הצנזורה. היה מנוי וגמור עם ה־שילטון — ראש־הממשלה ושר־הביטחון דויד בן־גוריון, הרמטכ"ל משה דיין ועוד — לשמור על הפרשה בסוד כמוס.

החלטתי אז, בהתייעצות עם חברי־המע־רכת (ביניהם אורי שלג, אלכס מיסס, פרץ עופר ז"ל ואלי תבור), לפרסם את הדברים ויהי־מה. לא שמרנו החלטה זו בסוד. הודע־נו על כך לכל המוסדות. התכוננו לפרסם חוברת מיוחדת, ובה העדויות המלאות של הנשים והילדים שניצלו מתחת לעדימות הגוויות.

החלטה זו שברה את קשר־השתיקה. עוד לפני שהופיעה החוברת שלנו, הודיעה ה־צנזורה כי בוטל האיסור. דויד בן־גוריון החליט ללכת בדרך הפוכה. הוא הודיע על הפרשה לכנסת, הכנסת כיבדה את זכר החללים בקימה, נפתח המישפט ה־גדול וניתן פסק־הדין ההיסטורי של בנימין הלוי, שדיבר על „הדגל השחור של אי־החוקיות" המתנופף מעל לפקודות שהן בלתי־חוקיות בעליל ושאסור לחייל למלא אחריהן.

בדיעבד, בפרספקטיבה של יותר מ־22 שנים — האם נהגנו כשורה? האם הועלנו למדינה ולצה"ל, או להיפך?

נדמה לי שכל בר־דעת יסכים שעמדתנו הביאה ברכה. העולם אמנם שמע על הפר־שה המזעזעת, אך הוא גם נוכח לדעת כי ישראל היא מדינת־תרבות, המתקוממת נגד מעשים כאלה. ולראייה: כאשר הפיק מנגנון־התעמולה של אש"ף, בשנים ה־אחרונות, סרט־תעמולה על פרשת כפר־קאסם, בלטה בו העובדה כי צה"ל עצמו הוא ששפט את פושעי־המילחמה.

למרבה־הצער, הסתיים אותו סרט ב־הבאת העובדות היבשות על תקופות־המאסר שריצו הפושעים בפועל. גם אז הומתק עונשם עד כדי מיגימום מגוחך. אך לפחות לא נעשה הדבר למחרת פסק־הדין עצמו.

מאפיה שמאלנית בתנ"ך

ח"כ אגודת־ישראל, יעקוב גרוס, טען נגדי בעת הוויכוח, לפני שבועיים, כי פירסום הדברים עוזר רק לאויבי ישר־אל. קראתי לו קריאת־ביניים: „למי עזר פירסום הפרשה של נבות היזרעאלי?"

ואכן, עורכי התנ"ך השתייכו, בלי ספק, למאפיה השמאלית. טומי לפיד היה מסלק אותם מן הטלוויזיה, אחד־אחד. אהרון פאפו בוודאי לא היה מחדש את החוזה של אליהו הנביא, שהציג תמונה בלתי־מאוזנת של הפרשה.

כמו יורשיו בימינו, היה אחאב המלך בטוח כי אליהו הנביא הוא עוכר־ישראל. אליהו הטיח את אותה האשמה בפניו של המלך. מי צדק?

אפשר להתווכח על כך. אחאב היה מלך גדול, פטריוט נאמן. מימצאים ארכיאולו־גיים מעידים שהוא היה האדריכל של קו־אליציה מרחבית גדולה להגנה מפני הת־פשטות האשורים. התנ"ך עצמו מתאר את מותו בהערצה.

אולם לא עלה על דעתם של עורכי ה־תנ"ך לגנוז את הפרשה המבישה. להיפך: היא תוארה בפרוטרוט, מבלי להשמיט דבר.

יכול מישהו לטעון כי עורכי התנ"ך היו משוחדים, כאנשי המימפלגה הדתית, היה להם עניין בהשמצת המלך והמלוכה בכ־לל. הם רצו להאדיר ולפאר את זיכרו של אליהו, ומשום לא היה איכפת להם להכ־פיש את שמם של אחאב ואיזבל.

אולם אין להעלות טענה כזאת לגבי תיאור דמותו של דויד המלך. התנ"ך נע־רך סופית בתקופה שבה המתין עם־ישראל לבואו של המלך־המשיח, נצר לבית דויד. איזה עניין יכול היה להיות לעורכים להשמיץ את אבי־אבותיו של המשיח?

ובכל זאת: התנ"ך תיאר את דויד המלך כאדם שהיה מסוגל לכל מעשה־נבלה. מן התיאור עולה דמותו של אדם שהיה מוש־חת, בוגד, צמא־דם וסוטה־מין.

פרשת אוריה החיתי, האלוף שנשלח להיהרג בחזית כדי שהמלך יוכל לנאוף עם אשתו, תוארה בהרחבה, ללא כחל ושרק, בצבעים הקודרים ביותר. לגבי יחסיו עם הפלישתים אמנם לא הסיק ה־תנ"ך מסקנות, אך לא העלים את העוב־דות: בהיותו נרדף על־ידי שאול, עבר דויד את הקווים אל האוייב הפלישתי, שירת אותו, כיהן כמעין מושל־מחוז מטע־מם והיה מוכן להילחם בשורותיהם נגד עמו וארצו. הוא הומלך בישראל אחרי ש־צבא־שאול הובס בגילבוע, ואין ספק ש־ישראל היתה אז מדינת־חסות פלישתית. לישראלים ניתנה „אוטונומיה" ביהודה ו־שומרון, והפלישתים הציבו עליה את דויד.

התנ"ך גם פלש לצינעת־הפרט. אין הוא משאיר ספק לגבי היחסים ההומו־סכסו־אליים שבין דויד ויהונתן („אחי יהונתן נעמת לי מאד. נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים.") בצדק אימצו לעצמם, לאחרונה, ההומו־סכסואלים הישראליים את התואר „נעימים". מי שרוצה יכול לייחס משמ־עות הומו־סכסואלית גם לתפקידו של דויד הצעיר בחצר שאול. האם רק ניגן באוזני המלך הקשיש בשעות דיכאונו?

בימים שבהם נכתב התנ"ך, לא שרר יחס סלחני ל„נעימים". ההומו־סכסואלים נחשבו בישראל כפושעים, והתיאור התנ"כי לא מוסיף ליוקרת דויד המת.

התנ"ך עצמו שלל מדויד את הזכות להקים את בית־המיקדש, מכיוון ששפך דם רב מדי. ובכל זאת: התיאור השלם מעלה את דמותו של דויד כמלך בשר־ודם, אנושי ורבגוני, שעבר דרך ארוכה מחטאי נעוריו עד לתיפארת זיקנתו, מרו־דף־תענוגות שלוח־רסן עד לקשיש למוד־טרגדיות, לגיבור לאומי.

האם הייגו רוצים לראות במקום דמות תלת־ממדית זו של הרפתקן מפואר, אגדה חד־ממדית של מלך טוב ונחמד, המיטיב עם העם?

אנשי תיקשורת אמיתיים

בכך זאת נשאלת השאלה: מדוע החי־ליטו עורכי התנ"ך לפרסם את כל הפר־טים האלה? מדוע סיפרו לכל הגויים כי אבי־המשיח היה דמות כה מפוקפקת? והרי במשך אלפי שנים שעברו מאז, למדו מיליוני קוראי־התנ"ך בכל העולם כי המ־לך הגדול ביותר של היהודים עשה מעשים איומים כמעשה רצח־אוריה!

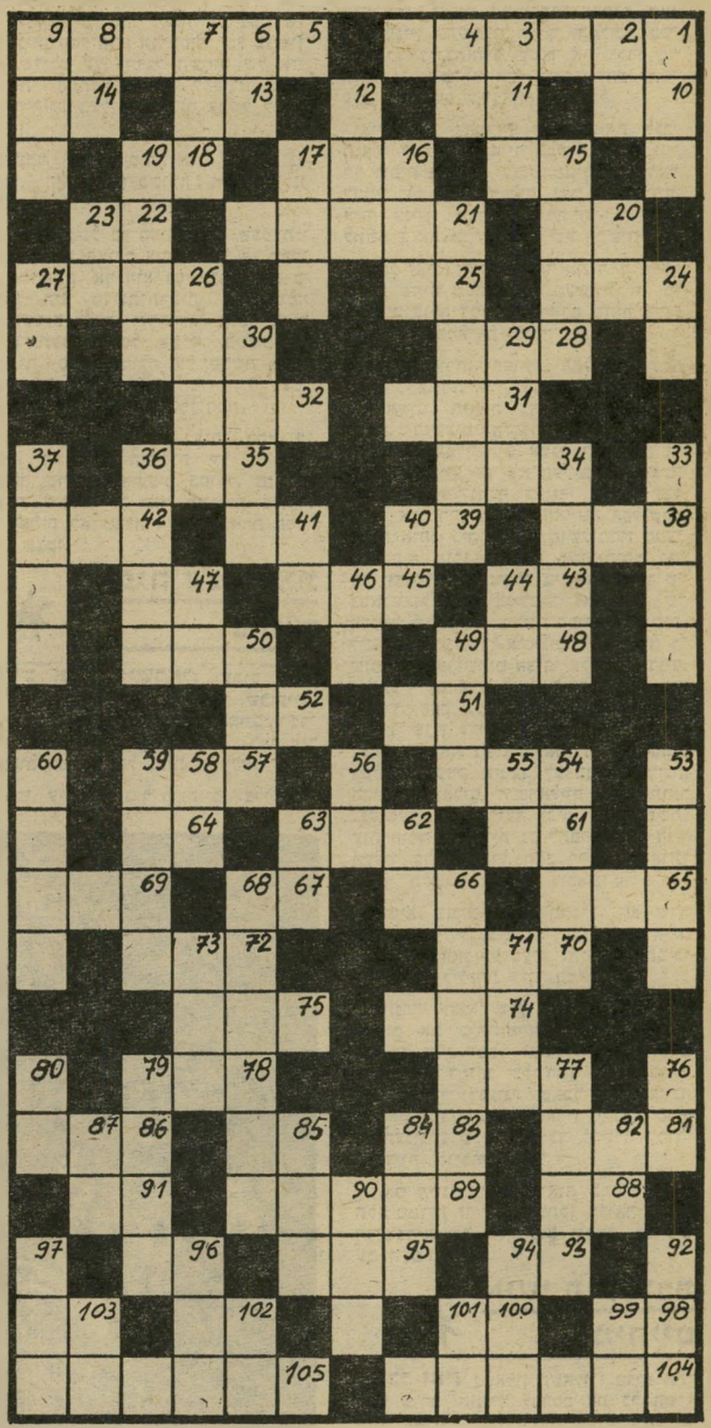
אני נוטה לחשוב כי עורכי־התנ"ך היו, במעמקי ליבם, אנשי־תיקשורת אמיתיים — סופרים ועיתונאים, לפי מושגי ימינו, שהאמינו כי האמת צריכה להיאמר, וכי זהו האינטרס העליון.

הם לא היו אנשי „מאפיה שמאלית". הם היו אנשים חדורים מוסר עמוק. טומי לפיד ודומיו היו בוודאי רואים בהם „יפי־נפש", „אכולי שינאה עצמית". אולם למר־בה המזל, ההיסטוריה העברית גנזה את הלפידים והפאפואים למיניהם, ושמרה דוו־קא את זיכרם של „עוכרי ישראל" מסוגו של התישבי — אנשי אמת, שהתריעו נגד מעשי נבלה ועוולה, ששברו כל קשר־שתיקה.

דויד ואוריה (ציור של רמברנדט)
נבלה בישראל

תשבץ העולם הזה 2188

מאוזן:

1) עלמות; 5) רויאלי; 10) מזמר; 11) פרפר־לילה; 13) זועף; 14) עליך לגעת! 15) הבל דק; 16) תבלין נפוץ; 18) בירה אירופית; 20) מגופה; 21) חלם; 22) מילת תנאי; 24) מגיבורי הוואי חמש־אפס; 25) כלי בשחמת; 26) מתוח על הקשת; 28) מעוברת; 30) כסות לרגל; 31) עוף־טרף; 32) הניאגרה הוא כזה; 24) האזנה דרוכה; 35) יהיה; 38) מורא; 39) תבלין מיזרחי; 41) שביב; 42) פרח־נוי; 43) מיקווה־מים ענקי; 45) עם־הארץ; 47) מידת־שטח; 48) בחיפזון; 50) פחד קל; 51) שאין נשמה באפו; 52) אסקופה; 54) חוק; 57) פסל בהיכל; 61) מסולם הצלילים; 62) סכין־גילוח; 64) מושם באף השור; 65) כר־מירעה; 66) לא עדין; 67) שמא; 69) עיר־נמל עתיקה בארץ; 70) עולם; 72) מחיצה בין חצרות; 74) יתרה; 75) בושם מיקראי; 77) מילחמה; 78) לכאן; 81) שיר־לכת צבאי; 83) כן, באנגלית; 85) מחוזי אמריקאי נודע (ש"מ); 86) ראפיה; 88) מסיפיק!; 89) חלקי המילה; 91) קידומת הולנדית; 93) בהשאלה: פתי; 95) כינוי לחבר; 96) מילת תנאי; 98) מעבד את הבצק; 100 שנון; 102) קידומת שמש־מעה שלילית; 103) כיסא־כבוד; 104) מן היבשות; 105 יפה מאד.

מאונך:

1) אולם; 2) נועם; 3) חלחלה; 4) סופה של ממלכת כוש; 6) אדמה המצויה בנגב; 7) מישתה; 8) סמל־יחידה; 9) מטרה; 12) עובד בית־המרחץ; 15) רצרצי־גלים; 16) מחלקת עבודות ציבוריות (ר"ת); 17) מחיצה; 19) חבל־ארץ בארץ; 20) שופט; 21) מופלאה לעין; 23) סיומת לרבות; 24) עולז; 26) יתרון; 27) אביון; 29) רעידת־אדמה; 30) בעל כושר התפוצצות; 33) לא־ממאיר; 34) חמסין; 36) צאצא; 37) מריבה; 40) בהשאלה: מרכז; 41) מתגורר; 44) מילת־שאלה; 46) נצח; 47) להבה; 49) יודה־רימונים; 50) רצון עז; 53) הגעה; 54) צורה; 55) מכינויי האלוהות; 56) יוצר עיגול (הפוך); 58) רטוב במיקצת; 59) שווי; 60) שיעור; 62) תרגילי־סדר (ר"ת); 63) משמש בקפיצה־לגובה; 66) לבוש בדואי; 68) אורות; 71) מצוי מתחת לעור; 73) מגילגולי הארבה; 76) במקום ההוא; 77) ציונרית המשמשת לשתייה; 79) לכאן; 80) ממשש; 82) בוא מלמעלה למטה!; 84) ישיש; 85) חינם; 87) בסיס; 90) איוושה; 92) גדוש; 94) איבחה; 96) עוף־טרף; 97) מאמר; 99) רומס בעקבו; 101) לא עבה; 102) חיפה; 103) כיוון ש־.

מכתבים

לפחור בשלום

על הסימפוזיון שנערך בנושאי שלום ושטחים („העולם הזה" 2187) ובעיית השטחים הכבושים בכלל.

ביום שלישי ה־24 ליולי, התכנסו אלופים ורב־אלוף (מיל.) לדון בסוגיית התנחלות וביטחון — האם הם משלימים זה את זה? כולם כאחד התחמקו מהתמקדות בנושא הסימפוזיון ובתשובה חד־משמעית לשאלה: האם ההתנחלות מסייעת או מזיקה לביטחון.

ישוב אזרחי עשוי להכשיל או להכביד על תכנון צבאי הן בתהליכי מיגננה והן במיתקפה, וזאת יש לאמר בריש גלי.

מירון להב, תל־אביב

מיום שהאדמה נכנסה לנו לדם, חדלנו להיות עם של עובדי אדמה והפכנו לאובדי־אלילים, לברוקרים לעסקני־אוויר ולרוב־צי־חופים. הפירמידה הבורוכובית המפורסמת נשארה על כנה. בשפיץ החד והדוקר שלה מכונסים להם כמה חקלאים למזכרת ולתיירים.

יש לי קרובים שהילד העירוני שלהם לא יודע מה זאת פרה ואיך עושה חמור. הוא מפחד מספרי־חיות המתאימים בהחלט לגילו.

מיום שהתחלנו להתנחל, הלך ורפה הקשר אל האדמה, במקום שיתחזק — ואין דרך חזרה.

כיוון שעל האדמות לא נוותר עוד לעולם, אני מציע להחזיר לערבים את השלום, זה הקלף היחיד שלנו שבו אנו יכולים לסחור.

אברהם שרון, עין־השופט

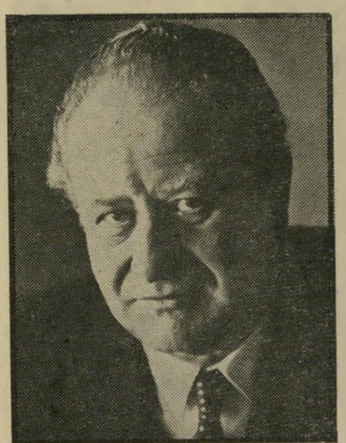
● ● ●

גדולתו של קריסקי

על האינפלציה והמצב הכלכלי המידרדר.

אפילו שוטה־הכפר היה יודע שאחרי עליית מחירים בשיעור 160 אחוזים יעלה ליטר חלב 11 לירות. שני שוטים היו יודעים זאת מעבר לכל ספק. אבל, כפי שהופיע בעיתונות, ראש־הממשלה, מנחם בגין, ושר־האוצר, שמחה ארליך, „הופתעו מאוד."

מנחם בגין צריך עכשיו לנשק את ידו

קאנצלר קרייסקי
„בגין צריך לנשק"

של ברונו קרייסקי על הגדולה שהפגין בכנותו אותו „ירקן".

יוסף שריק, תל־אביב

ההחלטה לא להחליט, כינוס הממשלה ללא הכנת שעורי־בית, חוסר אומץ־לב לשמש דוגמה לעם, מעמידים את הממשלה כולה, כשהיא ערומה וערייה בפני מישפט העם.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

נשיאה למופת

על חרושת השמועות שחזרה ופועלת במלוא הקצב נגד נשיא־המדינה ורעייתו בעקבות נסיעתה של אופירה נבון ללונדון (מדור „תשקיף", „העולם הזה" 2186).

נוכחתי לדעת כי בארצנו יש אנשים שסובלים מחוסר מעש וחושבים כיצד להרע לאחר.

אני מכירה את כבוד נשיא־המדינה, יצחק נבון ורעייתו, אופירה, דרך מכרים שלי, שעובדים בשגרירות־בריטניה בישראל. הם דווקא סיפרו לי על התגובות הנהדרות שהגיעו מאנגליה ומארמון בא־

אשת־נשיא נבון
תגובות חמות

קינגהאם על אישיותה המקסימה של הגברת נבון. לשגרירות־בריטית בישראל הגיעו תגובות רבות, חמות ואוהדות על התנהגותה, ההרצאות שנתנה ושיחותיה של הגברת הראשונה של ישראל בביקורה בלונדון.

עופרה מיטר, גבעתיים

● ● ●

לא כולם כאלה

על מסיבת העיתונאים הבלתי־חוקית שנערכה בכנסת על־ידי קצין מילואים ושני חיילים ש־תמכו ברמטכ"ל שהפחית את עונשו של הקצין שרצח אזרחים במיבצע ליטאני.

אנו החתומים מטה, חיילי ומפקדי היחידה הצבאית ממנה הופיעו קצין ושני חיילים ביום 16.7.1979 בכנסת, עם החתמה של אנשי היחידה בנושא שיחרור הקצין שנשפט, מוחים על כך שאנשי מילואים בשירות פעיל מתערבים בצורה של קבוצת לחץ מן הצבא, בוויכוח פוליטי סביב המיקרה של הקצין שנשפט.

אנו מסתייגים בכל החריפות מן ההחתמה הנ"ל, ומדגישים שעיקרון טוהר הנשק מקנה לצה"ל עליונות מוסרית ומעשית נגד אויבינו.

אריק גוזן, קיבוץ סער
ועוד 12 חתימות.

● ● ●

גז עצבים בכנסת

על דיווחיו של אורי אבנרי מחכנסת.

להלן העתק מכתב אותו שלחתי למפקד כוח־ביטחון־הפנים במישרד־הביטחון:

„אני מציע לבדוק את האפשרות שכוח עויין למדינה החדיר למשכן הכנסת גז עצבים חדש. אחרת, איך אפשר להסביר את העובדה שאנשים נחמדים מתנהגים באופן בלתי שפוי במקום הזה. כל מה שמנחה אותם פיתאום הוא איך „לדפוק" אחד את השני ולהופיע בטלוויזיה. פעולת מוחם נראית לי לקויה.

ה. רהב הילנגר, תל־אביב

● ● ●

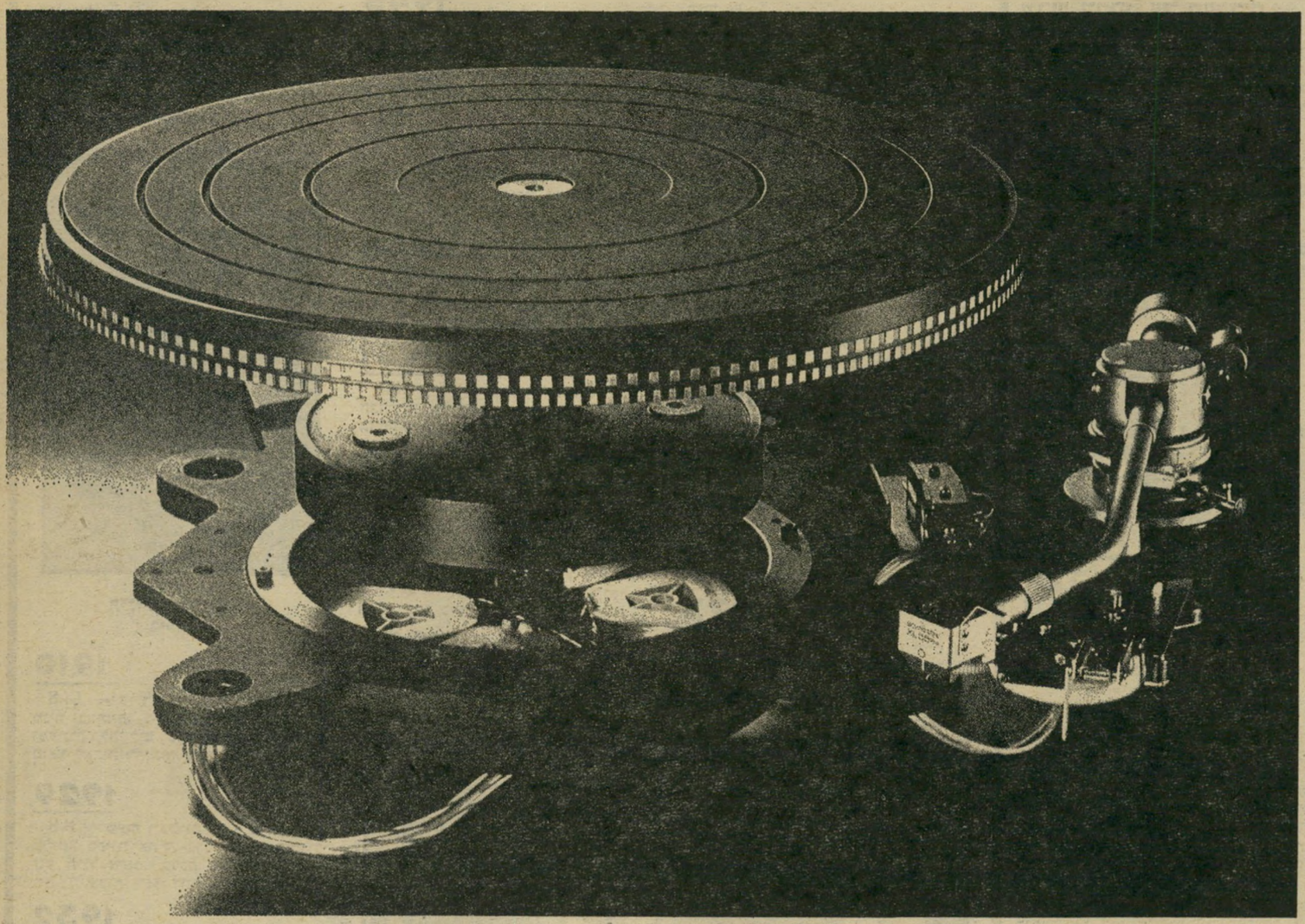
חסביך השואה של לפיד

על ההשוואה אותה ערך ב. מי־כאל („פורום העולם הזה" 2180) בין שיטותיו של מנכ"ל רשות השידור, יוסף („טומי") לפיד, לבין אלה של שר התעמולה של אדולף היטלר, יוסף גבלס.

כדי ליצור תמונה שלמה יותר של מנכ"ל

(המשך בעמוד 6)

הצלחות המעופפות

מסידרת הפטפונים SONY PS-T

את "הצלחות המעופפות" בסידרת הפטפונים SONY-PS-T "מעיפים" המנועים החדישים מדגם BSL (Brush-Less) המהוים פריצת דרך בדור החדש של הפטפונים.

הישג טכנולוגי זה של מעבדות SONY מעלה את הפטפונים מסידרה זו, למקום הראשון מבחינת אורך חיי המנוע, יציבות המהירות (ע"י בקרת Servo) ורמת הרעש הנמוכה מהמקובל.
לכל אלו מתווספים עיצוב מרהיב עיין והפעלה נוחה.

PS-T20
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (סטרובוסקופ); ראש מגנטי ומחט יהלום.

PS-T30
הנעה ישירה; מנוע מיוחד — ללא מברשות עם בקרה בשיטת Servo; הפעלה ע"י לחצנים אלקטרוניים; מנגנון מיוחד לדיוק המהירות (דטרובוסקופ); זרוע משוכללת עם מנגנון המונע החלקה (anti-skating); ראש מגנטי עם מחט יהלום.

SONY.

למבקשים את הטוב ביותר

פרסום מדניק | רפאל טיראן

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20׳ בשבוע שבין ה־8 באוגוסט עד ה־14 באוגוסט? כמדור חדש זה יפקוד „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־78 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1900

14.8 — הסתיים מרד הבוכסרים בסין. בסיוע 2000 חיילי מארינס אמריקאים נכ־בשה פקין בידי המעצמות. הקיסר נימלט לסיאנפו.

1902

9.8 — הנסיך מוויילס, בן המלכה ויק־טוריה, מוכתר בשם אדוארד השביעי למלך בריטניה.

1909

11.8 — קריאת האס־או־אס הראשונה שודרה ברדיו מהאניה אראפו שביקשה עזרה ליד חוף צפון־קרוליינה.

הינדנבורג והיטלר
13.8.1932

1910

13.8 — פלורנס נייטינגייל, אחות רח־מניה בריטית, מייסדת בית־ספר לאחיות ומעונות לחיילים בבריטניה, מי שהפכה מושג לאחות רחמניה, מתה בגיל 90.

1929

8.8 — טיסה ראשונה סביב כדור הארץ על־ידי ספינת אוויר. גרף צ׳פלין בפיקודו של הוגו אקנר, ערכה את המסע ב־21 יום, 7 שעות ו־34 דקות.

1932

9.8 — חמישה נאצים חמושים רוצחים פועל קומוניסטי בשלזיה העילית לעיני אמו. היטלר משגר להם מיברק אהדה.
13.8 — היטלר דוחה הצעה של הינדנ־בורג לקבל את תפקיד סגן הקאנצלר במ־קום פון־פפן ודורש את השילטון כולו.

1939

12.8 — אוניית ההגנה דורה מגיעה לחוף שפיים.

1940

9.8 — קרב אווירי עז מעל תעלת לאמאנש. 60 מטוסים גרמניים, מתוך 400 שהשתתפו בו, הופלו.

1941

12.8 — המרשל הצרפתי אנרי פטן יצא להגנת גרמניה הנאצית וטען כי היא „לוחמת למען הציוויליזציה."

1942

8.8 — הידיעה המוסמכת הראשונה על תוכניות הנאצים לחיסול יהדות אירופה נמסרה על־ידי ד״ר גרהרט ריגנר.

1943

8.8 — הצייר היהודי חיים סוטין שלה יד בנפשו. בן 48.

1944

8.8 — נסיון התנקשות של אנשי לח״י בנציב העליון לשעבר, הארולד מק־מייקל. נכשל. הנציב נפצע קל ואילו שלישו נפצע פצעים אנושים.

1945

14.8 — הנשיא טרומן מודיע כי יפן קיבלה את תנאי הכניעה.

1946

13.8 — גירוש ראשון של מעפילים לקפריסין. 1280 מעפילי יגור והנרייטה סולד גורשו לקפריסין. במהלך ההתנגדות לגירוש פרצה תיגרה ומעפיל נהרג. העוצר שהוטל על חיפה הופר ושלושה יהודים נהרגו.

1948

12.8 — הנציב המיוחד של ארצות־הברית לישראל, ג׳יימס מקדונאלנד וחבר עוזריו מגיעים לתל־אביב.

1951

9.8 — בית־משיפט ביטל את תוצאות הבחירות לעיריית עכו מפני שמעטפות הבחירה היו שקופות.

1952

12.8 — הטיהור הגדול של סטאלין ביהודי רוסיה. עשרות אישים יהודים הוצאו להורג בניהם הסופרים דויד ברגלסון, פרץ מארקיש, דויד הופשטיין ואיציק פצר.
14.8 — היהודי מאטיאס ראקושי בן ה־60 נבחר כראש ממשלת הונגריה.

1953

8.8 — מלנקוב מודיע בסובייט־העליון כי ברית־המועצות פיתחה פצצת מימן.

1954

9.8 — תואר מפקד לגיון־הכבוד הוענק לרמטכ״ל משה דיין בעת ביקור בצרפת.

1955

9.8 — הוקם מכון לבדק מטוסים בלוד, שנקרא לאחר מכן התעשיה האווירית.
12.8 — ממגורת הענק דגון התחילה לפעול בחיפה.

1956

14.8 — המשורר והמחזאי הגרמני ברטולד ברכט נפטר בגיל 58.

1961

14.8 — מנהיג המאו מאו, ג׳ומו קנייא־טה, חוזר לארצו אחרי שבילה 9 שנים במאסר.

1962

9.8 — הרמן הסה, סופר גרמני ותחן פרס נובל מת בגיל 85.

1963

8.8 — שוד הרכבת הגדול באנגליה. יותר משניים וחצי מיליון לירות שטרלינג נשדדו.

1964

12.8 — אחד ממשתתפי שוד הרכבת הגדול שנידון ל־30 שנות מאסר, נמלט מבית הכלא.
יאן פלמינג, יוצר ג׳יימס בונד, נפטר בגיל 56.

1968

12.8 — שני טייסים סוריים מנחיתים את מטוסיהם מסוג מיג 17 בישראל.

1969

8.8 — ישראל אלופת העולם בשיט. כרמל צפניה ולידיה לזרוב זכו באליפות בשיט מפרשיות מדגם 420.

1970

14.8 — שני אלג׳ירים נעצרו בנמל התעופה לוד בעת שנחתו נחיתת ביניים בטיסת בי.או.איי. בלוד. התברר כי הם מראשי שירות הביטחון האלג׳ירי, וכי אחד מהם היה אחראי לחקירת חטופי מטוס אל־על לאלג׳יריה שנתיים קודם לכן.

1971

9.8 — אנוואר אל־סאדאת חזר על הצ־הרתו של עבד אל־נאצר „מה שנלקח בכוח, יוחזר בכוח."

1972

10.8 — מניה ביאליק, אלמנתו של המשורר הלאומי חיים נחמן ביאליק, נפ־טרה בגיל 97.

1973

10.8 — מטוס נוסעים לבנוני יורט על־ידי מטוסי חיל־האוויר ואולץ לנחות בארץ. הפעולה נערכה משום שהגיעו ידיעות מו־דיעיניות על המצאותו של ג׳ורג׳ חבש במטוס. רק ברגע האחרון ביטל חבש את טיסתו.

קיסר יפן חותם על כתב הכניעה
14.8.1945

1977

8.8 — ראש־הממשלה מאשר בפעם ה־ראשונה רישמית, כי ישראל סייעה לנוצ־רים בלבנון.
11.8 — שתים־עשרה צעירות יהודיות המריאו מדמשק לניו־יורק כדי להינשא שם.

1978

8.8 — אייבי נתן הפליג על ספינת השלום שלו לביזיות.
11.8 — 10 ישראלים מהם מורה, קצין־צה״ל ותלמידי ישיבה מואשמים בנסיון חתירה נגד המישטר.
14.8 — ישראל זלמנסון הגיע לווינה אחרי שריצה 8 שנות מאסר בכלא הרוסי. אריה („צ׳יק") דיסנצ׳יק, עורך מעריב, נפטר בגיל 71.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

רשות השידור החדש, יוסף לפיד, הרגיש להזכיר כתבה פרי עטו שפורסמה בשנת 1972 במעריב. הכתבה מתארת את הוריו של אהוד (אודי אדיב), שהורשע בעבירות ביטחון נגד המדינה, והמגינים על בנם בתוקף היותו בנם. לפיד השווה אז את הוריו של אודי אדיב לאלה של אדולף אייכמן, המגינים אף הם על בנם.
אין ספק שלבחור יש תסביך מאותם הימים.

יובל ברקאי, קיבוץ הזורע

● ● ●

מדוע לרחם על חשודים?

תגובה על הכתבה „זהב במרו־מים" („העולם הזה" 2185) על פרשת קברניט הזהב עקיבא פרסמן, אשתו דליה והדיילת מיכל אדר.

עורך־המישנה, מר יוסי ינאי, יוצא ב־סניגוריה מאלפת על „מוסד אנשי הזהב." מה הסיבה להגנה כה נלהבת? מדוע

(„העולם הזה" 2185)
רחמים על חשודים?

מר ינאי הנכבד מביא את הקורא לידי רחמים ורגשנות כלפי אנשים שסרחו והכ־פישו את מעמדם? מה המגמתיות הזו? ההפלות, תאונות דרכים, חוש אבהות, יחסי מישפחה מעוררים, „ילדים" בני העשרה המאוחרים הנשארים לבד בבית ללא הש־גחה, בית־חולים ועוד, ממש מביא אותי לידי רחמים לאותם חוטאים, אשר ניצלו את מעמדם כדי לסרוח.

לעומת מגמתיות זו, מציג מר ינאי הנכבד את המישטרה כיצור מפלצתי, ה־מתנכל לאנשים מסכנים חולים ונרדפים. גורם לשני אנשים יריבים להיות בצוותא כדי לעורר פרשיות מהעבר, מיפלצת השו־לחת נשים לכלא אך ורק כדי ללחוץ על אדם אחר.

היכן האמינות האובייקטיבית, העיתו־נאית, שהיא שבועת כל כותב בעיתונים?

מוטי קרת, רמת־גן

הכתבה זהב במרומים היא שערוריה ממדרגה ראשונה. בית־המישפט החליט כי שלושת האנשים האלה הם מבריחים וגנ־בים, ובא עיתון ומגן עליהם. בזכות מה?

אברהם תימור, בני־ברק

אני מבינה שמיכל אדר, הדיילת שנתפסה בהברחת הזהב, עבדה בשבועונכם הנכבד ככתבת אופנה, אבל האם עובדה זו דייה כדי שתצאו להגנתה בצורה כה מסולפת?

שושנה הרוש, צפת

כל הכבוד ליוסי ינאי. אני בקיא בעניי־נים, וכל מה שהוא כתב היה רק חלק מהאמת על שיטות המחלקה של תת־ניצב בנימין זיגל. טוב לראות שיש מישהו במ־דינה שלא מפחד מהאיש הזה.

שוטר, תל־אביב

● שלא כפי שכתב הקורא תימור, לא הורשעו שלושת החשודים על־ידי בית־המישפט ולו בגלל העובדה הפשוטה שהם עדיין לא הועמדו לדין, וספק אם כולם (המשך בעמוד 8)

הופלים של עלית
מ.. ממ... - תן עוד!

לא מספיק לעלית
שהופלים שלה הכי טעימים,
ושהם מיוצרים באיכות מעולה.
הם צריכים להיות
גם טריים!
הסתכלו על האריזה
הופלים עטופים בשתי חבילות
בנייר מיוחד
המשמר את טריותם.
אפשר לפתוח מדי פעם
רק חצי חבילת ופלים ולהגיש.
טעים, פריך,
חגיגה בפה.
אם הופלים טריים —
סימן שהם עלית.
קנו ואמרו בפה מלא:-

טוב לי עם ופלים

עלית

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

יעמדו לדין. הכתבה „זהב במרומים" לא התייחסה לאשמתם או חפותם של המעורבים בפרשה. על כך יחליט בית־המשפט. הכתבה רק תיארה את שיטות החקירה של מחלקת ההונאות במטה הארצי, וטענה כנגד סיגנון רמיסת כבוד האדם, גם כאשר הוא חשוד.

● ● ●

התמונה של עקיבא נוף

מה הקשר בין תמונתם המשותפת של ח"כ עקיבא נוף וחסופר יותם ראובני שפורסמה ב„העולם הזה" 2156, לבין ניתוח פסק הדין של מישפט בצלאל מיזרחי נגד „הארץ", „העולם הזה" 2184.

נמנעתי עד כה מכתיבת הדברים האלה. ובוודאי לא הייתי מעסיק את הקורא בהם עתה, אלמלא מצאתי שיא בגילוי הצביעות של עורך העולם הזה בכל מה שקשור למה שמותר ולמה שאסור לעיתון.

נמנעתי בזמנו מתגובה על פירסום תצלום, שבו אני נראה בחברת ח"כ עקיבא נוף במיסגרת כתבה שעסקה בעניניו הפרטיים של מר נוף, כלפיו מגלים העולם

קורא ראובני
מי המושמץ ?

הזה, ומר אבנרי סוג של שינאה תמוהה. אולם בניתוח שמנתח אורי אבנרי את פסק־הדין במישפטו של בצלאל מיזרחי נגד הארץ הוא עומד על תפקידה של העיתונות ועל זכויותיו של הפרט.

באותו מאמר כותב העורך־הח"כ כי „רשאי כל אזרח להגנה מפני שרירות ליבה של העיתונות. בוודאי. בתנאי שהאזרח הבא לתבוע הגנה על שמו הטוב, ידיו תהיינה נקיות." יופי של מילים. מעניין איזה מין נימוק היה ממציא אבנרי, אר עורך־הדין שלו, אילו הייתי תובע אותו לדין על כך שפירסם את התצלום ההוא.

הרבה דברים יכלו להשתמע מאותו תצלום. למשל, שח"כ נוף עוזב את אשתו בגלל שהוא רוצה אותי, רחמנא ליצלן. שאני שותף, איכשהו, לכל הבעיות של מר נוף, ועוד.

אין לי שום ידיעה על נטיותיו המיניות של מר נוף. פירסום התצלום היה מעשה שפל, מכוער, גס וחסר כל הצדקה, בכל הנוגע למר נוף. אני השתעשעתי.

זה שאני הומוסכסואל יודעת כל הארץ אחרי שדיברתי על כך בתוכנית טלוויזיה, מתוך כוונה להפנות את תשומת־הלב של הציבור לבעיה שעדיין לא מצאה את פיתרונה, כך שכוונת השבועון בפירסום הצילום היתה הרבה יותר משקופה: זיין בתחת.

יותם ראובני, תל־אביב

● האם לדעת הקורא ראובני מי שמופיע לידו בתצלום ח"כ נוף הוא המושמץ.

● ● ●

תגובות על תגובה

קוראים מגיבים על מיכתבו של דני ורדי „העולם הזה" 2186.

לדעתי, סיגנון המיכתב, והשינאה המובעת בו, מוכיחים שאדון ורדי הוא בדיוק סוג הישראלי שאנחנו לא צריכים בארץ.

לטענותיו המעליבות לא כדאי להשיב, שכן בתור „ישראלי־אמריקאי" אין לו זכות לבקר את אבנרי. האם ורדי משרת במיליואים או משלם מיסים, שהוא מרשה לעצמו לכתוב כך? מה שחבל רק, שישראלים כמותו מוציאים לנו שם רע בחו"ל.

מיכאל פיינזילבר, חיפה

אתה, מר ורדי יקר, לא ראוי שיכנו אותך אפילו בשם זבל. זבל זה דבר טוב, שמפריח את השממות ועוזר לשדות לתת פריים.

אתה סתם אשפה.

אתה לא רק אשפה, אתה גם פחדן. אם היית אמיץ, היית כאן בארץ, ולא בלוס־אנג'לס, ומכאן ערוך את הוויכוחים הרדודים שלך. דיעותיך ודיעות של נפולת נמושות שכמוך, מחזקות את שוחרי השלום, שיושבים דרך אגב, בארץ.

יהודה שרעבי, ירושלים

● ● ●

הנטיות המקבריות של המצרים

על החזרת 11 גופות חללי צה"ל ממלחמת יום הכיפורים.

לפני חודש בערך הוחזרו והובאו לקבר־ישראל 11 מחללי מילחמת יום־הכיפורים שנפלו בחזית מצריים. התימה הינו, איפה היו חיילים אלה עד להחזרתם?

המסקנה היא שחללים אלה הוחזקו לצורך מיקוח פוליטי בלבד. לאוייב עם נטיות מקבריות כאלה, החזרנו את שדות־התעופה ואת הפיתחה, תוך התערטלות ממקדמי הביטחון החיוניים.

על ראש־הממשלה, מנחם בגין, ועל אנשים שכמותו נאמר: „מהרסיך ומחריביך ממך ייצאו."

איתיאל צוקר, רמת־גן

● ● ●

לא הבטחנו לפלאטו־שרון

חברי־כנסת מגיבים על טענתו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון כאילו הבטיחו לו להצביע עבורו.

ברצוני להודיע שדברי חבר־הכנסת פלאטו־שרון שכאילו הבטחתי לו להצביע נגד הסרת החסינות הם שקר וכזב שאין בהם מילה אחת של אמת.

אומנם אין אדם נתפס על צערו, אך ברצוני להביע את תדהמתי מצורת ביטויו של פלאטו־שרון ובכוונתו להטיל דופי, בדרך הפסולה הזו, במהימנותי כחבר ב־וועדת־הכנסת. אני דוחה דבריו בשאט־נפש.

ח"כ הלל זיידל, ירושלים

הנני מצהיר בזאת כי הצבעתי בוועדת־הכנסת בהתאם למצפוני בדבר נטילת חסי־

קורא יצחקי
האם פלאטו שיקר ?

נותו של ח"כ פלאטו־שרון על־פי בקשתו של היועץ־המישפטי לממשלה.

כחבר וועדת־הכנסת, אני מוחה על התקפותיו של ח"כ שרון על אופן הצבעתי.

הודעתו של ח"כ פלאטו־שרון בשאלת הצבעתי היא עלילה מגמתית.

ח"כ יצחק יצחקי, ירושלים

בעיותיך המשפחתיות עלולות להוכיח השבוע פעם נוספת, כי המישור המשפחתי הוא הנקודה הפגיעה ביותר אצלך. אמצע השבוע הוא תקופה מיועדת לפורענות מבחינה זו. חילוקי דיעות במשפחה עלולים להגיע בימים אלה לדרגה כה חמורה שלא תנסה לפתור אותן כעת. מוטב לדחותן לעתיד.

* * *

האפיזודה הרומנטית אותה התחלת לא מזמן, אינה חשובה כמו שנדמה לך. בסך הכל זו הרפתקה חולפת, שבעוד כמה חודשים תישכח. כדי למנוע מעצמך כאב לב מיותר, נסי כבר עתה להפוך את הרומן לידידות, ממנה תוכלי ליהנות זמן רב יותר מאשר מהאהבה שהתלקחה פתאום. בת שור: השתדלי תמיד להיות כנה עימו.

* * *

ידידים במקום עבודתך, ובחוג החברתי, יהיו ידידותיים בצורה בלתי רגילה במשך השבועות הבאים. עליך ללכת לקראתם יותר ממחצית הדרך, כדי לזכות בידידותם ולהיות ראוי לה. כושר היצירה שבך יקבל דחיפה מבורכת באמצע השבוע, ומחשבתך תהיה צלולה ובהירה ביותר. בסוף השבוע צפוייה לך הפתעה.

ראשית השבוע עומדת בסימן של חיי חברה נעימים. אתה עתיד להיווכח כי הבית משמש בסיס נעים וחמים לפעילותך, ובו תמצא חברה ועניין. כדאי שתתרכז קצת במשפחתך ותקדיש לה מזמנך, כמו שמגיע לה. מאמצע השבוע ואילך תהיינה לך הזדמנויות אחדות להגדיל את הכנסותיך, ולשפר משמעותית את מצבך.

* * *

עניינים סוערים יכסו לקראת סוף השבוע את חיי האהבה שלך. אם אתה נשוי — תפרוץ מריבה סוערת ביניך לבין אשתך. אם יש לך חברה — תעמדו לפני פירוד. גם את, בת אריה, לא תלקקי השבוע דבש. את עלולה להיפרד לתקופה ממושכת מאדם קרוב מאוד. מספר שבע יביא לך מזל בהגרלות ובהימורים.

* * *

מקום סגור בו תבלה בשבועות הקרובים, יאפשר לך לחשוב ולעשות מאזן מסכם של השגיך עד עתה. המסקנות שתסיק ממאזן זה יאפשרו לך להצליח יותר בשטחים הקרובים לליבך, ולהגיע להצלחה המקווה במיסחר. בת שור המקצועי. בת בתולה — אל תיכנעי והלחמי על שלך. למרות שהעניין נראה ממבט ראשון, אבוד.

המציאות מסולפת בעיניך עד כדי כך, שאינך מסוגל להבין שלא כולם דורשים את רעתך. הדרך היחידה לצאת ממצב בלתי נסבל זה, היא לתת אימון באדם אחד לפחות, ולספר לו את אותם הדברים שאתה נזהר שלא לספר לאיש. עד אז — רסן את תגובותיך המתפרצות ואל תסתוף את עצמך למריבות, שסיבותיהן אינן אלא פרי דמיונך. מספר המזל שלך השבוע, הוא חמש־עשרה. צאי השבוע לטיולים ארוכים מחוץ לעיר. מחכה לך שם פגישה חשובה.

* * *

צפוי לך שבוע נעים ומהנה ברוב השטחים, והיום המוצלח ביותר שלך עשוי להיות יום שישי. תכנן בזהירות כל פגישה עם בת זוגך (אם אתה רווק) כדי להפיק מן האירוע את מירב ההנאה. הפגישה תהיה בלתי שגרתית, ושונה לחלוטין מפגישותיכם הרגילות, ותגרום לשניכם חוויה בלתי נשכחת. עם זאת — אל תנהג בניגוד למצפונך והיחלם על הדברים הנראים בעיניך צודקים.

* * *

בריאותך עלולה ללקות השבוע. שים לב לכל סימפטום בלתי רגיל, ואל תזניח אפילו כאב שיניים. אתה מקדיש יותר מדי מרץ ותשומת־לב לאחרים, ומזניח את בעיותיך שלך. הגיע הזמן לעשות חשבון־נפש, ולבדוק אם יחס המסירות יוצא הדופן שאתה מגלה לידידיך משתלם לך באיזושהי דרך, ולו גם תהיה זו רק ההנאה שאתה שואב ממעשיך. נהג בזהירות, ואל תניח לאחרים להחליט החלטות בשבילך.

* * *

צפוי לך שבוע שיגרתי וחסר עניין, וקשה להניח שיקרה בו משהו יוצא דופן. בן זוגך יהיה עצבני ונרגז יותר מתמיד, ומן הראוי שתפנקי אותו מעט, ותשתדלי לפצות אותו על עוול כלשהו שנגרם לו בגלל אחרים. בימים חמישי וישישי אתה עלול לסבול מבריאות לקויה והרגשה לא טובה — קרוב לוודאי בגלל מאמצים גופניים, אך הרגשתך תשתפר תוך יומיים־שלושה.

* * *

כדאי שתקדיש יותר תשומת־לב לעיסקות הפיננסיות בהן אתה עסוק. בדוק היטב כל הצעה ושקול אותה לפני שתחליט. למרות שתהיה זו בינתיים בעייה כללית למדי, אתה עשוי לגלות בעוד כמה חודשים כי טיפולך עכשיו שינה דברים רבים באורך חייך. יום שני יהיה נוח ומוצלח במיוחד במגעיך עם אחרים, אם במישור החברתי, ואם במישור המיקצועי ויגרום לך תמיד נחת רוח והנאה רוחנית רבה מאד.

* * *

המחצית הראשונה של השבוע תתנהל למישרין, בעיקר במישור החברתי, והחרגשה הכללית שלך תהיה הרגשת הצלחה ופעילות סוערת. בממצית השניה של השבוע אתה עלול להיתקל בלתי צפוי, שיוציא את כל האוויר ממפרשיך. קרוב לוודאי שרקע הכישלון יהיה במישור המשפחתי, וכתוצאה ממנו תיווצר אי־הבנה גדולה, שתכבול את ידיך זמן רב ותיצור סיבוכים.

סיגרית המאה לבעלי הדעה

BROADWAY100
International quality

100 מ"מ של
טעם משובח

סופר קינג סייז-
תערובת אמריקאית.

פרסום ד"ר יעקבסון

מכתב גלוי לרמטכ"ל מנער בן 18

חיים וייצמן נשא נאום בקונגרס הציוני בבזל, נאום שעלה לו בכס־הנשיאות שלו. בעוד הוא משמיע את התוכחה נגד אקטיביזם „על־ידי שליח" מצד אלה המתכוונים להישאר במרחק רב מאבק השריפה, קם ציר אחד בניו־יורק וצעק: „דמגוג!" וייצמן פסק מדיבורו ועמד בשתיקה נדהמת, מעולם לא אירע לו כדבר הזה. הקונגרס ישב במתיחות אחוזת חלחלה בעוד הוא הוגה מה ישיב. בפרטיכל של הקונגרס נמסר כי הגיב בזו הלשון: „מישהו קרא לי דמגוג! אני שנשאתי בכל תלאותיה וסיבלותיה של התנועה הזאת? האדם שהטיח בפני את המילה הזאת חייב לדעת שבכל בית ורפת בנהלל ובכל בית־מלאכה בתל־אביב או בחיפה יש טיפה מדמי. אתם יודעים שאני אומר את האמת. אם אתם חושבים לקרב את הגאולה בשיטות לא יהודיות, אם תיוואשו מעבודה קשה ומימים טובים יותר, הרי שאתם עובדי עבודה זרה ואתם מסכנים מה שבנינו".

ההסברים המופלאים האלה שניתקלתי בהם באקראי, העלו בפני את הבעיה החמורה המנסרת בחלל עולמי הפנימי מאז התייצבתי לראשונה בשערי לישכת־הגיוס בתל־השומר. הסיכויים מצביעים על כך שלאחר קביעת הפרופיל הרפואי שלי אוכל להשתמט משירות ביחידה קרבית, תהיה אשר תהיה הנוחות המתלווה לשירות ביחידה עורפית, איני שלם עם ההחלטה הזאת.

■ ■ ■

אלווה דברי בשתי דוגמות מתוך דבריו של מוטה גור על פלוגה ד' של הצנחנים:

א. „שאיפתנו להישגים משכנעים, הנקנים לא בהליכה עקב בצד אגודל, לא בהתקוממות אי־טית מן הקל אל הכבד, אלא במאמץ קשה, ההתגברות, על קשיים מדומים או אמיתיים היא חלק בלתי־נפרד מן החינוך הצבאי."

ב. „החיילים חזרו על כל מה שאמרו לי: קשה להם בפלוגה, האימונים מפרכים, המתי־חות רבה, פוחדים לצנוח, רוצים לעזוב, כבר מתום הראיון הראשון זורק בי א ר י ק (שרון) מבט מלא תמיהה, מה הם עושים כאן? לא היה לי צל של ספק, שלא חיילים כאלה ראה אריק לנגד עיניו בעת שהתחייב לבצע כל פעולה שתוטל עליו."

לנוכח דברים אלה רציתי לברר, האם רק לבעלי פרופיל גבוה יש זכות להתגאות בהשתייכותם למחנה הצה"ל, בחוג המישפחה על כוס קפה ועוגה הבעתי את מישאלתי הברורה לשרת בחיל־שירותים, בצה"ל, להמחשת דברי הבאתי את הדוגמה „קצין־חינוך". ה־תגובה הקלאסית החוזרת, שבה זכו דברי היתה „אתה יודע למי נותנים להיות קצין־חינוך, רק לכל הפרוטק־ציונרים בצה"ל, לבנים ולבנות של בעלי הקשרים, צה"ל זאת מאפיה הבנויה על קשרי שתיקה ואין לך ברירה אלא להשלים עם המציאות הזאת."

מועקה כבדה ירדה עלי למשמע הדברים הללו ואני שואל את השאלה הכואבת „האם מישטר הפרוטקציו־ניזם, ההעדפות והמענקים הוא הכרחי? המצב הזה איננו חייב להמשך, אם צה"ל הושחת עד כדי כך שה־ציפיה הגדולה ביותר שמצפים מחייל בצה"ל מסתכמת במישפט „המתן, בנאמנות כלבית עד אשר תזכה בהט־בה", אז המסקנה הנובעת מן הדברים היא שאני לא קול יחיד, והגיעה העת שכל אחד יקום ויגיד מה מכביד על ליבו — גם אם הוא חושש שזה יעלה לו „בהטבה" זו או אחרת. שכן בנפשנו הדבר, עלינו להשתחרר מה־מועקה האיומה שמטיל צה"ל על חיינו, המצב שבו אנו נתונים, מצב שבו חייל שירותים מתבייש בבואתו כפי שהיא משתקפת לנגד עיניו במראה.

מה משמעות המושג שירות בצה"ל בזמן הזה? תמהני אם יש מי שיכול להשיב על שאלה זו. כל מי ששאלתי, התחמק מתשובה בתירוצים שונים, תשובה לא קיבלתי. אינני מאשים את המתחמקים, הם אינם משיבים, כי אין להם מה להשיב, במיקרה הטוב ביו־תר ידקלמו באוזניך, תביעות ומישאלות לגבי מקום שירותם, מסלול קידום הדרגות בצה"ל, יציאות טובות הביתה. זאת תשמע במיקרה הטוב, אולם חייל שירו־תים לא יענה כלל על השאלה.

■ ■ ■

רצח הכבוד הלאומי אצל אדם אחד זוהי טרגדיה. רצח הכבוד הלאומי של קבוצה שלמה זוהי סטטיסטי־קה, זוהי הטענה החוזרת ומושמעת. אם אני אדם יחיד ששותף למחאה הנ"ל, הרי שאינני יוצא למרי אזרחי, לאושר האישי שלי, לא חסרה הרגשת השירות ביחידה קרבית. יתרה מזאת ביחידה קרבית יתכן שיכפו עלי לפעול נגד ערביי יהודה ושומרון, כאשר אף מדינה בעולם אינה מוכנה לקבל את התיאוריה הפנטסטית של ס י פ ו ח־ש ט ח י ם.

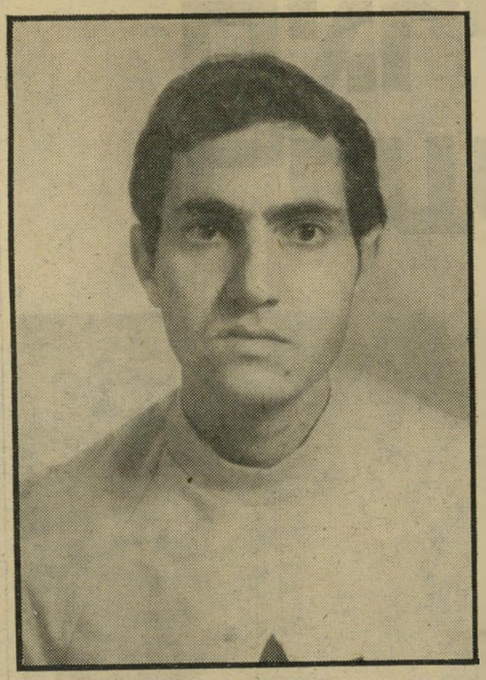
אך כבכל המיקרים המפקד יצווה עלי להישמע ל־סיסמה הצבאית „אל תשאל, אל תחשוב, רק פעל כפי שיאמרו לך." כבר סיפרו לי שאצטרך לקחת מעדר לצה"ל כדי לחפור ולמצוא את ההיגיון המסתתר בנבכי־האדמה, אך זאת בדיחה שולית, העיקר הוא, כי אי־אפשר, לכוף על אדם, להתעלם ממה שנראה לו כסתי־רה הגיונית.

הצרה היא שמי שמוכן להשמיע קולו בציניעה, על כוס קפה ועוגה, אינו מוכן להשמיע קולו מול מפקדו האישי, מי ששותק נוכח תופעות בלתי־נימבלות אלה של הצדקת מדיניותה ה ל א־ח ו ק י ת של מדינת ישראל ביהודה ושומרון חייב לדעת שהוא שותף מלא לאחריות. לכן כל מי שחרד לעתיד, חייב להשמיע את קולו, ולהתריע על המסקנות המתבקשות, לפי מיטב הבנתי, מן המעשים של החוות.

אם הדברים שאמרתי גורמים לכך שאני אשם בהש־תייכות ל„גייס־חמישי", או „בתקיעת סכין בגב האו־מה", זהו סימן מאלף שאין לצה"ל תשובה לגוף הדב־רים ואם תוסיפו ותאמרו שלא רצוי שתהיינה לו ה־תשובות, הריני להזכירכם שהיה עוד עם בהיסטוריה האנושית שחייליו טענו כי הם מקבלי־פקודות בלבד והאחריות מוטלת על המפקדים. כולנו יודעים מה נציגי אותו עם חוללו לעמנו.

לנוכח דברים חריפים אלה יתכן ותצווה בפשטות לגרשני מצה"ל. אז אוכל אולי להזכר בדברים המופל־אים שנאמרו בספר עמוס (פרק ז' פס' 10—14) „וישלח אמציה כהן בית־אל, אל ירבעם, מלך ישראל, לאמור קשר עליך עמוס בקרב בית ישראל לא תוכל הארץ להכיל את דבריו... ויאמר אמציה אל עמוס חוזה לך ברח לך אל ארץ יהודה ואכול שם לחם ושם תנבא, ובית אל לא תוסיף עוד להינבא כי מקדש מלך הוא ובית ממלכה הוא. ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנוכי ולא בן נביא אנוכי כי בוקר אנוכי... ויקחני ה' מאחורי הצאן, ויאמר אלי ה': לך הנבא אל עמי ישראל".

יעקב לוי, אשדוד

גם שבוי הוא בן־אדם

בלהט הוויכוח על חוקיותו או אי־חוקיותו של מע־שה שלושה חיילי מילואים, שנכנסו למישכן־הכנסת לבושי מדים ומסרו את עצומתם ליו"ר הכנסת, ואף ערכו מסיבת־עיתונאים במקום, הוצנעה העובדה הפשו־טה, כי עצומה זו, שעליה חתומים כמה עשרות אזר־חים ישראלים, שהסתייעו לצורך פירסומה בח"כ הלי־כוד יגאל כהן, מגלה את דעתם, התומכת ומעודדת מעשים של רצח אנשים חסרי־ישע.

אני רואה בעצומה זו צעד אחד נוסף — צעד גדול — בדרך הדרדרותה של החברה הישראלית לתהום מוסרי. חבורת החותמים לא הסתפקה בתמיכה בחנינה שהע־ניק הרמטכ"ל לקצין רוצח אלא אף הגדילה לעשות בכך שתבעה לשחררו מייד ממאסרו. כן תבעה החברה להודות לו על „מעשה הגבורה" שביצע ולבקש ממנו סליחה ומחילה על עצם העמדתו לדין ועל הענ־שתו.

לח"כ יגאל כהן היה נוח מאד, שהוויכוח בכלי־התיקשורת הוסט מתוכן העצומה והתרכז בדרך הגש־תה ובחוקיות ההופעה של נציגי החותמים (במדי צה"ל) בכנסת. האמת הפשוטה היא, שח"כ יגאל כהן תומך בריש גלי ברצח ומנסה לחנך לו׳. הוא נתן פירסום ל־עצומה זו והילל אותה, בשעה שהיה עליו, אילו חרד לדמותה של החברה הישראלית, להחזירה לחותמיה ולהסביר להם, כי בשום פנים ואופן אין להודות לרוצח על מעשהו ובוודאי שאין לבקש ממנו מחילה על כך ששופטים ומענישים אותו.

כידוע, הלך ח"כ יגאל כהן בדרך ההפוכה. הוא איר־גן לבעלי העצומה מסיבת־עיתונאים, ועוד חוסיף ואתאר אנשים אלה כנושאי דברו של רוב הציבור בישראל. כך השמיץ חבר־הכנסת את הציבור הישראלי, בחציגו אותו כציבור שרובו מצדד ברצח אנשים חסרי־ישע.

■ ■ ■

גם כשמדובר בשבויי־מילחמה, הנשבים בעת קרב, מדובר, למעשה, באנשים חסרי־ישע. עלינו לזכור, כי כאשר אדם מרים ידיו והופך שבוי,

אין חלים עליו עוד חוקי הג׳ונגל של הקרב. הוא חסר־ישע בדיוק כאותו עובר־אורח תמות־קף על־ידי חבורת בריונים, או כאותו אזרח תמים המותקף על־ידי שודדים חמושים.

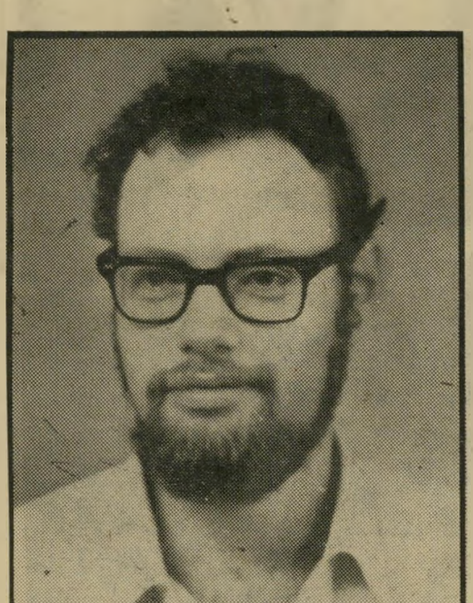
צילומי רציחתו של כתב הטלוויזיה האמריקאי בידי חייל מצבא סומוזה בניקרגואה ממחישים את חוסר־הישע המוחלט של הקורבן בסיטואציה של רצח שבויים. לשבוי לא נותר לעשות דבר, מלבד לחכות בשקט למותו.

חשוב להדגיש, למען ידע הציבור, כי רצח שבויי־מילחמה אינו שונה מכל מעשה רצח אחר. והתפסה לרצח שבויי־מילחמה הינה הטפה לרצח, פשוטו כמש־מעו, גם כאשר חבר־כנסת זה או אחר מעודד אותה.

לדעתי, מי שמנסה, כמו ח"כ יגאל כהן, לחנך על „ערכים" כמו רצח סופו שיגדל ויטפח חברת פשע אלימה, עד כדי הרס המדינה מבפנים. כדור־השלג אינו נעצר ומיקרים נוספים של רצח חסרי־ישע יטפחו אווירה, שבה כל רצח מותר. המיקרה המ־זעזע של רצח אשה בידי בעלה, במעון לנשים מוכות („העולם הזה" 2186) הוא רק דוגמה אחת מני רבות לאלימות הפושה בחברתנו כלפי החלש וחסר הישע. מיקרים אלה מלמדים על האווירה הכללית.

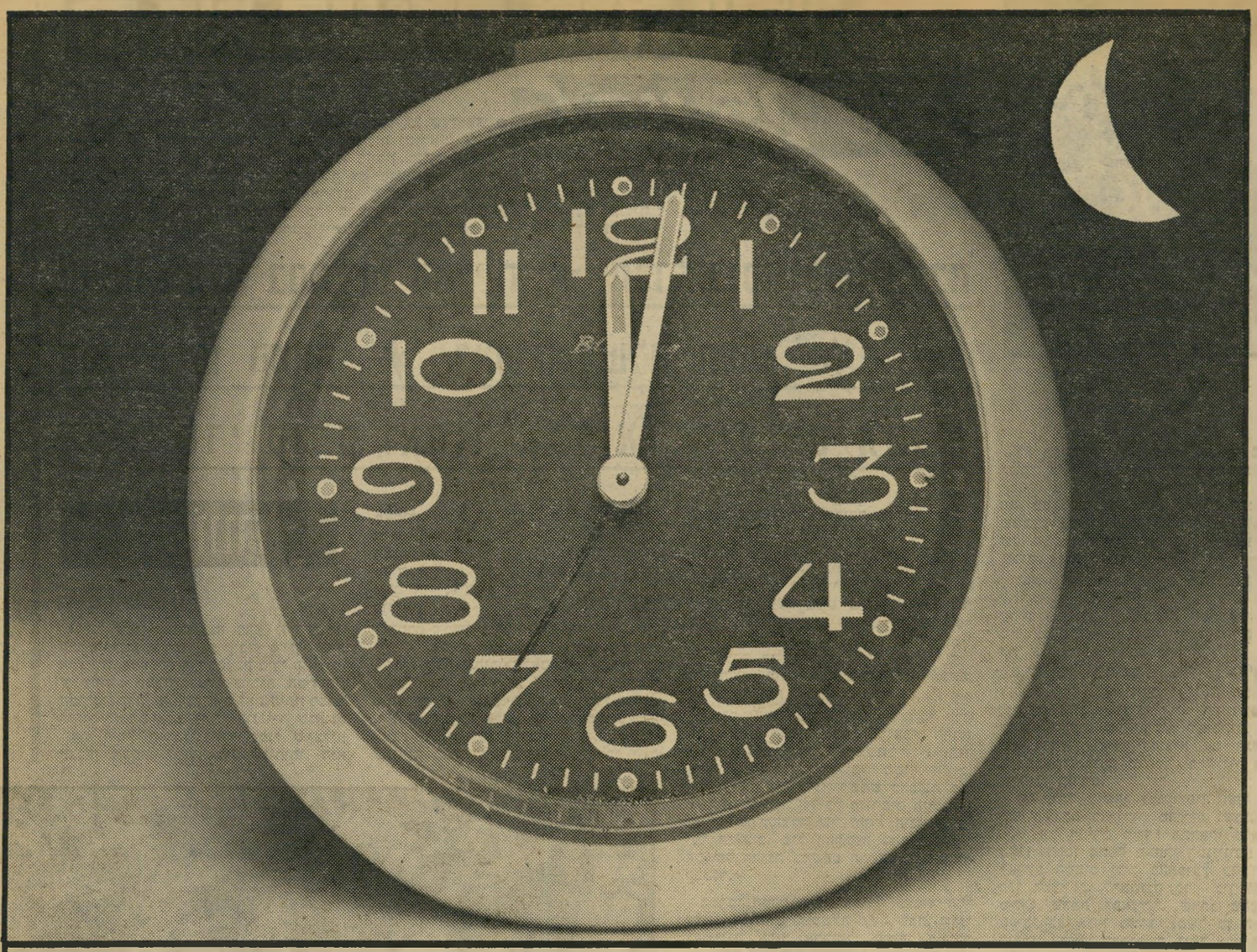
טועה ח"כ יגאל כהן וטועים תומכיו, אם הם חוש־בים כי ניתן לחנך חיילים לסאדיזם בשדה הקרב, מתוך תיקווה שבשובם הביתה, אל החברה האזרחית, יהפכו חיילים־לשעבר לשיות תמימות ויישמרו מכל מעשה אלימות.

ח"כ יגאל כהן שכח, משום מה, כי חיל המילואים אברהם עמרם נשאר חי בידי שוביו. למעשה לא נימק הח"כ את עמדתו בנימוקים הגיוניים. הוא הסתפק רק בסיניויים כמו „מיעוט מבוטל" ו„גועל נפש", נגד אלה הנלחמים בתרבות הרצח שאותה הוא מייצג. אכן, רמת הטיעונים מעידה על רמת בעליהם.

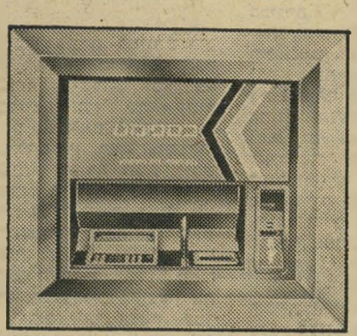
אני משאיר לקוראים להחליט, מי הוא זה שהפך ל„גועל נפש".

יוסף ברד, רמת־גן

„אמצע הלילה...
ואני צריך דחוף 700 ל"י!"

,,הרחוב חשוך, כל הבנקים סגורים
ואני צריך דחוף -.700 ל"י במזומן,
תרופות או משהו, לא משנה כרגע.
מי שיכול לתת לי שרות ברגע זה
הוא הכספומט!
אני מכניס את הכרטיס, ,,מנגן" על הכפתורים
ו -.700 ל"י מזומן בידי.
שרות כזה - כל הכבוד!"
(וגם חינם)

- אם אין לך עדיין כרטיס כספומט,
היכנס לסניף, אחד מ-600 סניפי
בנק לאומי ובנק דיסקונט ברחבי הארץ,
ובקש את כרטיס הכספומט,
שמוסיף לך - שרות בנקאי - 24 שעות ביממה.

כספומט

שרות משותף של בנק לאומי · בנק דיסקונט
בנק איגוד · בנק ברקליס-דיסקונט · בנק ערבי ישראלי ·

זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה

„העולם הזה" 876
תאריך: 5.8.54

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא בעמודיו דיווח מצולם על אחד מהאסונות הנוראים ביותר, שהתרחשו בתולדותיה של מדינת ישראל, האסון במעגן. כתבי־צלמו של השבועון, דן כרנע, לא איבד את עשתונותיו למרות הבהלה, צווחות הפצועים, והלם האחרים, תוך שהוא ממשיך לדווח בעזרת עדשת מצלמתו על כל שהתרחש סביבו, והביא את אחת מהכתבות העיתונאיות המעולות שפורסמו בתולדות ה־שפועון והעיתונות העברית בארץ.

בשער הגיליון: „האסון במעגן — האם אורי גלין הוא שעיר לעזאזל?"

האסון הנורא בתולדות המדינה ✶ חבר־הכנסת כסה מבכה את רעייתו המתה ✶ ראש־הממשלה המום ✶ יגאל אלון, טדי קולק ואהוד אבריאל, ניצלים ממוות

אסונות

האסון במעגן

לפני עשר שנים צנח פרץ גולדשטיין, חבר הגרעין שייסד את קיבוץ מעגן, לתוך הונגריה, ארץ לידתו הכבושה בידי הנאצים. שליחותו: לעבוד למען שירות המודיעין הבריטי. הדחיפה לשליחות זאת היתה רצונו לעזור למאות אלפי יהודי הונגריה שנאנקו תחת העול הגרמני. עוד לפני שהצליח הצנחן הצעיר לממש את שליחותו, הוא מאחוריו, על שני ספסלים ישבו מיבחר אישי המדינה: יגאל אלון, טדי קולק, המנהל הכללי של מישרד ראש־הממשלה, אהוד אבריאל, יואל פלגי, שצנח להונגריה וחזר חי, מויש פרלמן, ראש שירותי ה־מודיעין.

הטכס נימשך בעצלתיים. אביו של גולד־שטיין, שרירי, ממושקף, צעד נימרצות בשביל הצר שהוביל לאנדרטה והסיר את הלוט מעל לאנדרטה. מעל שוטטו שני מטוסי פייפר צהבהבים בשמים חסרי ענגים. איש לא שם לב אליהם עד שלפתע הושטה אצבע לעברם. מגלגל של אחד הפייפרים התנדנד חפץ לבן, שדמה לפירפורי יונה הספסלים האחוריים קבוצה מלוכדת אחת: גיבורי ישראל החיים, שהתרכזו סביב גי־בור ישראל סימן־טוב גנה קטוע־הרגליים. הם באו לכבד את זיכרו של גיבור לא־מוכתר. הרחק מאחוריהם, במגרש התנייה נשמע מדי פעם מנוע של מכונית נוספת שהגיעה. לבסוף הגיע גם שלישו של נשיא־המדינה, סגן־אלוף יוסי כרמל, ומי־הר לעבר מרכז הטכס. שוב הופיעו בש־מים הפייפרים, וראו שטרם הגיעה שעתם, וחזרו כלעומת שבאו.

הטכס נמשך, סגן־אלוף יוסי כרמל קרא את איגרת הנשיא יצחק בן־צבי. ההמון חיכה לנואם הבא — משה שרת. היה ברור שיש בכוונתו לומר משהו חשוב. הסיבה: הכינוס נועד לשמש כהפגנת סו־לידריות עליונה של כל הגורמים הקשורים עם פעולת־ההצלה של יהודי הונגריה ב־ימי הנאצים, מול ההתקפה החריפה עלי־הם של ההגנה במשפט הדיבה גרינוואלד־קסטנר.

במרכז הטכס היתה אמורה לעמוד הר־צאתו של ראש־הממשלה משה שרת, שגנ־דו ונגד אהוד אבריאל, הוטחו במהלך המישפט האשמות כבדות ביותר, כשהעיק־רית: שיתוף פעולה עם הבריטים כדי להכשיל את שליחותו של יואל ברנד שה־ביא עימו מהונגריה את הצעת הס.ס. להח־ליף מאות אלפי יהודים תמורת ציוד אמ־ריקאי. אילו חזר ברנד להונגריה, במקום להיאסר על־ידי הבריטים. היתה זאת הסי־בה שהמון חיכה לסיום הקראת איגרת הנשיא. וכשהופיעו הפייפרים מחדש, היוו הסחה ברוכה. הטייס הוציא את ראשו דרך חלון המטוס המוביל, נופף חפץ לבן. הוא רצה להראות, כנראה, כי הצליח להו־ציאו מתחת לגלגל בשעת הטיסה, והקהל מחא לו כפיים. תוך תפנית שמאלה, חג המטוס מעל להמון, גלש מאחרי האנדרטה כדי להטיל את האיגרת.

ואז קרה האסון.

אנשים מרכזיים

שבאו לטכס האזכרה, התרכזו על ספסל אחד סמוך למקום האסון. מימין: הצנחן יואל פלגי, אהוד אבריאל, אלוף־משנה יעקוב („יאן") ינאי, סגן־אלוף משה („מויש") פרלמן (מרכיב משקפיים) וטדי קולק. מאחוריהם אפשר להבחין באלוף משה צדוק וביגאל אלון.

נפל בשבי, הובא לפני בית־משפט צבאי ונידון למוות.

בקצה הדרומי של הכינרת, במיגרש ריק שבין בתי קיבוץ מעגן הועמדו ספסלי עץ לבנים בשלוש שורות ישרות. לכאן בא כמעט כל אדם במדינת ישראל שהיה קשור במאבק, בעליה או בצנחנים, להעלות את זיכרו של פרץ גולדשטיין. ראש־הממשלה, משה שרת ורעייתו ציפורה הגיע לובש מיכנסי ארג אפורים וחולצה לבנה קצרת שרוולים. תיזמורת צה"ל ניגנה והקהל שר את התקווה. חיילת צעירה קראה את תפילת יזכור לזכר הצנחן שנפל, והדגל הורד למחצית התורן. מן העבר השני של האג־דרטה, דיגלה מחלקת צנחנים בקיפאון את נשקה. שלושה צעדים לפני אנשיו, עמד סגן שמחה לוי, רזה ושרירי, במדי הזית וכומתת הצנחנים שלו.

„שלום, גברת כנש." אשה צנומה, שבת שיער עברה את המגרש והתיישבה במקום בשורה הראשונה, במשתק שלושה מושבים מראש־הממשלה. היתה זאת קת־רינה כנש, אם הצנחנית חנה כנש, קורבן אחר של אותה שליחות בישת־מזל להונ־גריה. משה שרת חיכה עד שישבה, קם, ניגש אליה, עמד דומם במשך שניות אחדות, אחר הושיט את ידו, ואמר: „שלום, גברת כנש," בצעדים נימרצים חזר למקומו.

הקרבן הראשון

היה סגן שימחה לוי. מטוסו של גלין פגע קודם בלוי ואחר כך המשיך בקטל. לוי נפצע בראשו ונהרג במקום. בתמונה נראים חיילים רצים לעברו של לוי להגיש לו עזרה־ראשונה, אך לשווא.

זה לא היה סוג הקהל שיאבד את עש־תונותיו. רובו ניפגש יותר פעמים פנים אל פנים עם המוות משייפגע על־ידי הור־פעתו הפיתאומית. אחרי דקות אחדות חז־רו רובם, כדי לעזור בפעולות ההצלה. גם האיש שליד המיקרופון, השתלט על עצמו והחל מוציא סידרת פקודות למכ־שירי כיבוי, לתיגבורת מישטרה, לרופ־אים ולאחיות מקרב הקהל.

„היא עדיין נושמת". תוך חמש דקות נשאר מהמטוס רק שלד מתכת מפו־חם. בהתרסקותו השלים המטוס תפנית מלאה אחורה, ועתה צפה לעבר כיוון ירידתו. במרחק כמה צעדים עמדו שני גלגליו שלמים. סביבתו הזכירה שדה־קרב.

לא בחיפזון, ולא לראווה, כי אם בדיי־קנות איטית־התנועה של תצוגת־בובות. המטוס צלל נמוך ונמוך יותר, עבר, כש־הוא בא מאחוריהם, מעל לראשי הצנחנים שניצבו עם נישקם הדגול. הכנף השמאלי של המטוס היכה את סגן לוי בעורפו, גילגל אותו מעמדו.

המטוס הצליח להתרומם, עבר מעל לש־לוש השורות הראשונות של הצופים, שהיו עדיין נידהמים מהבין את המתרחש, ואז נישמעה נקישה עמומה, ובעיקבותיה זע־קת אשה. זעקה רמה וחסרת ישע.

„תיפסו מחסה! פלו לארץ!". המטוס עלה בלהבות במרכז האגף השמאלי של הספסלים. מסביבו היה עשן וגופותי־הם המרוסקים של המתים והגוססים. בצד עמד ההמון, עוזר להוציא את הגופות, או מסתכל, מוכה תדהמה, בלשונות האש שליחכו במטוס.

ואז ניגש מישהו למיקרופון והחל ממ־טיר פקודות בצרורות מהירים ועצבניים: „פנו את המקום מייד! התרחקו מן המ־טוס! תיפסו מחסה מאחרי הבניינים! פלו לארץ! המטוס יכול להתפוצץ כל רגע! פלו לארץ!". לראשונה פרץ בין ההמון משהו שדמה לפאניקה. שרת, שהסתכל סביבו באי־אמון מזוזע, נמשך מן המקום בזרועו על־ידי חבר־משק. יגאל אלון מיהר לבניין הקרוב, ואחרים רצו או שנפלו לקרקע.

דקה אחת

לפני האסון. מטוסו של אורי גלין חג מעל לבתי קיבוץ מעגן, עורך פנייה שמאלה כדי לזרוק את האיגרת בשטח פתוח, מאחרי האנדרטה מעבר לשורות הספסלים. בתמונה נראה המטוס בעת התפנית שמאלה, כשחברי־המשק מתבוננים בו ליד ביתם.

פצוע קשה

אחד הפצועים קשה מוטל על הארץ, כשלידו כמה מאורחי הטקס המתחילים עד שתגיע אליו העזרה־הראשונה. פינוי הפצועים ממקום האסון נעשה על־ידי מתנדבים שהעמידו את עצמם ואת מכוניותיהם לפעולה, והצליחו לפנות במהירות את כל הפצועים לבית־ח' שוויצר בטבריה.

ספסלים שרופים היו זרועים בשטח, כורכרס. שעה שהמצילים ערכו את גוויות ההרוגים בשורה ארוכה, ביקש מישהו, בצעקה, שמיכות לכסות אותם. כמה אנשים, שחגו כשיכורים, הלכו ובאו, סקרו את הגופות המאובנות בהתעמקות מייסרת. מדי כמה רגעים צנח מישהו לקרקע, מיילל ליד גופה מעוכה, ונלקח ממנה בכוח.

מכוניות ואמבולנסים התכנסו מייד למקום שם הוגשה עזרה ראשונה. הפצועים הובלו מייד לבית־החולים שוויצר בטבריה, במרחק 13 קילומטרים. כאשר נותרו המתים לבדם, עברה מכונית משא של המישטרה את השרשרת שהטילה המישטרה מסביב למקום האסון והטעינה את הגופות. לפתע זעק מישהו בהפתעה: „היא חיה! היא חיה! היא עדיין נושמת!" רופא הובהל למקום. חולצתו הלבנה היתה מוכתמת. הוא ניגש לגופת האשה המכוסה, פרס את חולצתה השחורה, וקירב את אוזנו ללבה. „מהר," ציווה. „אמבולנס, ייתכן ויש לה עוד סיכוי!". לא היו יותר

הטייס

אורי גלין, לבוש חולצה משובצת בצבע צהוב, כפי שצולם בעת חקירתו. גלין, השוהה היום בארצות־הברית ומשמש כסכסולוג באוניברסיטת־הארוארד, סירב להשיב על השאלה: „מי אשם בתאונה? תנאים מטאורולוגיים או הטייס," ושען: „מומחים גדולים ממני צריכים להחליט בעניין הזה."

אמבולנסים במקום. טנדר ירוק ניכנס למיגרש, והאשה הועלתה לתוכו בזהירות.

אין שינה במעגן. שעה יותר מאוחר, היה הכל שקט, בדומיית בית־קברות. אנשים דיברו בלחישות מזעזעות: „דוב הררי נהרג! הבן של אנציו (סירני)! אליק שומרוני פצוע קשה! כסה המסכן! אשתו נהרגה!" עוד אי־אפשר היה לעמוד על ממדי האסון.

לאורך הכביש המוביל לטבריה עמדו חברי משקים וצפו במכוניות שחלפו בטיסה, עם מטענם האיום. מאות טיפסו על הגבעה התלולה מחוץ לבית־החולים שוויצר. מזמן לזמן יצא אחד מאנשי בית־החולים, וביקש מתנדבים שיתרמו מדמם. לא היה מחסור בתורמים צעירים.

בתשע בערב הופיעה מכונית כחול־שחורה לפני שער הברזל של בית־החולים. משה שרת. ציפורה שרת, טדי קולק וחצי תריסר מלווים יצאו מן המכונית. שרת נראה מזועזע מאוד. אחרי חצי שעה יצא, והרחק מטבריה, מעבר למי הכנרת השחרים נצנצו כמה אורות עמומים. היו אלה אורות קיבוץ מעגן, שבו לא עצם איש עין אותו לילה.

כשדה קרב

כך נראה מקום האסון כ־15 דקות לאחר שנפל המטוס. הקהל הורחק בינתיים על־ידי שוטרים ומתנדבים, הפצועים הועברו למרפאת־הקיבוץ או לבית־החולים בטבריה. על האדמה מונחות גופותיהם של שבעה אנשים שנהרגו במקום. על הקרקע (**במרכז התמונה ובשמאלה**), עדיין נראים כתמי הדם הרבים של הפצועים, בהם כבר טיפלו באותה השעה במרפאה ובבית־החולים. צוות רופאי בית־החולים שוויצר בטבריה, הוזעק במהירות לבי"ח, ותיפקודו זכה מאוחר יותר לשבחים.

מלכת המים 1979

תחרויות אזוריות

טבריה

יום רביעי, 15.8.79, בשעה 9.00 בערב, במלון

פלאזה טבריה

לחוף הכנרת

מקס בחירה נסיכת הכנרת

(ליד בריכת השחיה)

מכירת כרטיסים מוקדמת: במישרד „בידור הצפון" (לשעבר אלחדיף), טלפון 067-22596. בקבלה של מלון „פלאזה טבריה" ובערב המופע במלון „פלאזה טבריה". הנחות: לוועדי עובדים, מיפעלים וחיילים.

אילת

יום שישי, 10.8.79, בשעה 9.00 בערב, במרכז היוקרתי

לרום

מקס בחירה נסיכת ים־סוף

בחסות ראש העירייה גד כץ

מכירת כרטיסים מוקדמת: אצל עוזי בית הלחמי, זנתי (ליד הקולנוע), אלה לוין במרכז הדקל, „אנדנדינו" מרכז מור, קיוסק איזידור, בקבלה של מלון „לרום", בקבלה של כל בתי־המלון בעיר ובערב המופע בקופת מלון „לרום". הנחות: לוועדי עובדים, ומיפעלים. לחיילים — בקצין העיר אילת. הזמנות לקבוצות מאורגנות: בכר, טלפון 059-6516.

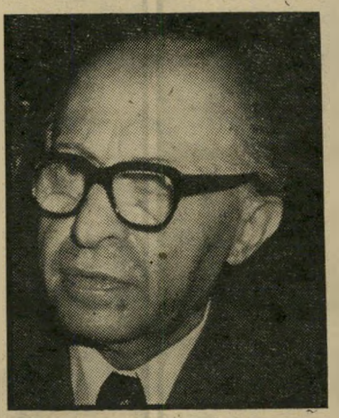
בתוכנית האמנותית:

* אפריק סימון („ראמייה") הכוכב הבינלאומי מצרפת * מני פאר ינחה, ישעשע, יבדר * שרי — כוכבת הדיסקו הישראלית * להקת הג'אז „דומינו" — בקטעי ריקוד בהדרכת יעקב קלוסקי * דליה אליעזרוב — בשירים נבחרים * משה נוי ולהקת „הדולפינים"

חצוגות אופנה מפוארות קייץ 79'

תמרורים

נחוג • יום־הולדתו ה־66 של ראש־הממשלה **מנחם בגין**, בגלל מצבו של בגין, לא נערכה כל מסיבה, בניגוד לשנה

חוגג בגין
לעומת השנה שעברה

שעברה, כאשר יום הולדתו ה־65 צויין במסיבה שעלתה מאות אלפי לירות.

הוענק • ציון הצוער־המצטיין בקורס־הקצינים של צה"ל לדרוזי **טוביה פרג'** על־ידי קצין־חי"ר־וצנחנים־ראשי, תת־אלוף מתן וילנאי.

נפתחה • תערוכת־אדריכלות ישראלית על־ידי האדריכלים **אריה שרון** ובנו **אדר'**, במכון־האדריכלים האמריקאי ב־וואשינגטון, ארצות־הברית. התערוכה, המציגה את עבודות השניים, זכתה להצלחה בערים שונות במערב־גרמניה ובמכסיקו, ואחרי סיום התצוגה בוואשינגטון תעבור לניו־יורק. אריה שרון הוא מוריתיקי האדריכלים בארץ, חינך באוהאוס וחתן פרס־ישראל. בנו אלדר התפרסם בשל כמה עבודות מייוחדות שלו, כבניין עירית בת־ים, בית־דובינר ומועדון הים־התיכון באכזיב.

מונה • כרקטור האוניברסיטה־העברית־בירושלים, הפרופסור **רפאל משולם**. משולם בן ה־49 נולד בסופיה, בולגריה. אביו, רופא־ילדים מפורסם, הביא את מישפחתו לישראל בשנת 1944. משולם למד באוניברסיטה־העברית, ואחר־כך שימש כחוקר־בכיר במכון־ויצמן למדע. אחד מתחומי מחקרו היה השפעת החשיש על גוף האדם, שזכה בפירסום בינלאומי. במחקרו התברר כי אחד ממרכיבי החשיש עשוי לשמש תרופה לחולי אפילפסיה. ב־1972 מונה כפרופסור־מן־המניין, ותפקידו האחרון היה ראש־המחלקה ל־חומרי־טבע בבית־הספר־לרוקחות שב־אוניברסיטה.

מונה • כמפקד המיכללה־לביטחון־לאומי של צה"ל, תת־אלוף **יעקוב** („ג'קי") **אבן**, מי שהיה סגנו של אריק שרון ב־פיקוד על האוגדה שצלחה את תעלת־סואיץ ואחר־כך מפקד־האוגדה הצעיר ביותר ב־צה"ל. לאחרונה בילה אבן שנים אחדות בלימודים. אבן בא במקומו של האלוף מנחם („מנדי") מרון, הפורש משירותו הצבאי.

מונה • כמנהל האקדמיה למוסיקה על־שם רובין, פרופסור **יחזקאל בראון**, בוגר אותה אקדמיה. בראון, מי שלמד זימרה גרוגורית במינזר סנט־פייר־דה־סולם בצרפת, לימד מוסיקה בסמינר־הקיבוצים ובאקדמיה־למוסיקה בתל־אביב. יצירות מוסיקליות רבות שלו פורסמו. הוא עסק הרבה בלחנים יהודים מסורתיים ובעיבודם, וכתב גם מוסיקה לתיאטרון, בלט וסרטים.

מונה • כשר האנרגיה של ארצות־הברית, מי שהיה נשיא חברת קוקה קולה, **צ'ארלס דאנקן**. עד שקיבל את מקומו של ג'יימס שלזינג'ר, היה דאנקן סגן שר־ההגנה.

מונה • כעורך העיתון הממשלתי ה־ערבי אל־אנבא, **עבדיה דנון**. דנון בן ה־52 הוא יליד אלכסנדריה, היה עובד מישרד ראש־הממשלה שנים רבות.

מונה • כיושב־ראש האירגון־הארצי ל־הגנת־הדייר בישראל, **טוביה ורדימון**, חבר מועצת־עירית־חיפה. מינויו מהווה סימן להקצנת עמדותיו של האירגון במאבקו נגד ביטול או פגיעה בחוק הגנת הדייר.

מונה • לעוד תפקיד ציבורי, הפעם של יושב־ראש מועצת השמאים, **אריאל וינשטיין**, חביבו של שר־האוצר שימחה ארליך.

הוכרזה • כאתר היסטורי רשום ומסווג, מיסעדת־הפאר המפורסמת מקסים בפאריס. על פי הכרזת הממשלה הצרפתית, אסור יהיה לבצע במיסעדה שיפוץ כלשהו בתחום הריהוט, הקישוט או המיבנה ללא אישור הגורמים המוסמכים. הריהוט וקישוטי הקירות במקסים הם משנת 1900.

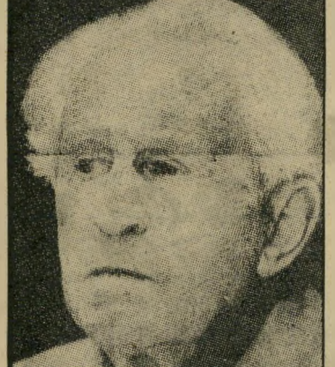
נפרדו • לתקופת נסיון, שחקנית הקולנוע היפהפיה **פארה** (המלאכים של צארלי) **פוסט־מייג'ורס** ובעלה השחקן **לי** (האיש השווה מיליונים) **מייג'ורס**, אחרי שנוכחו לדעת כי בילו ביחד חודש

נפרד מייג'ורס
רק חודש אחד

אחד בילבד במשך השנה וחצי האחרונה.

נפטר • הוגה־הדעות היהודי־אמריקאי יליד־גרמניה **הרברט מרקוזה**, בגיל 81 ממחלת־לב. היה זה מרקוזה שנתן לסטודנטים המתמרדים של שנות ה־60 את הפילוסופיה הרדיקאלית, ששימשה יסוד למרד־הקמפוסים, אם כי הסתייג מההפגנות האלימות שלהם. תורתו של מרקוזה גרסה כי האדם לא השיג חרות אמיתית אפילו בחברה החופשית ביותר, שבה הוא משועבד להרגלי־צריכה, לאמצעי־התקשורת ועוד. במשך שנים הביע דיעות אלה כפילוסוף אלמוני באוניברסיטת־קליפורניה, עד אשר הסטודנטים המתמרדים באירופה בשנות ה־60 „גילו" אותו. בעת ההפגנות נגד המימסד שערכו

נפטר מרקוזה
אבי מרד הקמפוסים

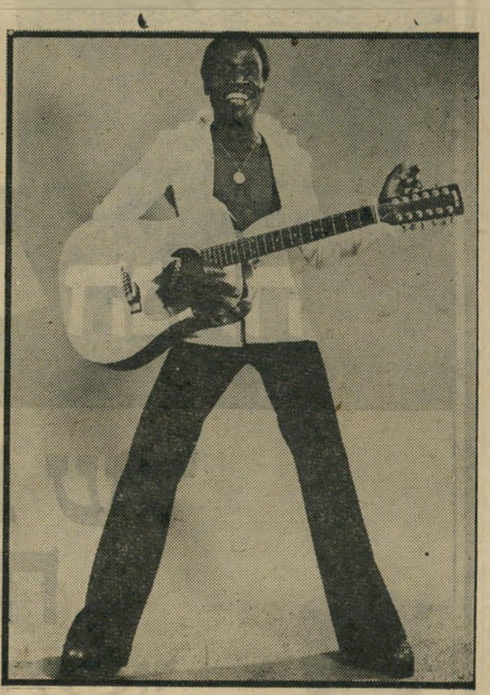
הסטודנטים, הם קראו: „מאו, מארכס, מרקוזה!" בשנות ה־70 דחו את השקפותיו רבים מחסידיו לשעבר. כאשר ביקר בגרמניה ב־1971, אילצו אותו סטודנטים, מאנשי השמאל־החדש, לרדת מדוכן הנואמים. מתנגדיו טוענים כי דיעותיו שימשו בסיס אידיאולוגי לכנופיית באדר־מיינהוף.

נפטרה • **חיה עמרמי**, מראשונות העליה השנייה בגיל 90. עמרמי עלתה לארץ מרוסיה יחד עם בעלה, והיתה מהמתיישבים הראשונים של עין־גנים ליד פתח־תקווה, ממיסדות רמת־גן, ומראשוני ההסתדרות. ב־15 השנים האחרונות התגוררה בקיבוץ בית השיטה.

מלכת המים 1979

ממעם „העולם הזה" בחסות „עץ הזית" בשיתוף חברת „בניני אברהם גינדי"

תל־אביב, „היכל התרבות" מוצאי שבת 18.8.79 בשעה 8.30 בערב

אפריק סימון
הכוכב הבינלאומי מצרפת („רמאייה")

לואיג'י
כוכב הזמר הצרפתי

קלי מארי
כוכבת הדיסקו מאנגליה

להקת הג'אז „דומינו"
בהדרכת יעקב קלוסקי

מני פאר
ינחה, ישעשע, יבדר

משה נוי ו„הדולפינים"
בחברת הזמרת דליה אליעזרוב

תצוגות אופנה קייץ 1979 בגדי־ים וחוף של „גוטקס" • אופנת נשים M. B.

• אופנת גברים „אנה" • נעלי איכות „מרגו" • שמלות כלה „סלון אמבר" •

הגרלות לקהל: מוצרי „עץ הזית" • תכשיטי שיער „וולה" • בגדי־ים „גוטקס" •

הנחה של 25% לחתונה ב„אולמי אמבר" • שמלות של M. B. •

בעזרתן האדיבה של חברת „אולימפיק" • חברת „דן־תיור - יונייטד־טורס"

עיצוב תיסרוקות: „**אתר היופי**" סלון ז'אק ז'ורז'ט ✶ השכרת רכב: **השכרת רכב זוהר** ✶ עיצוב הכתרים: **רחל גרא**, יפו העתיקה ✶ הדרכת המועמדות: בי"ס לדוגמנות „**רגב**" ✶ צילום המועמדות: אסף שילה „**אולפני ישראל סאן**" ✶ עיצוב במה: „**אירגונית**" ✶ מערכות קול ותאורה: „**קילים חיפה**" ✶ הפקה: „**תיאטרון מבט**"

מכירת כרטיסים מוקדמת: תפצה ראשית „הדרן", אבן גבירול 90 תל־אביב, טלפון 248787, למוסדות טל. 248844 ובמשרדי „רוקוקו", „לאן", „קסטל" וביתר המשרדים בעיר. בערב הנשף בקופת „היכל התרבות". הנחות לוועדי עובדים, חיילים בקצין העיר תל־אביב. ביפו: „גוטווין". ברמת־גן: „רכניץ".

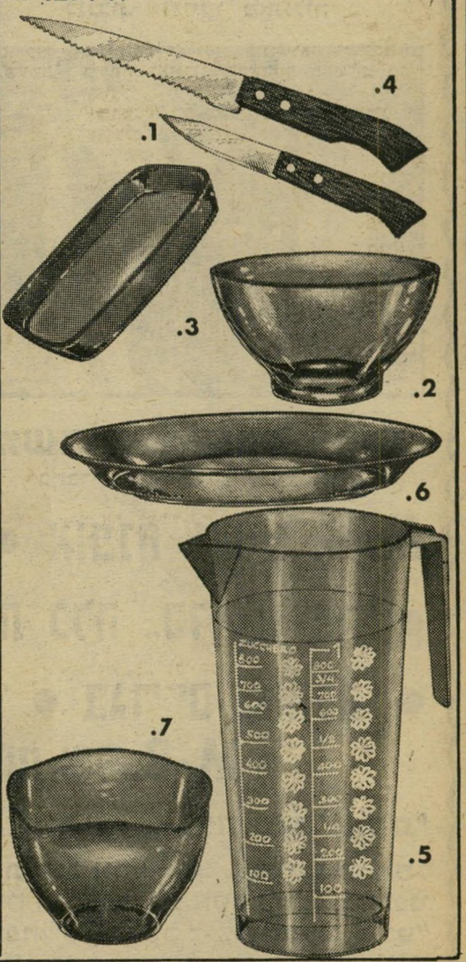
בכל-בו שלום יוצאים מהכלים!

עד 50% הנחה

בזאר עודפי יבוא של כלי בית ומטבח

17.8 - 3.8 או עד גמר המלאי

לדוגמא:

מס'	המוצר	המחיר בבזאר
.1	סכינים קטנים לקילוף	רק 15 ל"ר
.2	קערית למרק מזכוכית VERECO	רק 20 ל"ר
.3	תבנית לחמאה מזכוכית VERECO	רק 25 ל"ר
.4	סכינים גדולים למטבח	רק 25 ל"ר
.5	קנקן למים	רק 30 ל"ר
.6	קערה לפירות מזכוכית VERECO	רק 40 ל"ר
.7	קערה עמוקה לסלט מזכוכית VERECO	רק 45 ל"ר
.8	סט 4 כוסות למץ מזכוכית VERECO	רק 45 ל"ר
.9	סט לליפתן 7 חלקים	רק 50 ל"ר
.10	מערכת לקפה תורכי 12 חלקים מזכוכית VERECO	רק 120 ל"ר
.11	מגש המשמש גם כשולחן	רק 250 ל"ר
.12	סט 4 קופסאות למזון	רק 250 ל"ר

כל-בו שלום

קשר בראנד&שות'

חינם! שעתיים חניה בחניון בית-הרכב על קניה מעל 500 ל"ר.

אריה קרסו
לא נעצר

יחזקאל אבולעפיה
סגר את החקירה

חיים קרסו
נעצר לשבוע

רוחים בלי בלמים

שר־האוצר נפה את הפסקת החקירה

כ אשר החלו אנשי המכס חושדים, כי בצמרת מבשלים קנוניה להשתקת החקירה שניהלו נגד בני משה קרסו, התחילו לטרפד את הנסיונות במהירות.

לקחו חלק מחומר־החקירה שהיה בידיהם, אשר נגע להונאת מישרד־הביטחון, והעבירו את החומר למחלקת־חקירות־הרי נאה שבראשות תת־ניצב בנימין זיגל. אחרי הכל, סברו, יכול שר־האוצר, שימחה ארליך, להורות למנהל המכס, יחזקאל אבולעפיה, להחליף כתב־אישום בכופר לגבי פעיל־מיפלגתו לשעבר, אולם קשה יותר לסגור את חקירת המישטרה, בייחוד כשהיא בידי חוקר ישר ונמרץ כמו זיגל.

במחצית השנייה של ינואר נודע לציבור לראשונה, כי חיים קרסו ועוד שלושה שהחלו בספטמבר 1977, התברר כי החברה הגישה הצהרות כוזבות בעת שיחרור מכוניות רנו, ועל־ידי כך השתמטה מתשלום מסים אמיתיים בערך של 2 עד 3 מיליון לירות.

החקירה החלה בספטמבר 1977. במהלכה ניתנה לחיים קרסו הזדמנות לדווח למכס על אי־התאמות בהתאם להתחייבותו והבטחתו, אך תחת לעשות זאת בחר קרסו לשנות חשבונות של לקוחות, להחליף חשבונות באחרים, וגם לטשטש מיקרים רבים של חשבונות־מכירה. על־ידי זיופים אלה ניסה להקטין את היקף ההתחמקות בהגישו למכס חשבונות כוזבים.

עד כאן דברי התיק. מה שמסתתר מאחריו הוא תרגיל מוצלח של המכס. אחרי שתפסו את ספרי־החשבונות של החברה והראו לקרסו כי בידם עובדות על הזיופים, מסרו לידיו חזרה את הספרים, כדי שיגיש בעצמו את כל הזיופים שעשה לכבוד
גובה המכס
מחלקת החשבונות
י פ ו .

הנדון: רשימון יבוא מס' 7340733 מיום 26.8.77

א.נ.,.

בבדיקת מסמכינו התברר כי המכונית בגין הרשימון הנ"ל שוחררה לפי מחירון מס. 1/78. על בסיס מחיר לצרכן -.99,950 ₪ ואילו ללקוח חושב המו"ר לצרכן-.105,950 ₪ לפי מחירון מס. 5/78.

כתוצאה מכך יש לתקן את החישוב ברשימון כדלקמן:

		ברשימון	מנוקן	הפרש
1.	ערך למכס	29.065	29,065	-
2.	מכס	19,644	19,644	-
3.	מס קנייה	45,477	48,207	2,730
4.	מ.ע.מ.	7,537	7,755	218
5.	סה"כ מסים	72,658	75,606	2,948

היות ויש פטור בגובה 73 על המסים החלים על מכונית זו נוצר גרעון של 30 % על ההפרש הנ"ל ,היינו סך של -.884 ₪

אנו מזככדים בזה לצרף את המחא.נו מס.4001540 משוכה על בנק־מזרחי על הסך הנ"ל לכיסוי הגרעון הנ"ל.

בכבוד רב,

בני משה קרסו בע"מ

החשבון המתוקן
ההפרש למכונית: 2948 ל"י

בדיוק כפי שעשו קרסו. מדובר בתקופות של הפיחות הזוחל, שבהן ירדה הלירה מדי חודש בשני אחוזים בערך. בני משה קרסו מכרו מכונית ללקוח, לקחו מיקדמה. תשלום סופי היו לוקחים

אך המשטרה חשפה חשדות להונאה

בעת מסירת המכונית כעבור כמה שבועות. בינתיים ירדה הלירה, וכתוצאה מכך עלה מחיר המכונית. אולם בדיווח למכס דיווחו כי המכונית נמכרה לפי המחירון הישן, בעוד ללקוח מכרו את המכונית לפי המחיר החדש.

אם, למשל (ראה צילום המיסמך) הוצהר למכס כי מכונית נמכרה ב־99,950 לירות, ואילו הלקוח שילם 105,950 לירות, הרי ששילמו מסים בסך 72,658 תחת 75,606 ל"י. ההפרש למכונית הוא 2,948 לירות. האחים קרסו הצהירו למכס, אחרי שתיקנו בעצמם את אי־הדיוקים, כי מדובר ב־7,455 כלי־רכב, שעליהם שולם מס־קניה של 160 מיליון לירות. לדבריהם, אי־ההתאמות מגיעות רק ל־415 אלף לירות, ומקורן בטעויות־אנוש.

בעיקבות הדיון בבית־המישפט נעצרו חיים קרסו ואחרים למשך שבוע. ואחר־כך נרגע העניין. אנשי מחלקת־החקירות של המכס תבעו להגיש נגדם כתב־אישום על העלמות־מסים במיליוני לירות, ועל זיופי הספרים, אחרי שקיבלו אותם בחזרה לצורך תיקונים מרצון. דרישה זו

(המשך בעמוד 56)

• אריה קרסו, האח השני, לא נעצר כלל, בניגוד למה שנאמר בטעות במדור תשקיף בשבוע שעבר.

שה מעובדי חברת בני משה קרסו, נעצרו על־ידי המכס. הידיעה על כך פורסמה לראשונה בהעולם הזה.

האחים אריה וחיים קרסו הם מבכירי ותיקי־הישוב. ניכסם העיקרי היא חברת בני משה קרסו, שהיא סוכנת מכוניות רנו. הם בעלי־מניות גדולים של בנק דיסקונט, ונמנים על מייסדי הבנק. להם רכוש רב בקרקעות ובעסקים רבים. בכיר האחים, אריה, הוא גם יושב־ראש סקציית יבואני־המכוניות, ופעיל בלישכות־המיסחר. הוא היה גם פעיל מרכזי במיפלגה הליברלית, אולם חצי שנה לפני הבחירות האחרונות הודיע לראשי הליברלים כי החליט לתמוך בד"ש. אחיו, חיים, עוסק יותר בניהול המעשי של עסק המכוניות.

ב־12 בינואר 1978 הובאו חיים קרסו ושני מנהלי־חשבונות בחברה, יחד עם מנהל המכירות, לפני שופט־השלום בתל־אביב. בתיק בית־המישפט מונחת בקשה למעצר, מטעם גבריאל אורן, קצין המודיעין הראשי של המכס.

אורן טען כי חיים קרסו, בתוקף תפקידו כמנכ"ל החברה, קשר קשר עם מנהל־החשבונות הראשי, מנהל־המכירות וסגן־מנהל־החשבונות הראשי, כדי להונות את שילטונות־המכס ולהתחמק מתשלום מסים אמיתיים. לפי בדיקות של המכס, (כהגדרת המכס, או „אי־דיוקים" לפי הגרתן). מה שקרסו לא ידע הוא כי לפני שקיבל את הספרים בחזרה, הם צולמו. וכך, אחרי שהוא שיפצם, החזיק המכס הוכחות לזיופי־ספרים נוספים.

בתיק בית־המישפט הוצהר כי מנהלי־החשבונות הודו, כי קשרו קשר עם קרסו, כדי לשנות חשבונות־מכירה, לבטל חשבונות־מכירה, וכך להונות את השילטונות בדיווח לא־נכון ולהשתמט מתשלום מסמת.

בחקירה בבית־המישפט הבהיר אורן לשופטים מה בדיוק עשה קרסו. מדובר

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

ירושלים. בתי אבן. טליתות לבנות. קולות השוק ואויר שכולו אוירה. יריים מגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואת ירושלים אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

איך החמצתי את ההצבעה הגדולה ✶ הלך השמיר אצל העורב ✶

היכן אליהו הנביא ✶ הליכוד לא ישאיר אחריו אדמה חרוכה ✶

מה טוב יותר - אולקוס או סרטן? ✶ לולא פלאטו היה פלאטו

כרם היה לנבות הבדואי

למעלה פעמים דרושה פאשלה רצינית כדי לקבל מחמאה. כך קרה לי השבוע.

הפאשלה היתה רצינית מאד. נעדרתי מהצבעה חשובה — חשובה למדינה וחשובה לי.

מאז חזרתי לכנסת, לא נעדרתי אף מישיבה אחת של הכנסת. הייתי נוכח בהיפתח כל הישיבות, ומלבד שניים־שלושה מיקרים, לא נעדרתי גם בסיומה של שום ישיבה. מבחינת הנוכחות במליאה, אין לי מתחרה. אני ממשיך לנהוג כפי שנהגתי בשמונה השנים הקודמות שבהן ישבתי בכנסת.

אף עיתונאי אחד לא העיר על כך. אף חבר־כנסת אחד לא התבטא על כך בפומבי. הדבר נראה איכשהו כמובן מאליו.

והנה קרה האסון. אשמתי. MEA CULPA.

זה היה בתום הוויכוח הגדול על חוק הפקעת אדמות הבדואים. הוויכוח התארך הרבה מעבר לזמן הרגיל של סיום ישיבות המליאה. ערכתי לי חשבון, לפי רשימת הנואמים שטרם דיברו ושאר ההתפתחויות הצפויות, ונסתבר לי כי ההצבעה לא תיערך — אם תיערך בכלל באותו ערב — לפני השעה 11.00.

היתה לי פגישה חשובה, שלא ניתנה לדחייה. לכן הרשיתי לי מותרות: יצאתי בשעה 9.00 בערב, על מנת לחזור סמוך ל־11.00.

כשחזרתי, נסתבר לי שהכל נגמר. ההצבעה כבר נערכה. החוק המחריד נתקבל, בקריאה ראשונה, ברוב של 46 מול 44, עם 3 נמנעים.

המחשבה הראשונה שלי היתה: אילו נתקבל החוק ברוב של 46 נגד 45, הייתי צריך להתאבד. למזלי, לא שינה העדרו של קולי הבודד את התוצאה.

אך מצפוני הציק לי. וכאילו לא די בכך, לא היה כמעט אף ח"כ אחד שלא ניגש אלי למחרת היום, ושלא העיר על העדרי. אפילו משה שמיר, שכלל אינו מדבר עימי ואינו אומר לי שלום, פנה אלי כדי להביע את הזדעזעותו הנעזמת. כל העיתונאים (שמעולם לא העירו על נוכחותי) שאלוני, מי בסקרנות ומי בשימחה־לאיד, מדוע נעדרתי.

כבר בשעת ההצבעה, נשמעה הקריאה: איפה אבנרי? עשרות אנשי המערך, ש"י וסיעות אחרות תבעו בקול רם לדעת היכן אני.

חשבון פשוט מלמד כי באותו רגע נעדרו מן הכנסת 27 ח"כים. אך איש לא שאל עליהם. רק על שניים דיברו: על יצחק רבין, אשר להעדרו ייחסו נימוקים פוליטיים, ועלי, מפאת החריג חסר־התקדים. מאיר פעיל ניחם אותי באמרו שמעולם לא רצו ח"כים כה רבים שאהיה בכנסת. אולי באמת היתה בכך מחמאה במהופך.

למחרת היום עשיתי מעשה בלתי־רגיל: התנצלתי

מחוץ לפרוטוקול

מעל דוכן הכנסת על העדרי. אני מנצל הזדמנות זו גם כדי לבקש את סליחת הבוחרים ועם־ישראל בכלל.

חוק־תועבה

לפני כן נאמתי את הנאום הקיצוני ביותר (להוציא את נאומו של תופיק זיאד, איש נצרת) נגד הצעת־החוק.

אולי כדאי להביאו כאן, כדי להביע את דעתי על החוק, אחרי שנמנע ממני לעשות זאת בהרמת יד (ואין האחד מכפר על השני):

אורי אבנרי: זהו חוק תועבה, פשוטו כמשמעו. מי שיזם אותו — ישא אות קין על מיצחו עד סוף ימיו הפוליטיים. ואני מתכוון לאיש המתקרא שר־המישפטים, שר המספחים.

את כל התועבה של החוק הזה ניתן לחזיר במישפט אחד: אילו היתה קיימת במדינת ישראל חוקה, המבטיחה את זכויות היסוד של האדם והמאפשרת לבית־המישפט העליון לפסול כל חוק של רוב הכנסת הפוגע בזכויות־האדם — חוק זה היה נפסל כימעט אוטומטית עלידי בית־המישפט.

הוא היה נפסל באשר הוא עוסק בגירוש המוני של אוכלוסיה.

הוא היה נפסל באשר הוא מפלה בבירור לרעה סוג אחד של אוכלוסיה, בני עם אחר, על פני האוכלוסיה היהודית.

הוא היה נפסל באשר הוא בא למעשה לכלוא ציבור חופשי, המעורה באדמתו, במחנות עבודה, כדי לספק עבודה חקלאית זולה למתיישבים יהודיים, ביניהם היושבים על אדמות שהופקעו מבדואים.

הוא היה נפסל בעיקר באשר הוא מבטל את שילטון המישפט, אשר נקנה בדם של לוחמים במשך מאות בשנים, ומחזיר את ישראל לימי־הביניים־של לית דין ולית דיין.

שולמית אלוני: בימי הביניים היה קיים המישפט הטיבעי הרומי, ולא היה קיים דבר כזה, מכוח צווים מבחינת המישפט.

השייח' אברהם (מגרש את הגר)
מי סידר את מי?

ראש־שבט אינדיאני *
הגירשת וגם ירשת?

אורי אבנרי: אולי יש לחזור עוד קצת אחורה. בוודאי עד לפני המאגנה כרטה.**

ארבע מלים בחוקה האמריקאית, "Due process of law" — די היה בהן כדי לפסול את החוק הזה.

גבירתי היושבת־ראש, הפרשה העגומה של הבדואים בישראל, עוד משנת 1950, מזכירה את היחס לאינדיאנים בארצות־הברית, אך באיחור של מאה שנים.

כשם שהאינדיאנים גורשו ממקום למקום, ממקום פורה למקום צחיח, ממקום צחיח למקום צחיח יותר, ובסופו של דבר נכלאו ברזרבציות שוממות, כך גורשו הבדואים ממקום למקום. מרבית הנגב נלקחה מהם, לפעמים בצורה שיגרתית, לפעמים בחמת־זעם של אכזריות. ועכשיו פוגעים בכיבשת הרש.

באמריקה היו אומרים: האינדיאני הטוב הוא האינדיאני המת. אצלנו הכל יותר הומני, ועל כן אומרים: הבדואי הטוב הוא הבדואי שיסתלק.

דוגם = זוג מכוסיים

אין צורך לנדוד לנכר כדי למצוא דוגמה לכך. יש לפרשה הזאת תקדים בישראל: כרם נבות היזרעאלי, או קם נביא בישראל והטיח בפני הרודן את המילים בנות־האלמוות: „הרצחת וגם ירשת?"

היכן הנביא היום?

כדי להבליט את הזוועה של החוק הזה, די להשוות את היחס לבדואים ליחס למתנחלי פיתחת־רפיח, היושבים על אדמה שנגזלה לא מזמן באכזריות מבדואים אחרים, אכזריות שגונתה על־ידי ממשלת ישראל ואשר שר־החקלאות דהיום, אלוף הפיקוד דאז, נגזף בגללה רשמית.

איך מתייחסים למתנחלים אלה, השופכים חומרי־הדברה על חיילי צה"ל? באים אליהם, מתדיינים איתם. שרי ישראל רודפים אחריהם בדברי־נועם. הם דורשים מאות מיליוני לירות; מציעים להם מיליונים על גבי מיליונים, ואינני יודע בכמה זה יסתכם בסוף. ברור לכל שמוכרחים להסתדר איתם.

אין מסתדרים איתם על־ידי כך שאומרים: בשביל עשרה דונם אדמה שנגזלה מהבדואים, אדמה שדורשת, אתה תקבל חצי דונם במקום אחר, או מגורים במחנה עבודה או בשכונה. מקימים להם ישובים חדשים. מתייחסים אליהם כאל אוכלוסיה.

וזאת הנקודה שנעלמה בכל הוויכוח המתנהל כאן היום.

שר־המישפטים אומר: החוק נותן זכויות רמות,

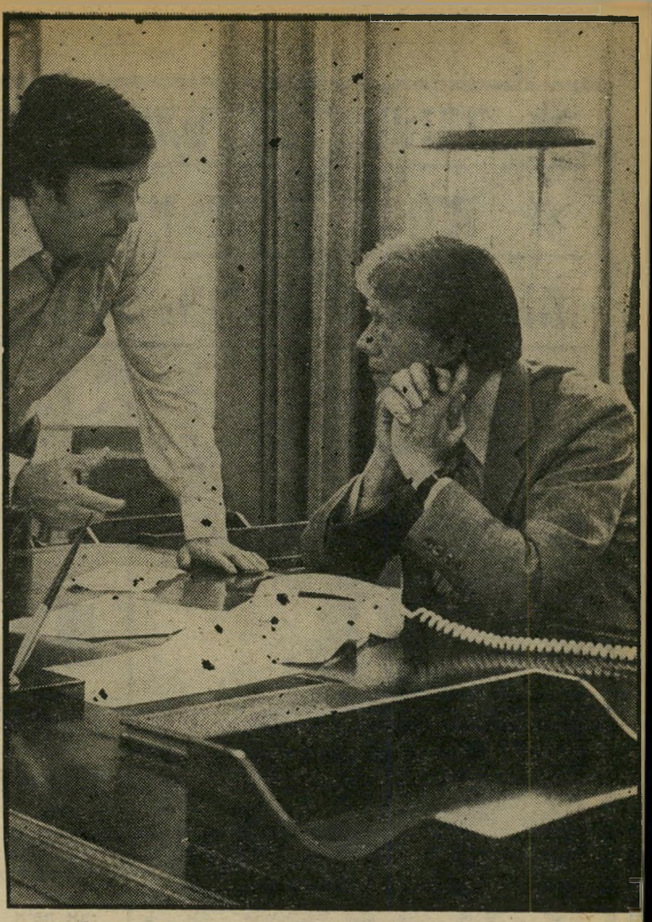
(המשך בעמוד 46)

* „רב־קרניים", ראש־שבט סיאוקס, צולם ב־1872.

** „האמנה הגדולה" משנת 1215, שבה נאלץ המלך הבריטי ג'ון להבטיח את חרות האדם וזכויות־יסוד אחרות.

אנשים בעולם

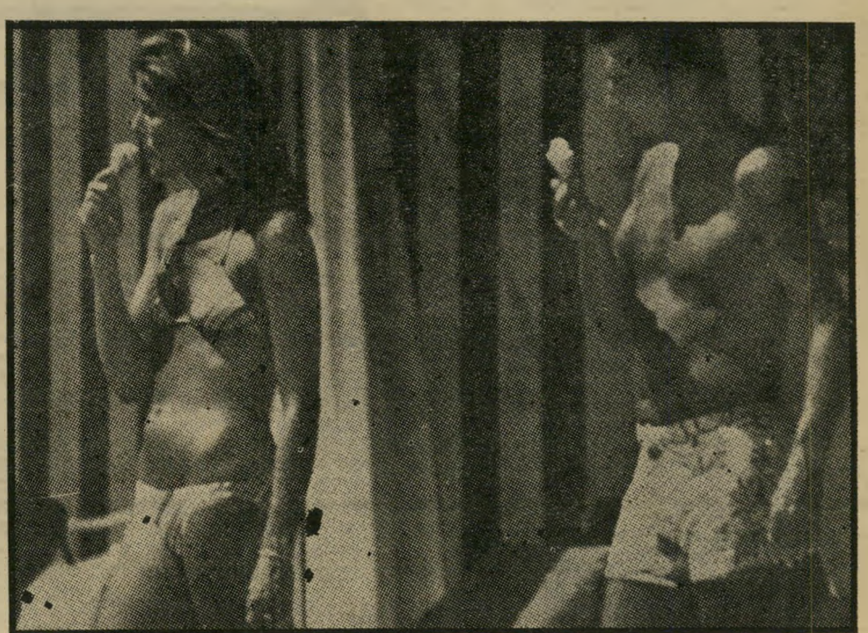

האמילטון ג'ורדן: מאקיאבלי במכנסי ג'ינס

בתמונה מימין: הנשיא קארטר והאיש היחידי בבית־הלבן שמותר לו להיכנס לליבשכת הנשיא מבלי לדפוק בדלת, האמילטון ג'ורדן, המכונה „האם" בפי ידידיו (המעטים) בסנט, ושנקרא בוושינגטון: מאקיאבלי במכנסי ג'ינס. ג'ורדן נילווה אל הנשיא כיועצו עוד מימי ג'ורג'יה, כשעזר לקארטר להיבחר כמושל־מדינה. יחד איתו במה שמכנים „המאפיה הגורג'יינית" של הבית־הלבן בא גם ג'ודי פאואל, דוברו של הנשיא. השניים נראים בתמונה משמאל עם נשותיהם זמן קצר אחרי היבחרו של קארטר לנשיא. מאז הגישה אשתו של ג'ורדן תביעה לגירושין מבעלה בשל התנהגותו ה„בלתי הולמת".

ג'ורדן בן ה־35 ידוע כבעל מזג סוער ולשון משוחררת, והמפורסמת בתקריות הדיפלומטיות שגרם, הוא רצונו לראות את הפירמידות שבתוך שימלתה של אשת השגריר המצרי בארצות־הברית. אין פלא שאויבי הנשיא טוענים: הקופים השתחררו מגן־החיות ופשטו על הבית־הלבן.

קרולין פיליפ: גם נסיכים מלקקים גלידה

לכל מקום ובכל זמן נילווים אליהם הצלמים, ובעיקר כשאינם לבושים „רישמית". נסיכת מונקו, קרולין, ובעלה פיליפ (בתמונה למעלה מלקקים גלידה בבגדיים) נתפסו בעדשת המצלמה, הפעם, כשהרגישו משוחררים לגמרי על חוף־הים ככל האדם. היה זה בעת שהנסיכה גרייס והנסיך רנייה נעדרו ממונקו כשיצאו לבקר בני משפחה של גרייס בארצות־הברית, והזוג הצעיר נישאר על המלוכה.

הנסיכה מרגרט: מי רוצה לקנות?

זו הפעם השנייה שהנסיכה מרגרט, אחותה היחידה של מלכת בריטניה מעמידה למכירה פומבית את תכשיטיה האישיים. הפעם הציגה למכירה עדיים משובצים בספירים, סיכת יהלומים וסיכה משובצת בלאפיסלאצולי ומעוטרת ביהלומים. מאז התגרשה מלורד סנאודן הוגדלה קיצבתה מבית המלוכה והיא מקבלת היום כ־4 מיליון לירות לשנה כקיצבה. למרות שלא חלה עליה דאגת מגורים היא אינה מצליחה להסתדר עם דמי־הכיס הללו.

מנצח ארתור פידלר ז"ל: האהבה הגדולה – מכבי האש

מנצחה הקבוע של תיזמורת הטיילת מבוסטון, ארתור פידלר, שנפטר בגיל 84, היה דמות ציורי ססגונית, תאבת חיים ובעלת תחביבים משונים. אחד מהם היה שגעונו למכבי־האש ולכל הקשור ב והחפץ היקר ביותר לליבו היה כובע־הכבאים (שאותו הוא חובש בתמונה) מן הימים שבהם שרת במכבי־ה של בוסטון. למרות שסבל מחמישה התקפי־לב ועבר ניתוח מוח מסובך, זכה פידלר לפתוח בחודש ש השנה את העונה ה־50 של התיזמורת האהובה עליו. יורשו, הארי אליס דיקסון, ניצח במיסה לזיכרו פידלר על המארש שהיה האהוב עליו ביותר כוכבים ופסים לעד, כשהוא משאיר את התיזמורת לסי באופן סימלי, את נגינת המארש בלי מנצח.

דוקטור הנרי דוורק

רוברט דה־נירו בטיפול ל„צייד הצבאים"

דוקטור הנרי דוורק: פרס אוסקר לשיניים תותבות

מארלון בראנדו

אילו חילקה הוליווד פרסי אוסקר גם לפעלולים מיוחדים בתחום השיניים היה ד"ר הנרי דוורק הזוכה הראשי (בתמונה למעלה מחזיק בידיו דגמי גבס מלסתותיהם המפורסמות של מארלון בראנדו ודאסטין הופמן, כששמם מתנוסס עליהם).

רוברט דה־נירו זכה לקראת צייד הצבאים בטיפולו של הד"ר, שהגדיל והרחיב את שיניו כדי להעניק לו מראה צעיר יותר בתחילת הסרט. לינדה בלייר, היא אחת הבודדות שזכתה בטיפול כדי לכער אותה בהתאם לצורכי השטן המשתלט עליה במיגרש השדים. לג'יימס קאן התקין הד"ר שן מוכספת באחד מסרטיו האחרונים.

לינדה בלייר

ג'יימס קאן

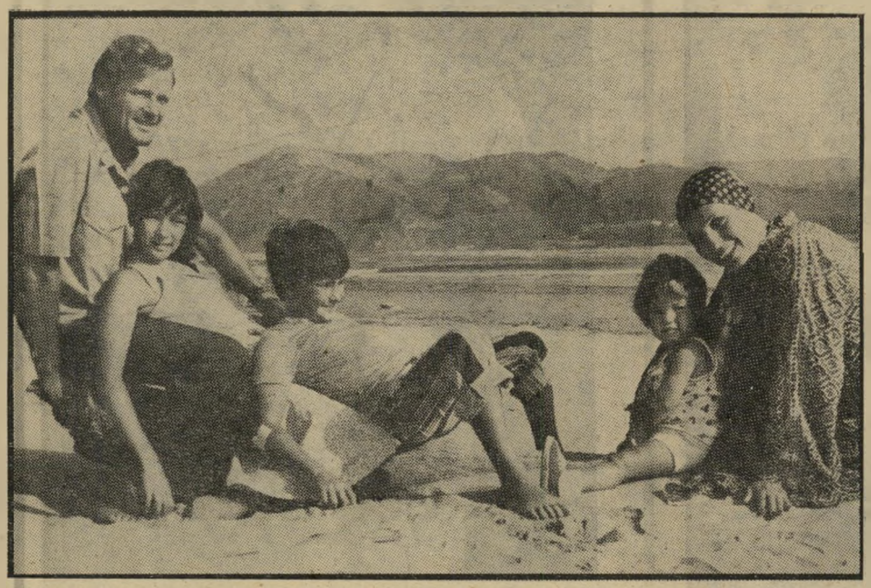
פיצ'ג'רלד וביסי: המלכה והדוכס

הרגע הגדול ביותר של פסטיבל הג'ז במוטסרה נולד כשני שני ענקי הג'ז נפגשו (בתמונה) המלכה, אלה פיצ'ג'רלד, והדוכס, קאונט בייסי, סובלים אומנם מליקויים בבריאות: לו יש בעיות עם הלב, לה — בעיות עם הראייה. אבל גדולתם ניכרת בכך שהמוסיקה אינה סובלת והופעותיהם המשותפות בפסטיבל הוגדרו כ„אגדה לאוזניים".

אנשים בעולם

רוג'ר מור: החתיכות מדברות לעיניים. הלב - רק לאשתי

אחד מסמליו המיסחריים של הסוכן המורשה־להרוג 007 היא טבעת־החתיכות המזהרת, המקיפה אותו לכבוד כל מיבצע חדש בשירות הוד־מלכותה (בתמונה מימין). אבל רוג'ר מור היודע להעריץ אותן בעיניו ובמינהגיו האביריים אינו מש מאשת חיקו, לואיזה, שהיא גם הסוכנת שלו. בתמונה למעלה הוא מבלה איתה על חוף־הים בחברת שלושת ילדיהם, דבורה, ג'ופרי וכריסטיאן. למעשה, ויתרה אשתו, בעבר שחקנית איטלקיה ששמה היה לואיזה מאטיולי, על הקאריירה שלה כדי לגדל את הקאריירה שלו ואילו הוא ויתר למענה על אשתו השנייה.

ביאנקה ג'גר:

המולדת קראה לי

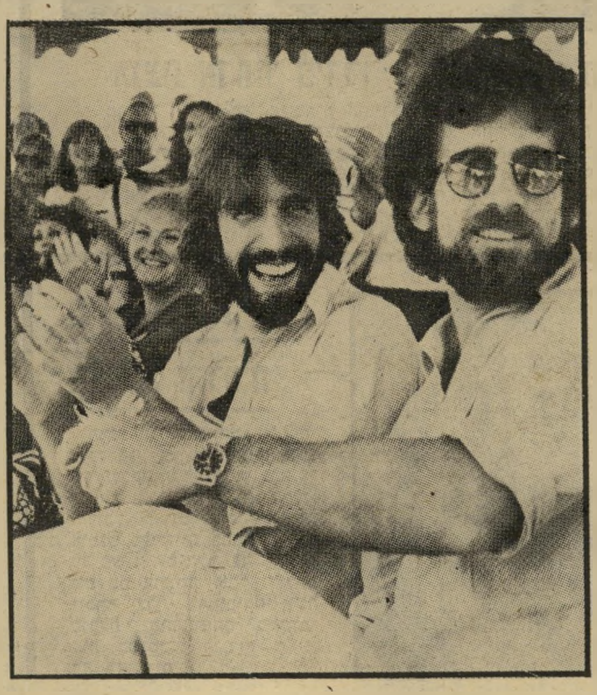
„אין לך לאן לחזור," נדו לה ידידיה בסטודיו 54, מועדון־הלילה הידוע של ניו־יורק, שם מבלה ביאנקה ג'גר את כל לילותיה. אך היפהפיה, יליד־דת ניקאראגווה, לא הקשיבה, ויצאה למנגוואה כדי לעמוד אישית על גורלם של בני מישפחה שנשארו שם. הציניקנים אמרו שזה רק צעד תככני כדי להשפיע על השופטים במישפט הגירושין שלה עם בעלה מיק ג'גר, אבל ביאנקה חזרה מזועזעת, כדי להתרים את כל חבריה למען מולדתה הקרועה.

ואלרי פאנוב - מ„איידיוט" ל„האמלט"

צילום מרשים זה של הרקדן ואלרי פאנוב מעיד על סגולותיו הדרמתיות של פניו רבי־ההבעה. כך הוא נראה בתפקיד הראשי בכוריאוגרפיה לאידיוט של דוסטויבסקי, שאותה יצר בעצמו אחרי שערך מחקר מעמיק במוסיקה של שוסטקוביץ, והעלה באופרה של ברלין. היצירה זכתה בביקורות נלהבות והסנט הברלינאי מתכונן להפיקה לקולנוע ואפילו להפקיד את מלאכת הבימוי בידי פאנוב בעצמו. בערב הגאלה של האידיוט רקד רדה שטה, הרקדן המצרי המופיע השבוע בסמינר המחול בתנ"ך, בלהקת בת־דור, שכן פאנוב אינו נוהג אף פעם לרקוד בהצגת בכורה של בלט פרי יצירתו.

עתה מתכונן פאנוב להעלות שתי יצירות נוספות כדרמות־מחול באופרה הברלינאית: מלחמה ושלום עם מוסיקה של פרוקופייב בשני ערבים רצופים, והאמלט עם מוסיקה של שוסטקוביץ.

גם גל"יד וינקלר אוהבים ילדים

כל ילד חולם על כך: להיות בחדר אחד עם פול־מייקל גלייזר (סטרסקי, מימין), והנרי וינקלר — שניהם מן הדמויות המבוקשות ביותר היום בין השחקנים האמריקאים.

לכן הוזמנו השניים ובאו לפתיחת מוסיאון הילדים ב־לוס־אנג'לס והיו האטרקציה החיה ביותר של המוסיאון.

הפעילה הנמרצת ביותר של חבר־הנאמנים היתה אשתו של מל ברוקס, השחקנית אן בנקרופט, מי שפעלה רבות ונימרצות בהקמת המוסיאון החדש.

אנשים

כאשר יצא ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, מבית־החולים הדסה, פגש דוברו, **שלמה** („נקדי") **נקדימון**, את הכתבת היפהפיה של ידיעות אחרונות בירושלים **ניצה יששכרוב**. „אני מצטער ש־בגין יוצא מבית־החולים," אמר לה נקדי. כאשר הופנו לעברו מבטי תמיהה הוא מיהר להסביר ליששכרוב: „עכשיו הרומן שלנו ייגמר." היתה זאת יששכרוב שפירסמה מדי יום ב־ידיעות אחרונות את הידיעות על השיפור במצבו של בגין.

ראש־הממשלה חברה־קדישאי?"

בעת קבלת־הפנים ש־ערך שר־הביטחון **עזר וייצמן** לעמיתו המצרי, הגנראל **חסן כמאל עלי**, בגן ביתו של וייצמן בנווה מגן, היה וייצמן במצב־רוח מרומם. הוא אמר לח"כ **פסח גרופר**, שהיה אורח המסיבה: שמור על הגחלת, על גח"ל אני כבר לא יכול לשמור."

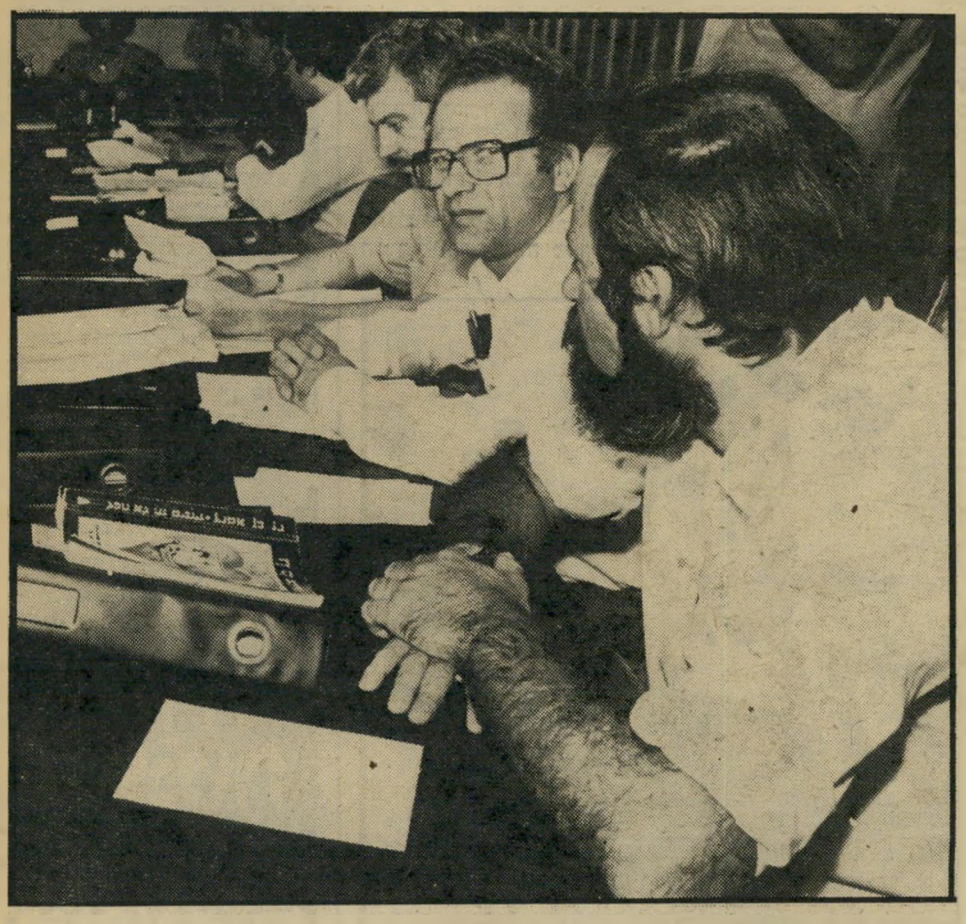
באותה מסיבה שאל אחד האורחים את וייצמן היכן בית־השימוש. וייצמן השיב לו:

בועז אפלבאום

עוזרו של מנהיג המערך, שימעון פרס, כה התעייף בעת שליווה את פרס בסיורו במצריים, עד שניצל כל הזדמנות כדי לחטוף תנומה. בעת שפרס שוחח עם סגן נשיא מצריים, חוסני מובאראק, בלישכתו שבארמון אל־טהרה בקאהיר, נרדם בועז בחדר ההמתנה והונצח על־ידי צלם שהמתין ליציאתם של פרס ומובאראק מהחדר.

הגולן הוא חלק בלתי־נפרד של אלון
וכוחו של יעקובי עולה מחולה לחולה

עקיבא נוף

שוקד, כנראה, לחזק את תדמיתו כגבר קשוח, חובב המין היפה. בישיבתה של ועדת־הכנסת, שדנה בהסרת חסינותו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון, תמהו שכניו להיווכח כי נוף קורא ספר באמצע הישיבה, באופן מופגן. היה זה ספרו של דן בן־אמוץ, „זיונים זה לא הכל", הדן במיגוון רב של מישגלים דו־מיניים. רק כשהקשיב ליו"ר הוועד, ח"כ יצחק ברמן (בראש השולחן, למעלה) הניח נוף לפניו את הספר, אך הקפיד שיהיה מונח כך שכל חברי הוועדה יוכלו לזהותו. בתמונה: נוף, כשהספר הפתוח מונח לפניו, ולידו חברי־הכנסת מיכה חריש ועוזי ברעם.

„לך ישר, אחר־כך ימינה, אבל אם לא תמצא את בית־השימוש, אתה יכול להשתין בכיור."

ח"כ **הלל זיידל** ניפגע מכך שח"כ **שמואל פלאטו־שרון** כינה אותו ואת חברי־הכנסת **יצחק יצחקי** ו**חיים קורפו** בשם „חזירים," משום שבניגוד להבטחתם הצביעו נגדו בפרשת הסרת החסינות. לאחר שזיידל נרגע קצת, הוא אמר: „אם זה נכון מה שפלאטו אומר, אני אורז את המזוודות ונוסע להוליווד. כדי לגלם שם את דמותה של פיגי מהחבובות מרחוב ההפתעות."

במשך זמן שהותו של ראש־הממשלה בבית־החולים, לא אכל ח"כ **אמנון לין** ארוחות־בוקר, ונימוקו עימו. בתקופה שבה היה **לוי אשכול** ראש־הממשלה, אכל פעם לין ארוחת־בוקר עם ידיד. במהלך הארוחה שאל הידיד את לין: „מתי כבר ראש־הממשלה ימות?" באותו היום הודיעו על פטירתו של אשכול. כדי להיות בטוח שראש־הממשלה הנוכחי יצא בריא מבית־החולים, החליט לין שלא לאכול ארוחות־בוקר בכלל.

ח"כ יגאל אלון הורה לנהגו להדביק על שמשת־מכוניתו הפיג'ו שלו את התווית: „הגולן — חלק בלתי־נפרד מישראל."

לעומתו, סירב יושב־ראש סיעת המערך בכנסת, ח"כ **משה שחל**, להדביק על מכונית הסיטרואן היקרה שלו את התווית, שהודפסה על־ידי מיפלגת העבודה: „רק שנעבור את הליכוד בשלום." הסביר זאת שחל: „אני לא צריך שינפצו לי את השמשה, כמו שעשו לאורי אבנרי."

הכוכב בהצבעה על הסרת החסינות לח"כ שמואל פלאטו־שרון היה, ללא ספק, סגן יושב־ראש הכנסת, **בנימין הלוי**. הלוי הצביע נגד הסרת חסינותו של פלאטו, אולם חתם על טופס ההצבעה. מכיוון שההצבעה היתה חשאית, החליט יושב־ראש ועדת הקלפי, ח"כ **עוזי ברעם**, לפסול את קולו של הלוי.

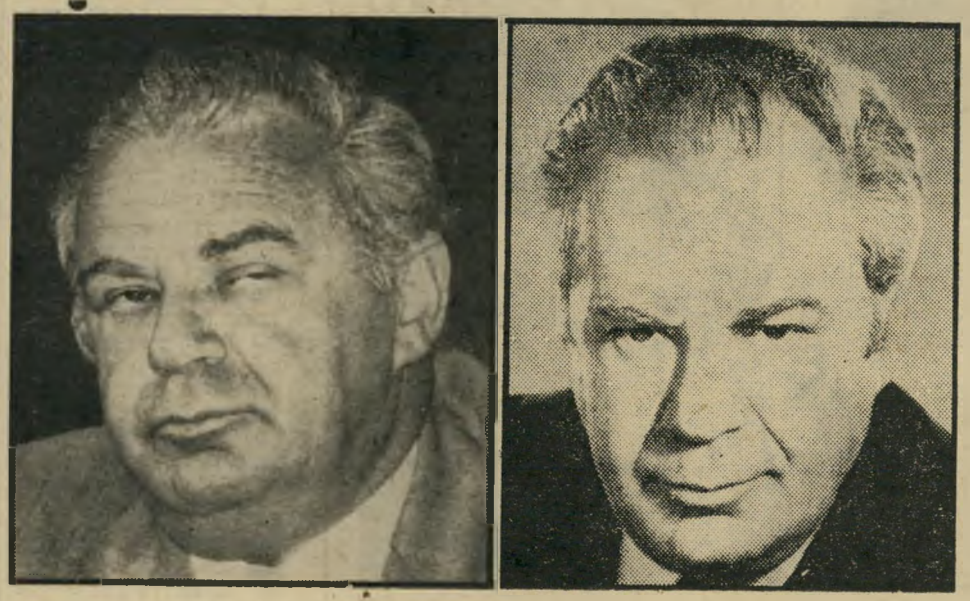
מי שהיה שר האוצר ח"כ **יהושע רבינוביץ**, ביקר מהנהלת בנק ישראל לבדוק מדוע לא קיבל את כל איגרות מילוות החובה שלו. בבדיקה שערכו בבנק התברר כי תיק של רבינוביץ במס־הכנסה לא היה מסודר, ושלטונות מס־ההכנסה הורו לבנק ישראל לעכב את משלוח איגרות המילווה לרבינוביץ.

בעת ששהה בגין בבית־החולים הגיע אליו מכתב מ־**דויד ורבנה גודדמן** מחולון, הורי השלישיה שנולדה באותו השבוע. ההורים ביקשו מבגין להיות סנדק לאחד מבני ה־שלישיה, אך עובדי לשכתו של ראש־הממשלה נאלצו לדחות את ההזמנה בגלל שהותו של בגין בבית־החולים.

נוסף על ביקורו של ח"כ **שמעון פרס** בבית־החולים, הגיעו עוד שני מכתבים, המאחלים החלמה ל־ראש־הממשלה, מראשי מיפלגת־העבודה. הכותבים היו **יגאל אלון** ו**אבא אבן**.

פסוק השבוע שייך ללא ספק לח"כ **גד יעקובי**, אשר התייחס למחלותיהם של **משה דיין** ומנחם בגין באמרו: „מחולה לחולה כוחנו עולה."

כאשר פגש העיתונאי **נחום ברנע** את ראש־לשכת ראש־הממשלה, **יחיאל קדישאי**, והשניים שוחחו על מחלתו של ראש־הממשלה, שאל ברנע את קדישאי: „האם זה נכון שעכשיו קוראים למישרד

שמואל תמיר

חזר עשרים שנים אחורה. בראיון שהופיע השבוע ב„ידיעות אחרונות", ושבו השמיץ מיספר רב של חברי־כנסת, הופיעה תמונתו „חרישמית" של תמיר, היידועה כתצלום החביב עליו ביותר. בתצלום זה נראה תמיר כעלם יפה־תואר, בשנות ה־50' (מימין). נראה כי שמואל תמיר אינו משלים עם השינויים שחלו בו מאז עשרים השנים (משמאל).

הממשלה דומה לסוס בדואי, וכל הנשים בליכוד דומות למנחם בגין

■ הנהלת בנק ישראל החליטה לקבוע, בדלת הראשית של מישרדי הבנק, מזוזה גדולה והדורה, לכבוד יושב־ראש וע־דת־הכספים של הכנסת, הח"כ האגודאי **שלמה זורנין**. בעת שערכה ועדת־הכספים ביקור בבנק, העיר על־כך ח"כ הליכוד **חיים קאופמן**: „זהו ניירי־הערך היחיד ששווה משהו."

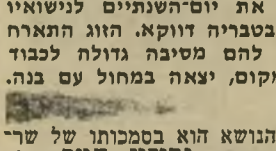
פרש טוב, הסוס ממושמע. אם הוא מגיע למסקנה שהפרש אינו בטוח בעצמו, הוא מפיל אותו. „ככה צריך לעשות עם הממ־שלה. זו ממשלה של סוסים וחמורים," טען אבו־רביע.

■ ראש המועצה המקומית כפר תבור, **מיכה גולדמן**, נדהם מפשיטת מס־ההכנסה ש־

יוסי רוף אחד מבכירי צלמי־העיתונות בארץ, היה בנמל־התעופה בן־גוריון בעת שהיחידה השוו־דית מכוח־החרום של האו"ם עזבה את הארץ. רוט, שטיפס על עגלת מיזוודות כדי לתפוס זווית טובה יותר לצילום, מעד ושבר את ידו. היא נחבשה וגובסה בתחנת מגן־דויד בנמל־התעופה, והוא מיהר לאולם היוצאים להספיק לצלם את חיילי האו"ם.

יהורם גאון הזמר, חגג את יום־השנתיים לנישואיו עם אורנה, בטבריה דווקא. הזוג התארח אצל ידידים, שהפתיעו אותם וערכו להם מסיבה גדולה לכבוד המאורע. אמו של יהורם, שנכחה במקום, יצאה במחול עם כנה.

נערכה על תושבי שטח השיפוט שלו, בה התגלו חשדות להע־למות מס בגובה של 44 מיליוני לירות. למחרת הפשיטה מיהר גולדמן למישכן הכנסת, תפס שם את שר־האוצר, **שימחה ארליך**, ואמר לו: „רוב העצו־רים הם אנשים קשישים, חולי לב וכליות." באותו יום שוחררו החשודים ממעצרם בעיקבות הוראת שר־האוצר.

■ ח"כ **אסף יגורי** הגיש שאילתה לשר־האנרגיה, שבה ביקש פרטים על מחקר־החלל בישראל. להפתעתו של יגורי השיב לו **יצחק מודעי** כי

הנושא הוא בסמכותו של שר־החינוך, **זבולון המר**, ולא בסמכות מישרדו. הגיב על כך יגורי: „מכל החללים שבממ־שלה, יש עוד חלל אחד."

■ מי שהיה דובר מישטרת תל־אביב וכותב ספרי סטאלג, **עמוס אריכא**, והעיתונאי ל־שעבר **אלי לנדאו**, שהוא כיום עוזרו של **אריק שרון**, כתבו יחד ספר בשם פניקס, אשר פורסם לא מכבר גם בארצות־הברית. בפירסומות של בית־ההוצאה נאמר על אריכא שהיה מפקד מישטרת־ישראל ועל לנדאו, שהוא סופר ישראלי

■ בעת ביקורם בבנק, ראו הח"כים מכונה אלקטרונית ה־סופרת שטרות כסף. באותה עת ספרה המכונה שטרות של 50 לירות, שעליהם מתנוססת תמו־נתו של הנשיא הראשון, **חיים וייצמן**. עובדי הבנק הסבירו לח"כים כי המכונה אינה יכולה לקלוט שני שטרות בבת־אחת. „לא נורא," אמר קאופמן, „גם הפוליטיקה הישראלית לא הצ־ליחה לקלוט שני וייצמנים."

■ בדיון בסיעת המערך, על נושא הפקעות אדמות הבידו־אים, נאם הח"כ הבידואי של המערך, **מחמד אבו־רביע**, שעה ארוכה בערבית. באמצע נאומו קפץ ח"כ **חיים בר־לב**, הידוע כמי שאינו דובר ערבית אך חובב סוסים, ואמר: „הוא אמר סוס, הוא אמר סוס." רק אחרי שתרגמו את דבריו של אבו־רביע לעברית התברר כי בר־לב צדק.

■ כדי לשכנע את הסיעה לתקוף בכל העוצמה את הממ־שלה בעניין הבדואים, סיפר אבו־רביע סיפור מההווי הב־דואי. לדבריו, כאשר עולה פרש על סוס, מגער אותו הסוס קלות, כדי לבדוק אם הוא פרש טוב או לא. אם הסוס מגיע למסקנה שהרוכב עליו הוא

ליטל פורת בתה בת ה־21 של השחקנית אורנה פורת, אינה קשורה לעולם התיאטרון, אך הספיקה לבוא לכל החזרות שבחן משתתפת האם. אורנה עסוקה מאד בימים אלה. ערב־ערב היא מופיעה בהצגה החדשה „מות הסוכן", ובימים היא נמצאת במישרד התיאטרון לילדים ולנוער, שהיא מנהלת. לקראת פתיחת העונה החדשה ערכה אורנה מסיבה בביתה.

מרשימותיו של מבקר מסעדות

הפעם היה בחברתי אורח מצרפת, ידיד ותיק ומבין גדול בארוחות ובייון. המסע־דה זכתה למחמאותיו, ובמיר־חד הביע פרנסוא את התפע־לותו מיין "פטיט סירה". זהו יין אדום חדש ומעולה של כרמל־מזרחי, והוא הת־אים נפלא למנה העיקרית, צלי בקר ברוטב.

לא מכבר טעמתי עוד יין חדש של כרמל, "טינטה אמרלה", גם הוא יין שול־חני אדום משובח. אני מס־לין על תיינות האלה בפני כל אוהבי היין הטוב. כדאי לכם לזכור את השמות החדשים האלה.

פטיט סירה וטינטה אמרלה מיטיבים את הארוחות

אנשים

נודע. על שניהם נאמר, כי הם עבדו עבור משה דיין. ה־פיסקה האחרונה היא היחידה הנכונה בפירסומת הזו. לנדאו ואריכא היו שניהם עובדי ה־יומון הכושל שמשה דיין ערך, היום הזה.

■ **רעיה יגלום**, נשיאת ויצ"ו העולמית, הפכה למערי־צתה המושבעת של **אופירה נבון**, רעיית נשיא־המדינה. יגלום, ששמעה את אופירה ב־כמה מהרצאותיה בלונדון, אינה חדלה לספר בשבחיה וטוענת שאופירה היא המרצה הטובה והמעניינת ביותר ששמעה ב־כל הזמנים.

■ ח"כ **מאיר פעיל** מספר כי הילדים מצאו שם חדש לט' באב: „יום האב."

■ צום הראמאדאן עורר בעיה לא נעימה עבור המזכיר הכללי של ההסתדרות, **יוחם** בישיבה הצהיר שיק שאם יפוטר שר־התעשיה, **גדעון פת**, הוא ימצא לו תעסוקה באחד מבתי־המלון שלו כשוער.

● **מיכה חריף**, מזכיר איחוד הקבוצות והקיבוצים, ד־**יעקב צור**, מזכיר הקיבוץ המאוחד, עד לאיחודם, גילו באחרונה כי ברית־התנועה־הקיבוצית ערכה סקר מדהים, שגילה כי ארבעים אחוז, בערך, מקרב תושבי ישראל, לא ראו מימיהם ולא ביקרו בשום קי־בוץ בארץ.

■ בתוכנית שאלות אישיות בגלי צה"ל, סיפר שגריר יש־ראל לשעבר בארצות־הברית וכיום סגן־נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, **שימחה דיניץ**, על **גודלה מאיר**. „היה לה חוש פנטסטי לאנשים, והתרשמות כה חדה, שמי שהיה פסול אצלה, היה פסול לכל החיים. היא שמה מראש סימן

שולה חן

חגגה את יום־הולדתה עם ידידתה, השחקנית נירה רבינוביץ. למסיבה, שנערכה במסעדה תל־אביבית, הגיעו ידידיהן של השתיים. שולה סיפרה לכולם שחזרה זה עתה מקריית־שמונה, שם הינחתה תוכנית לטלוויזיה. תושבי המקום חשבו כי היא עליזה עזיקרי, אך אחד מהם ניגש אליה ואמר לה שהיא מזכירה לו דווקא את השחקנית האמריקאית נטלי וד.

גדי יגיל

הגשים סוף־סוף שני חלומות ישנים שלו — האחד לרקוד עם דב, והשני להופיע בתוכנית־טלוויזיה לילדים. כאשר ביקר גדי ברומניה, לפני כמה שנים, התפעל מאד מתוכנית־טלוויזיה שבה רקד מצחיקן עם דב מאולף. מאז הבטיח גדי לעצמו שיבוא יום וגם הוא יעשה זאת. אפשרות זו ניתנה לו השבוע, כאשר הוזמן להשתתף בתוכנית־הילדים „החתול שמיל", שם הוא רוקד עם רקדנית בשם מרים פוקס, המחופשת לדב, שלא היסס לשאת את המצחיקן על כפיו.

יאיר קאופר

הדובר החדש של מישרד התעשיה־המיס־חר־והתיירות, נקלע, ביום עבודתו הרא־שון דווקא, לפרשת לילי־הברווזים. יאיר חיכה במישרדו, עד שעות הלילה המאוחרות, להדלפות מאותה ישיבה, וכאשר אלה לא הגיעו, התייאש וחזר לביתו. למחרת בבוקר כבר יצא לסיור עם השר גידעון פת. „את הפרינציפ של העבודה תפסתי כבר ביום הראשון שלי," אמר יאיר במסיבה שאליה הגיע עם אשתו שרת.

משל. כשביקר במצריים עם כמה מעוזריו, לקחו אותו מאר־חיו לאחד המיפעלים בעיר שדה. כאשר הגיעה שעת הצהריים היו משל ועוזריו רעבים וצ־מאים, אך בגלל הצום לא העזו לבקש אוכל. מלוויו של משל הפתיעו אותו כאשר הסבירו לו שהוכנה עבורו ארוחה מלאה. משל ניסה להצהיר שבגלל ה־צום יצום גם הוא, אך המיש־לחת הישראלית לא התקשתה לשכנע אותו ואכלה ארוחה דשנה, כאשר המארחים המצ־ריים עומדים ומשקיפים עליהם מן הצד.

■ בעל רשת המלונות, **חיים שיף**, מאד אינו מרוצה משרי המיפלגה הליברליים, שאלה על ברונו קרייסקי ואז התנפלו עליה בשל כך."

■ בחוג רעיוני, שנערך במועדון צוותא בתל־אביב, הש־תתפה גם ח"כ הליכוד **שרה דורון**. בתום הערב אמרה **נוגה ברזילי**, תימניה גועית צעירה, המנהלת את מחלקת המגגנון בבית־ברנר: „איך הם מצליחים לסדר כך שכל ה־נשים בליכוד יהיו דומות כל־כך למנחם בגין?"

■ בפתיחת תערוכת הרט־רוספקטיבה של הצייר המנוח **פנחס** („מאריאן") **בורשטיין** במוסיאון תל־אביב, הסתובב המחזאי **יוסף מונדי**, שסיפר לכל מי שרצה לשמוע, כי בשנת 1974 ראיין את מאריאן בפאריס, ואף עיתון ישראלי אחד לא רצה אז לפרסם את הראיון.

● **נפתלי בלומנטל**, מנ־הלה הכללי של חברת כור, ניזכר, בעת טקס חלוקת ריווחי כור לעובדים, בבדיחה ששמע בהיותו באוסטריה בטקס דומה. „בארצות הסוציאליסטיות," סי־פר בלומנטל, „נהוג להתייחס אל חברים במונח 'אחי'. פועל הונגרי ופועל רוסי, שעבדו בגבול רוסיה—הונגריה בחפירת תעלה לצינור גז שהועבר מ־רוסיה, ניתקלו בארגז כבד וגילו בו אוצר זהב. הרוסי הציע לעזוב את המדינה והמיפלגה, ולהתחלק באוצר כמו אחים. השיב לו ההונגרי: 'לא כמו אחים, הפעם נתחלק שווה ב־שווה.'"

■ המשאית המובילה את התפאורה של ההצגה המזל, הקמיע ועין־הרע מסתובבת ב־רחובות תל־אביב, מכוסה ב־מודעות המבשרות על ההצגה. במודעות מצויירות חמסה, ב־תוכה עין ובתוך העין חתול שחור. השבוע הופסע מנהל הבמה של ההצגה, **מרקו כהן**, כאשר עצרה אותו ברחוב אשה ואמרה לו: „אני אקח עשרה חתולים הביתה, רק אל תשמידו אותם." אחרי בירור קצר הס־תבר לו שהאשה חשבה לתומה שזו מכונית של עיריית תל־אביב הממיתה חתולים עזובים.

■ מנהלה הכללי של משען, **זאב ריינר**, הרצה לפני חברי מזכירות מועצת פועלי תל־אביב, בעת סיור במוסדות משען, כשסיפר על בעיותיו הרפואיות של הקשיש ומתי בעיקר הוא פונה לרופא. נש־מעה קריאת ביניים של מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, **דב רות**. השיב ארצי: „אף פעם לא חשבתי את ציפורי לגאון וכיום אני לא חושב אותו אפילו לחצי גאון."

■ העיתונאית **עדה הוז** ישבה עם ידיד בבית־קפה ב־תל־אביב. לאחר שהוגש לה קפה, שהיה חלש מדי לטעמה, קראה למלצר ואמרה: „אם זה קפה — אז תן לי תה, ואם זה תה — תן לי קפה."

■ השחקן **יעקב** („יענק־לה") **בן־סירא** גידל זקן לצו־רך הסרט שבו הוא משתתף, ג'וזף ומרי. יענקלה, שהסריט בימים אלה קטע קטן לטלוויזיה שבו הוא מגלם אשה, הצטדק ואמר: „לא נורא. זו תהיה אשה עם זקן, אך כבר ראינו דברים כאלה."

■ **רחל לימון**, רעייתו של **מרדכי** („מוקה") **לימון** ואמה של הברונית **גילי דה־רוטשילד**, נמצאת עתה ב־פאריס אצל גילי, לאחר שזו ילדה בת, אחות לברון הצעיר, שנולד לפני שנתיים. לפי ה־

■ **בן־מאיר**: „אני יודע מתי הוא לא בא לרופא, כשהוא באמת חולה."

■ **יצחק ארצי**, יושב־ראש אגף תרבות, נוער וספורט בעיריית תל־אביב, נשאל על־ידי אחד מעובדי העיריה מהי תגובתו לדברי סגן שר־הביטחון, **מרדכי ציפורי**, על ההסתד־ מסורת האצילית. לא תירש התינוקת את התואר ברונית, מאחר שהוא עובר בירושה רק לזכרים במישפחה או לנשים הנישאות לברונים דה־רוטשילד. מבחינה זו יהיה מצבה זהה לזה של **בת־שבע דה־רוטשילד**, שאין לה תואר רישמי של ברונית, למרות ש־היא בתו של ברון.

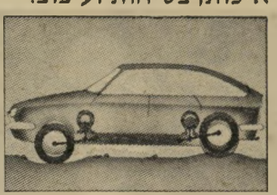

אריאלי

CITROËN GS

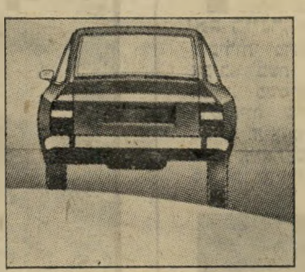
זו לא רק מכונית, זה סגנון חיים:

סיטרואן מגדולי יצרני המכוניות בעולם, המייצר 800,000 כלי־רכב בשנה, משלב במכוניות המיוצרות על־ידו טכנולוגיה אבנגארדית (המיחדת את דגמי סיטרואן) עם נוחות, איכות, בטיחות ועיצוב.

נוחות

מערכת מתלים הידרופנאומטית (בלעדית לסיטרואן), המאפשרת לכל גלגל בנפרד להצמד לקרקע בכל מעמס, בצורה מושלמת הגורמת לנסיעה חלקה ונוחה ללא תנודות.
מושבים רכים ונוחים במיוחד, שפע של מקום לנהג ולנוסעים.
תא מטען מרווח ונוח לטעינה ופריקה.

בטיחות

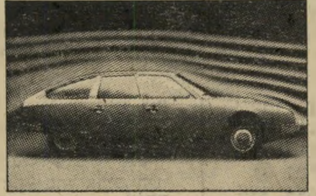
לא לחינם זכו דגמי ה-GS בפרס הבטיחות.
המערכת ההידרופניאומטית הבלעדית לסיטרואן מעניקה למכונית יציבות ורכות בנסיעה בכל תנאי דרך ומעמס.
מערכת בלמי כוח עם 4 מעצורי דיסק (מערכת כפולה) מבטיחים עצירה מושלמת.
המרכב הקשיח מגן על תא הנוסעים.
הנעה קדמית, שיטת היגוי משוכללת ושדה ראיה רחב מוסיפים מימד חדש של בטיחות לנוסעים.

עוצמה

מנוע מקורר אויר, שקט ודינמי בעל הספק של 59 BHP(DIN) אמין וחזק בנסיעה גם בדרכים קשות ומרחקים ארוכים.
עוצמת המנוע מבטיחה זינוק מהיר, עקיפה בטוחה ומהירות מקסימלית 150 קמ"ש.

עיצוב

עיצוב אלגנטי אירודינמי המעניק למכונית בנוסף למראה ספורטיבי גם ניצולת טובה יותר של המנוע הודות להקטנת התנגדות האויר בעת הנסיעה.

מחיר

מחירים מפתיעים הנמוכים ללא כל השוואה ממחירי מכוניות אחרות בגודלן.

G.S. Special

כולל — חגורות בטיחות אוטומטיות — צמיגים רדיאלים — שעון זמן קוורץ — מושבים קדמיים נשכבים.

החל מ-

337,531 ל"י
כולל מ.ע.מ.

G.S. Pallas

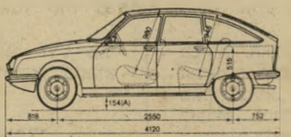
כל הנ"ל ובנוסף, צבע מטלי — חימום שמשה אחורית — מד סיבובי מנוע — פנסי הלוגן

החל מ-

367,184 ל"י
כולל מ.ע.מ.

אחריות ושירות רשת מוסכי דוד לובינסקי בע"מ. אחריות לשנה ללא הגבלת ק"מ. אספקה מיידית.

המחירים נכונים ליום 5.8

דוד לובינסקי בע"מ

מפיץ סיטרואן בישראל.

15

דוד לובינסקי בע"מ, **תל־אביב:** רח' שונצינו 16, טל. 6—333214; **ירושלים:** רח' הס 3, טל. 222666, 228888.
סוכנויות: תל־אביב: ב.ג. מוסדים ומפיצים בע"מ, רח' חרוץ 12, טל. 331339—03; **חיפה:** רכב הצפון בע"מ, שד' בן־גוריון 8 (שד' הכרמל), טל. 558228—04; **נתניה:** לוינקופף הרמן, רח' שוהם 4, טל. 37821—053, 35081—053; **באר־שבע:** אשנב הנגב, דרך חברון 3, טל. 77021—057.

CITROËN

הנדון:

בשביל מה ומי בונים את השדות בנגב?

הם ילכו בשדות

ל שם מה מקימים, בעצם, את שדות־התעופה בנגב?

מי עושה שם טובה למי? מי משרת את מי?

האם האמריקאים עושים מאמץ כביר כדי להקים את השדות עבור צה"ל, תוך השקעת משאבים כבירים של משקי־המיסים האמריקאי — או שישראל הסכימה להקמת שדות אשר יוכלו לשרת, בעת הי צורך, צרכים אמריקאים?

■ ■ ■

א ווירה של מיסתורין אופפת את כל המהלכים הקשורים בהקמת השדות האלה, למן הרגע הראשון.

השבוע קיבלה הכנסת, בקריאה הסופית, חוק המשחרר את המוני העובדים הזרים, שיובאו על־ידי האמריקאים לארץ, מתשלום מכס עבור כל הסחורות המובאות עבורן.

לכאורה, זהו עניין מישני. ישראל לא תגבה את המכס על הוויסקי, המכוניות והמקררים של אנשים אלה.

אבל במחשבה שניה, זה מוזר.

כל ברי־דעת יבין, כי פתיחת שערי־הארץ לפני זרם של סחורות, המיועדות כביכול לעובדים, יגרום להקמת שוק שחור ענקי. עובדי קוריאי, שיהיה זקוק לחסדיה של נערה מקומית, לא ישלם לה בלירות ישראליות עלובות, אלא בבקבוקי־ויסקי פטורים ממכס. ברגע שיבינו את חומרת המיסוי הישראלי, יסחרו העובדים הזרים בכל הסחורות האפשריות, הפטורות ממס, וישראלים רבים יתנדבו להדריכם בכך. ישראל תהיה כאיטליה וכגרמניה למחרת מילחמת־העולם השניה, כאשר ניתן היה להשיג את חסדיה של כימעט כל אשה תמורת זוג גרבי־ניילון או קופסת־סיגריות.

את כל זה אפשר היה למנוע בנקל. ישראל יכלה לגבות על כל הסחורות האלה מכס רגיל, ולהחזיר לארצות־הברית את הכסף. האמריקאים היו מגדילים את המשכורות, העובדים היו משלמים את המכס כדרוש, והשוק השחור היה נמנע.

מדוע לא נהגו כך? מפני שהיה צורך לקיים חוזה אמריקאי־ישראלי שנחתם בחיפזון, בלי מחשבה יתרה.

החוזה קבע שהעובדים האמריקאיים והזרים יהיו פטורים מתשלום מכס ומסי ההכנסה. הוא דומה לחוזים שחתמה ארצות־הברית עם מדינות אחרות, בעלות ריבונות מפוקפקת, באסיה ובאפריקה.

■ ■ ■

מ דוע חתמה ישראל בחיפזון כה רב על חוזה כזה?

הסיפור המקובל הוא שערב חתימת חוזה־השלום עם מצריים, הציגו מנהיגי ישראל לאמריקאים תנאי בל־יעבור: שארצות־הברית תסייע בהקמתם של שדות־תעופה חדשים בנגב, אשר יבואו במקום השדות שיפונו בסיני. ישראל עמדה על כך שארצות־הברית לא רק תממן את כל העבודה הכבירה, אלא גם תבצע אותה בעצמה, החל בתיכנון וכלה בעבודת־הכפיים.

גם זה מוזר, במחשבה השניה.

ישראל לוקה בשטחים רבים. אין היא מצטיינת בבניית בתים, למשל, לא מבחינת ההיררות ולא מבחינת הטיב. אך ישראל הצטיינה תמיד בבניית שדות־תעופה. ישראלים הקימו את השדות הבריטיים במילחמת־העולם השניה, וישראל בנתה שדות־תעופה בתריסר ארצות, מתורכיה ועד אנטבה.

מדוע אין ישראל מסוגלת לבצע דווקא את העבודה החיונית הזאת, על אדמתה שלה, ולמען צרכיה החיוניים?

היה מילמול על אינפלציה, על מחסור בידיים עובדות, ועוד. הספקנים דיברו על השלומיאליות של ממשלת־הליכוד, שלא ערכה סקר ולא בדקה את האפשרויות, לפני שחתמה על החוזה הנמהר עם האמריקאים.

אך אולי לא היתה כאן שום שלומיאליות? אולי לא נדרשה ממשלת־ישראל לבדוק ולחקור, מפני שלא היתה מעולם שום כוונה להניח לישראל לבנות שדות אלה?

אולי לא היתה זאת ממשלת־ישראל, שביקשה מארצות־הברית את העזרה — אלא ממשלת ארצות־הברית, שכפתה עזרה זו על ישראל?

■ ■ ■

י ש כמה תמיהות, המובילות לכיוון זה.

למשל: מי קבע בכלל שיש צורך בשדות־תעופה מסויימים אלה?

יש לפחות אלוף אחד, הנהנה מיוקרה אישית רבה בחוגי הצמרת הביטחונית של ישראל, השולל את כל המערך החדש של צה"ל בנגב. האלוף (מיל.) מתי פלד פיתח תיאוריה מיקצועית מפורטת, שבה נאמר כי הכוח שהיה דרוש בסיני, הרחק ממרכז הארץ, לאורך חזית רחבה, מול פני אוייב צמוד, אינו דרוש בנגב, לאורך חזית צרה, במרחק קצר ממרכז הארץ, מול מידבר מפורז, שבצידו השני שוכנת מדינה המקיימת עימנו יחסי־שלום.

פלד אומר את הדברים בגלוי. אנשי־ביטחון אחרים, שאינם יכולים להתבטא בחופשיות, אומרים את הדברים בשיחות פרטיות.

בוראי ניתן להתווכח על תיזה זו. אך המוזר בכל הפרשה הוא שלא נערך על כך מעומם דיון רציני בפורום כלשהו.

הכנסת אינה דנה בענייני־ביטחון. יש בה מי מוסד הקרוי ועדת־החוץ־והביטחון, אך זוהי בדיחה מנופחת, ובראשה עומד ח"כ שאינו נחשב בכנסת כאחד מחכמי־הדור. ועדה זו כלל אינה מסוגלת לקיים דיון רציני על נושא כלשהו.

האם נערך דיון בפורום של המטכ"ל? בממשלה? בוועדת־השרים לענייני־הביטחון? למיטב ידיעתי, התשובה היא שלילית. הדבר פשוט נתקבל כדבר המובן מאליו: מה שיש בסיני, הוא שיהיה בנגב.

אך אולי יש סיבה לגמרי אחרת לקבלת המושכל־הראשון המפוקפק הזה כלא דיון רציני? אולי היתה זאת ממשלת ארצות־הברית שהיא ביעה לחקים את השדות האדירים בנגב, וישראל עטה על המציאה מפני שהוצעה כמתנת־חינם?

■ ■ ■

ת מיהה שניה: המהירות. שיטת־הביצוע.

השבוע קיבלה הכנסת את הוק־התועבה לסילוק הבדואים, לרגל הקמתם של שדות־התעופה. לצורך זה שובשו כל תהליכי החוק והמישפט, בצורה המבישה ביותר, תוך הפעלה ברוטאלית של שיטות שאינן אפשריות כלל במדינה דמוקרטית אמיתית, בעלת חוקה.

וגם כאן נשארת השאלה: מדוע, בעצם? מדוע לא היה זמן לארגן את הדברים אחרת, בצורה שלא היו דכרות ופשרה, תוך שמירה על נוהלי חוק ומישפט?

אם יש לבנות כמה שדות־תעופה, מדוע היו צריכים להתחיל, בחיפזון כזה, דווקא בבניית השדה העומד לקום על שטח־המחייה של 60 אלף בדואים? מדוע אי־אפשר היה להתחיל במקום אחר?

כשהתבוננתי בפנים החתומות של השרים, שפעלו כאילו כפאם שד, שנאלצו להצדיק תועבה שאינה ניתנת להצדקה, עלה בליבי החשד: שמא אין להם ברירה? אולי הם כפותים על־ידי התחייבות המאלצת אותם לנהוג כמו קלגסים?

בקיצור: אולי השיקולים הישראליים אינם העיקריים, או אף הבלעדיים, במערכת השיקולים המקובעת את תהליכי ההקמה של שדות־תעופה אלה?

■ ■ ■

א רצות־הברית מקימה עתה כוח־חירום גדול. הוא נועד, להלכה, לשמש ככוח־מחץ מהיר, להתערבות בכל מקום על פני כדור־הארץ, שבו עלול להיווצר איום על אינטרס אמריקאי חיוני.

אך אין זה סוד כי למעשה אין הכוח מוקם למען כל כדור־הארץ. זהו כוח־משימה הנבנה מראש לי משימה עיקרית אחת בלבד: התערבות מהירה במרחב שלנו, להגנה על אספקת־הנפט החיונית לי ארצות־הברית ולבעלות־בריתה.

אם תפרוץ בסעודיה מהפכה בעלת אופי אנטי־מערבי מובהק, יווצר איום מיידי על עצם קיומו של העולם התעשייתי המערבי. אותו איום ייווצר אם יפלוש כוח „רדיקלי", אנטי־מערבי, לסעודיה ולנסיכויות־המיפרץ. קיימים איומים פוטנציאליים רבים, מבפנים ומבחוץ: איראני, עיראקי, פלסטיני, סובייטי.

אם לא תיוותר ברירה, תאחז ארצות־הברית באמצעים צבאיים. אין ספק שלצבאות ישראל ומצריים נועד תפקיד בתוכניות האמריקאיים לשעת־חירום. הם יהוו מן הסתם, את חיל־החלוץ. אך הכוח העיקרי יהיה אמריקאי. יהיה עליו להגיע לקירבת מקום במהירות, ולהיערך ביעילות. לשם כך יהיה זקוק לבסיסי־אוויר בטוחים, הסמוכים לזירת המערכת.

אילו הייתי מתכנן צבאי אמריקאי, הייתי משתוקק מאד שיהיו לי בקירבת סעודיה כמה שדות־תעופה גדולים, המסוגלים לקבוט מטוסי־תובלה ענקיים, ושמהם ניתן לפעול בשמי סעודיה. זה שווה לי שני מיליארדים דולר — וגם 20 מיליארד.

■ ■ ■

ה שאלה היא: מדוע דווקא בישראל? הרי בסיני כבר מצויים שדות־התעופה הענקיים, שנבנו בעזרת האמריקאים אחרי מילחמת ששת־הימים! מדוע אין הם יכולים לשרת מטרה זו, כאשר אנוור אל־סאדאת הוא בעל־ברית נאמן לאמריקה?

אילו הייתי מתכנן אמריקאי, הייתי מפקפק בכך. לא הייתי רוצה שהשדות בסיני המצרית יהיו הי בסיסים היחידים שלי למטרה זו.

מדוע? קודם כל, מפני שהמישטר המצרי אינו בטוח כל־כך. מה יהיה גורלו של אל־סאדאת אם יתפוצץ השלום המצרי־ישראלי, בגלל סירובה של ישראל להקים מדינה פלסטינית? שמא תהיה במצריים מהפכה דמויית־חומייני?

חוץ מזה, מי יתחזק את השדות בסיני, אחרי שיסתלקו הישראלים? האם מוכנים האמריקאים לסמוך על חיל־האוויר המצרי, כפי שהם סומכים על חיל־האוויר הישראלי?

יתכן שהאמריקאים היו שמחים לחכור את השדות בסיני. אך שום מישטר מצרי אינו יכול להרשות לעצמו להחכירם. בתודעה המצרית, המילים „בסיסים מוחכרים" הן מילים נרדפות לכניעה, להשפלה לאומית. כי שילטון־הכיבוש הבריטי בתעלת־סואץ היה מבוסס, בשעתו, על בסיסים מוחכרים.

אילו הייתי מתכנן אמריקאי, הייתי רואה צורך חיוני בהקמת שדות אלטרנטיביים בישראל. הייתי סומך על יציבות המישטר בישראל, ועל הכושר הטכני של הישראלים לתחזק אותם כראוי.

כל זה בתנאי: שאני אבנה את השדות בעצמי, שאהיה שותף לתיכנון ואחראי בילעדי על הביצוע, שאפקח על החומרים, על העבודה, על הכל. ושישראל תעמיד לרשותי את השטחים במועד הקבוע, בלי חוכמות, בלי בדואים, בלי מיסים מקומיים ושטויות כאלה.

כמה זה שווה לי? הרבה, הרבה.

■ ■ ■

מ ן הבחינה הישראלית, זה נראה בוודאי, לממשלה, כעסק טוב.

מישהו בונה שדות־תעופה, בשטח ישראל. השדות יעמדו לרשות ישראל, לצרכים ישראליים. המימון יהיה כולו אמריקאי.

אם ירצו האמריקאים להשתמש אי־פעם בשדות אלה לפעולה בסעודיה? מה טוב. לפי התפיסה השלטת בישראל, פעולה

(המשך בעמוד 44)

לרום אילת מבצע קיץ מיוחד

25% הנחה לאורחים ישראליים

אתם מוזמנים החודש לנופש אמיתי, במחירים מיוחדים לאורחינו הישראלים

1,005.— ל"י ליחיד
1,682.— ל"י לזוג

(ילדים עד גיל 18 הגרים בחדר הורים משלמים עבור ארוחות בלבד)

כולל כל המיסים ודמי שרות, המחיר* כולל לינה וחצי פנסיון: ארוחות בוקר מזנון ישראלי עשיר, וארוחת צהרים או ערב לפי בחירתכם.

* מותנה בשהות של 5 לילות לפחות.

בלרום אילת בריכת שחיה מהיפות בארץ. משטחי דשא, פינות שיזוף, מזנון מיוחד הממוקם בתוך הבריכה — וחוף ים צמוד.
להנאתכם — דיסקוטק לריקודים עד השעות הקטנות, הופעות של אומנים, ערבי בר־בי־קיו ע"י הבריכה.

לבלוי שעות הפנאי: מיני גולף, מגרשי טניס, טניס שולחן, חדר משחקים, חדר טלויזיה, סאונה, מסז', דיג, צלילה, מפרשיות ועוד. לילדים אנו מארגנים פעילות ברוב שעות היום, ושרותי בייבי־סיטר בלילה.

להזמנת חדרים נא לפנות למחלקת ההזמנות במלון לרום אילת טל, 059־4111 טלקס: 710
או למשרדי לרום ת"א טל. 296571/2/3.

הצעות חבילה מיוחדות הכוללות טיסה, בכל משרדי ארקיע ואצל סוכן הנסיעות.

מלון לרום אילת

משכנסקי פרילנד

בואו לבלות, להנות ולנוח.

קילים ובניו בע"מ

נוסד ב־1950 • חיפה, רח' הפועל 3, טל' 04־640222

- מכירה, התקנה, השאלה
- רמקולים ותאורה לאירועים
- ביצוע עבודות למערכות הגברת קול קבועים וזמניים
- מיתקני מנגינות רקע
- שרות לבתי־ספר ומועדונים

● **לרשותכם - ציודים ומיכשורים החדישים ביותר בעולם!!**

קול השלום - הקול שלך!

שלום לישראל ביטחון לישראל
שלי

אל תעמדו מנגד

הצטרפו למאבק לשלום, שיוויון, לחרות האדם וזכויות הפרט

התפקדו לשל"י!

שם ..... כתובת .....

☐ אני מבקש/ת להתפקד לשל"י ☐ מבקש/ת לארגן חוג בית

☐ אני מבקש/ת לקבל חומר הסברה ☐ מבקש/ת לתרום סך ..... ל"י

שלי", המרכז: רח' הוברמן 24 ת"א, טל. 235608

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

לנדאו גורם לביזבוז מיליונים

דוגמה טובה איך לבזבז את כספי תקציב־המדינה, כדי לחלק הטבות לאיש תנועת־החרות, נתן שר־התחבורה חיים לנדאו.

רשות נמלי־התעופה רוצה להרחיב את הטרמינאל בנמל־התעופה בן־גוריון, והזמינה בשעתו תוכניות אצל הארכיטקט יעקב רכטר. התוכניות היו צריכות לעלות — אילו בוצעו — 180 מיליון לירות, ורשות נמלי־התעופה רצתה להוציא סכום קטן יותר.

שר לנדאו
טובה לחבר

היא קיבלה את הסכמת רכטר, ומסרה את התיכנון מחדש לארכיטקטים דן ואילנה אלרוד, הקשורים ברשות.

אלה הגישו לפני כמה שבועות תוכניות, שביצועו היה צריך לעלות 80 מיליון לירות. הצעות אלה התקבלו, והוחל בביצוען.

לפתע התערב שר־התחבורה, והורה על מסירת התיכנון מחדש לארכיטקט מרדכי בן־חורין, מראשיה ומפעיליה של תנועת החרות. הוראתו בוצעה, למרות שלכאורה הרשות היא גוף עצמאי, ואינה חייבת לקבל הוראות מן הממשלה.

הרשות צריכה לשלם לאלרוד סכום־כסף על עבודתם, ועתה יהיה עליה לשלם שנית לאיש תנועת־החרות.

"ט"וו־אי" קיצצה שתי טיסות לישראל

חברת טי־וו־איי קיצצה שתי טיסות שבועיות מאמריקה לישראל, במיסגרת תוכניות הקיצוצים הכלכליים שהחברה עשתה. טיסות אלה בוצעו עד כה בעונה, נוסף על שלוש טיסות יומיות, שתישארנה.

הקיצוץ בא אחרי דיונים ממושכים, שבהם הועלתה הצעה לסגור את הקו לישראל ולמצריים.

כל חברות־התעופה הסדירות, הפועלות מאמריקה לישראל, החליטו, במיסגרת יאט"א, כי המחיר הזול ביותר לטיסה הלוך־ושוב בין אמריקה וישראל יהיה, באפריל הבא, 900 עד 1000 דולר. המחיר החדש גבוה ב־30%, בערך, מהמחיר כיום. קבוצת "כנף ארקיע" ו"מלונות שיף", שכרו מטוס "בואינג 747" מחברת "פלאינג טייגרס", ויתחילו בקרוב בשלוש טיסות שבועיות מאמריקה לישראל. החברה תמכור כרטיס הלוך־ושוב ובשוע במלון במחיר של 599 דולר.

ישו לא יוסרט בישראל

חברת "פוקס" הודיעה כי הסרט "היום בו מת ישו", שהיה מתוכנן להפקה בישראל, יופק בתוניסיה. הסרט מיועד לסידרה בת שלוש שעות בטלוויזיה, בשעות השיא בחג־המולד. הוא מבוסס על ספר רב־מכר של ג'ים בישוף. העברת ההפקה מישראל באה בגלל דרישות מופרזות של נותני־השרותים בישראל.

בינתיים מתקדמות ההכנות להפקת סידרה "מצדה" אחרי שארנון מילצ'ן לקח על עצמו את ההפקה והעביר מתפקידו את המפיק רוני יעקוב. יעקוב נבחר בתחילה על־ידי חברת "יוניברסל", בהמ־

הבורסה כמה חלקו "ים־המלח"?

מועצת־המנהלים של "מיפעלי ים־המלח" החליטה, בימים אלה, לאשר תוכנית־הרחבה של המיפעלים ב־81 מיליון דולר, תוך השנה הקרובה. הרחבה זו תביא את תפוקת המיפעל מ־1.4 מיליון טון אשלג כיום ל־1.7 מיליון.

כשליש מן ההשקעה יממון מריווחי המפעל, שיחולקו לשם כך, בעיקר, בצורת מניות־הטבה. ההערכה היא כי בשלוש השנים הקרובות יחלקו מניות־הטבה ב־סכום של 26 מיליון דולר.

עסקי רהיטים עתיקים

מדי יום ששי מתפרסמות בעתונים מוד־דעות, המכריזות על חיסול בית מסיבות נסיעה ומכירת ריהוט ישן ועתיק. בדרך כלל מיספרי הטלפון והכתובות המתפר־סמות הן זהות.

בדיקה העלתה כי מאחרי מודעות תמימות אלה מסתתר שוק פורח של מיסחר בריהוט עתיק, המניב רווחים גדולים, שכן חלקו מתנהל ללא רישום ומסוי.

הריהוט הישן, בדרך כלל מאנגליה, מיובא ארצה כייבוא אישי, ומשולם עליו מס נמוך, כי מדובר בריהוט אישי ולא מיסחרי. בעת המכירות, בדרך־כלל בבית פרטי, לא תמיד רושמים חשבוניות, ואין הצהרות לאחר מכן.

הבעיה התעוררה על־ידי כמה סוחרי ריהוט עתיק, שנפגעו ממיסחר אפור זה. מחלקת החקירות של המכס התחילה לבדוק את הנושא.

לצות הנציגה הרשמית של ממשלת־ישראל בלוס־אנג'לס, יהודית סלומון. בתה, ו־חברתה של בתה, של סלומון מועסקים על־ידי יעקוב בהפקת הסרט.

משלמים ביטוח מיותר להובלות מאמריקה

ישראלים חוזרים מארצות־הברית, ו־סתם מובילי מיטען אישי לישראל, מקב־לים דפי־הסבר של מישרד־הקליטה, שב־הם מוצע להם לבטח את דברי־החשמל המובלים לפי עלותם בישראל, ובכללה המיסים, ולא לפי מחירם בארצות־הברית. ההסבר לכך הוא שאם יינזק המכשיר אחרי בדיקת המכס, לא יוכל הישראלי לרכוש את אותו מוצר בפעם שנייה במ־חיר ללא המיסים, ולכן כדאי שסכום־הביטוח יאפשר לו את רכישת המוצר ב־ישראל במחיר הכולל מיסים.

ההפרש בדמי־הביטוח למוצרים במחיר האמריקאי לדמי הביטוח במחיר הישראלי הוא כ־300%. זהו סכום המתקרב לאלף דולר, וניתן לחסכו בקלות. על הישראלי לבטח את המיטען במחיר האמריקאי, ולעשות ביטוח נפרד בישראל, במחיר המ־לא, שיתפוס מרגע השיחרור מן המכס. מכיוון שבמילא מבטחים את הדירה ות־כולתה, הרי שיש להחיל ביטוח זה מרגע השיחרור מן המכס. על הישראלי להש־גיח, בעת השיחרור מן המכס, כי המוצ־רים הגיעו שלמים, בלי נזק חיצוני שנגדו הם בוטחו, ואם ימצאו נזק כזה, עליהם לסרב לשחרר את המוצר מן המכס, וכך ישמרו את הזכות לייצא בפעם שנייה ללא מסים.

ועדת הכספים תבדוק מחיר ביטוח רכב־חובה

ועדת־הכספים של הכנסת החליטה ש־לא לאשר לחברת "אבנר" כל תוספת במ־חירי ביטוח־רכב־חובה, לפני שמומחים מטעם הוועדה יבדקו את המיבנה הפינני־סי של "אבנר" ויחליטו אם יש הצדקה להעלאת שיעורי ביטוח־החובה, ובכמה אחוזים.

החלטה זו התקבלה לפי דרישת מרכז סיעת הליכוד בוועדה, ח"כ יגאל כהן־אורגד, שטען כי בספטמבר תסתיים תקו־פה של שלוש שנים מאז הקמת "אבנר", החברה המשותפת לכל חברות ביטוח־הרכב, המבטחת את ביטוחי־החובה ב־ישראל. כאשר הוקמה החברה, החליטה הכנסת כי כתום שלוש שנים ייבדק אם גובה דמי־הביטוח מוצדק. מבקר־המדינה העיר, בדין־וחשבון האחרון שלו, כמה הע־רות על הדרכים שבהן מנצלות חברות־הביטוח את כספי "אבנר", שלא בהתאם לרצוי.

הישראלי המבוזבז כסף שחור

500 אלף ישראלים נוסעים השנה ל־חו"ל, לפי המקורות הרישמיים. מיספר זה כולל בערך 150 אלף מישפחות. אם נניח כי כל מישפחה תוציא לצורכיה הנ־סיעה (כולל הכרטיסים) 3000 דולר לנפש, הרי שחלק מן הישראלים יוציאו השנה על נסיעות לחו"ל כחצי מיליארד דולר, שהם בערך 5% מכלל תקציב המ־דינה.

הכספים המוצאים לנסיעות אלה אינם ברובם הלירות האחרונות של הנוסע, וס־ביר כי המוציא סכומים לנסיעה לחו"ל עושה זאת אחרי שרכש את מוצרי־הצרי־כה הרגילים של הישראלי הצורך, שרובם ככולם נרכשים בהון שחור. מכאן כי סכום הקרוב לרבע תקציב המדינה מוצא על צריכה לא־חיונית, והוא רובו כסף שחור.

"ביזנס־וויק": בקרוב עודפי דלק

כתבת־שער מקיפה של השבועון הכלכלי רב־היוקרה "ביזנס־וויק" (30/7/79), על המחסור בדלק, אומרת כי המחסור נגמר למעשה, וברבע האחרון של השנה צפויים עודפי־דלק בעולם, שיילכו ויגדלו.

מסקנה זו היא בסתירה גמורה לתצ־הרות שר־האנרגיה, יצחק מודעי, הרוצה להמשיך ולייקר את מחירי הדלק בשראל, על סמך ההנחה כי המחיר בעולם יעלה, וקונה דלק בכל מחיר בעולם בהנחה כי צפוי מחסור. אם "ביזנס־וויק" צודק, צריכה ישראל לחכות עד להיווצרות העודפים, וירידת המחירים בטוחה.

כותב השבועון: כל מומחי האנרגיה בטוחים כי בשבועות הקרובים צפוי איזון מחדש בין הביקוש והחיצע של דלק, בעיקר בגלל הירידה בצריכה בגלל התייק־רות מחיר הדלק. וזה יקרה בלי תוספת מיליון החביות ליום, שסעודיה הבטיחה להפיק. כאשר מיליון חביות נוספות אלה תגענה לשוק באוגוסט, הן עלולות, בהחלט, ליצור עודפים מפתיעים של דלק. "כעת אין כל מחסור בדלק, ואם העולם יתקדם למיתון, יהיו עודפי־דלק גדולים," הכריז פול פרנקלין, נשיא "פטרוליום אקונו־מיסט" בלונדון.

עודפים אלה יחזיקו את מחירי אופ"ק יציבים לכל השנה, ואולי הלאה.

פשיעה כלכלית - יקי!

קריאה בדין־וחשבון האחרון, שהגישה מישטרת ישראל, מגלה תופעה מעניינת ביותר. בסך־כל התיקים שנפתחו ב־1978, חל גידול של 4.6%. בתיקי עבירות מינ־הליות, למשל, חלה ב־1978 עלייה של 31.6%. הגידול בתיקי עבירות־רישוי הוא 14.5%. והנה, העבירות שבהן חלה ה־ירידה הגדולה ביותר ב־1978, בפתיחת תיקים, הן עבירות כלכליות: ירידה של 78.7% בשנה אחת.

כיוון שהיקף הפעילות הכלכלית בישר־ראל עלה בשנת 1978, לא ייתכן כי רימו פחות. מה גם שהיה גידול בעבירות־מירמה. המסקנה האחת היא לא ש־המישטרה הדבירה את העבירות הכלכ־ליות, אלא הפסיקה לפתוח תיקים עליהן, מסיבות השמורות עימה. ראיה לכך מביא דו"ח־המישטרה עצמו הקובע, בעמוד 38:

"התייחסות לסך־כל תיקי החקירה בלבד אינה נותנת תמונת־מצב נכונה על היקף העבריינות. לא כל תיקי החקירה משקפים תופעות פליליות. יש בהם גם המשקפים את מדיניות המישטרה ואת פעילותה. למשל, בנושאי הסמים והזנות, ככל שמגלים עברייני סמים רבים יותר בפעילות יזומה, גדל מיספר תיקי־החקירה הנפתחים בנושא זה. הוא הדין לגבי ניהול בתי־בושת. במיקרים כגון אלה אין להסיק שהעבריינות גברה, אלא ניתן לומר שחלק גדול יותר מהעבריינות הקיימת נחשף בפעילות יזומה של המישטרה, וזהו, כמובן, הבדל גדול מבחינת המסקנות שניתן להסיק."

דברים אלה מדברים בעד עצמם. תירי־דה במיספר התיקים הכלכליים מבטאת לא את ירידת הפשיעה הכלכלית, אלא את ירידת פעילות המישטרה באיתורה.

כנילוח במינהל החיירות

הארכיטקט טוני לייטרסדורף מכהן כיושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה הממשלתית לתיירות. חברה זו צריכה להחליט היכן תהיה העדפת הקצאות־משאבים לאתרי תיירות: בהרי־יהודה ובירושלים, כפי שרוצים אנשי התיירות, או באיזור מעלה־אדומים ולכיוון יריחו, כפי שרוצים חסידי ארץ־ישראל השלמה.

טוני לייטרסדורף לוחץ, באמצעות ה־חברה הממשלתית לתיירות, להעדיף את איזור מעלה־אדומים ולהקים שם מרכז תיירותי גדול. מישרד הארכיטקטים של לייטרסדורף תיכנן, במיקרה, את המרכז התיירותי במעלה־אדומים.

עתה הקים מינהל־התיירות ועדה ש־תבדוק אם להעדיף את מעלה־אדומים מי יו"ר הוועדה? — נכון, לייטרסדורף.

ההנאה כולה שלך מההנעה האוטומטית של רנו 5-1300

נוחה לתמרון בעיר וחסכונית במיוחד ● תיבת הילוכים אוטומטית מלאה כאמריקאיות ● גג ויניל ליופי ולבידוד ● מגן פיברגלס היקפי למניעת „דפיקות" ● מערכת שעונים מפוארת ● מושבים אורטופדיים ● דלת אחורית עם מקום רב למטען (מושב אחורי מתקפל) ● מפשיר אדים ומגב לחלון האחורי ● הנעה קדמית עם מנוע רב-עוצמה בן 1289 סמ"ק ● נוחה לחנייה בעיר, מצויינת לנסיעות ארוכות מחוץ לעיר

RENAULT 5 AUTOMATIC

● שנה אחריות ללא הגבלת ק"מ ●

בני משה קרסו:

תל-אביב: רחוב ריבל 22, טלפון 333241.
חיפה: רחוב יפו 32, טלפון 510296.
ירושלים: רחוב הס 4, טלפון 226491.

שלי
שלום ושוויון לישראל

אל תעמדו מנגד

הצטרפו
למאבק לשלום,
שיוויון,
לחרות האדם
וזכויות הפרט

התפקדו לשל"י!

שם _____

כתובת _____

☐ אני מבקש/ת להתפקד לשל"י

☐ אני מבקש/ת לקבל חומר הסברה

☐ מבקש/ת לארגן חוג בית

☐ מבקש/ת לתרום סך _____ ל"י

של"י, המרכז: רח' הוברמן 24 ת"א, טל. 235608

מגן דוד אדום.
תאר לך את החיים בלעדיו.

(המשך מעמוד 27)

כזאת תהיה כולה לטובת ישראל. היא תשחרר את אמריקה מן התלות בנפט הערבי. עצם האיום יועיל.

והרי ראשי ממשלת־ישראל, הן נוכחי זגם קודמיו, החל מבגיימין זאב הרצל עצמו, הכריזו שוב ושוב כי ישראל היא חלק מן החומה של המערב מול אסיה, חייב נאמן כי כוח־המגן של העולם החופשי.

■ ■ ■

אני מרשה לעצמי להשמיע רק פיק־פוק אחד קטן.

האמריקאים מכינים תוכניות לשעת־חירום, על כל מיקרה שלא יבוא. כדאי להם להוציא כמה מיליארדים כדי ליצור אופציה כזאת. זה טבעי.

אך כל ברירת בארצות־הברית מבין כי פלישה אמריקאית לחצי־האי ערב היא, במיקרה הטוב ביותר, מיבצע הקרוב להתאבדות.

הבה נתאר לעצמנו מיקרה פוטנציאלי להפעלת אופציה זו:

● מכיוון שהפלסטינים התייאשו סופית מאמריקה, וגברו בהן התנועות הרדיקליות, פורצת מהפכה פלסטינית־רדיקלית בנסיכויות־המיפרץ ובסעודיה. עיראק תומכת בכך, וברית־המועצות מבטיחה עזרה. היא מהפכנים משתלטים על בארות־הנפט.

● הפנטאגון נותן את האור הירוק.

● כוחות של צה"ל ו/או הצבא המצרי מוצנחים ומונחתים מן האוויר באיזורי הבארות. בפעולת־בזק הם משתלטים על בארות־הנפט, ההרסות במהלך הקרבות.

● כוח־המשימה האמריקאי מובא ל־איזורי־הנפט, כדי להחליף את הישראלים. לשם כך הוא מנצל את השדות בנגב כתחנת־ביניים וכנקודת־היערכות.

● הכוח האמריקאי משתלט על כל איזורי־הנפט בסעודיה ובנסיכויות־הנפט. טכנאים אמריקאיים ניגשים בזריזות ל־תיקון הנזקים ולהפעלת הבארות.

מצויין. אלא מאי?

● באותו רגע יקום כל גבר ואשה, זקן ונער, ממארוקו ועד גבול איראן, נגד ארצות־הברית. היא תהיה האוייב מס' 1 של העולם הערבי, מוקד כל השיגאה, יעד לכל ההתקפות. יהיה זה נזק שלא יהיה ניתן לתיקון ושישנה את מאזן־הכוחות.

● ברית־המועצות תהפוך אוטומאטית פטרון העולם הערבי. המרחב ייפתח לפניה כמו חמאה רכה לסכין. יאבד מאמץ של שמונה שנים, שבהן הצליחה ארצות־הברית בהדרגה לדחוק את הסובייטים אל מחוץ למרחב ולהשאירה בלי דריסת־רגל בו.

● **אספקת־הנפט עצמה לא תהיה מובטחת. כל פועל־נפט ערבי, ועל אחת כמה וכמה כל פועל־נפט פלסטיני, יהיה חבין פוטנציאלי. הבארות תשכונה בתוך אוכלוסייה עוינת ואכזרית־שינאה. בעזרת ברית־המועצות, יצוצו איך גוני־גריליה. יהיה צורך במאמץ צבאי רב כדי לשמור על הנפט ודרכי המעבר, אולי ויאט־נאם שנייה.**

המיבצע כולו יהיה גם מעין מהדורה שניה, ולא יותר מוצלחת, של מיבצע־סואץ הבריטי־צרפתי־ישראלי.

אותו מיבצע הביא לגירוש בריטניה וצרפת מן המרחב; והרס את יחסי ישראל־מצרים במשך 21 שנים וחודש.

שום מתכנן לא יביא בחשבון אפשרות נואשת כזאת, אלא אחרי שכלו כל הקיצין, ומוצו כל האופציות האחרות.

הרבה זמן לפני שיעלה על דעת מישהו להפעיל את האופציה הצבאית, ייעשה נסיון מרחיק־לכת לפייס את העולם הערבי ולרכוש את לב הפלסטינים, על־ידי מאמץ אמריקאי נחוש־החלטה לכפות על ישראל את הקמתה של מדינה פלסטינית.

שום פוליטיקאי אמריקאי, ויהיה גם הנשיא בכבודו ובעצמו, לא ישמח להתגרשות עם הלובי היהודי והישראלי.

אך אם ייווצר מצב נואש — ורק במצב נואש יכופה לעלות על הדעת האופציה הצבאית — תהי פיך ישראל „מותרות שאין אמריקה יכולה עוד להרשות לעצמה," כפי שהתבטא לאחרונה אילי־כפי־פים אמריקאי.

הסכנה שבכפייה השלום על ישראל תהיה קטנה יותר מאשר הסכנה שבאובדן הנפט החיוני מהעולם הערבי.

באותם הימים שבהם ייבנו הידות בנגב, שיחזו ביטוי מרשים לשיתוף־הפעולה האמריקאי־ישראלי, עלולה להתחולל התנגשות חזיתית בין ארצות־הברית וישראל, שתרוקן את המיבצע מתוכנו.

שיכון או מות

שר־שיכון לוי
השפעה על שכבות מצוקה

הממשלה היחידה בישראל שנפלה בגלל אירועי מדיניות־חוץ היתה ממשלת גולדה מאיר, והיה צורך בתבוסת יום־הכיפורים לשם כך. בישראל, כבשאר ארצות העולם, ממשלות עולות ויורדות משיקולי כלכלה.

חכמי תורת־המדינה יודעים כי כאשר למיעוט של 20% מכלל האוכלוסיה אין מה לאבד והוא יוצא לרחובות כנגד הכל, יש רק שתי אפשרויות: להעמיד מולו צבא ואש, או שהממשלה תיפול. בישראל תוך שנה תהיה סיטואציה כזו.

כבר כיום יש קרוב למאה אלף זוגות־צעירים חסרי דירות. מיספר זה גדל ברבע מדי שנה. הוא גדל רק ברבע, שכן כעשרים אלף צעירים יורדים מהארץ כל שנה, בעיקר בגלל מחסור בדירות. ירידה זו ממתנת את הלחץ כאן, כציגור פליטה לסילוק עודפי גזים מצטברים. אולם בקצב גידול האוכלוסיה הקיים מיספר הזוגות חסרי־הדיור גדל בטור עולה כל חודש.

האשם העיקרי במחסור בדיור הוא מי שהיה שר־השיכון, גדעון פת. בשתי שנות כהונתו בתפקיד שר־השיכון הפסיק פת כמעט לחלוטין את בניית הדירות על־ידי הממשלה. מרמה ממוצעת של 24 עד 30 אלף דירות לשנה, שבנתה הממשלה בצורות שונות, הוא ירד לרמה של פחות מחמשת אלפים. הירידה בהתחלות בניה גדלה והלכה, וברבע הראשון של השנה היו רק אלפים בודדים של התחלות בניה. הוא יצר מחסור של 20 אלף דירות כל שנה, ובשנתיים וחצי האחרונות נוצר גרעון של 50 אלף דירות שאילו נבנו היה ניתן לשכן בהן עתה 50 אלף מישפחות.

לעצור את הזעם

מדוע עשה פת מעשה זה? סיבה אחת היא תימותו. פת האמין בכנות בתיאוריות של הליכוד, שעל המדינה לא להתערב במשק ולתת ליוזמה הפרטית למלא את כל התפקידים. תיאוריה זו שהתממשה במהפך הכלכלי הביאה את המדינה לשואה בגרעון במטבע־חוץ ובקצב האינפלציה. תיאוריה זו שהוא מימש במדיניות־השיכון הביאה לשואה בענף זה. אולם מעשהו הביא תוצאה נוספת: המחסור החמור בדירות גרם עליית מחירים במאות אחוזים והעשרת הקבלנים הפרטיים הבונים דירות. קבלנים אלה, מרביתם חברי מיפלגתו של פת. גדעון פת הביא להעשרת סקטור קטן במשק, החבר במיפלגתו, על חשבון שכבות רחבות של אזרחים. הקבלנים הפרטיים מצידם לא היו מוכנים למלא את תפקיד הממשלה. למה להם לבנות בעיירות פיתוח או בכמויות גדולות ולהסתכן, אם אפשר לבנות כמו קודם ולהרוויח פי כמה?

לפני כמה חודשים, כשרק הנצו ניצני המרד של הזוגות־הצעירים שהעלו באש צמיגים בוערים, עבר פת לתפקיד אחר ובמקומו מינה בגין את דוד לוי. תמיהות רבות היו לרבים על מינוי זה. לוי לא נודע בכישורים האירגוניים הדרושים לבניית עשרות אלפי דירות בשנה. כושרו העיקרי היה בהשפעתו על שכבות המצוקה שבהן מרוכזים את חסרי הדירות. אולי קיווה בגין כי לוי יצליח להרגיע את הרוחות. אין ספק כי לזמן מה יצליח לוי להשפיע על חסרי־הדירות, אך רק לזמן מה. מאחר שדירות אין בונים בהבל פה, הרי גם אם יכריז אחה לשבוע מה שהכריז לפני כחודש על במת־הכנסת, כי עד למועד הבחירות תיפתר בעיית הדיור ברובה המכריע, ההכרזות לא תקמנה דירה אחת.

כתובת על הקיר

יתכן סיבה נוספת למינוי זה. אין ספק כי תוך כמה חודשים כאשר לוי לא יצליח לעצור יותר את זעם הזוגות, יופנה הזעם נגדו. מעמדו, האיתן כיום בתנועת החרות, ייחלש כתוצאה מכך במידה ניכרת, וייתכן כי בגין ערך חשבונות ארוכים כי החלשת עוצמתו של לוי בתנועת החרות היא מעשה רצוי. עד כה לא איפשר בגין לאיש לצבור עוצמה גדולה בתנועתו. בחשבונות פוליטיים מסוג זה בגין מצטיין.

מה שהוא אינו רואה זה הכתובת על הקיר. כשם שראשי המערך לא חזו את עוצמת השפעת גילויי השחיתות האישית על המצביעים, כך בגין אינו מביא בחשבון את השפעת המחסור בדירות על 100 אלף זוגות צעירים, שרובם תמכו בעבר בליכוד.

בתים צרפתיים שנבנו בשיטה המתועשת
7 שעות עבודה למטר

נראה שאם לא תצליח ממשלה זו לתת עוד השנה 25 אלף פתרונות־דיור ובשנה הבאה לפחות אותה כמות, היא תיפול לפני הבחירות. האם אפשר בכלל להגיע להיצע כזה של דיור לנזקקים לו?

תקנות שעת־חרום

שתי בעיות עומדות לפני שר־השיכון, גם אם יחליט כי מתן 25 אלף דירות בשנה הוא משימה לאומית ובטחונית, לפחות במובן שמירת בטחון שילטון הליכוד.

הבעיה העיקרית היא משך הזמן מהגשת תוכנית בניה ועד הוצאת רשיון בניה, והמחסור בקרקע זמינה לבניה. במציאות הישראלית, הוצאת רשיון בניה עבור תוכנית, שאין בה כל חריג ואשר די בוועדת בניין־ערים מקומית כדי לאשרה, אורכת לפחות חצי שנה. כל אישור תוכנית הדורשת אישור ועדה מחוזית והכרוכה בהתנגדויות, אורכת שנתיים עד שלוש. הליכים אלה חלים גם על מישרד השיכון והבינוי. הווה אומר: כל תוכנית שיגיש עתה מישרד־השיכון לאישור מישרדי־הפנים, והכרוכה בהקמת אלפי דירות, תצריך לפחות שנתיים של דיונים עד שאפשר יהיה לצקת את אבן־הפינה. במצב החוקי הנוכחי אי־אפשר כלל להתגבר על מעצור זה.

דרך אפשרית לעבור מיכשול זה הראה בימים אלה עורך־הדין אברהם („אייבי") נאמן, מראשי תנועת החרות בתל־אביב. הוא שלח לשר דוד לוי הצעה להכריז על תקנות שעת חרום בענף הבניה. הצעתו מבקשת להכריז על מצב חרום בבניה למשך שלוש שנים. ימונה נציב שיכון מיוחד, שיפעל בכוח תקנות אלה. לידו תפעל ועדה, שבה יהיו נציגי מישרד־השיכון, מינהל־המקרקעין ומישרד־הפנים. הנציב יטפל רק בתוכניות בניה של 100 יחידות ומעלה. הנציבות תהיה רשאית להפוך קרקע חקלאית לקרקע־בניה, לאשר בדיון דחוף תוכניות מפורטות ולהוציא רשיונות בניה. חוק התיכנון והבניה לא יחול על פעולות הנציבות, אולם לפני חתימה על צו יתייעץ השר עם הרשות־המקומית והיא גם תיגבה את כל האגרות ומיסי־ההשבחה.

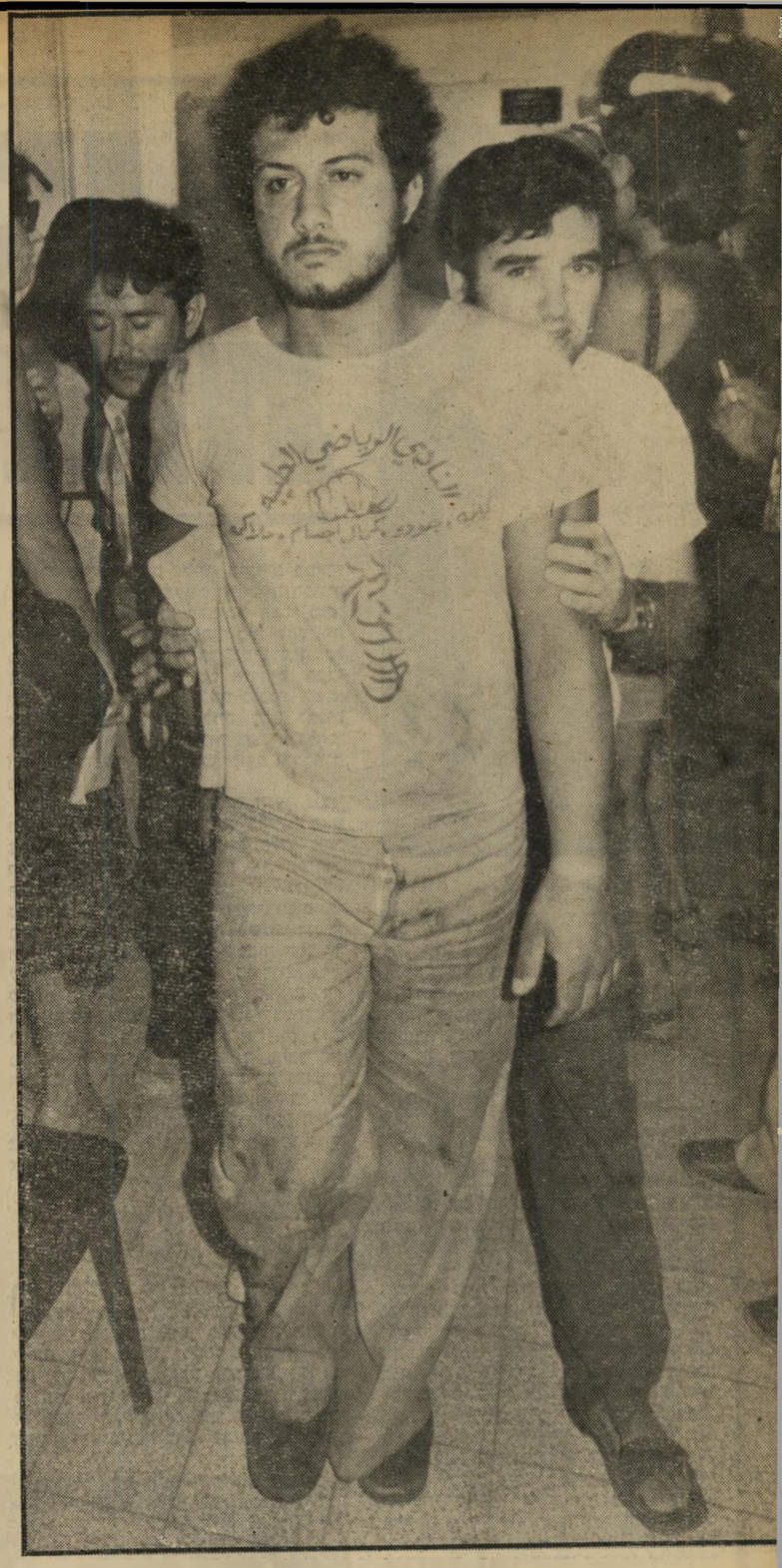
נאמן צירף להצעתו תזכיר המראה כיצד אפשר, חוקית, לאשר בכנסת תקנות מעין אלה, ומציין כי רק בעזרתן אפשר יהיה להתגבר על חוק התיכנון הקיים.

לא נאמר בתזכיר של נאמן כי רק בתקנות כאלה ניתן יהיה להתגבר גם על שר־החקלאות אריאל שרון. הגורם המספק קרקעות במדינה הוא מינהל־מקרקעי־ישראל. מאז מונה כשר־החקלאות עושה שרון הכל כדי שמינהל־מקרקעי־ישראל לא יספק קרקע זמינה לבניה בתחום הקו

(המשך בעמוד 36)

שלוש פעמים ניצל טרומפלדור ממוות - עד

טרמפ אל הזוועה

חשוד־כרצח חאג' יוסף
„בעיות מגיל צעיר"

האוטובוס מהחניון של חברת דן, שליד בריכת גלי גיל ברמת־גן, ביום השני ב־ערב. זמן קצר לאחר מכן, כאשר נסעו בכביש נהה, אספו את טרומפלדור, חייל־המילואים כטרמפיסט. במשך הנסיעה גילה טרומפלדור כי הנהג וחברו הם ערבים. הוא ביקש מהם להזדהות. השניים, שחששו כי יסגיר אותם למישטרה, החליטו לחסלו.

דרך הראי שבמכונית ראה אכרם את חברו נאבק עם טרומפלדור. בידו של מו־סא היה מגרד־סיידים. שבו הלם בראשו של הטרמפיסט. אכרם עצר את האוטובוס ובא לעזרת חברו. הוא שלף את אולרו, אחז בגרזן, היכה ודקר בהם בגופו של טרום־פלדור. באותה שעה הלם מוסא בראשו של החייל במוט ברזל. לחוקריו סיפר אכ־רם כי הדם עלה לו לראש, כשחזה בדמו של טרומפלדור הפגוע, והוא לא ידע את אשר הוא עושה. כך ניסה להסביר את המכות והחתכים האכזריים בגוף קורבנו.

כאשר הגיעו השניים לצומת קלקיליה, הבחינו בשלושה חיילים, וחשבו כי זהו מחסום שהוקם כדי לתפוס אותם. הם נמ־לטו מהאוטובוס והשאירו את קורבנם ללא רוח חיים מאחוריהם והסתתרו. רק כעבור יומיים, בעוד המישטרה עורכת חי־פושים מקיפים אחריהם, החליטו להסגיר את עצמם.

„ניסיתי לדמיין לעצמי"

ב משך כל ימי ה„שיבעה" ישבו בני משפחתו של הנרצח המומים, בבית האב שבמושב מגדיאל. אחרי ההלם הרא־שון נראו בני־המישפחה שקטים יותר. הדמעות יבשו, נשארה רק המרירות והרצון לנקמה.

„קראתי בעיתונים שהכניסו לו גרזן בראש וסכינים בגוף, ושחתכו אותו ל־חתיכות," לחשה עליזה, אשת הנרצח. „שמעתי שהוציאו לו את המעיים ושלא נשאר לו חלק שלם בגוף. כך סיפר לי הדוד שלו, שראה אותו. כשסיפו לי איך נרצח, חשבתי שהנשמה שלי יוצאת. חשב־תי לעצמי איך זה קרה. ניסיתי לדמיין לעצמי את בעלי עולה לאוטובוס. בעלי היה סוהר בתל־מונד, הוא היה שוטר, היה גבר חזק והיה לו אקדח. ניסיתי לדמיין לעצמי איך הם הרגו אותו, ומה הוא חשב כאשר רצחו אותו. בטח חשב עלי ועל הילדים שלו. הייתי רוצה להיות איתו ב־רגעים האחרונים. כשבאתי להלווייה, בי־קשתי לנשק אותו, לא נתנו לי לפתוח את הארון, לא נתנו לי להיפרד ממנו כמו שצריך."

עליזה, כיום בת 22, אשה מוצקה, מתול־תלת־שיער, נולדה במושב קדימה. אביה נפטר מהתקפת־לב כשהיתה בת שמונה. אחרי שמונה שנים בבית־ספר עממי נפ־צעה בתאונת־דרכים ושכבה שנה בגבס. היא נאלצה להפסיק את לימודיה, וכשיצ־אה מבית־החולים התחילה ללמוד הנהלת־חשבונות וכתבנות בנתניה.

„הייתי בחורה יפה," סיפרה. „הייתי מל־כה. יצאתי עם חבר במשך הרבה זמן, ויום אחד סיפרה לי הדודה שלי שהיא רוצה להכיר לי את בן־אחיה, שהוא יפה כמוני. אמרתי לה: ‚תעזבי שטויות, אני יוצאת עכשיו עם מישהו!' אבל בסוף הסכמתי. יצאנו חודש וחצי והתארסנו. עזבתי את החבר הקודם. טרומפלדור ואני נדלקנו אחד על השני. הוא היה בחור נהדר, היה נורא טוב אלי. היינו יוצאים עם המכו־נית של האבא שלו. גם אחרי שהתחתנו היה בעל נהדר, היה עוזר לי הרבה, עו־שה כלים, מרים כביסה, היה שרוף על הילדים. שלוש שנים גרנו בקדימה.

„טרומפלדור עבד בהתחלה כמסגר. אחר־כך נהיה סוהר. בזמן הפנוי שלו היה מנגן על גיטרה. זה היה החיים שלו, לנגן ולשיר. עכשיו מה שנשאר לי ממנו זה קסטה שלו, כשהוא שר.

„היה לו לב טוב. אם היה מקולקל משהו אצל השכנים, הוא היה הולך אפילו באמ־צע הלילה כדי לעזור. הוא הלך בפעם הראשונה למילואים בדיוק שבוע אחרי ש־התחתנו. הוא שירת בירושלים. הייתי כמו משוגעת, רק התחתנתי ולקחו לי אותו, לשישים יום. התקשרתי לירושלים. לא ידעו איפה הוא. אחר־כך התקשרתי למישמל ב־שכם. איתרתי ודיברתי איתו. לא יכולתי בלעדיו. חיכיתי לו בבית על המירפסת עד שהוא חזר.

„עכשיו הוא לא יחזור יותר. אבל אני. לא אהיה בשקט. אני לא אוותר. אני רוצה ללכת לכנסת, עם כל המישפחה, ולשבות

„אני עדיין כמו בחלום. אני לא תופשת שלא אראה יותר את בעלי," מספרת אשתו של טרומפלדור שבוע אחרי הרצח.

„בהתחלה לא רצו לספר לי שהוא נר־צח. ישנתי בבית עם שני הילדים, וניסתו הגיעה אלי בבוקר. היא התחילה לדבר איתי על שטויות, רצתה לעשות לי אבו־עגילה.

„הרגשתי שמשהו לא בסדר. שאלתי אותה מה קרה, אבל היא רק אמרה לי: ‚תת־לבשי מהר ובואי איתי. בעלך פצוע קשה. הוא נפצע בצבא, ורוצה לראות אותך.'

„אמרתי לה: ‚מה את מבלבלת? יש לו אקדח!' ואז היא סיפרה לי מה קרה. היא אמרה לי: ‚מותק, בעלך כבר לא יבוא. הר־גו אותו ועוד שלושה חיילים. אלה היו מחבלים.'

„לא הבנתי כלום. אני זוכרת שצעקתי וצעקתי, ויותר אינני זוכרת כלום."

יוסף־טרומפלדור יצחק, נרצח בשבוע שעבר כאשר עלה לאוטובוס מיספר 68 של חברת דן, שנגנב על־ידי צעיר בן 18 מקלקיליה בשם אכרם מנצור, כנקמה על היחס הרע שהוא זכה לו, כדבריו, בעבדו בקואופרטיב.

אכרם ומוסא חאג' יוסף גנבו את

מישפחתו של טרומפלדור (מימין האב, משמאל האם)
„לחתוך אותם לחתיכות!"

טנפל קורבן לרצח מ'קרי, ללא מניע ברור

נרצח טרומפלדור יצחק
רצח במגרד־סיידים

שם. אנחנו רוצים שיתנו לנו להרוג את הרוצחים של בעלי בעצמנו. אני בעצמי רוצה להוריד להם כל חלק מהגוף לחוד. קודם אתלוש להם את הידיים, אחר־כך את האוזניים ואת העיניים, לאט־לאט אהרוג אותם, ושלא יקברו אותם. לבעלי אמנם יש מצבה, אבל לרוצחים שלו אני לא רוצה שיהיה כלום, שיתנו אותם מאכל לכלבים.

„חבל לי רק על דבר אחד. יש לי שני ילדים, שלא יודעים עדיין שאבא שלהם נרצח. אבל חבל לי שלא הייתי בהריון כשהוא נרצח. היה יָבוֹל להיות לי עכשיו ילד שיזכיר לי אותו."

לדברי בני מישפחו של טרומפלדור, הוא שירת בשרות־החובה בחיל־הקשר ב־רמת־הגולן. „הוא היה חייל כמו כל ה־חיילים," סיפר אביו, יצחק, פועל בפרדס. „היה רב"ט. שלוש פעמים עמד בני לפני המוות, ולא מת. בצבא היתה לו תאונה קשה, הוא שבר את הלסת, ויצא חי. בפעם אחרת נפל לתהום, כולם חשבו שהוא מת, אבל הוא יצא חי. בפעם השלישית עלה על מוקש ויצא חי. אבל בפעם הרביעית לא עזר לו אלוהים."

„אולי היה מסומם"

אמו של טרומפלדור שמעה כי בנה נרצח באחת בלילה. „באו אלי שני אנשים, ושאלו איפה טרומפלדור. הרגשתי ישר שהוא כבר לא בחיים. הבן שלי משה הלך לזהות את הגופה. הוא נתן כבוד לדוד שלו, שייכנס ראשון. לטרומפלדור יש רק אח אחד ושתי אחיות. הבת שלי, בת 24, צריכה להתחתן בעוד חודש. אולי נדחה את החתונה."

האם, לולו, היא אשה עצורה. אין היא מראה את רגשותיה כלפי חוץ. „יש לי כוח־סבל," היא אומרת. „לפני 14 שנים קי־בלתי התמוטטות־עצבים בגלל הבת השנייה שלי, שחלתה קשה. עד היום אני סובלת, אבל אני לא אוהבת להכאיב לאף אחד, מספיק מה שעובר עלי. הוא לא היה פח־דן, הבן שלי. אף פעם לא דיבר על המוות. הוא היה אדיש למוות, למרות מה שעבר עליו. הוא היה חזק. אני לא מבינה איך הם הצליחו לגמור עליו."

חישוד־ברצח מנצור
„האח שלי רוצח"

בכפר קלקיליה מסתגרים בני מישפחות הרוצחים בבתיהם. אין הם מעיזים לצאת, בגלל הבושה ובגלל חשש לנקמת־דם. שתי המישפחות גרות זו מול זו. אכרם ומוסא היו חברים עוד מגיל רך. למוסא יש עוד חמישה אחים וחמש אחיות, חלקם נשואים ומטופלים בילדים. רק אביו הזקן של מוסא, סאלח, יוצא החוצה, בחברת נכדיו הרבים, האב, בן ה־62 אדוק בדתו, לבוש בג'אלביה ירק־רקה, אינו מגולח ומתפלל כל היום.

„אני לא מבין איך הבן שלי יכול היה לעשות דבר כזה," הוא מקונן כל הזמן. „מאז המיקרה אני לא ישן. אני צם בגלל הרמאדאן. אני לא רוצה לדבר עם אף אחד.

„מגיל קטן היו לי בעיות עם מוסא. אף אחד מהאחים שלו לא התנהג ככה. הוא לא רצה ללמוד. היה בורח מהבית וחוזר אחרי שבוע. לא ידענו איפה הוא נמצא. למד עד כיתה ו', ואחר־כך ביקש ממני לצאת לעבוד. לא הייתי מרוצה, אבל הסכמתי.

„הוא התחיל לעבוד כרצף. ארבע שנים עבד עם היהודים, והיה איתם ביחסים טובים. היה עובד כל יום מחמש בבוקר וחוזר בשלוש בצהריים. היה מביא לנו את כל המשכורת שלו. כימעט לא היה יוצא, רק לפעמים לבית־קפה.

„כשגדל לא היה עושה בעיות, היה דוג־רי עם כל האנשים, הלך ישר, רצה אפילו להתחתן, לבנות בית ולגור כאן, לידי. ופיתאום עשה את השטות הזאת.

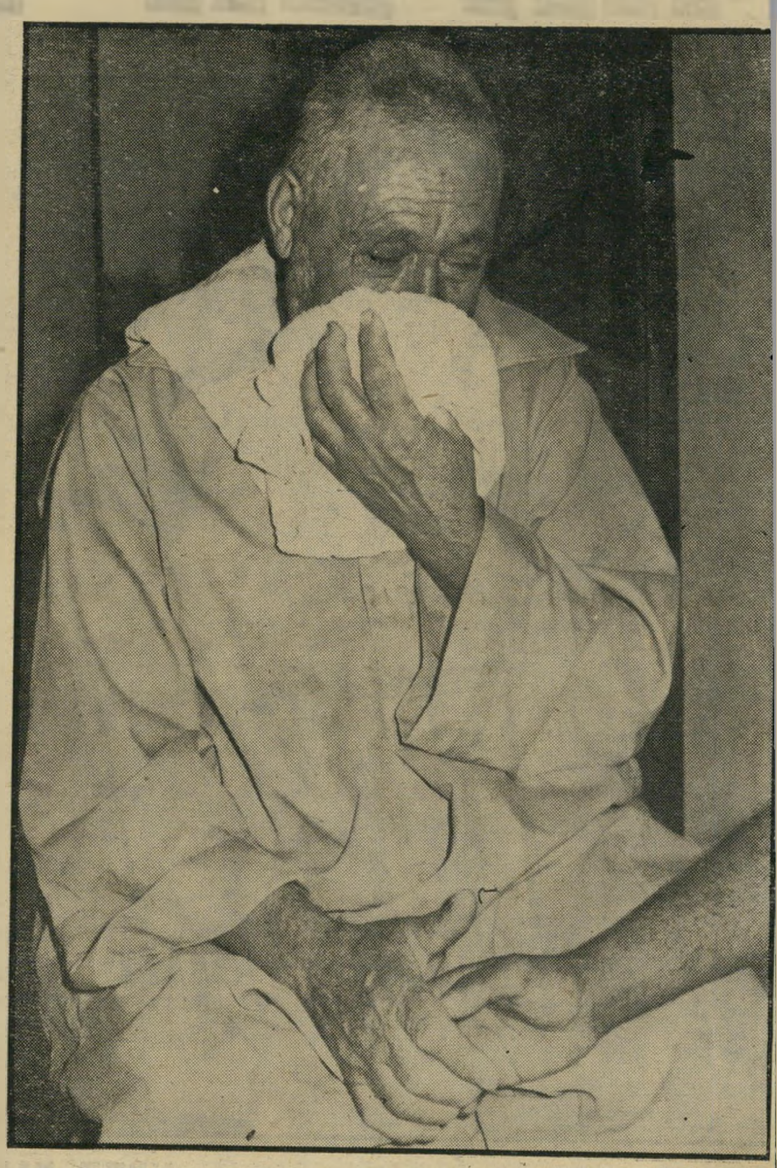
„אני לא מבין את זה. הוא לא יכול לפגוע אפילו בזבוב. איך הוא עשה לי את זה? אולי היה מסומם, אולי הסתובב לו הראש?"

מישפחת חאג' יוסוף גרה בקלקיליה מאז מילחמת 1948. לפני כן גרו בכפר מיסקה, ליד קיבוץ רמת־הכובש. כשעברו לקלקיליה, היה למישפחה בית קטן. לאט־לאט הרחיבו את הבית, בנו עוד קומה. האב, בעל־פרדס, נוהג עד היום לעבוד בפרדס שלו. כך גם שמע על המיקרה.

„בלילה שזה קרה לא ידעתי כלום," סיפר, „למחרת בבוקר עבדתי בפרדס. פית־אום ראיתי את אכרם, החבר של הבן שלי. שמעתי שהמישטרה מחפשת אותו. ושאלתי אותו, מדוע הוא לא מסגיר את עצמו. עוד לא ידעתי על מה מחפשים אותו. אז הוא אמר לי: ,הבן שלך, היה איתי גם כן'.

„הלכתי לחפש את מוסא, ולקחתי אותו

(המשך בעמוד 44)

אביו של חאג' יוסוף
„הבן שלי עבד עם יהודים"

אחרי שבמשך שבועיים השתפר מצבו באופן הדרגתי, השתחרר מנחם בגין מבית־החולים

הרפואי כולו, ששה רופאים ושמונה אחיות, אשר בשבועיים האחרונים עסקו רק בדבר אחד: טיפול בראש־הממשלה. הם התכנסו כדי לערוך לבגין מסיבת הפתעה לרגל יום־הולדתו. על השולחן היו בקבוקי משקה ושתי עוגות יום־הולדת: האחת רגילה,

בגין חוזר הביתה

„ב אתם יכדוק אם הוא באמת משתחרר?" שאל אחד האחים ב־בית־החולים הדסה את קבוצת הצלמים שעמדו באולם הכניסה של בית־החולים על מצלמותיהם וציודם. „אתה מאוכזב?" שאל דובר ראש־הממשלה, דן פתיר, את אחד העיתונאים, הידוע כעויין לבגין.

אווירת החג, שאפפה את בית־החולים הדסה לקראת שיחרורו של ראש־הממשלה, הפכה לאווירה ליצנית, ככל שהתארך הזמן. בגין לא ירד מחדרו. עשרות העיתונאים, שהוזמנו למסיבת עיתונאים מאולתרת „עם בגין הבריא!" בשעה תשע בבוקר, איבדו קצת את סבלנותם, כשהדקות נקפו ובגין לא ירד.

כל אותה שעה היה בגין בחדרו בקומה הששית של בית־החולים, שהיה ביתו ב־15 הימים האחרונים. הוא התעורר בשעה שמונה בבוקר, כאשר אשתו עליזה נכנסה לחדר בלוויית אחות, שהביאה ארוחת בוקר בכלי החרסינה המיוחדים, או כפי שהם נקראים בבית־החולים, „כלי גולדה," אחרי שנרכשו במיוחד לגולדה מאיר כאשר היא אושפזה בבית־החולים.

למרות מחאותיה של עליזה, התעקש בגין לקרוא את עיתוני־הבוקר של אותו היום, ומיסמכים אחדים שהובאו לו על־ידי ראש לישכתו, יחיאל קדישאי.

מסיבת הפתעה

ב שעה תשע היה כבר בגין לבוש ו־מגולח. לחדרו נכנסה האחות נירה קי־דר וביקשה ממנו להיכנס לחדרו של פרו־פסור סילוואן לביא, מי שעמד בראש ה־צוות שטיפל בבגין.

היתה זו הפעם הראשונה שהרופאים לא באו אל בגין אלא הוא נדרש לבוא אליהם. עליזה ניסתה למחות, אך בגין היסה אותה, ושניהם פנו לחדר. שם התרכז הצוות

האחות אסתר אחת מאחיות בית־החולים שנאלצה לטפס על מחסום מתגלגל באולם הראשי של **הדסה** בירושלים מפני שאנשי־הביטחון סגרו למשך שעתיים תמימות את המעברים הראשיים של בית־החולים בבירה.

נגד הכיוון חייבים לעבור גם דובריו של ראש־הממשלה שלמה („נקדי") נקדימון (עם הגב למצלמה) ודן פתיר (ממושקף מתבונן למצלמה) כאשר הם עלו לחדרו של בגין כדי להשפיע עליו לרדת לעיתונאים קצרי־הרוח.

שומר־הראש תומך

בפני העיתונאים ולהמעיט מחומרת המחלה שבה לקה, אפשר היה להבחין בכך שהוא רזה מאד ונראה עייף וטחוש לאחר טיפולים לקרואים, והשניה דיאטטית, לראש־הממשלה.

בגין אוהב את הצוות־הרפואי שטיפל בו. בימים הראשונים, כשמצב בריאותו היה חמור וראייתו מטושטשת כמעט לחלוטין, היה נוהג לאמר לכל אחות שניגשה אליו: „כמה את יפה," על־אף שלא יכול היה להבחין בתווי פניה. גם ביום האחרון לשהותו בבית־החולים, נהנה „למשוך" את מסיבת יום־ההולדת, למרות הפצרותיהם של דובריו, שלמה („נקדי") נקדימון ודן פתיר, שכבר הגיעו לבית־החולים. השניים ביקשו ממנו להזדרז ולרדת, מאחר שהעיתונאים מתחילים לאבד את סבלנותם.

אבל לבגין היה קהל טוב. הרופאים והאחיות. הוא סיפר להם על פגישותיו עם צ'אושסקו, כשהוא פונה לאחד הרופאים, עולה מרומניה, ומקדיש לו את הסיפור. אחר כך גילה סוד, כי בעצם אינו יודע מתי חל בדיוק יום־הולדתו. הוא יודע שהוא נקרא מנחם משום שבת נחמו, ולכן הוא חוגג את יום־הולדתו ביום זה.

למטה החחילו העיתונאים להתעצבן. הגורילות, שומרי־הראש של בגין, שבעת האחרונה החלו להתנהג בפראות, דחפו את העיתונאים מעבר למחסום שאולתר בתוך אולם־הקבלה של בית־החולים. הרב משה לווינגר, איש קריית־ארבע, הגיע לבית־החולים ואיש לא חשד בו כי בא לקבל את פני בגין. הוא בא לענייניו הפרטיים, התבונן במהומה ומיהר לעלות לאחת הקומות.

תמונת מחזור

ב עוד בגין חוגג עם הצוות הרפואי, נגעלו דלתות הכניסה של בית־החולים, מטעמי ביטחון. החולים, הרופאים, האחיות והמבקרים, נאלצו, במשך שעתיים אלה, לערוך איגוף גדול, רק משום שבגין עוד לא היה מוכן לרדת.

הסנונית הראשונה שיצאה מבית־החולים, היתה דמתי, נהגו ממוצא־תימני, של בגין, אשר ירד כשהוא נושא בידיו את תיקו של ראש־הממשלה ושקית ניילון, כמה דקות אחר־כך הגיח בגין מהמעלית. קהל רב ליווה אותו. 14 אנשי הצוות־הרפואי, שומרי־ראש, דובריו, ראש לישכתו, תת־אלוף אפריים פורן וכמובן, אשתו. הוא התייצב מול המיקרופון ומול העיתונאים, כשהוא מקפיד להעמיד את רופאיו משני צדדיו כדי שיצטלמו איתו. אי־אפשר היה שלא להיזכר באותו הרגע בתמונת מחזור של בית־ספר עממי.

בגין היה חיוור, פניו בצבע השנהב, רזה הרבה יותר מאשר בתקופה שלפני בית־בני 15 יום בבית־החולים. כאשר התייצב בפני המצלמות, עמד זקוף, ואף אחד משומרי־הראש לא העז לתמוך בו. אולם במסדרון, לפני שהבחינו בו העיתונאים, תמך בו אחד משומרי־הראש כדי שלא ימעד בהליכתו. ליד מנחם בגין נראה יחיאל קדישאי.

החולים ומתקשה בהליכה. מדי־פעם היו שומרי־הראש תומכים בו. אולם מהרגע בו עמד בפני העיתונאים, עשה מאמץ ניכר כדי להיות זקוף. הוא סיפר לעיתונאים, בשתי שפות, עברית ואנגלית, על כי היה לו מזל רב שקריש הדם היה בעורק קטן, המוביל את הדם למוח, ולא בעורק גדול. „אם העורק היה גדול, יתכן ומצבי היה רציני."

אחד הרופאים, ד"ר אבי רכס, נפרד מראש־הממשלה ואמר לו: „עד עכשיו אנחנו טיפלנו בך. עכשיו חזור וטפל בנו."

אורח בבית־החולים היה הרב משה לווינגר מקריית־ארבע. שהוא יריב פוליטי של ראש־הממשלה, לא בא לקבל את פניו, אלא הגיע לבית־החולים לעיסוקיו הפרטיים.

הביתה הסנונית הראשונה ב־פמלית ראש־הממשלה העוזבת את בית־החולים, היה נהגו דמתי.

שיכון אל המוות

(המשך מעמוד 31)

הירוק, כדי ללחוץ על חסרי דירות לעבור להתנחלויות ועיירות הרפאים שהוא מקים בגדה־המערבית. בצורה פרדוכסלית יוצא כי כל הרוצה לפגוע בהתנחלויות ולהחזיר את הדגש להתיישבות בתחומי הקו הירוק, צריך לתמוך בהצעת נאמן ודומותיה הבאות להגביר את הבניה בתחום הקו הירוק.

הבעיה העיקרית השנייה העומדת לפני שר־השיכון, אחרי שיוציא תקנות ויהיו לו תוך שלושה חודשים שטחים לבניה עם תוכניות מאושרות, היא משך הזמן לבניה בישראל. ישראל מחזיקה בשיא עולמי באריכות הבניה. בישראל משקיעים במטר מרובע של בניה למגורים 30 שעות עבודה לעומת 14 בארצות־הברית. הארכת משך הבניה גם מייקרת את המוצר בגלל עליית המדד. למעשה, אחת הסיבות להא־רכת משך הבניה היא העניין שיש בכך לקבלנים. הללו מקבלים ממישרד־השיכון או מקונים פרטיים מחיר צמוד למדד. ככל שעובר יותר זמן מתחימת החוזה ועד למסירת הדירה, יקבל הקבלן יותר בגלל עליית המדד. לקבלן יש עניין אישי רב בהארכת משך הבניה ככל האפשר.

בניה מתועשת

ה שאלה היא כיצד ניתן לקצר את משך הבניה, על־מנת שאפשר יהיה לבנות דירות ולמסרן תוך פחות משנה, היינו בשליש מהזמן המקובל כיום.

ברור כי בדרכים השיגרתיות המקובלות כיום הדבר בלתי־אפשרי. אם ירצה דוד לוי לקצר את משך הבניה באמצעות הקב־לנים המצויים, יהיה עליו לשנות את שיטת התשלומים כך שיינתן תמריץ למקצר ב־בניה. אולם גם אם יגיעו הבונים בארץ למהירות האמריקאית, עדיין ייקח להם כשנה לבנות דירה. האם אפשר לבנות בפחות זמן? התשובה נמצאת בשיטות הבניה המתועשת, שחלק מהן הובאו באח־רונה ארצה על־ידי יעקב מרידור.

מרידור, יליד האיש של ראש־הממשלה, מנחם בגין, והמוזכר כמועמד לרשת את מקומו, התבקש על־ידי בגין לפני כשנה לחפש פתרונות למשבר בדיור. הוא סרק את העולם והגיע למסקנה כי רק הבאת השיטות האמריקאיות לישראל יכולה לקצר את הזמן בחצי. אולם כאשר סיים לבדוק את השיטות המקובלות, החל בודק שיטות של בניה מתועשת, שהתפתחו בעיקר ב־צרפת. כאן ראה כי אפשר לקצר את משך הבניה בצורה מדהימה. החברה הממשלתית לבניה מתועשת, שעימה התקשר בצרפת, בונה בתי דירות ומשקיעה 7 שעות עבודה למטר לעומת 14 באמריקה ו־30 בישראל. גם עלות־הדירות זולה בשליש בערך לעומת העלות המקובלת. מרידור החליט כי זו הדרך לפתרון הבעיה. הוא הציע לשר לוי להתחיל בהקמת ארבעה מיפעלי בניה מתועשות, שכל אחד יקים 1500 דירות לשנה, יתחייב כי הדירות תהיינה מוכנות תוך הזמן הזה ופחות ממנו. הבתים יהיו בני 4 קומות, בטיפוסים המקובלים בישראל וברמה של נווה־אביבים. מחיר דירה זו יהיה הרבה פחות ממיליון לירות לדירה.

אלפי דירות בכמה חודשים

ה תוכנית שלו עדיין בחיתוליה, ויש לבחון היטב את פרטיה, בעיקר את המחיר הנדרש על־ידי הצרפתים. אין ספק כי המחיר של 15 מיליון דולר למיפעל מיובא הוא מופרז ואפשר להורידו בעש־רות אחוזים. ברור כי הורדה כזו רק תו־זיל את ההשקעה וגם את מחיר המוצר, כלומר את מחיר הדירה.

מן הראוי לערוך מיכרז בינלאומי, כדי לתת לכל היצרנים בעולם הזדמנות להגיש הצעות, ולאפשר לממשלה להחליט לפי הטיב והמחיר, מבלי שתיחשד במשוא־פנים אישי ומיפלגתי.

אולם ברור כי רק בשילוב של שלושה גורמים יוכל דוד לוי להישאר שר: דילוג על זמן התיכנון המקובל כיום ועל הגבלות של אריק שרון; שינוי שיטת התשלום לקבלנים כך שיהיה להם עניין לקצר את זמן הבניה; הבאת שיטות מתועשות כ־דוגמת זו של מרידור, שתיתנה אלפי דירות תוך כמה חודשים ותשקטנה את הרוחות. ללא עשיית שלושת הדברים גם יחד, לא תחזיק הממשלה עד הבחירות.

במדינה

העם

מילחמת דויד (אופק) בגולית

הישראלי היפה חי וקיים, אך הוא מאובזב מאד.

אופנת־קבע היא בישראל, לקונן על עלייתו ושיגשוגו של „הישראלי המכוער" — אדם המצפצף על הזולת, הדואג רק לעצמו, המזהם את רשות הכלל, המשתמש במרפקיו כדי לקדם את עצמו, המחפה על חוסר־תרבות ברעשנות תוקפנית.

אך מדי פעם עולה על־פני השטח אדם, המוכיח כי „הישראלי היפה" לא מת. הוא מצפצף על טובת עצמו, נחלץ למאבק למען אידיאל שהוא מאמין בו, לוחם למען טוהר־המידות — לא מתוך קנאות חשוכה, אלא כאדם בן־חורין.

כזה היה, בשעתו, דויד ניב — הגיאולוג שפוצץ את פרשת השחיתות בחברת נתיבי נפט. הוא הכריח את המדינה להתמודד עם הפרשה, התנגש עם המוסד הפוליטי ועם צמרת המדינה ולא הרוויח דבר לעצ־מו. בסופו של דבר חזר אל האלמוניות.

כזה היה מוטי אשכנזי, מפקד המעוז של קו בר־לב, שלא השלים עם מסקנות ועדת־אגרנט, שהזעיק והתריע, יצא להפ־גנות־יחיד והוציא רבבות להפגנות המו־ניות. בסופו של דבר הפיל את ממשלתם של גולדה מאיר ומשה דיין וחולל תמורה בארץ. אך הוא עצמו חזר אל האלמוניות.

כזה היה, השבוע, רס"ר דויד אופק, האיש שיזם את איגוד־השוטרים. גם הוא פעל מתוך אמונה פנימית. גם הוא הת־נגש עם צמרת המדינה ועם דעת־הקהל המודרכת. גם הוא ניהל מילחמת דויד וגולייה. השבוע נענש על כך בכל חומר־הדין (ראה להלן ועמודים 41—40).

בשעה ארבע אחרי־הצהריים, ביום הרא־שון השבוע, הודיע אופק המאוכזב, בנימה של יאוש, שהוא פורש מן המאבק. אלפי השוטרים שתמכו במאבקו נכנעו לאיו־מים, לא הופיעו להפגנה שהוא קרא לה. היה נדמה לו שהוא נחל כישלון חרוץ. הוא הסיק את המסקנה בהגינות ובגילוי־לב.

אולם עתידה של ישראל אינו תלוי בפוליטיקאים חלקלקים, ולא באנשי־שרי־ה אטומים. הוא תלוי באנשים פשוטים והגו־נים, המוכנים להתמסר לעבודת־הכלל, ל־התנדב למאבקים על פי אמונתם.

הדוגמה האישית של דויד אופק חשובה מן התוצאות של מאבקו. הוא הוכיח כי הישראלי היפה חי וקיים. בכך הפיח תיקווה בלב רבים.

מישטרה

מישטרה תורכית

השביתה נשברה. השר והמפכ"ל ניצחו. אך מישטרת ישראל לא תחלים לעולם.

„עוד ניצחון כזה ואבדנו!" אמר המלך היווני פירהוס, שפלש לאיטליה, ניצח בקרב אך איבד את כוחותיו.

השבוע יכלו להגיד זאת יוסף בורג וחיים תבורי, שר־הפנים ומפכ"ל המישט־רה. הם נחלו ניצחון גדול. בכוח ובאיו־מים, תוך שימוש בכל מכשירי השררה, הם שברו את הנסיון להקים איגוד־מיקצו־עי של השוטרים.

אך יתכן מאד שתוך כדי־כך הם ניפצו את מישטרת־ישראל.

אגרוף משוריין. בראשית שנות ה־50' הכריזו הימאים על מרד נגד מעסיקם, חברת־הספנות הלאומית.

בראש המרד עמד איש־פלמ"ח, שמימל בעיני רבים את הדמות האידיאלית של הישראלי היפה: החובל נימרוד אשל, גבר גבה־קומה זיפה־תואר, צבר, מבני מיש־פחות הצמרת המדינית של ארץ־ישראל העובדת.

כדי לשבור שביתה זו, הופעלו כל האמ־צעים. האגרוף המשוריין של השילטון ירד עליהם. אשל הוכפש כקומוניסט וייחסו לו מזימות אפלות לקעקע את המדינה הצעירה. מקפריסין הובאו מפיירי־שביתה. המישטרה נשלחה לכבוש את האוניות בכוח. השובתים גוייסו לצבא. אחרים הוב־או למישפט. ההסתדרות עמדה בראש שובריי־השביתה. כל כלי־התיקשורת התי־ייצב נגד השובתים*, ורק כמה מגדולי־הרוח, כמו נתן אלתרמן, ויצחק שדה, הגנו עליהם.

השביתה הגדולה נשברה. ראשיה הוגלו מן הים. על נימרוד אשל הוטל חרם. אנשי העולם התחתון, מבריחים וסתם חלאה, תפסו את ההזדמנות ועלו על האוניות. הימאות הפכה מוקצה מחמת מיאוס בעיני חלק גדול של הנוער הטוב.

מאז עברו שנות־דור. נימרוד אשל נת־קבל בחזרה, והוא ממלא עתה תפקיד מרכזי במימסד הימי. יוסף אלמוגי, אז מזכיר מועצת־פועלי־חיפה, שובר השבי־תה, כימעט נישכח. אולם הימאות לא החלימה מעולם. אוניות־ישראל מושטות בידי צוותות זרים, ומיטב הנוער מפנה את גבו לימאות.

צדיקים בסדום. שבירתו של מרד־השוטרים דומה להפליא לאותה פרשה. חיים תבורי בא במקום יוסף אלמוגי, אך השיטות נשארו אותן השיטות: רדיפת המנהיגים ונידויים, טענות סתומות על מזימות פוליטיות אפלות, אוימים, מישפ־טים. מנהיג המרד, דויד אופק, הוגלה מן המישטרה ונודה. כל כלי־התיקשורת התי־ייצבו נגד המורדים. והפעם גם לא נמצאו שני צדיקים בסדום, מסוגם של אלתרמן ושדה.

יתכן כי המישטרה לא תחלים אף־פעם ממכה זו. תחילה, אחרי הלם המאבק, בוודאי ינסו הפוליטיקאים והקציניים הב־כירים לשפר במיקצת את שכר השוטרים. תקום מועצה ציבורית, ויייעשו תיקונים אחרים. אולם אחרי חלוף ההלם יחזור הכל לקדמותו — אלא שכוח־האדם הטוב לא יימשך עוד אל מיקצוע כפרי־טובה זה. במקומו יבואו טיפוסים פרימיטיביים, אלי־מים, בעלי רמה אנושית נמוכה, שאינם מסוגלים להסתדר במיקצוע אחר.

הבריחה היתה בין מישטרה כמו הברי־טית, שבה קיים איגוד מיקצועי, בעלת תחומי־פעולה מוגדרים הקבועים בחוק, ובין מישטרה כמו התורכית, שבה אין איגוד בכלל.

בהתנהגותה השבוע בחרה ממשלת־יש־ראל בדגם התורכי. ואולי אין זה פלא: גם הממשלה עצמה דומה יותר לדגם ה־תורכי מאשר לדגם הברטי.

עיתונות

טומי והבלשים

נוסף על הטרור שהטיל פיקוד המישטרה על השוטרים המפגינים, הוא הטיל טרור גם על אמצעי־התיקשורת

„תעוף מפה," הורה תת־ניצב משה בן־אליהו, מפקד מישטרת ירושלים לכתב ה־רדיו שמואל („שמואליק") טל, אשר הק־ליט את אימיו כנגד השוטרים המפגינים מול הכנסת בשבוע שעבר. טל לא התרגש, ולא עף. אז הודיע לו בן־אליהו: „אם אתה משרד את מה שהקלטת, אתה לא נכנס יותר למישרדי המחוז."

נראה כי בן־אליהו, שבעוד שבועות אח־דים יכנס לתפקידו החדש כיועץ מיוחד למפכ"ל, אינו יודע מהו חופש־עיתונות. טל ניסה להסביר לו כי הוא אינו מבקר במישרדי המישטרה כדי לבלות שם, אלא כדי למלא את חובתו העיתונאית, אותה חובה שבגללה הוא ישדר את הסרט ה־מוקלט.

אולם לא היתה זו ההיתקלות הראשונה של קציני המישטרה ההיסטריים עם אנשי העיתונות. כדי שיוכלו להגיש מישפטים כנגד השוטרים המפגינים, נשלח צוות מיוחד של לת"ם (הלישכה לתפקידים מיו־חדים במחוז הדרומי) כדי לצלם במצלמות נסתרות את המפגינים. אולם הצלמים ה־מישטרתיים שכחו כי הפעם הם מתייצבים כנגד חבריהם לעבודה, המכירים את כל השיטות. הם הותקפו על־ידי שוטרים, סיר־טו־הצילום נלקחו מידיהם, ובידי פיקוד המישטרה לא היו תמונות של מפגינים.

אז נשלחו קציני מישטרה אל בתיהם של כל צלמי העיתונות הירושלמים שצילו־מו את ההפגנה. באיומים ובתחינות הם ביקשו את סירטי־הצילום ואף הציעו לק־נות אותם בכסף. אף אחד מצלמי ירושלים לא היה מוכן לתת להם אותם. גם התמו־נות שהועברו למערכות העיתונים, נבחרו כך, שאי־אפשר יהיה לזהות בהם בבירור את פרצופי המפגינים.

המנכ"ל הסכים. כמוצא אחרון פנה קצין מלת"ם אל מחלקת־החדשות של הטל־ויזיה הישראלית וביקש ממנה את סרט־הטלוויזיה שצולם בהפגנה. יעל חן, עורכת השבוע יומן אירועים סרבה לתת אותו. „כאן לא מדובר בפושעים אלא באנשים הנלחמים על זכויות סוציאליות. אתם לא תקבלו את הסרט." קבעה חן.

אותו ברוך, שלא הזדהה בשם מישפחתו פנה אל מנהל־המחלקה של יעל, חיים יבין: זה היסס, אך לבסוף קיבל את נימו־קיה של חן וסרב אף הוא לתת את הסרט.

ברוך פנה אל מנהל מחלקת־התוכניות של הטלוויזיה, שהוא גם מנהל־הטלוויזיה, שהוא גם מנכ"ל רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד. מרוב התפקידים המינהליים שהוא נושא על גבו שכח לפיד שעובדה יסודית אחת: שהוא נושא תעודת עיתו־נאי, וכי הטלוויזיה הישראלית אינה סניף של המישטרה. לפיד הורה ליבין לתת ל־מישטרה את הסרט.

פשעים

מפצחי הראשים

מיהם האלמונים שחדרו באישון ליל לבית מישפחת עלי שניר כיפו, ופיצחו את ראשיהם של ששת בני המישפחה?

המראה שהתגלה לנגד עיניו של סייד שניר, כאשר פרץ לביתו של אחיו, עלי שניר, היה מחריד מעין כמוהו. האב, אשתו וארבעת ילדיהם, שכבו במיטותיהם, מפוצחי־ראשים כולם. יד זדונית עברה

(המשך בעמוד 44)

מנהיג אופק (משמאל) בהפגנת השוטרים
לא פוליטיקאים חלקלקים ואנשי־שררה אטומים

* מילבד העולם הזה.

דף תשקיף

בורג דרש

התפטרות תבורי

בעיצומו של מאבק השוטרים דרש הד"ר יוסף בורג, שר־הפנים הממונה על המישטרה, ממפכ"ל המישטרה להתפטר מתפקידו.

שיקולו של בורג היה שעם התפטרות רב־ניצב חיים תבורי, יוצג המפכ"ל כאשם במשבר, וההתפטרות תעזור להרגיע את הרוחות.

תבורי סירב להתפטר, ואמר לשיחיו של בורג, שהביאו לו את הדרישה: „אני לא מתפטר! בורג יכול להציע לממשלה לפטר אותי!"

המישטרה

ולחמח באופק

המטה הארצי החליט לנסות ולהביא לכך שסמל־ראשון דויד אופק, מי שעמד בראש הפגנת השוטרים, יועמד לדין לפי סעיפי־אישום חמורים, שיש עימם קלון.

כוונת המטה הארצי היא לרדוף את אופק עד הסוף. אם יורשע אופק, שהוא עורך־דין במיקצועו, בעבירות שיש עימן קלון, יישלל ממנו רישיונו לעריכת־דין.

תוכנית

ביקור סאדאת

ביום השני האחרון הגיע אישור מהנשיא אנוור אל־סאדאת לתוכנית־הסיורים שהוכנה לו בארץ. הנשיא יגיע לישראל יחד עם אשתו ג'יהאן ונכדיו, ב־5 בספטמבר. הוא יבוא ביאכטה הפרטית שלו ויתקבל בנמל־חיפה, במימדר ובצפירות של כל האוניות שיהיו בנמל.

הטכס בנמל־חיפה יהיה טכס ממלכתי, ואת הנשיא יקבל נשיא־המדינה, יצחק נבון. חיילי חיל־הים יהיו מישמר־הכבוד.

באותו היום יתחילו סאדאת ובגין בשיחותיהם. בערב תיערך לכבוד נשיא־מצריים ארוחת־ערב ממלכתית מטעם נשיא־המדינה.

עדיין לא הוחלט לגבי חלוקת האירועים בין היום השני והשלישי לביקורו של סאדאת בארץ, ה־6 וה־7 בספטמבר. בשני הימים האלה הוא יסייר בטכניון, בבית החרושת אלסינט, בקיבוץ יגור ובחוצות העיר חיפה. ב־6 בחודש תיערך לכבודו ארוחת־ערב במלון דן־כרמל, על־ידי ראש־הממשלה, ולמחרת, מסיבת־קוקטייל המונית.

סאדאת לא יתגורר ביאכטה שלו, אלא ב„דן כרמל", שבו יתקיימו גם ארוחות־הערב והדיונים. ג'יהאן סאדאת תהיה יום אחד אורחת אשת־הנשיא, אופירה נבון, ובמישנהו אורחת אשת ראש־הממשלה.

יבנו פחות דירות

בניגוד למה שפירסמו חוגי מישרד־השיכון, יהיה היקף בניית הדירות השנה קטן בהרבה מהמצופה. **הסקטור הפרטי יבנה 15 אלף דירות תחת 30 אלף הצפויות, ואילו הממשלה תבנה 12 אלף דירות, תחת 20 האלף שהבטיחו לוי וראש־הממשלה, מנחם בגין.**

בן־גוריון

מנהל הטלוויזיה

נכדו של דויד בן־גוריון, הד"ר יריב בן־אליעזר, יהיה אחד המועמדים לניהול הטלוויזיה במקומו של ארנון צוקרמן שהודח.

להצעה למינויו של בן־אליעזר, שנושא הדוקטורט שלו היה הטלוויזיה הישראלית, באה דווקא מחוגי הליכוד, וזכתה בתגובה חיובית מצד ראש־הממשלה. **לפני חודשים אחדים תקף נכדו של בן־גוריון את ראשי המערך והגן על מנחם בגין במודעות גדולות, שפורסמו על חשבון הליכוד בכל העיתונים, בפרשת הצהרתו של בגין כי בן־גוריון „רק הכריז על הקמת המדינה."**

עמירם סיוון

סרב לחזור

בניגוד לידיעות שפורסמו לפני שלושה שבועות, על שיחת־הטלפון בין שר־האוצר שימחה ארליך, לבין מנכ"ל משרדו, עמירם סיוון, השוהה בטיול בחוץ־לארץ, שלפיהן שיכנע סיוון את ארליך כי אין צורך בביטול חופשתו של סיוון, מתברר היום כי עמירם סיוון פשוט הודיע לארליך כי אינו מוכן לחזור ארצה, גם אם הדבר יעלה לו במישרתו.

ארליך דרש מסיוון לחזור אחרי פיטורי סגנו, יחזקאל פלומין, אולם סיוון לא שוכנע גם כשנאמר לו כי „אין מי שינהל את העניינים."

פרשת מיזרחי

מתחדשת

היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, בודק בימים אלה את האפשרות להעמיד את הקבלן בצלאל מיזרחי למישפט פלילי, בגלל השיחה המפורסמת על „הלבן" שנערכה בבית־קפה בתל־אביב, ושצותתה על־ידי קצין־מישטרה.

שופטת בית־המישפט בתל־אביב, שולמית ולנשטיין, קבעה בפסק־דינה כי היא מאמינה ש„הלבן" הוא אמנם הרואין, אך משום שהעיסקה שעליה דובר לא בוצעה, אין הוכחה לכך שמיזרחי עסק בסמים. אולם במישפט אחר, מישפט רמאדאה, הורשעו יחזקאל אסלן ואחרים על־ידי השופטת המחוזית הדסה בן־עיתו בגלל שיחה דומה. השופטת לא הרשיעה את אסלן על ביצוע עיסקת־סמים, אלא על „קשירת קשר לביצוע עבירה," וגזרה עליו שלוש שנות־מאסר.

אם אכן יחליט היועץ המישפטי לממשלה להעמיד את מיזרחי לדין בעיקבות פרשת „הלבן", הוא יאשים אותו בקשירת קשר לביצוע עבירה.

נורית חפץ יועצת

נורית חפץ, מי שהיתה מזכירתו הפרטית של שמואל תמיר, ושעלתה במפתיע לדרגת ראש לישכתו ועוזרתו של שר־המישפטים, הועלתה בדרגה נוספת. היא מונתה כיועץ־לשר, למרות שהיא ממשיכה למלא בדיוק את אותם התפקידים שמילאה קודם לכן. **לוועץ־שר יש שכר גבוה יותר, והטבות העולות על ההטבות לראש־לישכה או לעוזר.**

חקירה נגד

מזכירת שר

חקירה מתנהלת עתה נגד מזכירתו של אחד השרים הבכירים.

על פי החשד, קשרה אותה מזכירה קשר עם השר שזה כדי לקבל טובות־הנאה כספיות מהקופה הממשלתית, ללא הצדקה.

בחקירה הנערכת עתה, נבדק אם אכן מתגוררת אותה מזכירת־שר בבית־מלון מפואר בירושלים, כאשר כל הוצאותיה, ובכללן האוכל והמשקאות, משולמות ישירות על־ידי המישרד, מבלי שיוריד זה מס־הכנסה עליהן.

נבדקת גם הידיעה שאותה מזכירה מקבלת דמי־שימוש ברכב והוצאות קילומטרג', למרות שאין זה כלל מכונית.

כאשר נודע על החקירה לשר שלו אותה מזכירה, הוא הפעיל לחצים כבירים להפסקת החקירה.

אשר ידלין מתחתן

אשר ידלין עומד לשאת ביום חמישי השבוע את ידידתו, עורכת־הדין טלי ליבני, לאשה. ידלין יקבל חופשה בת 48 שעות מהכלא לכבוד נישואין, אשר ייערכו בחוג מישפחתי מצומצם, ושאליהם יוזמנו רק ידידי מישפחה קרובים ביותר.

את טכס־הנישואין יערוך הרב איסר פרנקל.

מנכ"ל „הבימה" –

„שחקן צעיר"

שחקני הבימה קרובים למרד, בגלל שערוריה־זוטא הקשורה בנסיעת המנכ"ל, שמואל עומר, לאירופה, כביכול כדי „לטפל בענייני הבימה".

רק אחרי שעומר יצא לדרכו, הסתבר כי הוא הפקיע לעצמו הזמנה של נספחת־התרבות האוסטרית, שנועדה לאפשר לשחקן צעיר חסר־אמצעים לחזות בפסטיבל זלצבורג, לשם הרחבת אופקיו.

תחילה רצתה הבימה לשלוח את מנהל־הייצור יוסי רודן, שאינו שחקן ואינו צעיר, אך לבסוף נמסר לשגרירות כי עומר עצמו ישתמש בהזמנה.

שערוריה

בוועדת הכספים

יושב־ראש ועדת־הכספים של הכנסת, ח"כ שלמה זורע, החליט על תשיום משכורת גדולה במיוחד ליועץ הכלכלי החדש של הוועדה, מנחם פירט, משכורת שתהיה צמודה למשכורתו של סגן־שר.

היועץ הכלכלי הקודם של הוועדה, נוח פלוג, קיבל משכורת קטנה בהרבה, על פי דירוג האקדמאים.

נציב־שרות־המדינה, הד"ר אברהם („רמי") פרידמן, מחה על ההחלטה לתת משכורת של סגן־שר לפירט, ודרש ממזכיר־הכנסת, נתנאל לורך, לבטל אותה.

שרי הליברלים

החחילו לעבוד

ארבעת שרי הליברלים, ובעיקר שר־האוצר שימחה ארליך והשר־בלי־תיק משה ניסים, התחילו לזמן אליהם לשיחות פרטיות את כל חברי מרכז המיפלגה הליברלית.

השרים מנסים להשפיע על חברי המרכז שלא לתמוך בהצעה, שתועלה בוודאי במושב הבא של המרכז, להתפטרותו של ארליך מהממשלה. השרים מזמינים את חברי־המרכז ללשכותיהם בירושלים.

„העולם הזה"

על הכוונה

במישרד־המישפטים מתכננים כעת פעולות שונות נגד „העולם הזה", כשהכוונה היא להביאו למישפט בכל אמתלה אפשרית. כמה תיקים פליליים נמצאים כבר בשלב הכנה.

אחת הסיבות לכך מתבטאת בהצעת־החלטה שהגיש אורי אבנרי השבוע לכנסת, מטעם סיעת ש"ץ, בפיקום הדיון על מישרד־המישפטים, ובה נאמר, בין השאר: „הכנסת מגנה את עירעור יסודות המישפט בימי כהונתו של השר הנוכחי... הכנסת קוראת לשר־המישפטים הנוכחי נהוג בתפקידו בצורה שאינה תואמת מדיניות המוקרטית."

אמרגנית יזמה, ארבע דוגמניות התנדבו, ו

סיור מוקדם

של כל אותם שהתנדבו למיבצע של תצוגת־האופנה בנווה־תרצה. השערים נפתחים והגב׳ רעיה אפשטיין, מנהלת המוסד, מציגה את התאים. מאחוריה עומס ברוז, מימין מירי זכרוני, ומתכננת־האופנה, אלים.

אופנה מאחורי הסורגים

טיין, חשה במבוכה שנוצרה במיפגש הזה והזמינה את הדוגמניות לחדרה, שם, על כוס קפה, הוצגו בפניה ארבע הדוגמניות שהתנדבו להופיע בתצוגה הזאת. תמי בן־עמי, ניבה פון וייזל, טלי גולדנברג ואורלי חידה.

הגברת אפשטיין ענתה לכל השאלות, שנשאלו בצרורות.

„כמה אסירות נמצאות בכלא?" „50."

„יש גם אסירות עם ילדיהן?" „כן, שלוש אמהות."

„כמה מיכתבים מותר להן לכתוב?" „שניים בחודש."

בצל גדרות־התיל

על הד
גדרות־
הוצגו הדגמים של מתכננת־האופנה, אלים. האסיר

מי מוחא למי?

בעת סיום תצוג
בהתנדבות בכלא.
מחיאות־כפיים סוערות. הדוגמניות מראות להן את
מאפה מרוקאי וכיבדה את האסירות. בתמונה מימין:

מגע מבשר לגדר

חוצצת ביניהן, הדוגמנית טלי גולדנברג השתדלה לשבור את

הדוגמניות ניצבו מול האסירות כשגדר גבוהה

המחיצות בשאלות שונות. האסירות נאחזו בגדר ותקעו מבטים מלאי התפעלות בחבורת הדוגמניות: טלי גולדנברג, תמי בן עמי, ניבה פון־וייזל ואורלי חידה והציפו אותן בשאלות שונות.

לי מה הן מצטופפות ליד הגדר? מה, כך הן עומדות שם כל היום? איאפשר לעבור מביתן אחד לשני? זאת התילבושת האחידה שלהן — שורטס וחולצת טריקו לבנה? למה ההיא בוכה? אפשר לגשת ולדבר איתן?

שאלות אלה ואחרות נשמעו בחצר בית־הכלא לנשים נווה תרצה בשעה שהגיעו לשם חבורת דוגמניות לתצוגת־אופנה שללא ספק היא יוצאת־דופן בסוגה.

כשנסגרו שעריו של בית־הכלא והדוגמניות ניצבו אל מול האסירות, כשרק גדר גבוהה חוצצת ביניהן, היה ההלם הדדי. האסירות נאחזו בגדר ותקעו מבטים מלאי התפעלות בחבורת הבנות, שכמותה לא נראתה מעולם בבית־הסוהר. גם הדוגמניות נישארו פעורות פה אל מול האסירות. „אוי, זה נראה ממש כמו גן־חיות," אמרה אחת הדוגמניות. „הן עומדות שם מאחרי הגדר כאילו חיכו שנשליך לעברן ממתקים."

מנהלת בית־הכלא, הגברת רעיה אפש־

„יש גם אסירות שנידונו למאסר עולם?"

„יש."

„מה קורה עם המשתחררות, יש איזה מוסד שדואג להן?"

„לצערי לא," אומרת הגברת אפשטיין, „וזאת באמת בעיה כאובה. כי בהעדר מיסגרת שיקומית, שתקלוט אותן ותכוון אותן לדרך הנכונה, הן חוזרות לאלה המיטיבים להחזיר אותן לעולם הפשע. וחבל. כי פה מושקע בהן מאמץ לא קטן בהקניית ערכים ובלימוד, על־מנת שהישיבה בכלא לא תהיה לבטלה. אבל בהעדר מוסד שיטפל בהן אחרי השיחרור הולך לאיבוד כל המאמץ שהושקע בהן בין החומות. אולי אתי רוצות לסייר בתאים?" שואלת המנהלת, „ברצון," משיבות הדוגמניות.

וכך הן פוסעות בשביל לעבר תאי המעצר. השערים נפתחים, המנעולים מורסים, והאסירות מקיפות את החבורה, שירדה לכאן כאילו מעולם אחר. הצצה לתוך התא. על הקיר תלויה מפה מבד לבן ועליה רקומים עלי־פרח ובתוך כל עלה

ם הראשונה חזו האסירות בתצוגת־אופנה

הירוק כשברקע
ל של בית־הסוהר
יושבות על הדשא

בשתי שורות מקבילות, ויוצרות מעין מסלול טבעי, ולצלילי מוסיקה מסעירה פוסעת הדוגמנית אורלי חידה ומתקבלת באהדה על־ידי הצו־ פות. האסירות ביקשו עוד דגמים, כאילו ביקשו שהתצוגה לא תיגמר.

שיחת נשים

הדוגמניות תמי בן־עמי וניבה פון־וייזל פוגשות באסירה ושואלות אותה כמה מיכתבים מותר להן לכתוב? „שניים בחודש," ענתה האסירה וסיפרה גם כי אפשר ללמוד בבית־הסוהר דברים טובים ורעים.

לפי מידה

ניבה פון־וייזל, אחת הדוגמניות החדשות והצעירות, מציגה אחד מדגמיה של המעצבת אלים. אחת האסירות התעניינה מה מחירה, ענתה לה המעצבת: „אני מוכנה למכור אותה בחצי מחיר בתנאי שלא תחזרי לכאן."

מבט מאחורי הדלת

המנעולים מוסרים והחבורה שירדה כאילו אל מעבר לדלת, יש תאים שנעולים כל היום כעונש שמוטל בגלל התנהגות רעה.

השם שלה ושלו, ובאמצע שתי מילים: „לחופש גולדו." על הקיר בחדר הסמוך תלויות תמונות של ג'יימס דין ושל אלביס פרסלי.

מחוץ לתא, על הדלת מצויינים מיספר התא ושמות הדיירות. יש תאים שבהן ארבע מיטות ואחרים שבהן רק שתי מי־ טות. מגיעים לתא שמנעול עבה חוסם את אפשרות הכניסה והיציאה. מבעד ל־

כרמלה

את הסוהרות הנאות של נווה תירצה, פותחת את דלתות התאים וקוראת לאסירות ל־ השתתף בתצוגת האופנה הסטגונית.

אשנב הקבוע במרכז הדלת מציצות שתי עיניים, יש בהן מעין תחינה ובקשה. מנהלת הכלא, הגברת רעיה אפשטיין פונה לסוהרת ואומרת: „שחררי אותה. ניתן גם לה להנות היום מתצוגת אופנה. היא לא היתה בסדר, אבל נסלח לה הפעם."

המפתח סובב בחור המנעול, הדלת נפ־ תחת ומשב קל של חופש מרענן את התא. כן, גם זה חופש. ובכלא יש למושג הזה ערך עליון.

ישנם תאים שאפשר לחוש בהם את הטעם הטוב, את הרצון לגוון מעט את האפרוריות שבחיי הכלא. אם זה בקישוט מעשה ידי האסירות או בציור, תמונה או פריט כלשהו, שכאילו לא שייך לעולם הזה של שערים ובריחים. ישנם תאים שכ־

(המשך בעמוד 40)

ת־האופנה נרגשות ארבע הדוגמניות שהופיעו למראה גל־האהבה שאותו הביעו האסירות ב־ תודתן. בתום התצוגה יצאה אמה של אלים עם אורלי חידה מעניקה לאסירות תמונות חתומות.

אופנה מאחורי סורגים

(המשך מעמוד 39)

אילו אומרים בשם דרותיהם: „אנחנו לא שייכות לכאן, אנחנו לא רוצות שום דבר שיקשור אותנו למקום זה. החיים כאן כבר־אים עלינו וכך גם התא, אז אין קישוטים.

בתא אחד יושבת אסירה וסורגת צעיף שחור ועבה. „זה בשביל החורף," היא אומרת. „אבל עכשיו קיץ" מזכירה לה אורלי, „כן, אבל אני אשב פה גם בחורף," משיבה האסירה.

על הדשא בסמוך לאחד הביתנים כבר מיקמו אולפני־קול את מערכת־ההגברה. הדגמים שיוצגו מייד הם מעשי ידיה של מתכננת אופנה צעירה בשם אליס, שעלתה ארצה ממרוקו.

האסירות יושבות על הדשא בשתי שורות מקבילות ויוצרות מעין מסלול טבעי. האות ניתן והדוגמניות יוצאות אל המסלול. המוסיקה מלהיבה את האסירות וצבעי הבגדים משגעים את העיניים. אל המוסיקה נלוות מחיאות־כפיים קצובות שלא פסקו עד תום התצוגה.

„אל תשכחו אותנו!"

הדוגמניות שצריכות להחליף עשרות פעמים את הבגדים זוכות, בדרך־כלל, בחדרים נוחים העומדים לרשותן בבתי־המלון שבהם נערכות התצוגות. כאן, בבית־הסוהר, אין חדרים מיוחדים ולכן פינו את אחד התאים והפכו אותו, לשעה קלה, לחדר־התלבשות. מראה מאולתרת, וכמה סוהרות שהפכו מלבישו תסייעו לדוגמניות לעבור את התצוגה בהצלחה רבה. האסירות לא שבעו נחת. הן ביקשו עוד ועוד, וכאילו רצו שהתצוגה הזאת לא תיגמר לעולם ולא יהיה צורך לחזור לתא.

הדוגמניות נענו להן בשימחה. „איך הבגד שאני לובשת, מוצא חן בעינייך?" שאלה תמי את האסירה ס. „כן, באמת יפה. כמה הוא עולה?" עונה האסירה, „אני מוכנה למכור אותו בחצי המחיר," אומרת אליס, „בתנאי שלא תחזרי לכאן פעם נוספת." „ואם היא תחזור היא תצטרך לשלם את החצי השני," צועקת אסירה אחרת.

„אמא, אני רוצה שאת תלבשי שימלה כזאת," לוחשת ילדונת בת ארבע לאמה האסירה. „עוד קצת," אומרת האם, „עוד מעט אני אשתחרר מבית־ההבראה ויהיה לי כסף ואני אקנה שתי שמלות אחת לי ואחת לך."

„איך אפשר להיות דוגמנית?" שואלת האסירה ג. את טלי. „אני מתה להיות דוגמנית כמוך." „יש הרבה קורסים," עונה טלי, „תבואי ותלמדי, למה לא?", „טוב, בסדר, רק אני אגמור את השבע שנים שהכניסו לי ואני באה."

„חשוב מאד לעודד את רוחן," אומרת מנהלת הכלא. „בית־סוהר זה מקום אכזרי ביותר ומי שטעה, מי שחטא, עדיין צריך לאפשר לו לחזור אל הדרך הישרה. אסור להתעלם מהן, ותצוגת־אופנה שכזאת היא ללא ספק טיפול בריא בשיקום האסירות."

כשתמה התצוגה ניגשה אחת האסירות אל המיקרופון ובקול מבוייש אמרה: „אנחנו כולנו מודות לכן שהבאתן לנו מעט מאווירת החופש. מעט מצלם־אנוש. תודה לכן." הוסרו כל המחיצות. השיחות קלחו בחופשיות. האסירות והדוגמניות כבר חברות. „תני לנו את התמונה שלך," מבקשות האסירות מאורלי חידה. ואורלי חותמת לכל אחת על תמונתה בשימחה.

„על מה את יושבת?" שואלת ניבה. „אני על רצח. רצחתי את הסרסור שלי." עונה האסירה, „כמה קיבלת?" „24 שנים. יפחיתו לי לעשרים ואחת שנים ואז אולי תהיה חניגה ואני אקבל רק חמש־עשרה שנים ואז בהתנהגות טובה יפחיתו לי שליש ואני אצא לחופשי. אולי..."

„אני קיבלתי שבעה חודשים." אומרת ש. „על מה? הרבצתי לתובעת במישפט של החבר שלי. אני משתחררת עוד מעט. למדתי הרבה פה בכלא. אפשר ללמוד פה דברים רעים ואפשר ללמוד פה דברים טובים. אני למדתי את הטובים. עכשיו אני הרבה יותר שקטה ורגועה. אני לפה לא חוזרת לעולם, תשמעו ממני."

„נדמה לי שגם אנחנו למדנו כאן משהו הערב," אומרת תמי בן־עמי. „למדנו שהחופש הוא אוצר יקר שכדאי בהחלט לשמור עליו היטב היטב."

כשיצאנו מהכלא ומבטי האסירות נעצו בנו כאילו רצו להשתות את הפרידה, שמענו לפתע צעקה שעלתה מאחד התאים: „אל תשכחו אותנו!"

חניתה צנטנר

בשיטות בלתי־חוקיות שבר פיקוד המישטרה את השביתה

מישטרה נגד שוטרים

בניין המטה הארצי בשכונת שייח'־ג'ראח בירושלים, הוקם מטה מיבצעי מיוחד ביום הראשון שעבר. קציניים בכירים ושוטרות ללא מדים עסקו בקבלת נתונים מכל תחנות־המישטרה בארץ לגבי היקף השביתה, שהיתה אמורה להיות, השביתה הגדולה של שוטרי מישטרת־ישראל.

כאשר על לוח־הניילון הגדול הצטברו נתונים, שאמרו כי השביתה נכשלה, הוזעק צוות־טלוויזיה שצילם את קצין המישטרה, דויד קראוס, כשהוא מזדקף לדום בדברו בטלפון עם המפכ"ל, ומדווח לו כי רק 20 שוטרים השתתפו בהפגנה. היה זה מידע מדוייק כמו מרבית המידע של מישטרת־ישראל. באותה שעה השתתפו בהפגנה־לא־הפגנה יותר מ־300 שוטרים. אך בעיקרן של עובדות צדק קראוס: הפגנת השוטרים נכשלה והשביתה הגדולה שעליה הכריזו כימעט שלא התקיימה.

ללא היגיון

השוטרים שהפגינו מול הכנסת אשימו את בורג בכך שהוא סועה ומטעה, מתנהג ללא היגיון ומצפון כלפי פיקודיו.

לנעול את השוטרים

אך לא היה זה המטה המיבצעי היחידי של מטה־המישטרה שהוקם כנגד השוטרים המבקשים להתאגד. הוקם מטה נוסף, סודי, שדאג להכשיל, באמצעים שונים את כל צעדיהם של דויד אופק וחבריו, כנגד הקצונה הבכירה שלהם וכנגד שר־הפנים, יוסף בורג.

ביתו של אופק ברחוב הדר 30 בהרצליה הפך, מטבע הדברים, מרכז השובתים. היה מי שדאג לנתק את הטלפון בביתו של אופק. כאשר עבר המטה, שלא יכול היה לפעול ללא טלפון, לביתו של שוטר אחר, נותק הטלפון גם שם.

בתחנת באר־שבע קיבלו השוטרים הוראה להשתתף באסיפת־שוטרים מיוחדת בשעה 8 בבוקר. בתחנה זו מעולם לא היתה אסיפת־שוטרים בשעות הבוקר. האסיפה, כמובן, לא נערכה, אך על השוטרים נאסר לצאת מהמטה, אפילו לטיפול בעבודת מישטרה יום־יומית, עד לשעה 10. ב־10 החלה ההפגנה בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב, ושוטרי באר־שבע לא יכלו להגיע אליה.

במחלק־הסמים במישטרת מחוז תל־אביב כונסו כל השוטרים במועדון. יד נעלמה נעלה את הדלת מבחוץ, אחרי שכל השוטרים היו מכונסים כבר בפנים. הדלת נפתחה רק בשעות הצהריים, כאשר דוברי המישטרה חגגו את כישלון ההפגנה.

במרחב דן הוטל מישטר של יחידת סיירונים צבאית. כל שוטר שעזב את תחנתו היה צריך לקבל אישור־יציאה ולכתוב ביומן מיוחד לאן הוא הולך ולשם מה.

אולם הטרור שהופעל נגד השוטרים על־מנת שלא ישתתפו בהפגנה, הופעל גם בעת ההפגנה עצמה. אחד מהקציניים הנאמנים למפקד המחוז, רב־פקד יגאל לוישי, אשר אינו מפורסם דווקא בהגינותו הרבה ובטוהר כפיו, הלך משוטר לשוטר, מהמשתתפים בהפגנה, סחב אותו הצידה והזהיר לו: „אם אתה לא מסתלק מכאן מייד, אני אדאג לכך שאתה תהיה מפוטר מהמישטרה." אט אט החלו שוטרים להסתנן, בבושת פנים מההפגנה. מ־300 שוטרים אמיצים, נותרו בה בשעות הצהריים רק 40 שוטרים אמיצים במיוחד, או כאלה שכבר לא היה להם מה להפסיד.

שוטרים פחדנים

ביום השלישי לפני שבוע היתה צמרת המישטרה בבהלה מוחלטת. הפגנת השוטרים, הרוצים באיגוד שיגן על זכויותיהם, קיבלה ממדים גדולים. מול הכנסת התייצבו 1000 שוטרים שלא נבהלו מאיומי הקציניים הבכירים שנזעקו למקום (ראה במדינה עמוד 36). אחרי התנגשות קלה עם מישמר־הכנסת, החלו אלף השוטרים, עם נשותיהם ותומכיהם, צועדים לעבר ביתו של הד"ר יוסף בורג בטרה־סנטה.

לשוטרים היה רישיון להפגנה, אך לא רישיון למיצעד, ועובדה זו שרתה היטב את בורג ואת תבורי מאוחר יותר. אולם ההפגנה שלהם לא היתה אלימה. הם רק צעדו בסך וקראו סיסמות. אחרי שסיימו את המיצעד שלהם, התפזרו בשקט.

תגובתו של בורג לא איחרה לבוא. הוא ביקש מתבורי להתפטר מתפקידו (ראה

מדור תשקיף). תבורי, שרצה להוכיח שהוא יצליח לשבור את השובתים גם ללא התפטרות, הורה על פיטוריהם המיידיים של ארבעה קצינים שהשתתפו בהפגנה.

לגבי ציבור השוטרים היתה זו הפתעה גדולה ומאיימת. לפחות שניים מארבעת הקצינים המפוטרים היו ידועים ככוכבים עולים בשירות המישטרתי, ופיטוריהם מהשירות היו פגיעה מיקצועית רצינית במישטרה, הסובלת ממחסור כרוני בכוח־אדם.

אולם תבורי ידע כי הפיטורין הם בחזקת איום, כשם שהשיחות של לושי היו איום. ניתוק הטלפון בביתו של אופק ונעילה השוטרים במועדון במישטרת מחוז תל־אביב היו איום. תבורי ידע כי הפיטורין יפחידו את השוטרים מלבוא להפגנה שנערכה ביום הראשון, וכי אחר־כך הוא יוכל להחזיר את הקצינים המפוטרים לשורות, כאילו ולא ארע דבר.

למרות האיומים, היה ברור שההפגנה נכשלה, והשביתה כלל לא התקיימה. דויד אופק וחבריו, אשר התייצבו חשופים כנגד מישטר הרודנות והטרור שבמישטרה, גילו לפתע כי הם מצביאים ללא חילות. ההתהבות והשיכרון שאחזו בהם אחרי הצהחת ההפגנה של השבוע שעבר, פינו מקום לאכזבה ולתיסכול. לפתע התברר לקציני המישטרה שעמדו בראש ועד־השוטרים, מה שברור לציבור הרחב כבר זמן רב, ולעולם הפשע הישראלי זמן רב עוד יותר: שוטרי מישטרת ישראל הם פחדנים, חסרי חוט־שידרה ועלובי־נפש. כל איום קטן שבקטנים, בין אם הוא בא מצידו של פושע זוטר או מצידו של שר־הפנים, גורם להם להתקפל.

השוטרים לא ידעו את אשר ידע בורג כאשר דרש מתבורי להתפטר. הם לא ידעו כי אם הם יחזיקו מעמד, יוכרו כל תביעותיהם, והממשלה יחד עם צמרת המישטרה, היו נסוגות לכל אורך החזית. בורג יודע יותר מכל אדם אחר במדינה כי המישטרה שבאחריותו היא גוף חולה, ששביתה או הפגנה ימיתו אותו לגמרי, ולכך הוא לא היה מוכן.

מקטגוריה לסנגוריה

דויד אופק היתה מטרה, כימעט מקודשת במאבקו. הסביר, אחרי הכישלון הצורב עורך־הדין הצעיר, ששרת כתובע בשרות הממשלתי: „ניסיתי ליצור אדיאל של שרות במישטרה. רציתי ליצור מישטרה שאוזרחים יהיו גאים בה, ולא מישטרה כה עלובה כמו זו של היום. רציתי ליצור מצב שאנשים יעמדו בתור כדי להצטרף למישטרה, ושהמישטרה תוכל לבחור את שוטריה, ולא תיקח כל אחד משום שהיא מוכרחה למלא תקנים.

„אם רמת המישטרה היתה עולה, רמת העבריינות היתה יורדת, ולשם כך קיימת למעשה מישטרה. רציתי את האיגוד למען איכות־חיים של השוטרים. אם היה איגוד דוא יכול היה לדבר. לשוטרים היה בפני מי להתלונן כשהם רואים שחיתויות ומעשים שלא יעשו. כפי שקורה היום. עכשיו יש שוטרים מתוסכלים ואין מי שישמע אותם ויפתור את בעיותיהם. אם הייתי מצליח, הייתי מסוגל להשפיע על מיגוון נושאים הקשורים בחברה הישראלית בכלל ולפתור אולי חלק מתחלואי חברה זו.

„אבל נכשלתי. נכשלתי עוד לפני ש־

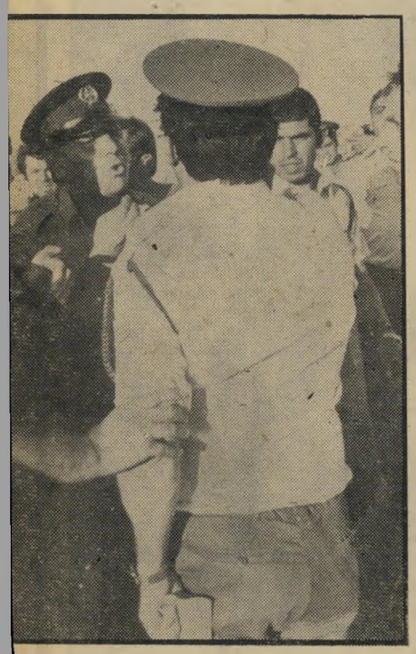
מדים על הגדר

כדי להמחיש את מאבקם, נקטו השוטרים באמצעים חזותיים בלתי־מקובלים בעת ההפגנה שנערכה מול הכנסת. תחת דגל הלאום וליד הכרזות הדורשות התאגדות חופשית, תלו השוטרים על הגדר מדי מישטרה וקבעו עליה את כובעיהם. ההפגנה שנערכה מול הכנסת בשבוע שעבר היתה מוצלחת, ואילו זו של השבוע נכשלה.

אשת המנהיג

שרה אופק, אשתו הבלונדנית והנאה של מנהיג השוטרים, דויד אופק, עדיין עליזה, בעת ההפגנה שנערכה מול הכנסת. שרה אופק שליוותה את בעלה במאבקו, חבשה, מעשה לצון, כובע שוטרים כדי להדגיש כי מילחמת השוטרים היא גם מילחמת מישפחותיהם.

אנשים לא קיימו את השביתה. אילו היו השוטרים באים בהמוניהם להפגנה הם לעולם לא היו צריכים לשבות. השוטרים שלא באו מכרו את זכות הביטוי והדיבור שלהם, והם ישלמו על כך ביוקר.

„אני לא הפסדתי מכל הפרשה. אני ניצחתי. המפכ"ל ומשה טיומקין היו צריכים להתווכח עם סמל ראשון במישטרה, מה שלפני שבועות אחדים כלל לא היה עולה על דעת מישהו, שיכול לקרות במישטרת ישראל. כל המישטרה התווכחה עם דויד אופק. לא הרכנתי ראש כשדיברתי בשם השוטרים. רק השוטרים הרכינו ראשם."

לא היתה זו הפעם הראשונה שדויד אופק מנהל מילחמות. במילחמת יום־הכיפורים נפצע אופק ונותח בכתף וביד ימין. כנכה־צה"ל אישרו לו ללמוד על חשבון המדינה במשך שלוש שנים, ולשלוש שנים אלה נוספה שנת לימודים שהגיעה לכל חייל שהשתתף במילחמה.

אחרי שסיים את לימודי המישפטים הרגיש אופק כי הוא חייב הרבה למדינה שמימנה את לימודיו. כדי להחזיר את החוב הוא התגייס לשירות במישטרה. „למדתי ארבע שנים, שירתי במישטרה ארבע שנים והחזרתי את חובי."

לאופק לא תהיינה בעיות פרנסה. בשרות המישטרה הוא עסק בעבודת פרקליטות ונחשב אחד המוצלחים שבין הפרקליטים המישטרתיים. עתה הוא יפנה לפרקטיקה פרטית.

„עד עכשיו הייתי קטיגור, עכשיו אהיה סניגור," מחייך אופק.

יוסי יגאי

עימות

יותר מכל מסמלת תמונה זו את מה שאירע במישטרה. שוטר שובת מתווכח עם שוטר שבא לפנותו. שניהם לבושים באותם המדים.

מאיים לושי

רב־פקד יגאל לושי (מימין), מי שהתפרסם בעבר בפרשיות בלתי־נעימות הקשורות במישטרה, הופיע בהפגנת השוטרים שנערכה בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב, והחל מאיים על כל שוטר שהיה בה בפיטורין. אמר על כך אחד המשתתפים: „לושי יעשה הכל כדי לעלות בדרגה."

הגליל בחר בחיק הגליל בבת־הגליל

כנסיכת הצפון - ריבקה סגל ממעונה

זיקוקין בתקום קטיושות

תשבי קריית־שמונה מורגלים בפיצוצים. בכל פעם שנורית קטיושה אל עבר העיירה הגלילית, נוהגים תושבים, דרך שיגרה, לרדת אל המיקלטים. אולם בליל מוצאי־שבת נשמעו פיצוצים מסוג שונה לגמרי בקריית־שמונה. בשעה שתים־עשרה בלילה בדיוק, שוגרו עשרות זיקוקין־דינור אל השמיים והאירו את שמי הגליל באור יקרות, להפתעתם של אותם תושבים שניעורו משנתם ומירוץ לרדת אל המיקלטים. היו אלה זיקוקי־דינור לסיום טכס בחירת נסיכת־הצפון, הטכס השני בסידרת טכסי בחירת מלכת־המים, שמארגן העולם הזה, וכמו שאמר מני פאר בסיומו של הערב, „ולזואי שקריית־שמונה תשמע רק פיצוצים מסוג זה.״

אך לא היו רק פיצוצים במוצאי־שבת, על הדשא בחורשת־טל, שם התקיים הנשף, היו גם פצצות. ארבע־עשרה המועמדות לתחרות מלכת־המים, יפות ונרגשות, עמדו בפעם השנייה בחייהן על הבמה המוגבהת, שמדרגות בגובה של חצי־קומה הובילו אליה. על הדשא מולם ישבו עשרים־אלף אנשים, המוני בית־ישראל, מקריית־שמונה והסביבה, מטבריה ומראש־פינה, מקיבוץ דן וממטולה. על נעריהם, זקניהם וטפם, הגיעו כולם לחורשה כבר בצהריים־השבת, ובילו בפיקניק המוני עד לסיום המרגש, שרגע השיא שלו היה טכס הכתרת נסיכת־הגליל.

מארש החתונה

נסיכת־הצפון, רבקה סגל ממושב מעונה, מובילה בראש טור הבנות שצעדו לצלילי מארש־החתונה בשמלות־החופה של סאלון **אמבר**. כשהופיעו הבנות על הבמה הוארו השמלות באור אולטרה־סגולי מהמם. מאחורי רבקה סגל, הסגנית הראשונה של נסיכת־הצפון, רלי אליזם.

דמעות של אושר

המועמדות הנרגשות הגיעו לחורשת־טל כבר בשעות הערב המוקדמות. האוטובוס של דן תיור הביא אותן אל היעד עוד בטרם חשיכה, והבנות הנרגשות, שלרבות מהן היתה זו פגישתן הראשונה עם הגליל, זכו בטיול מאלף בסביבה, שביקר גם בבית־ההארחה של קיבוץ כפר־גלעדי. את ארוחת־הערב החגיגית סעדו הבנות במיסעדה של חורשת טל, מתחת לכיפת השמיים זרועת הכוכבים. על רקע הנוף הפסטורלי של הרי הגליל, והשלווה הרוגעת של חורשת־טל המרהיבה ביופייה, עלו הבנות אל הבימה, כולן ביחד וכל אחת לחוד.

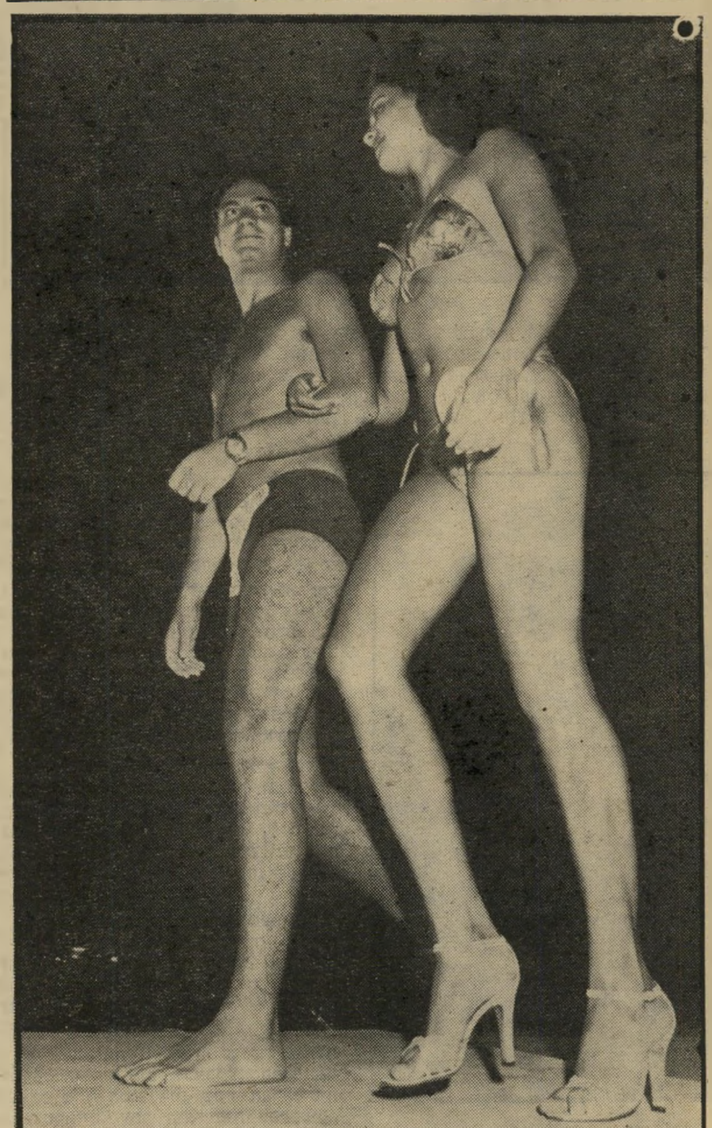
שוב נישנו המחזות המוכרים של קהל המום נוכח היופי הבלתי־נידלה וחן הנערים השופע, שוב עצר הקהל את נשימתו כשלבשו הבנות את שמלות הכלה של אמבר שהוארו באור אולטרה סגולי. שוב חזה קהל האלפים בדגמים החדשים שעיצבה עופרה פרנק מ־M.B. שוב היה מני סאר שופע חידודים, נמרץ ומצחיק עד דמעות, אך דומה שהפעם התעלה על עצמו כשעלתה לבימה המועמדת רבקה סגל, בת מעונה שבגליל. היא סיפרה לו כי היא עובדת בלול באיסוף ביצים. מני דרש מהקהל לא לקרקר, ואמר שהוא עצמו היה שמח, ברגע זה ממש, להפוך לתרנגול.

רבקה היתה נרגשת במיוחד. היה זה, ללא־ספק, הערב שלה, שהתחיל דווקא ברגל שמאל. כרגיל, במהלך התחרויות, נוצרו חברויות בין הבנות. רבקה, המתגוררת במעונה הרחוקה, לנה בביתה של שרון מאני התל־אביבית, אך לרוע מזלה שכחה את חבילת בגדי־הים ובגדי־ההופעה בביתה של שרון. רק כשהגיעה לחורשת־טל הסתבר לה כי אין לה במה להופיע. היא פרצה בבכי. רבקה, בת הגליל, ידעה שהוריה וכל חבריה מהמושב נמצאים בחורשת־טל כדי לראותה. היא גם ידעה שבלי בגדים לא תוכל לעלות על הבימה. מירי זכרוני, מארגנת התחרות, מיהרה להרגיע אותה ואירגנה עבורה בגדים רזרביים.

רבקה, שהתחילה את הערב בדמעות של צער, סיימה אותו בדמעות של אושר.

קידה נרגשת מחווה הסגנית הראשונה לנסיכת הצפון, רלי אליזם, לסמי מלול, חבר העירייה.

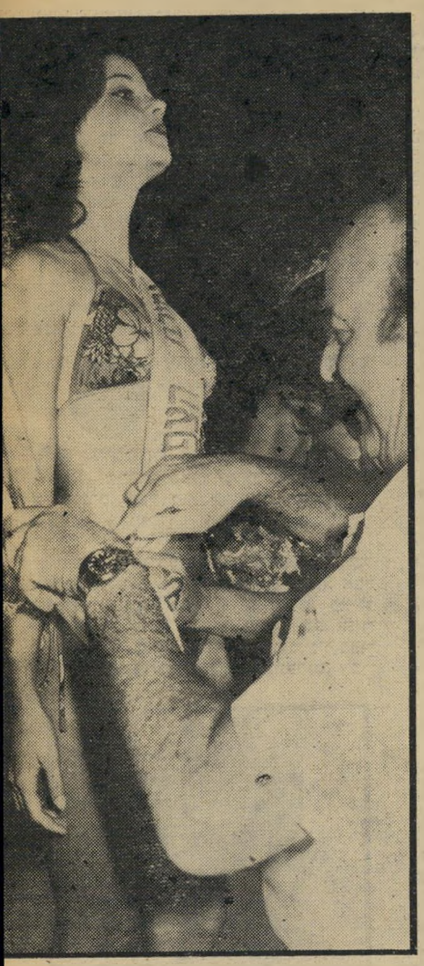

שמאל - ימין צועדת המועמדת ליאורה רשף בבגדי־ים כתום המעוטר בפרחים של **גוטקס** שעוצב במיוחד על־ידי הגברת לאה גוטליב. מלווה אותה דוגמן המדגים בגדי־ים מרהיב מדגם הום שמיבאת חברת אנוח.

דמעות של אושר

בעיניה של רבקה סגל נסיכת־הגליל. רבקה החלה את הערב בדמעות של צער כשהסתבר לה ששכחה את בגדי המופע בתל־אביב. כל בני המושב של רבקה, בת מעונה, והגיעו בהמוניהם כדי לחזות בטכס בחירת נסיכת־הצפון שנערך על הדשא הרחב של חורשת־טל. למטה מימין: הסגנית השנייה אתי טבק, אחותו של שחקן מכבי תל־אביב, בני טבק, נושקת לרבקה סגל, משמאלה הסגנית הראשונה, רלי אליזם.

זקופה וגאה ניצבת רבקה סגל, ממושב מעונה, נסיכת־הצפון, מוכתרת על־ידי ממלא מקום ראש עיריית קריית־שמונה, שמואל אוחנה.

נרגשת ומופתעת סגנית שנייה לנסיכת הצפון, אתי טבק, שהוכתרה על־ידי צדוק אבשלום.

היא נבחרה לנסיכת־הצפון, וממלא־מקום ראש־עיריית קריית־שמונה, שמואל אוחנה, הכתיר אותה, לקול תשואות הקהל שהיה מאושר בשמחתה של בת־הגליל. הורי־ה הגרגשים מיהרו אל הבימה וזרקו לעברה את קמיע־המזל שלה: בובה שאהבה בילי־דותה. רבקה חיבקה את הבובה באושר ואמרה: „עשיתי את זה, עשיתי את זה."

זמר מיצרי

הקהל נהנה מתוכנית אמנותית עשי־רה קודם התחרות. הזמר אבי טולדנו, אורח ותיק בתחרות מלכת־המים, השאיר את הצרות בבית ובא עם מצב־רוח מרומם. להקת הג'ז של קלוסקי בידרה את הקהל, ששמח לגלות כסולנית את קריינית הטל־וויזיה, חלי חיים. משה נוי והדולפינים הלהיבו בנגינתם וליוו את המופע לכל אורכו. הפתעת הערב היתה הופעתו של הזמר המצרי, ראג' קומאר, שהגיע למקום במיקרה. הוא מיהר לעלות אל הבימה המרהיבה ושר כמה שירים בליווייה של תיזמורת הדולפינים, שאילתרה ליווי בו במקום. מערכות הקול והתאורה של קילים חיפה רק הוסיפו לשירתו של הזמר. המופע האמנותי שאורגן על־ידי האמרגן לופו מתיאטרון מבט, גרם, גם הפעם, הנאה רבה לצופים, שבאו לחזות בטקס בחירת נסיכת־הצפון. הפרסים היקרים שנתרמו על־ידי החברות עץ הזית, וולה, אנווה ו־MB והוגרלו בין הצופים, תרמו גם הם למצב הרוח הטוב.

בחירה קשה

אך מי שעבד באמת קשה באותו לילה, היו חברי חבר־השופטים, שגם הפעם התקשו בבחירה. היו אלה חברי מועצת־עי־ריית־קריית־שמונה: דוד מורה, מנהלת המשביר־המרכזי, רבקה אפנדוביץ, חבר־המועצה, שמעון אטיאס, אשת ראש־העיר, שושנה אלוני, שייצגה את בעלה אברהם, אשת חבר־המועצה טוני מלול, מזכירת נעמת, רות רייך, מפקד המשטרה זאבי, חבר הנהלת עץ הזית, יעקב שריד, נציג חברת אולימפיק, אלכס רבינו; נציג נעלי מרנו, מוריס מוריאני, שבא מחיפה, וזאב אוחיון מסלון אתר היופי. היו אלה, ללא ספק, כל השמנה והסלתה שהתכנסו ביחד כדי לבחור את הנסיכה של אזורם. השופ־טים התקשו בבחירה, אך לבסוף בחרו, כאמור, בנסיכה רבקה סגל, בסגנית ה־שנייה, אתי טבק, הספורטאית בת הספור־טאי ואחות הספורטאי, שהוכתרה על־ידי חבר מועצת־העיר קריית־שמונה, צדוק אבשלום, ובסגנית הראשונה רלי אליזם, תלמידת תיכון מרמת־גן, שהוכתרה על־ידי חבר הנהלת העיריה ומחזיק תיק התרבות־הנוער־והספורט של קריית־שמונה, סמי מלול. בקהל הרב בלטו המוני חיילים, חלקם בתפקיד. היתה זו קבוצה של אנשי־מילואים ששמרה על הבנות שמירה אישית ולוחצת. אמר אחד מהם: „אם צה"ל מבטיח לי שככה אני עושה את שירות המילואים שלי, אני חותם קבע כל השנה."

טרמפ אל הזווה

(המשך מעמוד 33)

ואת אכרם למישטרה. לא רציתי לדעת מה הם עשו. עכשיו, כשאני יודע, אני המום. אצלנו זה החטא הכי גדול, זה חראם. רצח זה הדבר הכי גרוע שיכול לקרות לבן־אדם.

„אני כל הזמן בוכה. אשתי בכלל לא יודעת מהעניין. היא הלכה לבקר את ה־משפחה שלה בירדן, ועוד לא חזרה.

„מה אני אגיד? גם אנחנו מיסכנים, גם המישפחה של הנרצח מיסכנים. אני קרוע בין הרגש הדתי שלי, האומר לי שלפי הקוראן הבן שלי עשה את הדבר הכי חמור, ובין אהבת־האב שלי. אני לא רו־צה להכיר בבן שלי מצד אחד, אבל אם אני לא אכיר בו, מי יכיר בו?"

שאלוהים יכפר על חטא אחי

ג' ם מישפחת הרוצח השני, אכרם מנ־צור, שרוייה בצער מהול באימה. אביו של אכרם, בעל מכולת, קיבל התקפת־לב כתוצאה מהמיקרה, והוא מאושפז בבית־חולים.

„עשו מאיתנו מחבלים," מוען אחיו של אכרם, סולטאן, „האח שלי הוא רוצח, אבל עכשיו משליכים הכל על הערבים, כאילו כל הערבים אשמים במה שקרה לו. אנח־נו מישפחה שאף פעם לא התעניינה בפו־ליטיקה. רצינו רק לעבוד ולהתפרנס, רצי־נו לחיות את החיים שלנו בשקט, לא להפריע לאחרים ושלא יפריעו לנו."

מישפחת מנצור מונה 15 נפשות. אכרם ואחיו הבכור, סולטאן, היו המפרנסים של המישפחה. גם אכרם היה נוהג לברוח מהבית בעודו קטן. בכיתה ו"ו עזב את בית־הספר והתחיל לעבוד בחקלאות, ביישובי היהודים שבסביבה. אחר־כך הת־חיל לעבוד עם אחיו הבכור בחניון גלי־גיל ברמת־גן. סולטאן מטאטא את המכוניות, ואכרם שוטף.

אשתו של טרומפלדור
„מה את מבלבלת?"

אכרם עבד בדיוק שנתיים בדן, כאשר הורה לו אחיו הבכור לעזוב. „ראיתי שהוא לא מרוויח כלום שם," סיפר סול־טאן, „היו מורידים לו הרבה ממס־הכ־נסה, וגם בקואופרטיב היו מנקים לו רבע מהמשכורת. ביד נשאר לו 8000 לחודש. הוא היה עובד בלילה וחוזר ביום. לכן אני לא מבין בכלל איך היה לו זמן לתכ־נן את כל העניין. הוא לא יכול היה להיפגש עם מוסא, כי מוסא עבד בדיוק בשעות ההפוכות.

„בערב המיקרה באה המישטרה לקו־אופרטיב דן וחקרה את כל העובדים. לא תיארתי לעצמי שהאח שלי מעורב בעניין. ביום השלישי בבוקר מצאתי מיכתב מ־המישטרה לבוא לחקירה במישטרת קל־קיליה. הלכתי. היו שם עוד הרבה אנשים.

„חיכינו עד 12 בצהריים, משעה שמונה בבוקר. אותי קיבלו ב־12, אבל היו אח־רים שקיבלו אותם רק בשעה ארבע.

„חקרו אותי שעתיים, ואמרו לי לקרוא לאבא שלי למישטרה. אמרתי להם שאבי הוא חולה־לב וקשה לו להגיע בכוחות עצמו, אז הם נסעו איתי להביא אותו.

„עד אז היו החוקרים בסדר גמור, הת־נהגו איתי בסדר והיו אדיבים. חקרו את אבא שלי ושיחררו אותו.

„מה שקרה אחר־כך היה כמו סיוט. אף פעם לא אשכח את זה. הגיעו כמה שוט־רים מכפר־סבא, והתחילו לשאול אותי איפה האח שלי. אמרתי להם שאני לא יודע. קשרו אותי בידיים וברגליים עם הפנים לקיר, התחילו להרביץ לי. אני מפחד לספר את זה, כי הם יכולים להתנקם בי. נתנו לי בעיטות ואגרופים וירקו לי בפנים, וכל הזמן קיללו אותי: ‚רוצח, מחבל, אנחנו נעשה ממך בן־אדם'. קשרו לי את העיניים והורידו אותי למטה במד־רגות. לא אמרו לי שיש מדרגות, ואני התגלגלתי למטה. עד אז הייתי צם בגלל הרמאדאן. אבל בערב, כשנגמר הצום, לא נתנו לי לשתות או לאכול. העבירו אותי לטוליכרם והחזיקו אותי ארבע שעות. כל הזמן נכנס מישהו לחדר, מכה אותי ולא שואל שאלות, רק מכה ומכה. עשו ממני סמרטוט, הכניסו אותי לשרותים, לחדר קטן מלא צואה, והשכיבו אותי שם. אני לא יודע כמה זמן עבר.

„אחר־כך העבירו אותי משם ושמו לי על הפנים שקית ניילון. התחלתי להזיע. ביקשתי מים. לא נתנו לי. אז התחילו לשאול אותי איפה האח שלי. אמרתי להם: ‚התחכו את עשר האצבעות שלי אם אני יודע איפה הוא. אם הייתי יודע, הייתי אומי לכם,' וזו האמת. אם הייתי יודע איפה הוא, הייתי מסגיר אותו ל־מישטרה בעצמי. זה אח שלי נכון, אבל הוא גם רוצח.

„בסוף מצאו אותו, הביאו אותו אלי לחדר. אמרו לו לשבת על הכסא, ולי אמרו לנשק לו את הרגליים ולהתפלל עליו, שיספר להם מה קרה.

„בהתחלה הוא לא דיבר, היה המום מהמכות שחטף. התחילו להכות אותי ולהגיד לי: ‚תחתום שאתה רצחת את ה־חייל, תחתום.' אמרתי להם שאני לא חו־תם על דבר שלא עשיתי. התחלתי לב־כות מרוב כאב ובושה, ואז הביאו לי בק־בוק קולה והחזירו אותי לשרותים. משם לקחו אותי ואת אחי כבולים, עם הפנים מכוסות, בג'יפ.

„היה שם קצין שאמר לשוטרים: ‚אוי ואבוי לכם אם תגעו בהם.' אבל בדרך הם הרביצו לנו בהפסקות. שמעתי את אחד השוטרים אומר לשני: ‚בוא נהרוג אותם! מה איכפת לך? אף אחד לא יידע!' שמעתי את אחד השוטרים מרים את הנשק שלו. הזזתי את הרגל באופן אוטומטי. אחר־כך הרגשתי את החייל מכה בכל הכוח שלו עם הנשק על הסנדל שלי. התחלתי להתפלל לאלוהים שאצא מהג'יפ.

„כשהגענו לכפר־סבא שמו אותי בחדר קטן ואמרו לי: ‚תישן.' ניסיתי לישון, אבל בכל חצי שעה היה בא שוטר וצועק דרך החלון: ‚אתה ישן?' אמרתי שכן, ואז הוא הלך. לא יכולתי לישון כל הלילה, ולא אכלתי מהלילה שעבר. רק למחרת בבוקר, ב־11, שיחררו אותי.

„כשהגעתי הביתה, נתפסו לי הידיים. לא יכולתי להזיז אותם, הן נשארו באוויר כמה שעות. הפסקתי לצום.

„בבית שמעתי שגם את אבא ואמא שלי היכו, ואת האח שלי בן השנה דחפו על המדרגות, ואת אחותי הקטנה תפסו והר־ביצו לה עם שוט על היד. היא יכולה לספר את זה בעצמה.

„אני שואל את עצמי כל הזמן: מה המישפחה שלנו אשמה? גם אני קרוע בין האהבה שלי לאח שלי ובין ההכרה שהוא רוצח. עכשיו, שאמא חלתה ואבא בבית־חולים, נשארתי המפרנס היחידי בבית.

„אני לא יודע איך אראה את הפנים שלי בעבודה. אני חושב איך נמכור את כל הדברים בבית כדי לשלם למישפט.

„למה הוא עשה לנו את זה? למה הוא לא חשב על זה שאני והוא נותנים כסף למישפחה? למה הוא לא חשב על הכבוד?

„אמרו לי שהאח שלי, שלחו אותו מביי־רות, שהוא מחבל. זה לא נכון, לא היה לו זמן בשביל דברים כאלה. כל הזמן עובד, אוכל וישן. היה פרימיטיבי. אני מתפלל לאלוהים שיכפר על החטא של אחי, ושיתן לי כוח להחזיק מעמד ולש־מור על המישפחה שלי."

שלוש מישפחות

כ אשר יצא צוות העולם הזה מביתה של מישפחת טרומפלדור, עמדה בפתח אחת הקרובות, שאמרה: „אלוהים עשה טרגדיה לשלוש מישפחות — המישפחה של טרומפלדור, שנרצח בצורה כל־כך אכ־זרית, והמישפחות של הרוצחים שלו. ש־המצפון שלהם יציק להם תמיד. אני לא שונאת אף אחד בגלל מה שקרה. יש לי בלב רק רחמים על האנשים שצריכים לס־בול בגלל השטויות של הבנים שלהם."

יאירה יסמין ■

במדינה

(המשך מעמוד 36)

ממיטה למיטה, ובעזרת כלי חד ריסקה את ראשיהם.

ארבעת האחים שניר, סייד, מוחמד, יו־סוף ועלי, מתגוררים עם מישפחותיהם ב־חצר אחת, בסימטה הסמוכה לבית מרס בגיבעת־הרצל. קרוב לשעה שתיים ושלו־שים לפנות בוקר התעורר בנו של האח סייד, עותמאן בן ה־16, לקול חבטה עזה, והבחין באלמוני המנסה לשבור את ה־תריס בחדרו של אחיו הקטן, עבדאללה. הוא משך אותו החוצה מן החדר והזעיק בצעקות את שאר בני המישפחה שאחזו בסכינים ויצאו החוצה, לחצר ביתם.

איש לא היה בחצר. לפתע נשמעו יריות מכיוון הפרדס הסמיך לארבעת האחים שניר. עוד הם מבולבלים ולא יודעים מה לעשות, שמעו גניחות מבעד לחלון ביתו של אחד האחים, עלי שניר.

סייד פרץ בריצה במדרגות המובילות לבית אחיו, אך הדלת היתה נעולה. אחד מבניו טיפס דרך הגג ופתח את הדלת, שדרכה התגלה מראה־הזוועה.

עלי שניר ואשתו לטיפה שכבו במי־טתם בחדר־השינה, מתבוססים בדמם, ואילו ארבעת ילדיהם, רמזי בן ה־7, ג'מאל בן ה־5, ג'מלאת בת ה־4 ולבנה בת ה־שנתיים, שכבו בחדר הסמוך כולם שו־תתים דם.

המישטרה, שהוזעקה למקום על־ידי אחד מבני המישפחה, גילתה בדרכה את גו־פתו של אברהם בניטה, שנורה בעורפו וברקתו על־ידי כדורי אקדח מטווח קרוב.

בני מישפחת עלי שניר אושפזו בבתי־חולים. עלי נפטר, ולגבי יתר בני המישפחה, מצבם הוגדר כקשה ביותר. לטיפה, האם, היתה בחודש הרביעה השמיני, ובבית־החו־לים הצליחו להציל את וולדה בעזרת ני־תוח קיסרי שבוצע בהצלחה.

כבוד המישפחה או ניקמת דם?

עלי שניר בן ה־36 ואשתו לטיפה בת ה־24 נישאו לפני שמונה שנים. עלי ושלושת אחיו מתפרנסים ממוסך־רכב שבו הם שו־תפים, וממיזגון ופרדס.

במישטרת מחוז תל־אביב הוקם צוות חקירה מייוחד (צח"מ) שבראשו עומד פקד מיקו בהר ממישטרת מרחב יפו, החוקר את הפרשה. לפי הצורה שבה בוצע מעשה הזוועה, ובמייוחד הפגיעה בילדים, נראה כי לא מדובר בחיסול חשבונות בעולם־התחתון, למרות שלאחדים מבני מישפחת שניר העניפה יש עבר פלילי.

המישטרה מניחה כי מעשה־הזוועה בו־צע על רקע כבוד המישפחה או נקמת־דם. לפני עשר שנים נרצחה נעימה אערדי, על־ידי בעלה. גופתה נמצאה בבאר בחצר מישפחת שניר. הבעל הודה ברצח וסיפר כי אחד האחים שניר, מוחמד, עזר לו להחביא את הגופה. הבעל התאבד מאוחר יותר בבית־המעצר באבו־כביר, וכתוצאה מכך ניצל מוחמד מן האשמה החמורה של שותפות ברצח, שכן עם מותו לקח עימו פתחי את הודאתו לקבר.

באחת הישיבות של בית־המישפט, שדן

• מצביע על כתמי הדם.

נפגעים לטיפה ועלי שניר
הסיבה אינה ידועה

רמזי, ג'מאל, ג'מאלת ולבנה
הראשים פוצחו

חוקר מז"פ במקום הפשע•
הדם זרם כמים

ברצח נעימה אערדי, התפרץ אחיה, יחיה זינב, אל עבר עלי שניר שבא לחזות ב־מישפטו של אחיו מוחמד, ודקר אותו בביטנו. זינב נשפט על מעשה זה למאסר.

המישטרה מפנה בשלב זה את החשד העיקרי כלפי יחיה זינב שכבר דקר את עלי בעבר. המישטרה מבססת את חשדה זה גם על שמועות כי נעימה אערדי נר־צחה בזמנו על־ידי בעלה, כיוון שבגדה בו עם עלי שניר. בינתיים נעצרו יחיה זינב ואחיו סלאמה, והם החשודים העיקריים.

צוות המעבדה לזיהוי פלילי (מז"פ), ש־הגיע לזירת הפשע, זועזעו למראה הדם הרב במקום. „הדם זרם כאן כמו מים," הגדיר זאת אחד החוקרים.

מישפט

האבטיח המכוני

החום מביא בני־אדם להשתוללות. הביריונים מבתים היכו בכרזיזים על המכונית ונגחו את הקורבן במכוניתם

מישפטנים שישבו בחדר המעצרים הש־בוע נזכרו בסרט התפוח המכני. היתה זו גירסה ישראלית, שנולדה בחום הקייץ הישראלי.

בערב יולי חם נסע לו סניור אליעזר לתומו במכוניתו, ברחוב בלפור בבת־ים. לפתע זינקו לעברו שישה בחורים, הת־קיפו את מכוניתו בשרשראות ברזל וב־אבנים. אחד מהם חבט במוט ברזל על זרועה של אשתו שישבה לצידו. האשה הנפחדת מיהרה לסגור את חלון המכונית.

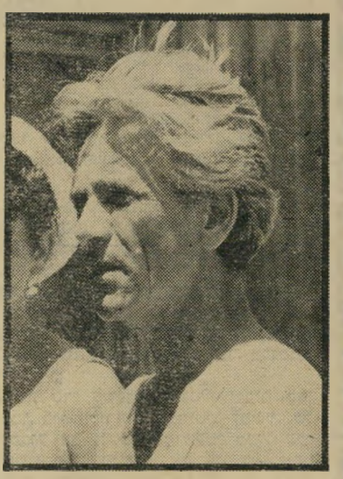
(המשך בעמוד 57)

רחל מרחלת על כל העולם

הכל בגלל מיליון קטן

מה אומר לכם ומה אדבר? אני יכולה להעיד על עצמי שכבר 20 שנה ידעתי שזה מה שיקרה. אני מתכוונת לגירושין של הבמאי **יוסף** („פפו") **מילוא** ואשתו **ימימה פרסין**.

זה לא שאני נביאה, אבל קשה היה שלא לראות שפפו עושה חיים משוגעים בתל־אביב, כשהוא מציג בכל פעם צעירה אחרת כבת־דודה שלו מאנגליה, ואילו ימי־מה כמעט ואינה נראית בשטח. היא היתה

יוסף מילוא
בלי שופטים

תקועה לה כל השנים האלה בחיפה, ממתינה.

המתינה והמתינה עד שראתה שאין לה יותר למה להמתין. הלכה לעורך־דין כדי להתחיל בהליכי גירושין.

שמע על כך פפו ולקח גם הוא עורך־דין. אולם כשהשניים מסכימים, ועוד שני אנשים מבוגרים ותרבותיים, לא צריך בתי־משפט. ישבו עורכי־הדין יחד עם בני־הזוג ופתחו במשא־ומתן ארוך ומייגע כדי להחליט איך בדיוק יהיה הגט.

על חלוקת הרכוש חצי־חצי הם הסכימו. הם אפילו מכרו את הבית שלהם בחיפה, כדי שאפשר יהיה לחלק אותו במזומן. אבל לימימה יש דרישה נוספת. היא רוצה שפפו יפקיד בבנק מיליון לירות, תבין ותקילין, כדי שתהיה לה פנסיה לכל ה־חיים. אם, חס וחלילה, היא תמות לפני פפו, היא מוכנה שהוא יקח את הכסף הזה בחזרה.

אבל פפו לא רוצה לאחל לאשתו, שעוד מעט תהיה גרושתו, שתמות לפניו, אז הוא לא מוכן להפקיד מיליון בבנק. ימימה לא מוותרת על הפנסיה ויכול להיות ש־השופט יצטרך להחליט.

עם תפילה בלב

היום יש לי בקשה מכם. בואו תצטרפו אלי לתפילה כדי שהכל יהיה בסדר אצל בני הזוג **חווה ואהוד יערי**.

את אהוד מכירה כל הארץ. הוא כתב בטלוויזיה, ובעת האחרונה הוא שגריר של הטלוויזיה בקאהיר. את חווה הכירו רק החברים הטובים של אהוד ורק אלה שמו־ציאות הרבה כסף בבוטיקים, משום שחווה היא אשת אשכולות. מלבד היותה אשתו של אהוד, היא גם אשת עסקים וגם שו־תפה בבוטיק ירושלמי.

המשבר בחיי בני־הזוג החל כבר מזמן, אבל לכולם היה נדמה שזה או משברון או רכילות מרושעת. סיפרו אז שחווה כו־עסת על הנסיעות של אהוד לקאהיר, וטו־ענת שכאשר הוא עושה שם חיים משו־געים. היא תקועה בבית עם הילדים. היו אפילו חילופי דברים לא נעימים בנושא זה בין חווה לבין הבוס של אהוד, **חיים יבין**. אבל כשאהוד חזר מקאהיר, הכל היה בסדר. כך זה נראה על־פני השטח.

טוב, בשביל זה לא הייתי מבקשת מכם להתפלל, אבל מה שקרה עכשיו הוא ש־חווה ארזה את המטלטלים שלה, שהם מטל־טלים יפים בכל מה שנוגע לבגדים, עזבה את אהוד עם שני הילדים ונסעה לה לחוץ־לארץ. יש אומרים שהיא נסעה לאי־טליה, אחרים מוכנים להישבע שהיא ב־לוס־אנג'לס, אבל מה שברור הוא שהיא לא כאן.

מאהוד אי אפשר להוציא על מה ולמה המשבר הזה, אבל כל החברים שלו מקווים שהוא יחלוף, שחווה, שהיא דרך־אגב חתי־כה משגעת, תחזור לארץ ושהכל יהיה בסדר.

אתם מתפללים?

שיני אבות תקהנה

יש לי סיפור פגז בשבילכם, אבל מה שחשוב בו זה לא כל־כך הסיפור. בתוך הסיפור הזה טמון פיתרון לתעלומה שהעסיקה את כל הארץ הרבה זמן.

אתם זוכרים שסיפרתי לכם על השמועה המרושעת על גירושי ח"כ **יצחק רבין** ואשתו **לאה**? אני בדרך כלל לא כותבת על שמועות בלתי־מבוססות, אבל לא היה אחד מתוך שלו־שת מיליון התושבים שלא טילפן אלי לספר לי את זה. בדקתי אז את העניין, מצאתי שהוא לא נכון־והודעתי לכם שלא להאמין.

אבל איך אמרו? אין עשן בלי אש. היום אני יודעת מה בדיוק האש שעשתה את העשן. מתברר כי אצל הרבינים הכל הולך להיפך. אצלם, הבנים אכלו בוסר ושיני האבות נעשו קהות מזה. מתברר כי המשבר המישפחתי הוא אצל הבת של רבין, **דליה**, והיו אנשים שלא שמעו את השם הפרטי, בילבלו את היוצרות והאשימו את האבא והאמא שהם מתגרשים.

אז הסיפור הוא אצל דליה ובעלה, שהוא קצין בצבא. לא סתם קצין בכיר, אלא פייסר של ממש, **אברמזה**. דליה ואברמלה היו כמו זוג יונים. כאשר נפצע אברמלה בתאונה קשה, טיפלה בו דליה במסירות, ובעזרת הרופאים, הטיפול שלה וכוח הרצון של אברמלה, הוא התאושש לגמרי, וחזר לשרות פעיל, לא סתם פעיל, אלא קרבי.

אבל בחיי המישפחה לא הכל בסדר. היו מריבות קטנות

דליה רבין וכעזה אברמזה
חשד־שווא בהורים

שהפכו לגדולות, היו משברים קטנים שהפכו לגדולים. אבל גם דליה וגם אברמלה הם אנשים מבוגרים שאוהבים זה את זה למרות המשברים. בשבוע שעבר החליטו להפרד לשנת־נסיון, כאשר הם מקווים שאחרי שנת החופשה הזו ישובו ויחזרו להיות זוג יונים.

אז כמו שאיחלתי לאבא ואמא רבין רק טוב, אני מאחלת עתה לדליה ואברמלה, שאחרי שנת הניסיון הם יחיו באושר, לפחות כמו לאה ויצחק.

העריקה היפהפיה

כשאמרו חז"ל שהתפוח לא נופל רחוק מהעץ, הם ידעו מה שהם אומרים.

אתם כולכם בוודאי זוכרים את **מיי לנגוצקי**, אדריכלית־הפנים הירושלמית, שהצליחה לשגע את כל עיר־הקודש עד שעזבה אותנו לכבוד ניו־יורק. אז מי שמתגעגע למלי, יכול למצוא משהו דומה לה, וזאת בלי לנסוע כל־כך רחוק. אני מתכוונת לבת שלה, **דלית**, מגישואיה עם **יוסי לנגוצקי**.

דלית לנגוצקי
האבא מפחיד

טלים יפים בכל מה שנוגע לבגדים, עזבה את אהוד עם שני הילדים ונסעה לה לחוץ־לארץ. יש אומרים שהיא נסעה לאי־טליה, אחרים מוכנים להישבע שהיא ב־לוס־אנג'לס, אבל מה שברור הוא שהיא לא כאן.

מאהוד אי אפשר להוציא על מה ולמה המשבר הזה, אבל כל החברים שלו מקווים שהוא יחלוף, שחווה, שהיא דרך־אגב חתי־כה משגעת, תחזור לארץ ושהכל יהיה בסדר.

אתם מתפללים?

גזר הדין השני

כאשר, לפני שנה בערך, החליטו השופ־טים הנכבדים להטיל עונש על השחקן ובעל הפאב, גיבור יחידת ה־101, **שמואל אומני**, הם לא שיערו בנפשם כי הם מטי־לים עליו עוד עונש, אולי קשה יותר משנת המאסר שקיבל.

אומני הואשם אז באונס **מזרית** ש־עבדה בפאב שלו. הטענה שלו היתה שהוא לא אנס, שהיה לו רומן ארוך עם אוהה מלצרית, ושזו לא היתה הפעם הראשונה שהם עושים את הדברים האלה. הטענה של המלצרית, שהיתה גם סטודנטית וגם קיבוצניקית, היתה שזה נכון שהיו פעמים קודמות שהיא הסכימה, אבל באותו ערב, עליו היא התלוננה, היא לא הסכימה ולכן זה אונס.

השופטים הנכבדים קיבלו את נקודת המבט של המלצרית ולא האמינו לאומני, והוא אכל אותה. כל אותו זמן היתה אשתו של אומני, **עדנה**, מאחרי הקלעים. היא לא היתה מעורבת בסיפור, אבל תא־מינו לי שזה לא נעים לאשה לדעת שבעלה בוגד בה.

אומני שוחרר כבר מהכלא, שנה פחות שליש זה רק 8 חודשים, וחזר לנהל את הפאב שלו. אבל עדנה החליטה להתגרש. אז בשבוע שעבר זה קרה. עדנה נותרה בבית שלהם ברמת־השרון אומני מצא לו דירה בתל־אביב ועכשיו הוא פנוי לחיזו־רים, רק לא עם מלצריות סטודנטיות וקי־בוצניקיות.

דלית דנן היא חתיכה בלתי־רגילה, שלא מביישת אפילו את החברות הכי חתיכות של אמא שלה. כל השנים היתה דלית עם אמה בירושלים, שם גדלה לאורם המהבהב והזוהר של כל זאבי הארץ. כאשר מלי החליטה לנסוע לניו־יורק, עברה דלית ל־קנדה, להתגורר עם אבא שלה, שהיה שם בשליחות.

אבל הגיע הרגע, שאפילו צה"ל גילה שדלית נעשתה עלמת־חן בשלה. דלית הגי־עה לארץ, לבשה מדים, הפכה לאחת ה־חיילות היפות, זעשתה חיים משוגעים.

בשבוע שעבר אפשר היה לראות את דלית מודאגת. מה זה מודאגת? חצי היס־טרית. מתברר שדלית לא כל־כך הסתדרה עם הצבא, ופשוט החליטה לקחת חופשה בלתי־מוגבלת. היא השתמשה במדים רק כדי שיהיה לה קל לקחת טרמפים, אבל תחת המדים היה תמיד בגדים.

אך לא זו היתה דאגתה של דלית, אלא העובדה שאבא שלה עומד לחזור לארץ. „הוא פייטר כזה, ומה שאני אחטוף ממנו על זה שעשיתי חוכמות וערקתי, ממש מפחיד."

כשהקורקבן באמצע

לפני כמה חודשים בישרתי לכם על הרומן הסוער של מי שהיה אז כמעט קטין, **אייל גיבעדי**, הבן של מנחת האפים ה־מפורסם, הד"ר **עמי גיבעדי**, עם הרוזנת **כריסטינה פאלוצי**. עתה יש לי סי־פור אחר הקשור באותו נער פלא.

הרומן שלו עם הרוזנת נגמר, לשימחת הוריו. הבעל של הרוזנת, אף הוא מנחת פלאסטי ידוע, אבל ההבדל בינו לבין גילעדי הוא שנגד הרוזן הוגשה תביעה על כך שהוא שם איזה קורקבן לא בדיוק באמצע הבטן, ונגד גילעדי עדיין לא הוג־שה תביעה. אבל מישפט או לא מישפט, ההורים של אייל לא היו מרוצים מהרומן של הבן שלהם, לא רק בגלל התחרות הרפואית אלא, בעיקר, בגלל הפרש הגילים.

אבל בלי רומנים אי אפשר. לפני שבו־עיים נחוגה חתונת־הכסף של אבא ואמא גילעדי. לכבוד זה עזב אייל את ארצות־הברית והעסקים שלו ובא לכבד את ארץ־הקודש בנוכחותו. אבל הוא לא בא לבד. הוא הגיע לארץ עם חתיכה משגעת העונה לשם **רוברטה גריסטד** הנחשבת לאחת מדוגמניות הצמרת של ניו־יורק.

כאשר ההורים נזכרו בנוסטלגיה במה שקרה לפני 25 שנה, סיפר להם אייל, כי אותו הדבר עומד לקרות, ובקרוב מאד, בינו לבין רוברטה.

אייל גיבעדי
מרוזנת לדוגמנית

מחוץ לפרוטוקול

(המשך מעמוד 19)

דונם־שלחין תמורת 150 דונם, בדואי יכול לקבל בית, הוא יכול לקבל את כל הזכויות לפי החוקים הקודמים, ועוד מוסיפים לו אופציה חדשה.

רבותי, פה מדובר על אוכלוסיה! לא מדובר פה על יחיד, שיש לתת לו פיצויים. מדובר על אוכלוסיה שלמה, שאין מקימים לה התיישבות במקום אחר, שאין נותנים לה כפרים חדשים כפי שהיא רוצה, כי אם רוצים לכלוא אותה בשיכונים, בסלאמס, כדי שיספקו עבודה זולה למשקי־הסביבה היהודיים.

על זה הוויכוח. הוויכוח איננו על זה שהפיצויים הם עלובים ומגוחכים, שזוג מכנסיים של חבר־בנסת, שלא לדבר על חליפה, עולה יותר מאשר סכום הפיצויים עבור דונם של אדמה, שעליה יושבים חמשת אלפים שנה.

לא על זה מדובר. על זה אפשר להתווכח ולהגיש הסתייגויות. אנחנו נגיש ודאי הרבה עשרות הסתייגויות. אבל לא על זה הוויכוח האמיתי.

הוויכוח האמיתי הוא על כך שאין באים אל הבדואים ואומרים להם: אתם צריכים הזזה מכאן, ואנחנו נעביר אתכם למקום אחר, נקים לכם מיסגרת לחיים חדשים, כפי שאתם רוצים, בעיירות חקלאיות.

אבל הגישה היא: בנגב הגדול והעצום הזה אין מקום, במדינת ישראל כולה אין מקום בשביל הבדואים האלה, כי הרי בעצם רוצים לפזר ולסלק אותם, כדי שייעלמו מעל פני האדמה של הארץ הזאת. זה הצד הלאומני־הגזעני שבהצעת־חוק זו.

לא היה עולה על הדעת שאיזו ממשלה שהיא, אפילו הממשלה הזאת, אפילו שר־המישפטים הזה, היו מגישים חוק כזה אילו היה מדובר על אוכלוסיה יהודית. זה לא היה עולה על הדעת. אבל מכיוון שאלה הם בדואים, שבתת־הכרה מתייחסים אליהם כאל תת־אדם, באים ה„פתרונות" האלה.

תופיק זיאד: הם בעלי הכרה הרבה יותר משר־המישפטים, האמן לי.

השייח' אברהם אבינו

אזרי אבנרי: גברתי היושבת־ראש, הבדואים האלה חיים על האדמה הזאת לא עשר שנים ולא מאה שנים. כאשר אברהם אבינו הגיע לארץ הזאת — והרי הוא לא היה אלא שייח' בדואי — וירד לנגב, הבדואים האלה כבר ישבו שם. התנ"ך מציין שהם קיבלו אותו יפה.

האם רוצים למחוק עכשיו חמשת אלפים או עשרת אלפים שנים של היסטוריה של הי ארץ הזאת? ריבונו של עולם, הרי זו הכוונה!

גדעון האוזנר: הם באמת סידרו אותו, הם סידרו אותו עם הבארות.

תופיק טובי: עכשיו מגדשים אותם.

אזרי אבנרי: אבל גברתי היושבת־ראש, אל נשלה את עצמנו. החוק הזה אינו מכוון נגד הבדואים בילבד. אל תשלו את עצמכם. אם המזימה הזאת תקום, ויראו שאפשר לבצע דברים כאלה במישטר הדמוקרטי הישראלי, ב„מיבצר היחידי של הדמוקרטיה במיזרח התיכון", מחר יבוא שר־המישפטים הזה ויגיש חוק כזה גם לגבי הגדה המערבית ורצועת עזה, ומחרתיים גם לגבי הגליל. אם זה אפשרי, אם אפשר במדינת־ישראל הדמוקרטית לחוקק חוקי־תועבה כאלה, אותם אנשים שהגישו את החוק הזה יגישו חוקים נוספים. ואם לא יהיה תירוץ של שדה־התעופה, יימצא תירוץ אחר.

אינני מאמין בתירוצים הביטחוניים. יש ויכוח על הביטחון. זה לא שייך לוויכוח הזה, אם כי בעקיפין זה שייך. רוצים להקים שדות־תעופה אחדים. אם כן, מדוע להתחיל דווקא בשדה־התעופה הזה? האם בכלל צריכים את כל שדות־התעופה האלה? אני לא לגמרי בטוח בכך, אינני משוכנע. יש אלופים־לשעבר שאינם משוכנעים שכל מה שהיה בסיני צריך להיות עכשיו בנגב. יש על זה ויכוח. שר־הביטחון לא בא לדיון הזה, וגם זה קצת מטיל אור על הביטחוניות של הביטחון הזה שעליו מדובר, ושחבר־הכנסת יעקב גרוס מאגודת־ישראל הוא המטיף העיקרי לו.

חבר־הכנסת גרוס מטיף לכולנו, לחייליו צה"ל לשעבר, על קדושת הביטחון. הוא, הפטרון של אברכי־המישי, של בחורי־הישיבה המשתמטים, של אלפי הכנות המשתמטות, של מפקדה שימה של השתמטות, יש לו החוצפה התהומית להטיף לנו, לחייליו צה"ל לשעבר, דאגה לביטחון המדינה!

הוגה־הדעות הברירי סמואל ג'ונסון אמר: „הפטריוטיזם הוא המיפלט האחרון של המנוול". "Patriotism is the last refuge of the scoundrel". אצלנו בארץ, הביטחון הוא לא פעם המיפלט האחרון של נוכל.

הבולדוזר והטנק

אנחנו הולכים להפעיל את צה"ל נגד אוכלוסיה שלמה; נגד אוכלוסיה שהיתה נאמנה לישראל ללא גבול. כאשר נפלו לידינו תיקי המודיעין של צבאות־ערב, נמצא שלא היה בה אף משתף־פעולה אחד עם אויבי ישראל. למרות שזו אוכלוסיה נרדפת, למרות שהשטח שלה חשוף ופתוח. אוכלוסיה זו באמת הוכיחה את נאמנותה למדינת־ישראל. האם מחר יופעלו יחידות צה"ל נגד אוכלוסיה זו?

מאיר פעיל: אורי, הם שיתפו אי־תנו פעולה במילחמת־העצמאות.

ח"כ פיאטו (בין עוזריו) ממתין לתוצאות ההצבעה בוועדת־הכנסת
נטע זר

אזרי אבנרי: אני יודע. כולנו בבית הזה יודעים זאת, ואיש אינו מעז לטעון אחרת.

האם מחר, בחסותו של חוק־תועבה זה, יפעילו נגדה את כוחות צה"ל? ואני מזכיר, גברתי, הישבת־ראש, את הנוסח המקורי של הצעת־החוק, ששופץ בצורה סמנטית בדרך אל הכנסת. בנוסח המקורי היה כתוב: אפשר להפעיל את „כוחות־עזר ממלכתיים" לאכיפת חוק זה.

יהיה צורך להפעיל את צה"ל נגד העם הזה. מי מעוניין בזה, ריבונו של עולם? מה ההיגיון הלאומי בזה?

האם ממשלת ישראל אינה יכולה לדבר עם האוכלוסיה הזאת, למצוא לה פיתרון? הפיתרון הוא: כפרים חקלאיים במקומות אחרים בנגב, על פי תוכניות־פיתוח מסוג התוכניות הקיימות לגבי אוכלוסיה יהודית. אין שום בעייה.

מזה שנה וחצי יודעת ממשלת ישראל שהיא הולכת

טופס ההצבעה במזיאת הכנסת
וכל ח"כ אחר

לפנות את סיני; שיש להקים את שדות־התעופה. היא יודעת גם היכן יהיו שדות־התעופה.

אם כן, איזו ממשלה זו, ריבונו־של־עולם? שנה וחצי של שקומאיות טוטאלית, של חוסר־מחשבה, חוסר תיכנון וביצוע. ועכשיו, לפתע, באים להשתמש בבולדוזר העברי, בטנק העברי, ולעלות בשרשרות על אוכלוסיה זו.

גברתי היושבת־ראש, את החוק הזה יש להחזיר לממשלה, ואילו היה קורטוב של שכל־ישר לממשלה הזאת, היא היתה עושה את זה בעצמה.

עיר מקלט לעבריינים

שי ולמית אלוני סיפרה, בשיחה שממושב־למושב: אין צורך בשוערים בגן־עדן ובגיהינום. כל אדם יודע בעצמו לאן הוא שייך, ולשם הוא יגיע.

נזכרתי בזה כאשר קם משה שמיר לנאום נגד הסרת החסינות של שמואל פלאטו־שרון. היה זה כאילו מובן מאליו: שני חדוברים שדיברו נגד הסרת־החסינות היו אנשי הימין (שמיר וגוסטאב בידיאן מחלי־כוד), בעוד שאני נאמתי למען הסרת החסינות, וכך עשה גם תופיק טובי. המערך, הדמוקרטים, ש"י וכל הדתיים לא דיברו כלל.

מה הקשר בין ארץ־ישראל השלמה והתופעה ששמה פלאטו? השד יודע. אך איכשהו זה טבעי לגמרי, שנאמר: הלך הזרזיר אצל העורב.

נאמתי נאום קצר להבהרת העניין, והיה נדמה לי, בעת הנאום, שאני מבטא הפעם את דעת הרוב הגדול. בין השאר אמרתי:

אזרי אבנרי: אני מבקש להבחין הבחן היסב בין שתי סוגיות: אחת — האם צריך להסיר את חסינותו של חבר־הכנסת פלאטו־שרון מטעמים מישפטיים; שנייה — אופין המייוחד, האישי, של חבר־הכנסת פלאטו־שרון. אין בין זה לזה דבר.

השאלה שאנו חייבים להציבה לעצמנו היא: האם היינו, בנסיבות הנתונות, מצביעים בעד הסרת חסינותו של כל חבר־כנסת אחר, ויהא הפופולרי ביותר בכנסת? אני משיב בלא היסוס: כן.

הכנסת אינה קיימת כדי לשפוט. איננו יושבים כאן כרשות שיפוטית, כמו בית־הלורדים הבריטי, למשל. כל תפקידו כאן הוא לקבוע אם היועץ המישפטי פעל, על־פני הדברים, בלי משוא־פנים פוליטי, אם אין כאן אקט של התנכלות מבחינה פוליטית, אם אין פגיעה בנכס הפרלמנטרי החשוב הזה — החסינות.

כל מי שבא להתנגד להסרת החסינות, חייב לטעון באוזני הכנסת שיש כאן משוא־פנים של היועץ המישפטי. מי שאינו טוען כך, אינו יכול להתנגד להסרת החסינות, מכיוון שרק בית־המישפט מוסמך לקבוע אם חבר־הכנסת המסויים אשם, על־פי כתב־האישום, או זכאי. זה ההגיון הפשוט של הדברים.

בדיון הזה אי־אפשר להתעלם מהתופעה המייוחדת הזאת של חבר־הכנסת פלאטו־שרון. אחרי שאמרתי שהייתי מצביע בעד הסרת החסינות גם אילו היה מדובר במישהו אחר בבית הזה, אני חייב לומר שחבר־הכנסת פלאטו־שרון הוא נטע זר בכנסת של ישראל. עצם בחירתו היא תופעה מדאיגה בחיים הפרלמנטריים שלנו. אני סבור שאין מקום בכנסת הישראלית לאדם המבוקש בתום־לב על־ידי מישטרה זרה, בעוון עבירות שיש עימן קלון, אדם שלא התייצב למישפט במדינת־חוק דמוקרטית, שנמלט למדינת־ישראל ושהפך את הכנסת של ישראל לעיר־מיקלט לעבריינים ולחשודים בעבירות.

האריה, הדב והנחש

ה נושא העיקרי בשבוע האחרון של המושב, מלבד פרשת הבדואים ואיגוד־השוטרים (מובן שתמכנו בשוטרים) היה, כמובן, אי־האמון בממשלה. ארבע סיעות — המערך, של"י, ש"י ורק"ח, הגישו הצעות אי־אמון, על רקע ליל־הברווזים. את הצעתנו נימק מאיר פעיל, שהגדיר את הממשלה כ„ממשלת הדי־סונאנס הלאומי" והצביע על מחדליה.

במהלך הוויכוח ניסיתי להבהיר את ההבדל בין המערך והליכוד. הליכוד טוען כי המערך הוריש לו מישטר רע. המערך אינו מכחיש זאת, אך טוען שהליכוד הוא יותר רע. ניסיתי לשמש כבורר ביניהם:

אזרי אבנרי: „כאשר ינוס איש מפני הארי ופגעו הדב, ובא הבית וסמך ידו על הקיר ונשכו הנחש. הלא חושך יום־אדוני ולא אור, ואפל ולא נוגה לו. שנאתי מאסתי חגיכם, ולא אריח בעצרותיכם."**

הממשלה הזאת הוביקה את האומה מן הפח אל הפחת. העם מאס באוזקים של המערך ובחר בכרטיס של הליכוד. המערך השאיר אחריו אדמה חרוכה, הליכוד לא ישאיר אחריו אדמה בכלל. בכך אשר נוגעת הממשלה הזאת, היא זוועת הרס וחורבן.

ממשלת הליכוד, הממאיסה את החיים על האוכלוסיה, המכניסה את המדינה למינהרה שאין שביב של אור מבהיק אף בקצה, מקבלת על עצמה אחריות נוראה לגבי רוחו של העם. מה נשאר מישראל היפה שלמענה לחמנו?

מתהלכת בארץ בדיחה האומרת שהממשלה עומדת להחליט על הקדמת הבחירות, כדי להפחית שליש מהעוני שהוטל על העם הזה, בזכות התנהגותו הטובה.

חוששני שבדיחה זו, אך בדיחה היא, והעם הזה, שהביא על עצמו את ממשלת הליכוד, לא ינוכה לו אף יום אחד מהעונש. הוא ישא בעונש עד תום.

---

* מימין צבי וילדר, משמאל עורך־דין יצחק לאלו.

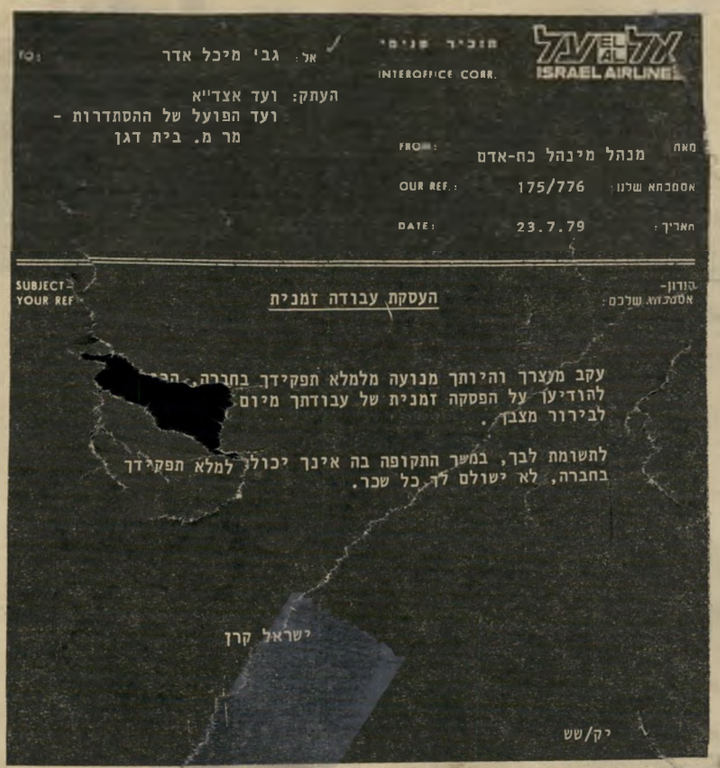
** ספר עמוס, פרק ה'.

(המשך מעמוד 47)

ישבה במושב הקידמי, ליד פנינה שנהגה באסקורט ואני במושב האחורי ליד אחד השוטרים שלהם. לא דיברנו מילה בדרך, אבל דליה כל הזמן הסתכלה אחורה, לכיוון שלי והמבטים שלה היו מלאי עידוד. הבנתי שיש לי חברה.

פנינה נהגה בזהירות כמו אשה שהיא שוטרת. כשהמכונית פנתה ימינה לאבו־כביר אירע לי משהו שהציל את שפיות־הדעת שלי במשך כל תקופת המעצר. לפתע הרגשתי כאילו אני משתתפת או צופה באיזה סרט, ושאני בכלל לא בתוך העלילה. הכל היה חיצוני כזה, לא קשור אלי.

פנינה צפרה ושער הברזל הגדול נפתח. המכונית נכנסה לתוך חצר רחבת ידיים. זו היתה ההפתעה־לטובה הראשונה שלי. תארתי לעצמי את החצר כמקום מלוכלך ומזוהם, משפיל. אבל החצר היתה נקיה. נדמה לי שאפילו היתה בה פיסת דשא. כשנכנסנו לבניין עצמו, ערכו לי את זרי־

הפסקת העבודה

אף אחד מהבוסים של מיכל אדר בחברת אל־על לא טרח לשאול לשלומה או לברר אם אפשר לתת עזרה כלשהי. דליה, עובדת החברה 10 שנים. תחת זאת היא קיבלה את המיכתב המודיע לה על „הפסקה זמנית בעבודתה" ועל כך ששכרה לא ישולם לה, עד לאחר בירור משפטה.

הפרקליט הוהיר אותי שהשוטרים יטענו שעקיבא בגד בי, וכך הם אמנם עשו

שום. דליה, שכבר היתה עצורה כמה ימים קודם לכן, פנתה אלי ואמרה לי: „אל תעלבי. הם יקחו ממך את התכשיטים ואת כל מה שיש לך."

מיד אחרי שנרשמתי בבית־המלון הכי משונה שהייתי בו בחיים, לקחו אותנו לאכול ארוחת־ערב. כשנכנסתי לחדר־האוכל, היו שם כתריסר אסירות וכמה שוטרות. בחדר נפלה שתיקה שמעתי ליחשושים „הנה הדיילת הדוגמנית," „נראה אם היא תאכל את האוכל הזה," „נראה אם היא תשתה מהכוס הזאת." הבנתי שזה רגע מיבחן, שיקבע לי את איכות־החיים לכל התקופה שבה אהיה במעצר.

שלושה ימים קודם לכן לא אכלתי, בגלל המתח של כל הפרשה. פיתאום הרגשתי שאני רעבה. פניתי אל התורנית, שגם היא אסירה ואמרתי לה: „תביאי אוכל, אני מתה מרעב. הרגו אותי שם במישטרה." מאותו הרגע התקבלתי על־ידי האסירות. הדיבורים התחדשו, האסירות התחילו להתקרב אלי, הייתי אחת משלהן.

אחר־כך הוכנסנו לתוך תא־המעצר. שורר אמר לי עוד במישטרה, כי המוח של אנשי זיגל עלול להביא אותם לשים את דליה ואותי באותו תא, או כדי שהם ישתעשעו מהמריבות בין האשה למאהבת או כדי להקליט את השיחות שלנו. שוב הוא צדק.

בכתה בכי חרישי כל הלילה ודליה טיפלה בה. בהחורה השנייה היתה עצורה בגלל צ'קים בלי כיסוי.

שוחחתי קצת עם דליה. שוחחנו כמו שתי חברות שמכירות הרבה זמן, אבל אף פעם לא היתה להן הזדמנות לשיחה ארוכה של ממש. עכשיו יש להן הזדמנות. דליה הסבירה לי את הנוהגים בכלא וגם סיפרה לי מדוע היא לא עונתה על השלום שלי, קודם, בתחנת המישטרה. היא ניפגשה אז עם נוריט, הבת שלה, וגרונה היה חנוק מדמעות והיא לא רצתה שהשוטרים יראו אותה בוכה.

באותו לילה ישנתי כמו בול עץ.

יום שני 16 ביולי

ה בוקר התחיל לא טוב. עיצבן אותי ש־מעירים אותי בשעה 7, אבל צריך להתרגל גם לזה. השוטרות מעירות בקול מתחנן: „בוקר טוב בנות, צריך לקום." אני מבוגרת מכל אחת מאלה שקראו לי בנות. ירדנו לאכול ארוחת־בוקר ואחר־כך הובילו אותנו לחצר מרובעת. זה הזכיר לי את הסרטים על בתי־הסוהר. ממש כמו בסרטים האלה צעדנו, דליה ואני, וכן שאר האסירות מצד אחד לצד האחר משך חצי שעה תמימה. זה היה טוב להילרך העצמות.

אחר־כך שוב ארוחה. אני מזכירה לספר משהו על האוכל בכלא. לגבי זה היה שינוי לטובה. אחרי כל הארוחות הסיניות במיסעדות בניו־יורק ובלונדון, והארוחות במיסעדות המפוארות, שהיו מנת חלקי בעשר השנים שבהן אני דיילת, היה זה אוכל הבסיסי של אבו־כביר ממש שיצרי לטובה. חוץ מזה, הארוחות שברו את שיגרת היום. פיתאום גיליתי כי גם גבינה לבנה, ירקות, ביצים קשות, ריבה, מרגרינה ולחם, הרבה לחם, יכולים להיות טעימים.

חזרנו לחדר וקראנו את העיתונים ש־נשארו משבת. היתה לי הזדמנות להכיר את הצעירה שנשארה איתנו בתא. היא היתה בחורה חמודה ממוצא עיראקי. הבחורה השנייה, עם הצ'ק, שוחררה בבוקר. העסקנו את עצמנו במתכוני בישול עיראקיים. הבחורה הזאת, שאני לא יודעת על מה היא נעצרה, וגם לא שאלתי אותה, הירצתה לנו על בישול עיראקי ונתנה לדליה ולי מתכונים. לא היו לנו נייר ועפרונות, אז דליה ואני עשינו לנו כל מיני סימנים כדי לזכור את המתכונים שלה. גם את היומן הזה לא כתבתי בכלא. כתבתי לי ראשי־פרקים בכל פעם כשהובאתי לבית־המישפט, ושיחזרתי אותו מייד אחרי ששוחררתי.

באותו היום, למרות שזה היה רק היום

השרותים אחרי טיסה לניו־יורק מלוכלכים יותר מבית השימוש בחדר המעצר

השני שלי בכלא, הרגשתי שאני כבר מתאקלמת, וכי השד אינו נורא כל כך.

יום שלישי 17 ביולי

ה בוקר לוקחים אותי לבית־מישפט כדי ששופט יחליט אם לעצור אותי או לא. שוב מכונית האסקורט, שוב פנינה, שוב השתיקות בדרך.

ישבתי על ספסל ליד המזכירות. המחשבות עברו במהירות. חשבתי מה יעשו איתי? אם העורך־דין שלי יודע שהיום מביאים אותי לבית־המישפט. איך יסתכל עלי השופט. פיתאום התנפלה עלי מישהי בנשיקות. זו היתה אחותי שולה. יחד איתה היו יוסי, הצלם שבדרך־כלל מצלם אותי לתמונות הפירסומת, וחניתה. זה היה הרגע הראשון שכמעט בכיתי מהתרגשות.

הם הרגיעו אותי, אמרו שהכל יהיה בסדר, סיפרו לי ששאלו על שורר והתברר כי הוא עורך־דין מצויין. רק יוסי, הצלם אמר לי: „יש בעיה אחת. ליד אולם ה־מישפטים ממתינים לך המון צלמים ו־טלוויזיות. תחשבי כאילו את מצטלמת ב־עבודה, בשביל מודעת פירסומת. תרימי את הראש ותהיי יפה." זה היה בשבילי שוק. איך אני יכולה להיות יפה אחרי ש־יומיים אני באותם בגדים, מרגישה סחוטה

עם הפרקליט

עורך־הדין מרדכי שורר בעת הארכת מעצרה של מיכל. מיכל מלאה הערצה לפרקליטה אשר לדבריה: „לא רק דאג לצרכים המשפטיים, אלא גם שלא אשבר מהבחינה הנפשית וביקר אותי יום יום בבית המעצר." שורר נתן למיכל עצות כיצד להתגונן נגד השיטות של זיגל.

עם אשת הקבוצים

מיכל (במישקפי שמש) יושבת באולם בית־המישפט ליד אשתו של הקברניט, דליה פרסמן. השתיים הושמו בתא אחד. אולם דליה התעלמה למיכל כאשה מקסימה וכידידת אמת, והיחסים ביניהן היו נהדרים, למרות העובדה שמיכל היא המאהבת של בעלה של דליה, עקיבא פרסמן.

הדיילת שהואשמה בפרשת הקברונים עקיבא פרסמן

ניהלה יומן במשך שש־עשרה ימי מעצרה

יומן אבן־כביר

מיכל בעת היציאת פקודת־המעצר בבית־המשפט
— ללחם ומרגרינה

יום ראשון 15 ביולי

ב צהריים ביקרו אותי חניתה צנטנר וידיד משותף שלנו. פתאום הבנתי כמה חניתה היא ידידת־אמת. אנחנו מכירות זמן רב, שתינו דוגמניות וצעדנו הרבה על מסלולים ביחד, אבל רק עכשיו אני מבינה כמה חניתה היא באמת ידידה. היא הביאה לי בקבוק חלב. אחר־כך הבנתי שזה היה ביזבוז. עד שחזרתי שוב לבית, מהמעצר, כבר החמיץ החלב. הרגשתי רע היום, כמו בחמשת הימים הקודמים, מאז נעצר עקיבא והפשיטה הגדולה של המישטרה נערכה על הבית. אני עדיין המומה, גם מהמישטרה, גם ממה שקרה לעקיבא וגם מהפלה שהיתה לי באותו היום.

הידיד של חניתה אמר לי כי לדעתו המישטרה תעצור אותי, וכי זה עניין של ימים או אפילו שעות. המידע שהגיע מהכלא היה שעקיבא לא נשבר, ואותו ידיד הניח שכדי ל„עזור" לו להישבר יעצרו אותי. לא האמנתי. השוטרים שהיו בבית בעת שעקיבא נעצר היו אנושיים, הבינו כי אני [redacted] אין לי ולפרשה שום דבר. מאז לא [redacted] עלתה על דעתי כל סיבה [redacted] אותי.

רק לאחר חניתה והידיד את הבית, והטלפון צילצל. זה היה הספל, קצין ב־מחלקה של זיגל, שחקר אותי עוד קודם לכן. הוא ביקש ממני להיות במישרד שלו ביפו, בשעה 2 אחרי־הצהריים. לא חשבתי שהולכים לעצור אותי. אילו רצו לעצור אותי, היו אומרים זאת בטלפון, הם יודעים שאני לא אברח. רק עכשיו, כשאני מכירה אותם, אני יודעת כמה הייתי טיפשה.

אבל לא טיפשה לגמרי. בכל זאת לקחתי איתי בתיק עוד חולצה ומיברשת־שיניים. אילו ידעתי בבירור שעוצרים אותי, הייתי לוקחת עוד דברים. אבל כפי הנראה חשבתי שאם אני לא אקח, לא יעצרו אותי.

מיכל כדוגמנית
מתיסעדות פאר —

טילפנתי לחניתה והיא אמרה שתבוא לקחת אותי באחת. חניתה טילפנה לאותו ידיד והוא הבטיח שעורך־הדין שלו יהיה גם הוא במישטרה.

השוטרים התנהגו בצורה די תרבותית. אם כי בשעה הראשונה לא ידעתי בכלל בשביל מה קראו לי. שמו אותי בחדר, אמרו לי לחכות, ואף אחד לא בא לחקור אותי. אחר־כך ניכנסה פנינה בניוסף לי חדר. מאותו רגע ועד שהשתחררתי, היתה פנינה זאת החוקרת, הנואשת, והיריבה הכי

החוקרים יספרו לי שפרסמן דיבר נגדי. כדי שאני אדבר נגדו. באופן מעשי זה לא יכול היה לשנות כלום, כיוון שאני לא יודעת שום דבר על הפרשה, אבל זה יכול היה לגרום לי למשבר נפשי פרטי משלי, כאשר יושבים לבד במעצר ומספרים לך שהאדם האהוב עליך בגד בך, זו מכה קשה. ובאמת השוטרים באו אלי עם הסיפור הזה, ואילולא האזהרה המוקדמת של שורר, בוודאי הייתי נשברת ופורצת בבכי.

מאת

מיכל אדר

גדולה שלי. פנינה הודיעה לי כי עוצרים אותי והחתימה אותי על טפסי מעצר.

ביניתיים הגיע גם העורך־דין. העורך־דין הוא מרדכי שורר, שאמר לי לקרוא לו מוטי. הוא נתן לי כמה עצות טובות, שמהן ניכר שהוא מכיר היטב את זיגל. את הדברים החשובים הוא לא אמר לי אלא כתב על נייר, מפני שידע כי מקליטים את השיחה שלנו. העצות שהוא נתן לי התבררו אחר־כך כמועילות מאד, והתברר לי שהוא ידע על מה הוא מדבר. הוא למשל אמר לי שקיימת אפשרות ש־

אחרי שישבתי כמה שעות לבד במישרד, הורידו אותי לחצר, והכניסו אותי למכונית אסקורט לבנה. בחצר ראיתי את דליה פרסמן, אשתו של עקיבא. עוד קודם לכן, כשהגעתי למישטרה, פגשתי אותה בחדר־המדרגות. אמרתי לה שלום והיא לא ענתה לי. את דליה הכרתי, לא הכרות של ממש. אף פעם לא דיברנו, אם כי היא ידעה שאני המאהבת של בעלה ואני יודעת שהיא אשתו של עקיבא. היא נכחה כמה פעמים בתצוגות־אופנה שלי.

גם את דליה הכניסו לאותה מכונית. דליה

והכי מלוכלכת בעולם, למרות זמיקלחת שעשיתי באבו־כביר. אני חושבת שמה שהפריע לי היה שאני לא מאופרת. אצלי צילום זה תמיד הדבר המושלם ביותר, המיקצועי ביותר והנקי ביותר, אז פיתאום מן צילומים שכאלה.

התחלנו ללכת לכיוון אולם המישפטים. כשראיתי את הצלמים קיבלתי הלם ממש. נעצרתי. יוסי נתן לי דחיפה לאמר לי: „אני מצווה עליך להרים את הראש ולהיות גאה. וללכת זקוף.“ הוא דיבר אלי ממש כמו בצילומים. לקחתי אוויר והתחלתי ללכת. אני חושבת שלא נשמתי אפילו נשימה אחת עד שהתיישבתי על הספסל. המזל שלי היה שיוסי הוא כל־כך רגיש ונתן לי קודם את מישקפי־השמש הגדר־לים שלו.

השופט היה בוריס רספורט. לא התי־ייחסתי אליו. הוא נראה לי מרוחק כזה, גבוה כזה. כששמעתי את פגינה היה לי ברור שממתינים לי עוד הרבה ימי מעצר.

דליה היא אשה נהדרת. אם פרסמן היה חוזר אליה, הייתי שמחה בשבילה

אדם מבחוץ, שלא ידע את העובדות ה־אמיתיות, כמו פגינה וכמוני, יכול היה להתרשם מהדברים כאילו אני באמת פר־שעת. קיבלתי עשרה ימי מעצר. באותו רגע היו יכולים לתת לי 15, 30 או אפילו שנה שלמה. זה פשוט לא הזיז לי בכלל.

יום רביעי 18 ביולי

היום הפרידה בין דליה לביני. נכנסה שוטרת ואמרה שיש הוראה להפריד ביננו. יכול להיות שזיגל ושוטריו התאכזבו מכך שלא מרטנו שערות זו מזו ושלא די־ברנו בכלל על הפרשה. אני עברתי לחדר אחר מפני שדליה היתה יותר ותיקה ממני.

זה אולי הזמן להגיד כמה מילים על ה־אשה הזו. היא התגלתה כאשה נפלאה, טיפוס של ממש. עוד לפני כל הפרשה, ש־מעתי מעקיבא שהיא נהדרת, אבל אף פעם לא שוחחתי איתה. היום אני מלאת הערצה אליה.

כמובן שבאיזשהו מקום המצפון מציק לי. אני הרי זו שלקחתי את בעלה של האשה הזו ממנה, וזה בוודאי מכאיב לה. אילו הייתי ילדה קטנה, הייתי בוודאי מח־ליטה, אחרי שהכרתי אותה, שאני מחזירה לה את בעלה. אבל אנחנו כבר נשים מבו־גרות ויודעות שזה לא עניין של לקחת ולהחזיר. גם דליה יודעת את זה. אני אוהבת את עקיבא, הוא אוהב אותי, ועם כל הכאב שלי על־כך שנגרם כאב לדליה, זה המצב. אם עקיבא היה מחליט מחר לעזוב אותי ולחזור אל דליה, הייתי שבורה מבחינתי, אבל שמחה בשביל דליה, זו מן אשה כזו נהדרת.

יום חמישי 19 ביולי

א נשים חדשים בתא חדש. הוותיקה ביותר בתא זו בחורה צעירה, בחמדה נורא, שגם היא עצורה על צ'קים בלי כיסוי. קראנו לה „הזמרת“. בלילות היא היתה שרה, כמעט כל הלילה, בקול נפלא.

היתה עוד אחת בתא, שנעצרה מפני ש־גנבה בחנויות. היא התייחסה אל זה כאל בידור, ובידרה גם אותנו. במשך שעות תמימות היתה עושה לנו הצגות איך היא גונבת בחנויות ומסדרת את המוכרים. אחר־כך היא סיפרה לי שהיא רוצה להיות דוגמנית. ביניתיים כבר היו לי בגדים נוס־פים, שחניתה שלחה לי לכלא. הבחורה הזאת היתה לוקחת את הבגדים שלי ועו־רכת לנו תצוגות־אופנה, שהיינו מתגלגלות על הריצפה.

היתה עוד אשה אחת, מבוגרת, שנעצרה יחד עם בעלה בעוון החזקת רכוש גנוב. היתה מעין חלוקת תפקידים ביננו. המבו־גרת היתה האמא של כולן, והדואגת לכל הדברים הקטנים. הדוגמנית היתה אחראית על הבידור, והזמרת פותרת־החלומות. כל אחת שהיתה חולמת בלילה, היתה מספרת לה את החלום והיא היתה פותרת אותו. היה לה עוד תפקיד. היא הכירה את בתי־המישפט ואת כל החוקים יותר טוב מכו־לנו. היתה לה דיעה ברורה מאד על השופ־טים. על השופט דויד בר־אופיר, שלפניו הופעתי אחר־כך היא אמרה: „זוועה.“ על השופטת הדסה בן־עתו היא אמרה „גבר.“ התפקיד שלי היה ללמד את הבנות איך להתאפר ואיך לשמור על העור שלהן.

יום ששי 20 ביולי

ה ידיעה על מומחיות האיפור שלי הגיע גם לשוטרות. בבית־המעצר אין סוהרות, יש שוטרות. כמה מהן היו נחמדות, האחרות לא כל־כך מתעניינות, אבל אף אחת לא היתה מרושעת. נראה שמי שמת־גלה כמרושעת מקבלת קצונה במישטרה. היו ביניהן אפילו כמה שוטרות יפהפיות, שלא הבנתי מן הן עושות בכלל במישטרה ועוד באבו־כביר.

השוטרות באו אלי לקבל עצות בענייני איפור ולבוש. נתתי להן בשימחה. זה אפילו עשה לי טוב על הלב. היו שוטרות שממש נזפתי בהן על הצבעים הבלתי־מתאימים שבהן התאפרו, ולמחרת באמת ראיתי שהן היו מאופרות בגוונים שאני המלצתי עליהם.

שבת 21 ביולי

מ וטי שורר בא לבקר אותי, מצד אחד הביקורים שלו ממש גרמו לי להחזיק מעמד. הוא אדם נהדר. אני לא מאמינה שיש עוד עורך־דין שלא רק דואג לצרכים המישפטיים של הלקוח שלו, אלא גם לכך שהלקוח לא ישבר מהבחינה הנפ־שית. לשם כך, כדי שלא אשבר, היה מוטי מבקר אותי מדי יום ביומו. כאשר הוא היה בא אלי הייתי קצת נשברת. במשך איזה עשר דקות הייתי בוכה, אלה היו ה־פעמים היחידות שבכיתי. מוטי היה ממתין, וכשהיה רואה שאני מסיימת לבכות היה אומר: „עכשיו נגמר הבכי, מתחילים לע־בוד,“ והיינו מדברים על המישפט.

יום ראשון 22 ביולי

ה יום העירעור על המעצר שלי. מעניין, כאשר המישטרה לוקחת אותי ביוזמתה לבית־המישפט אני נוסעת באס־קורט. כאשר אני צריכה להיות בבית־המישפט כשאני מגישה ערעור, מעניישים אותי ולוקחים אותי בפוסטה, המכונית ה־גדולה של העצירים. הנסיעה היתה בתנאים נוראים, אבל חוויה.

גם בבית־המישפט לא היה נעים. הכניסו אותי לחדר גדול, במרתף הבניין, שם בית־המעצר של בית־המישפט. כולם עישנו ב־חדר הזה, לא היתה בו טיפת אוויר. בתא מולנו היו גברים. איש לא ניבל את הפה, העצירים התייחסו בכבוד לעצירות. היה אפילו שוטר אחד נחמד, אדם מבוגר, שניגש אלי וישאל אם אני רוצה מסטיק.

העלו אותי לאולם של השופטת הדסה בן־עתו. בן־עתו היא אשה מרשימה. היא נאה מאד ויש בה משהו חזק בפנים, לא חזק מפריע ומקומם, חזק נשי. לא כעסתי עליה כאשר היא לא קיבלה את העירעור שלי על המעצר. לאדם שלא מעורב בעניין ושומע את מה שקצינת המישטרה מספרת, נדמה כאילו ניצבת בפניו פושעת.

יום שני 23 ביולי

ח דק חשוב מהווי בית־המעצר הוא ה־צעקות. יש צעקות תוך־כלאיות. אסי־רות צועקות זו אל זו מתאים שונים או אל סוהרות הנמצאות מחוץ לתאים. אבל הצעקות המרשימות ביותר הן הצעקות ה־חוץ־כלאיות. כל יום, החל משש בערב, מתחילות להישמע צעקות מחוץ לכלא: „זיקלין, זה משה, הכל יהיה בסדר, אל תדאגי.“ „שולה, אנחנו בחוץ נסדר את הכל. נביא לך את לידסקי, הוא לוקח הרבה כסף, אבל נביא אותו.“

אחד הדברים הראשונים שלומדים ב־כלא זה להכיר את השמות של החברים, הסרסורים או הבעלים של העצירות. ממש משננים שמות אלה בעל־פה, כדי שאם יישמע מבחוץ השם, אפשר יהיה לקרוא לעצירה ולהודיע לה שיש לה ביקור־קולי.

היום הוכנסה למעצר אשה, שיש לה ילדה בת 9 ואין לה בעל. כל היום היא בכתה מתוך דאגה לילדה שלה, מפני שאף אחד לא ידע שהיא נעצרה. כאשר הגיעו צעקות מבחוץ, שקראו לאותה אשה, התי־ברר כי אחת השכנות שלה, ניחשה כי היא עצורה באבו־כביר ובאה להודיע לה כי היא תדאג לילדה שלה. כולנו שמחנו ב־שימחתה.

יום שלישי 24 ביולי

ה סמים זה הנושא המדובר ביותר ב־בית־המעצר. אני לא יודעת איך זה אצל הגברים, אבל אצלנו לא היו סמים בתא. לא היו, אבל לא הפסיקו לדבר עלי־הם. היום אני מומחית ממדרגה ראשונה לעניין של הסמים ויודעת מה זה אנדרו־לין, אופיום, „קריסטל“, שזה הרואין מזוקק, ו„שחור“, שזה אופיום. אני לא השת־משתי אף פעם בסמים, העצירות הציעו לי לנסות פעם: „מנסיונות לא מתמכרים לזה, כדאי לך.“

תופעה אחרת בכלא היא החובש. פע־מיים ביום הוא מופיע, מלווה על־ידי שו־טרת ובודק את העצירות. עוד כשהן שומ־עות את הצעדים שלו במיסדרון, מתחי־לות הזעקות והנאקות. כל אחת רוצה כדורי הרגעה, כל אחת מתלוננת שכואב לה. כשהוא היה ניגש אלי, והייתי אומרת לו ששום דבר לא כואב לי ושאני בסדר, הוא הסתכל עלי כמו על חולה.

כשהזונות התחילו לדיב בחדר האוכל, הגשתי להם שמפנייה והדיב נשכח מיד

יום רביעי 25 ביולי

ה עצירות הרגיליות והזונות מופרדות בבית־המעצר ויושבות בתאים נפרדים. אבל בעת הארוחות נפגשות כולן. יש הב־דל מהותי בין העצירות־זונות לבין העצי־רות האחרות. הזונות הן יותר רעשניות, סף־העצבים שלהם נמוך יותר והדיבור שלהן גם יותר. לא היתה כמעט אף ארוחה שלא היתה פורצת בה מריבה. מילולית בין הזונות, שכמעט היתה הופכת לתיגרה.

אני הייתי המפשרת ומשכינת־השלום. כאשר ראיתי שעומדת לפרוץ מריבה, הייי־תי קמה ומשכינה שלום. „ג'קלין תעזבי אותה,“ או „שולה, באמת, לא מתאים לך.“ בדרך־כלל זה היה עוזר. אף פעם לא אמרו לי „אל תתערבי ואל תבלבלי את המוח.“ פעם אחת, כשראיתי שהמריבה רצינית קמתי מהמקום ועשיתי להם הצגה של דיי־לת שמגישה במטוס. לקחתי את קנקן המים ואמרתי: „הנה מגיעה השמפנייה.“ כולן צחקו ושכחו את הריב.

(המשך בעמוד 54)

קולנוע

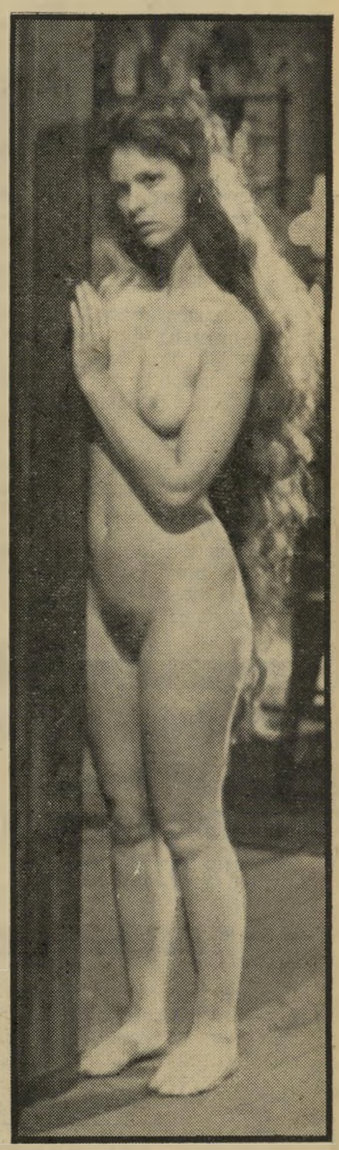
יומן החדשות

● הקוסם מלובלין הסרט שהפיק וביים מנחם גולן בברלין, לפי סיפרו של חתן פרס נובל, יצחק בשביס־זינגר, התקבל לפסטיבל הסרטים בוונציה, אחרי שהוצג כבר בפסטיבל אוכספורד וזיכה את השחקנית מאיה דנציגר באות הצטיינות על הופעה בתפקיד מישנה. הפסטיבל שהחליט רק בימים אלה על קבלת הסרט למיסגרת הרישמית שלו, עדיין לא קבע את התאריך שבו יוקרן.

מהחמות היהודים

● הדי המילחמה המחודשת של מפיצי הסרטים במועצה לביקורת מחזות וסרטים, נושאים בחובם, באחרונה, מרכיבים משעשעים למדי. לצד הטענות הישנות והמוכרות, הם מנפנפים בכלי־נשק חדשים ומפתיעים.

כך למשל, נשמעה הטענה כי את שגעון

שחקנית מאיה דנציגר
ציון לשבח באוקספורד

המוסיקה היה צריך להגביל למבוגרים בלבד ולא להתיר לקהל כולו, כפי שעשתה הצנזורה. מי שהשמיע את הטענה לא היה, כמובן, המפיץ של הסרט.

נרמז גם שאם בתי־הקולנוע אינם מקפידים על הגבלות הגיל שמוטלות על הסרטים, הרי זה מפני שהצנזורה אינה מתנהגת יפה ואינה משתפת פעולה עם הענף. יתכן שאילו שינתה את התנהגותה, היו בתי־הקולנוע מקיימים את החוק. במילים אחרות — זהו חוק אחד שאפשר לקיים על תנאי.

ואילו בישיבת איגוד־המפיצים, הוחלט למחות על כך שאוסרים עליהם להציג דברים שמתירים בטלוויזיה. טענה זו עשויה להישמע מצחיקה למי שהולך לקולנוע ומשווה, למשל, את צייד הצבאים מצד אחד, ואת עמנואל (אפילו אחרי הקיצוצים) מצד שני, עם התוכניות שעל המסך הקטן. אבל דברים בנוסח זה הושמעו בשעתו על־ידי הצנזור הראשי הקודם, לוי גרי, והם נשמעים שוב, הפעם על־ידי המפיצים.

אפשר לנחש מה תהיה תגובת המימסד הישראלי הידוע בליברליות שלו, לטענות מסוג זה. הוא יטיל צנזורה גם על הטלוויזיה. והתוצאה: עוד קיצוצים. אז יהיו מפיצי הסרטים מרוצים. אם לקולנוע אסור, אז לפחות שלא יותר לטלוויזיה.

זה נקרא מאבק ציבורי, אבל איפה כאן האינטרס של הציבור, עדיין לא ברור.

יום הולדת להי'צ'קוק

ב־13 באוגוסט עומד אלפרד היצ'קוק לחגוג את יום הולדתו ה־80. ולתאריך זה אסור להניח לחלוף בלא ציון מיוחד.

אסור, מפני שאלפרד היצ'קוק הוא אחד היוצרים החשובים והמרתקים ביותר שהיו לקולנוע מעודו. שנים רבות לפני שהחל פולחן הבמאים־הכוכבים, היה אלפרד היצ'קוק במאי־כוכב, היחידי (מלבד, אולי, ססיל דה מיל) ששמו היה חשוב יותר משמות הכוכבים שהופיעו בסרטיו. לא רק מביני דבר, אלא גם הקהל הרחב, ידע בדיוק מה זה סרט של היצ'קוק, הכיר את סגנונו וזיהה מייד את כל מי שניסה לחקותו. במשך כמעט 55 שנים (סירטו הראשון כבמאי נעשה ב־1925) הוא היה אולי מקור החיקוי המנוצל ביותר בעולם הסרטים.

האם הוא גאון המתיחה, פילוסוף המסתתר מאחרי בדיחותיו או סוחר ממולח שמכיר כל־כך טוב את הקהל, עד שאינו טועה אף פעם בדרישותיו?

הוויכוח על כך נמשך כבר שנים רבות, ואין עד היום תשובה חד־משמעית. אולי מפני שהתשובה היא כי היצ'קוק הוא כל הדברים הללו גם יחד.

אין צורך, כמובן, להוכיח שהוא גאון המתיחה, כי הרי שמו הוא שם נרדף לכך. אשר לפילוסופיה, מי שמוכן להתעמק קצת יותר בסרטיו לא יוכל שלא להשגיח בהתעסקות חוזרת ונשנית בריגשי־האשם של הטבע האנושי, וברצון הנואש להיפטר מן האשמה הזאת ולגלגל אותה על הזולת. אבל כל מי שמנסה לדובב את היצ'קוק בנושא זה, נתקל בקיר אטום של חיוכים מיקצועיים, שמאחריו נשמעת תמיד אותה תגובה: „כל אחד רשאי לקרוא בסרטי את מה שהוא רוצה."

במה שנוגע לטעם הקהל, הבנתו ב־נושא ניתנת להוכחה במיספרים. סרטיו אולי לא שברו אף פעם שיאי קופה, אבל הם נמנים על ההצלחות המיסחריות היותר בטוחות ומשכנעות שהיו להוליווד. זה גורם לו הרבה נחת, כדבריו, כי: „אינני עושה סרטים כדי להציג אותם לעצמי בחדר־השינה."

בסך־הכל, אין ספק שהיצ'קוק הוא גאון. הוא אולי היחידי, או בין הבודדים, שהשכיל להבין כי החוויה המצטברת של צפיה בקולנוע אינה קשורה רק למה שמוצג על המסך, אלא גם לתגובות הישובים באולם. ולכן, סרטיו מסתפקים ברמיזות, ומניחים לצופה להשלים את הרמיזות לסיפור שלם, כי הרי דמיונו של הצופה בדרך־כלל מפחיד ופורה יותר מכל מה שמותר להעלות על המסך. כך הצליח היצ'קוק להפיק מתח מתמונה של אדם ניצב באמצע שדה ריק לחלוטין (מזימות בינלאומיות) או מצילום סמטה שוממה (פרנזי). היכולת שלו לפעול על הפסיכולוגיה של הקהל, היא אולי תרומתו הגדולה ביותר לקולנוע.

אבל לא היחידה. היצ'קוק הניע את מצלמתו בווירטואוזיות מדהימה שגים לפני שהיה הדבר באופנה. צילום סצנת־ריקודים בצעירים ותמימים, שמתחיל על כבש־מדרגות, עובר על פני אולם כניסה ענק של מלון, נכנס לתוך אולם הריקודים, סוקר שם את פני הנוכחים ממרחקים שונים ומסתיים בתוך התוף של התיזמורת, הקדים בעשרות שנים את האקרובטיקה הצילומית של מיקלוש יאנקסו ההונגרי או אנגלופוליס היווני הנחשבים ככוהנים גדולים של הסיגנון.

הערי'כה שלו קורצת ברגע אחד לצופה, בהומור הסרקסטי האופייני להיצ'קוק, ומקפיאה לו מייד את הדם, כשהיא עוצרת פעולה בדיוק ברגע הנכון על־מנת שהצופה יוכל להשלים לעצמו את האפשרויות הנוראות ביותר בדמיונו.

אפשר להמשיך ולדבר ארוכות על ה־אסתטיקה של עיצוב הסרטים הללו, על הטיפול במישחק, על נקודת־המבט שממנה מוצג הסיפור כולו, ועוד כהנה וכהנה. אלא שלשם כך כדאי לפנות לסיפרות הרבה שנכתבה על היצ'קוק, זאת אינה אלא ברכת יום־הולדת לאשף הזקן, והבעת תיקווה שימשיך לחיות ולעשות סרטים עוד שנים רבות.

במאי אלפרד היצ'קוק בפעולה
איני עושה סרטים לחדר השינה של עצמי!

סרטים
עבודת אלילים

הדרך הקלה ביותר להיפטר מסרט מרגיז ומעצבן כמו חבורת הלוחמים היא לקבוע בפסקנות שזה סרט רע. וזה לא קשה להוכיח: דמויות חד־ממדיות פועלות בתוך סביבה מלאכותית ועוברות חוויות בלתי־אמינות. מה עוד צריך?

אלא שזה אינו משיב עדיין על ה־שאלה: מדוע היה חבורת הלוחמים להיט קופתי מצליח כל־כך בארצות־הברית? מדוע עורר התרגשות עד כדי איסור בכל מיני ארצות בעולם, בכללן ארצות נאורות כמו צרפת (שם נכנס לקטגוריה של סרטים החייבים במיסים גבוהים כל־כך שהצגתם אינה כדאית) ומדוע קמו סביבו התנצחויות פומביות רבות כל־כך.

לכאורה, זה כמעט סרט אינטלקטואלי, מעין גלגול מודרני של פרק במילחמת הפלפונז ביוון העתיקה, כאשר חבורת חיילים מאתונה שבה משדה־הקרב הביתה, מבעד לאזורי סכנה ומארבים אין ספור.

למעשה, זוהי אחיזת־עיניים מבוקפת, מעין בלון צבעוני גדול ושובה־עין, שאם תתקע בו סיכה יתפוצץ ויפיץ סביבו סירחון של ביוב. זהו סרט שאולי „כיף" לראות, כפי שמתבטאים החבר'ה, שבוודאי יגהרו אליו גם בישראל, אבל מחליא להרהר בו אחר־כך, אם החבר'ה בכלל נוהגים להרהר בסרט אחרי צפיה בו.

כלי כיסוי. מעשה בכנופיית נוער מפינה אחת של ניו־יורק, בשם „הלוחמים", המשגרת מישלחת לכנס כללי של כנופיות הנוער, שם מתכונן מנהיג הכנופיה הגדולה והחזקה ביותר בכרך להציע איחוד כל הבריונים הצעירים באשר הם, כדי להשליט את כוחם המוחלט על העיר.

באמצע נאום מלהיב ומרגש, נרצח המנהיג הגדול ביריית־אקדח של מטורף, והחשד נופל על חבורת „הלוחמים". זו נמלטת מן המקום ודוהרת בדרכה הביתה, אל שיטחי הציד הפרטיים שלה, מפלסת דרכה בכרך עויין, שורץ כנופיות־נוער, שכולן נשבעו לנקום את ניקמת המנהיג הנרצח, דרך רחובות עלובים, מיגהרות של רכבת־תחתית, ופארקים שוממים.

מכאן והלאה, זהו סיפור הרפתקות קלאסי, כאשר הגיבורים, כלומר „הלוחמים", מראים את עליונותם המוחלטת בקרב אגרופים, אלות ושרשרות, על כל מי שמנסה לעמוד בדרכם. בסופו של דבר, אחרי תלאות רבות, ואחרי שנוספה לחבורה גם בחורה, מצליחים ה„לוחמים" להגיע הביתה ולטהר את שמם הטוב.

רמזים להיסטוריה העתיקה והמודרנית מושלכים לכל אורך הדרך, כמו פתיונות להפיל בפח צופים תמימים. המנהיג הגדול

„לוחמים" — מיקי בק זטרימיקום
סמלים בלי כיסוי

שאוסף את כל כנופיות־הנוער במטרה לאגד אותם לאגרוף קמוץ אחד נקרא כורש, כמו שליט פרס בימי מילחמות היוונים, אבל הוא נואם בפאתוס ובהת־להבות של מרטין לותר קינג ונרצח כמוהו, ביריה. בראש חבורת הלוחמים ניצב קליאון. למי שאינו יודע, זה שמו של מנהיג אתונה, יריבו של פריקלס, שנהרג בקרב. ואכן, גם בחבורת הלו־חמים נהרג קליאון, ואת מקומו תופס „ברבור" (רמז עבה מאד ללוהנגרין, מן האגדות הגרמניות, הלוחם האמיץ, האביר טהור־הנפש). חבריו נושאים שמות כמו רמברנדט, קוצ'יז, ואיאקס (שם של שני גיבורי האיליאדה השנויים במחלוקת), בקיצור, לפי השמות, ניתן כמעט לחשוד שמדובר בחבורת סטודנטים למדעי־הרוח ולא כנופיה של בריוני רחוב.

זאת בדיוק הצרה. לכל הסמלים המת־נפנפים הללו אין שום כיסוי בסרט עצמו. כורש נואם אולי כמו מרטין לותר קינג אבל הוא מטיף לטירור. להוצפ שלו קוראים לותר, אבל כל מה שמניע אותו במעשיו, זו פסיכוזה חולנית, ולא שיקו־לים מוסריים רמי דרג, בנוסח אלה ש־עמדו מאחורי אבי הריפורמה בכנסייה.

עבודת אדיוים. כך נמשך הסרט לכל אורכו. הצופה מתבקש להזדהות עם „הלוחמים" לא מפני שהם ראויים לכך, אלא מפני שהם הנרדפים. ההערצה שהם מעוררים אינה נובעת אלא מן השלמות האסתטית של תנועותיהם: המכה היבשה הקצרה, הניתור המסוגנן מעל מיתקני הביקורת ברכבת־התחתית, השריריים המ־תוחים והמרוחים היטב בשמן, המצלמה מתרפקת על כל הפרטים הללו בהתפע־מות של עובד־אלילים, כאילו מדובר ב־פולחן דתי שמוצג בכל הדרו. מושלם אחרי שנים של עידון ותיכנון, פולחן שכל צופה מוזמן לחקות, אם רצונו ל־היות יצור שלם, בטוח בעצמו ובלתי־מנוצח, כמו ה„לוחמים".

מובן שכל מי ששריריו בין אוזניו, יק־פוץ מרוב שימחה למראה האלילים הללו. מה עוד שהם מוגשים לו ללא כל סיבו־כים מוסריים, פוליטיים או סוציאליים, שהיו מבלבלים את היוצרות. הבמאי־תס־ריטאי, ולתר היל, רוקן את ניו־יורק כמעט מכל תושביה כדי להשאיר בה רק כנופיות. הוא ניטרל כל מניע חברתי או כלכלי, שבגללו אפשר להשתייך ל־מיסגרת כזאת, הוא מתעלם מכל מה שאינו קשור ישירות, באופי גיבוריו, למילחמת הקיום המיידית שלהם. וכל מיני הצהרות נוסח „אני חיה רק פעם אחת ורוצה למצות את הפעם הזאת עד הסוף", שמשמיעה הנערה המזדנבת אחרי „הלוחמים", נשמעות עוד יותר נבובות בתוך החלל הריק שבו מתרחש כל ה־סיפור.

אין זאת הפעם הראשונה שהקולנוע יוצר אלילים. להיפך, זה מינהגו הכמעט קבוע. אבל, להבדיל מפעמים קודמות, זוהי מכירת אלילים ללא שום כיסוי, מין סרט פירסומת מיקצועי מאד, שמוכר צו־רות ללא תוכן, משהו כמו אומצה בלי בשר.

אבל יתכן שהסרט הזה בכל זאת יוכל להביא תועלת. בעוד אלף שנים, כאשר אנתרופולוגים יחקרו את הפולחנים האווי־ליים של המאה העשרים, יהיה זכורת הלוחמים מיסמך מעניין.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — **צייד הצבאים, החתו־נה, רציחות קטנות של אשפי מט־בח גדודים, המשימה: מוניוויקר.**
ירושלים — **רציחות קטנות של אשפי מטבח גדודים, רשת שידור, צייד הצבאים.**

תל־אביב

★★★★ **החתונה** (פריז, ארצות־הברית) — תמונת־מצב של החברה האמרי־קאית, כפי שהיא משתקפת בסכס חתונה שמזווג אריסטוקרטיה ישנה עם הבורגנות החדשה. טכניקה קולנועית מרתקת של הבמאי רוברט אלטמן, בתיאור מקביל של 48 דמויות שונות.

ירושלים

★★★ **רשת שידור** (בניני־האומה, ארצות הברית) — קטילה ארסית של המסד הקטן, כפי שהוא פועל באמריקה, כתובה על ידי פאדי שייבסקי, שהכיר אותו היטב מבפנים, ומבויימת על־ידי סידני לומט, שהתחיל שם את דרכו.

אן רייקנינג — חגיגה אמיתית

הכוריאוגרפיה של מייקל קיד (שמגלם את אבי המתאגרף בסיפור הראשון) היא בסיגנון שנהגו לרקוד בסרטיו של באסבי ברקלי, הפיזמונים חייבים קידה עמוקה לג'ורג' גרשווין והצבעים (שנוספו בסיפור הזה) מזכירים בגווניהם את הזוהר של סירטי המחזמר הראשונים בהוליווד.

למי שאוהב קולנוע, „סרט סרט" הוא לא רק תיזכורת נעימה לימים עברו, אלא גם חגיגה אמיתית, מלאה חיוכים.

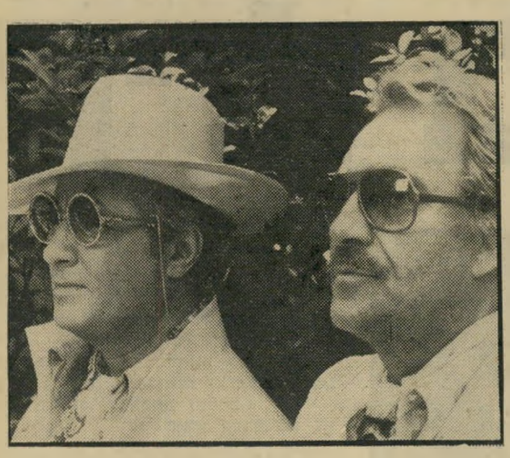
הומור

בידור לשם בידור

סרט סרט (אורלי, תל־אביב, ארצות־הברית) — להבדיל מן ה־קריצות הגסות לעבר סירטי שנות השלושים והארבעים, שהפכו באחרונה אופנה, סרט זה הוא מחווה לאותה התקופה, מעין מיכתב אהבה של הבמאי סטנלי דונן לסוג של קולנוע תמים שאבד עליו הכלח יחד עם הקהל שלו, התמים כמוהו, שנעלם ואיננו.

הסרט מחולק לשני סיפורים נפרדים. הראשון, שיכול להזכיר כל סרט איגרוף החל מ„האלוף", דרך „נער הזהב" ו„קיד גלהד" ועד ה„הסדר" ו„צ'מפיון", מספר כיצד ג'ו פופצ'יק, בנו של בעל חנות המעדנים בשכונה, הופך אלוף באיגרוף, כדי להרוויח כסף ולשלוח את אחותו לניתוח־עיניים בווינה, וכיצד המאמן הטוב שלו מצליח להציל אותו ממלכודת השחיתות שטמן לו אמרגנו המושחת. הדיאלוגים מלאים בהברקות לשוניות שמזכירות את צורת הדיבור באותם ימים, עם כל המצחיק והמשעשע שבו. הצילום (שחור־לבן) והעריכה הולמים בכל את שיטות העבודה של הוליווד באותם הימים, וכן מישחקם של ג'ורג' סי. סקוט (המאמן הטוב), הארי המלין (ג'ו האלוף) וכן הלאה.

סיפור הצלחה דומה, אבל מאולם המחזמר, מוצג בחלק השני של הסרט — מחזמר שיכול להזכיר את „רודפות הבצע" בגילגוליהן השונים, „רחוב 42", „שגעונות גולדווין" ועוד ועוד. אמרגן שהולך למות, מעלה את המחזמר של חייו כדי להשאיר ירושה לבתו, שגדלה בבית־יתומים, מבלי להכירו.

טוניאצי ופרו: המאופק עדיף

המגלם את החלק הנשי בצמד הגברים, בעזרת עוותות, התפתלויות, התעקמויות וקולות שאינם מותירים כל ספק, לא לגבי זהותו, ולא לגבי מידת הזרות והשוני שיש בדמות זו, בעיני הבמאי אדוארד מולינרו, ומחבר המחזה עליו מבוסס הסרט, ז'אן פוארה.

הומור

צחוק עצוב נואד

כלוב העליזים (דקל, תל־אביב, צרפת) — צחוק על אדם שמתחלק על קליפת בננה, הוא צחוק מרושע במקצת, אבל תמים. צחוק על משותק שאינו יכול לעזור לעצמו, הוא צחוק מרושע וניבזי. צחוק על כושי, או הומוסקסואל, או רוכב אופניים, משום שהם כאלה, הוא צחוק מרושע ואווילי.

המשותף בין שלוש האפשרויות הללו הוא כמובן ה־צחוק והרשע. אבל בגלל שאנשים אוהבים לצחוק, ורשע הוא חלק בלתי־נפרד מן הטבע האנושי, אין מנוס מהיתק־לות בשלוש האפשרויות גם יחד.

„כלוב העליזים" מציע לקהל, בהצלחה מיסחרית ניכרת, את האפשרות השלישית. מעשה בשני הומוסקסואלים החיים יחד ומנהלים מועדון לילה ל„נעימים". בנו של אחד מהם, אשר נולד בהיתקלות האחת והיחידה שהיתה לאיש עם המין השני, מודיע כי בכוונתו להתחתן והוא רוצה להביא את הורי הכלה, שמרנים צבועים ואדוקים, לביקור בבית. כדי שהזיווג לא יעלה על שרטון, צריך כמובן שהבית ייראה תגון ונורמלי מכל הבחינות, וזה כמובן יוצר תוהו ובוהו בחיי שני ההומוסקסואלים.

זאת הסיטואציה הבסיסית, שממנה נובעת שורה שלמה של הצחקות, המבוססות בעיקר על הופעתו של מישל סרו,

ג'ייסון מילר: אכזריות בהרחבה

כדי להגיע בשעה רעה, יחד עם הגיבור הנמלט להתמודדות הסופית, ואפילו שם אין יד הגיבור משיגה נצחון.

מאחר שסאדו־מאזוכיסטים גם הם חלק מן הקהל ויש להם זכות ליהנות כמו לכל האחרים, מסתבר שיש לסרט זה זכות קיום על בדי ישראל. אבל ספק אם מי שעינויים אינם משוש נפשו, ימצא בו הרבה הנאה.

מתח

לסאדו־מזוכיסטים!

החיה והאדם (אסתר, תל־אביב, ספרד). זהו סרט על בריחה ממחנה של עבודת־כפייה. העלילה מתרחשת בארץ לאטינו־אמריקאית (היום יהיה זה בוודאי באופנה לחשוד שמדובר בניקראגואה) כלשהי, אבל יכולה להתאים לכל שילטון רודני באשר הוא.

הגיבור הוא אסיר פוליטי שנמלט כדי להזהיר את חבריו למחתרת מפני סכנה גדולה. אבל לא מהות הסכנה, לא ההשקפות הפוליטיות של הבורח או של הרודפים אחריו, הם בעלי חשיבות בסרט זה. לא אופיו של האסיר האינטלק־טואלי שצריך להתמודד ביסורים פיסיים קשים או יחסיו עם מישפחתו הם המטרידים את אנטוניו איסאסי, במאי הסרט הזה.

העיקר בעיניו, כבר מן הרגע הראשון, היא ההתמודדות בין האדם וכלב־שמירה, שאומן על־ידי אדונו הגרמני לא לוותר לעולם עד שאינו מחזיר את טרפו חי (או רצוי מת) אל המיכלאה. ואכן, האסיר מצליח להערים ולהתגבר על כל ציידיו האנושיים, אבל הכלב אינו מרפה ממנו עד לסצנת הסיום, כשהוא מותיר אחריו גוויות שסועות של חיות ובני־אדם שניסו בצורה כלשהי למנוע את התקדמותו.

אכזריות החיה חסרת־הרחמים מוצגת בהרחבה רבה, ואיסאסי עוזר לסופר־כלב שלו לעבור את כל המיכשולים,

כתבת „העולם הזה"

ואיבדה ארבעה ק"ג

בארבעה ימים

בוקר אחד קמתי ועשיתי זאת, לא לפני שהשארתי במערכת פתק: „לא תראו אותי" תרתי־משמע ונסעתי למלון גני שרלמית באשקלון, שבתוכו נמצא גם בית פרומר.

„שתו רק מים"

לא הסכמתי להנחית את כף רגלי השמנמנה על סף המלון וכבר התנפל עלי צעיר ממושקף ו...רזה(!!) בשם אלי, שהוא הכולבוייניק של בית פרומר. הוא עושה שם הכל — שוקל את השמנות, רושם אותן, מלמד טניס, מארגן טיולים על אופנמיי ומישחקי בינגו בקיצור פול טיים ג'וב, לא פלא שהוא כל כך רזה.

אלי ניגש אלי ובלי הרבה חוכמות אמר לי: „שלום, גשי להישקל!"

„מאיפה אתה יודע שלא באתי סתם

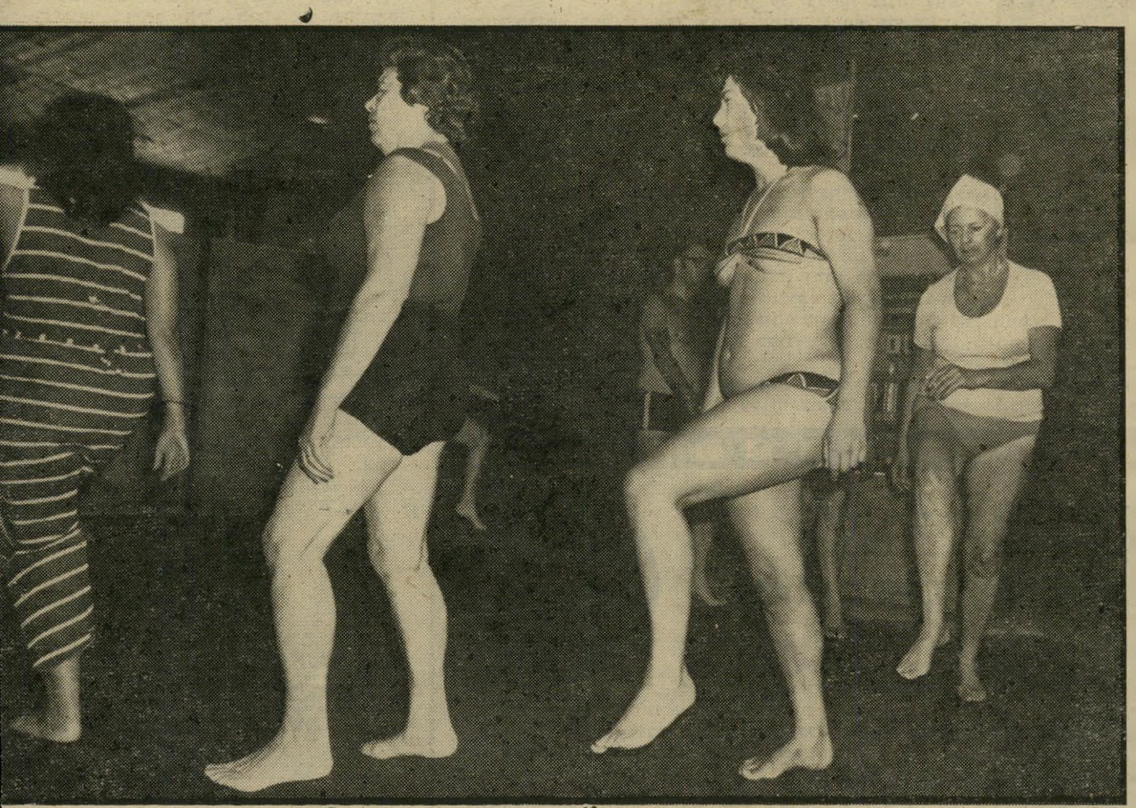
לאכול ק"ג בשר עולה כעת 250 ל"י. לאבד אותו עולה פי שלושה

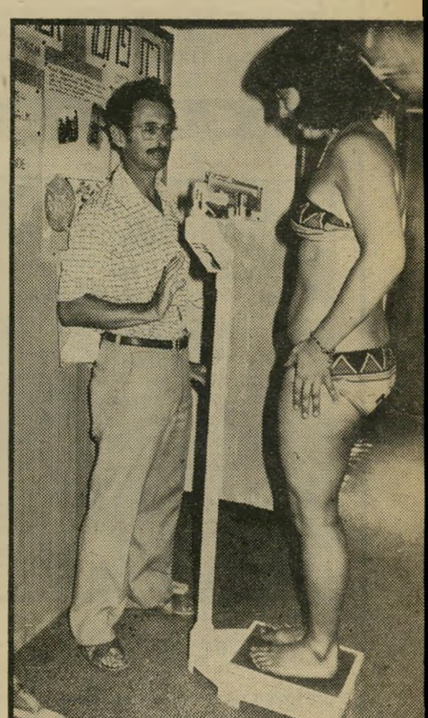
קילו בשר = 800 ל"י

איפה הסטייקים, איפה. איפה החמוס והטחינה והרבע עוף מהחתונות, והעוגות עם הקצפת, והגלידות? איפה הבלינצ'אס והפיצות כולן?

נאום האשה השמנה. אבל ככתוב: „צרת רבים — נחמה לטפשים." כולנו כאן באותה צרה, כולנו באנו לרזות. כולנו חכמים, כולנו גבונים, כולנו שמנים, כולנו שותים מיץ, בבוקר, בצהריים ובערב.

הכל התחיל לפני חודש בערך. אז ציץ במוחי הרעיון לכתוב כתבה על חתונות מנקודת־מבט של אורחת לא קרואה (העולם הזה 2180). התגנבתי אז לעשרות חתונות ובכל אחת מהן פיטמתי את עצמי כהלכה

מישקל אלי מנדל הקפדן בודק כל בוקר את המישקל. כשיורדים בקילו יש מצב־רוח טוב לכל היום.

רגליים הנך

קוראת המורה להתעמלות, וכל הנשמות מנסות, כמיטב יכולתן למלא אחר הוראותיה. בשעה תשע בבוקר, כשהקיבה מקרקרת מרוב רעב, והשרירים כואבים מאימוני היום הקודם, קצת קשה להתאמץ, אבל מה לא עושים למען ההרזייה? קופצים, רצים, עושים מסגרים, והנה אני (שלישית משמאל) משתדלת להוריד מהמישקל.

בכל המטעמים שהוגשו, ושאותם צדה עיני. עד היום מזכירים לי כולם את הכתבה הזאת, שתוצאותיה עדיין ניכרות במראי. באותה תקופה לא הירבתי להביט בראי, מחוסר זמן, אבל כאשר יום אחד, במיקרה, התפניתי לרגע להביט בעצמי, נדהמתי — הסנטר הכפול, מפלי השומן, השוקיים והישבן — הדבר האיום והנורא הזה הוא אני.

האמת האיומה טפחה בפרצופי וחברי הרבים זרו מלח על פצעי — „מה קרה לך?" שאלו אותי, „איך את נראית, איך את נראית?" „כמה שמנת?"

ואני, שחלמתי לנסוע לחופשה באיזה מלון משגע בדרום הפרוע עם שרות־עצמי בבוקר ופיקניקים אחרי־הצהריים, אמרתי לעצמי: „לא עוד". תחת לנסוע ולבלות כמו כל בן־אדם רזה ומאושר, נסעת לרזות בבית פרומר.

בית פרומר הוא בית־הרזייה צימחוני. כולם סובלים שם, אבל מה לא עושים למען הבריאות והיופי?

להתארח בגני שולמית?" כעסתי עליו, „מה, אני כל כך שמנה שרואים עלי שבאתי לבית פרומר?"

הוא לא ענה. רק חייך בהבנה, כאילו שמע את השאלה הזאת כבר פעמים רבות. הוא לקח מידי את המיזוודה, והורה לי בתקיפות להיכנס אל המישרד.

במישרד כבר המתינו לו חמש נשים. כשראיתי אותן הרגשתי פיתאום הקלה. קשה היה להחליט מי מהן שמנה יותר, זו הנראית כפירמידה או זו המסתירה קבו־

צאה לבית־ההרזייה באשקלון

מים, מים וששון

בחיי שאייבי נתן צודק כשהוא מציע: „שתו רק מים!" אבל חוץ מלהשיק את כוסות המים לחיים אני מרשה לעצמי גם לשתות ספל מרק צח עם המון פטרוזיליה בצהריים.

צה שלמה של אנשים העומדים מאחוריה.

חייכתי בהקלה לעבר האחות החביבה שלמולי. היא חייכה אלי בחזרה והורתה לי לעלות על המישקל. על פרט „שולי" זה אדלג מטעמים מובנים.

אחרי סידורים שונים, שכללו בדיקת לחץ־דם ושאלות שיגרתיות על מצב בריי־אותי, הסבירה לי האחות שהשיטה הטובה ביותר היא לשתות בשלושת הימים הרא־שונים רק מיץ. „יש כאן כל מיני בחורות צעירות, שמושפעות מאייבי נתן, ושותות רק מים," אמרה לי, „אבל לך כדאי לשתות מיצים. הם מנקים את הקיבה, מוציאים את הרעלים מהגוף ואת תרדי איתם במישקל מהר יותר."

לא היתה לי ברירה. הסכמתי, ובינתיים עד לארוחת (שתיית) הצהריים ירדתי ל־בריכה כדי לשחות ולשרוף קצת קלוריות. בבריכה היו שתי קבוצות — עזרת־הרזים של מלון גני שולמית, ועזרת־השמנים של בית פרומר. מובן שניגשתי אל בני מיני. מרביתם היו נשים, בנות חמש־עשרה עד שמונים.

אפשר להתחיל

איתך?" שואל הגברבר האשקלוני שניצב למולי בבריכה. הבחורים האשקלוניים גילו מהר מאד את תופעת הנשים השמנות, שמגיעות לעיר כדי לרזות, או כדי לחפש בן־זוג לשבוע.

המרוץ הגדול

אחרי שיעור ההתעמלות אני ממשיכה במאמצי להורדת השומן ועושה קילומטרים על האופניים המיוחדות שבאולם ההתעמלות. כדי להסב את ליבי מהמאמץ, אני מדמיינת שאני דוהרת בכבישי סיני.

סיפורי שומן

אחרי ההפתעה הטובה שראיתי ב־מישרד והמישמנים שראיתי בבריכה לא היססתי כולל. הורדתי את בגדי ונש־ארתי בביקיני. לעומת הנשים שהיו בבריכה חשבתי שאני מלכת־הרזות.

אך כאן נוכחתי שטעיתי. כאשר ראו אותי השמנות קפצו מייד ממקום מירבצן ועטו עלי כעדת חיות־טרף, האחת בחנה אותי מכף־רגל ועד ראש בעוד השנייה ממששת את גופי. אחרת תופסת את עודפי השומן שלי ורביעית מציבה את שוקה ליד שוקי ושואלת את האחרות: „של מי יותר שמן, שלי או שלה?"

נמלטתי מהן כל עוד נפשי בי וזינקתי אל תוך המים. לא הספקתי לשחות אפילו „בריכה" אחת והמציל ניגש אלי: „סליחה, גברת, אסור לשחות כאן מאחת עד ארבע." כשניסיתי להתווכח איתו הודיע לי שעכ־שיו מנקים את המים, שאני יכולה להטוף הרעלת כלור ועוד סיפורים מסיפורים שו־נים, אשר כפי שהתברר לי אחר־כך נועדו למנוע מאורחי המלון לשחות בבריכה כדי לא להפריע לאורחים האחרים.

„אבל אתם מפריעים לאורחים שרוצים לשחות," טענתי בלהט.

לא עזרו הוויכוחים. במלון גני שולמית אסור להיות בשטח הבריכה בין השעה אחת לארבע, כך שבכלל אי־אפשר לשחות שם מפני שבשעות המותרות מלאה הברי־כה ילדים מצווחים. גם טיעונו של המציל כי השחייה בין השעות אחת וארבע מפרי־עה לאורחים האחרים הדהימה אותי, שכן בבריכה היו חבריו של המציל ואורחים אחרים מהמלון, שהקימו רעש עצום.

בלית־ברירה חזרתי אל חברותי השמנות על הדשא שליד הבריכה.

נושאי השיחות שלי עימן בימים הבאים היו מאלפים: בבוקר, תחת לברך בירכת „בוקר טוב" שואלות האורחות אחת את השנייה: „נו, כמה ירדת?" או „מה התפ־ריט שלך היום?" שכן, חוץ מהמיצים מרשים גם לאכול פרי קטנטן בבוקר, מלפ־פון מיזערי בצהריים וחתיכת גבינה לבנה בערב, עם כל מיני קומבינציות. בזמן הארוחות מסתכלות האורחות אחת בצלח־תה של השנייה: אותן ששותות מיצים, מקנאות באחרות שאוכלות אבטיח, ואלה שאוכלות אבטיח, מתגעגעות ליום שבו תאכלנה פשטידת ירקות בגודל של קופסת־גפרורים.

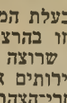
פרט לשיחות על השומנים והשוואת יר־כיה של זו לירכיה של רעותה, מתרכזת השיחה בסיפור השמנתה של כל אשה. לכל אחת יש סיפור אחר: זו השמינה אחרי שלושה הריונות וזו השמינה בגלל שהיא מבשלת ו„טועמת". אחת חוסכת בסנדוויצ'ים של ילדיה הרזים ומשאינם גומרים את הכריך היא נוגסת רק ב„קשה של הלחם" ואחר־כך „עוד ביס" ו„עוד ביס" עד שנגמר הכריך. אצל אחת מתחי־לות הבעיות בלילה. היא מזנקת אל המקרר החל בשעות הקטנות של הלילה, כשאף אחד לא משגיח, ואילו אחרת „חוטאת"

קילו בשר = 800 ל"י

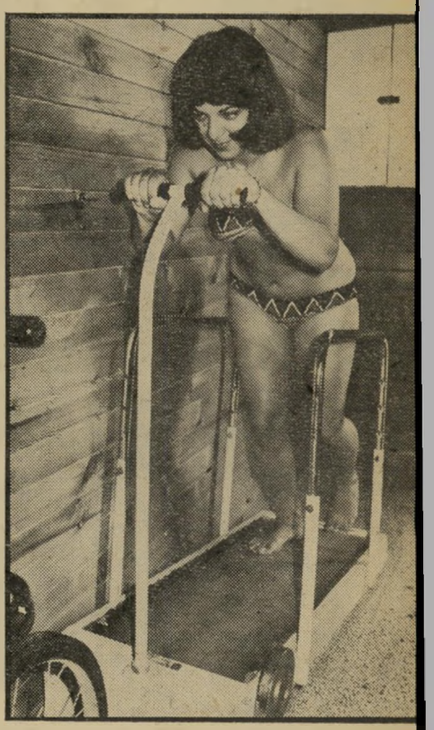
(המשך מעמוד 53)

עם גרעינים ובוטנים לייד הטלוויזיה. התוצאה זהה — כולן שמנות.

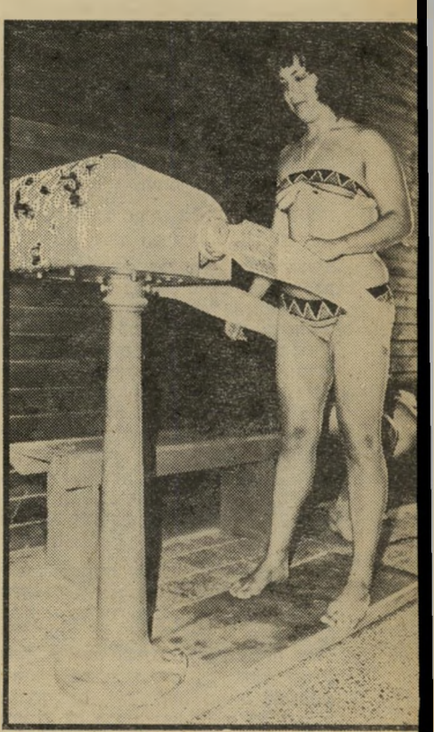
הסתערות הגברים

ס דר היום בבית פרומר הוא כזה: כל בוקר מתייצבות השמנות בתור ארוך ליד המאזניים. כל אחת נשקלת ומקבלת את התפריט לאותו היום. בשעה תשע וחצי מזדחלות השמנות אל שיעור־ההתעמלות, שניתן על־ידי מדריכה חטוּבה, רזה כמו גפרור וצימחונית בשם מירי. אגב, כל חברי־הצוות של בית פרומר הם צימחונים. בכל פעם שרוצים לשתות קפה או לעשן סיגריה צריך להסתתר, שכן, דברים אלה, מלבד שאר האיסורים, הם „דברי תועבה" ורק חסר למישהי שתראה

ריצה במקום מועילה לכושר ולירידה במישקל. כך מסּפרת המורה להתעמלות. אז מה אפשר לעשות? רצים ורצים עד אפיסת־כוחות.

חגורה שמטלטלת באכזריות את כל השומנים בגוף, היא חלק מהאימון המפרך בדרך לגוף החטוב.

משטיפת־מוח בלתי־פוסקת של אנשי הצוות. לכל אשה בעיות משלה, וכאשר הן נתקלות באיש צוות הן פותחות בשאלות שונות ומשונות כמו, „מה יקרה אם במקום לאכול אבטיח בערב אוכל תפוח, זה יקלקל את הדיאטה?" או: „למה לא הורדתי היום כלום במישקל?"

אנשי הצוות מנסים כמיטב יכולתם לפתור את כל הבעיות והם מרביצים בכל אחת את תורת הצימחונות עד שזה יוצא מהאוזניים.

אפשר גם לשמוע הרצאות על מתכונים צימחוניים ולגלות שאפשר גם לעשות פיצות, פשטידות ועוגות צימחוניות שלא משמינות ובעצם השד לא כל־כך נורא.

מי שמחזיקה מעמד עד הערב ואינה חפצה לראות סרט או לחזות בטלוויזיה הולכת לשתות סודה, מים עם קרח או קפה בבאר של המלון. כשהלכתי לשם גם אני גיליתי תופעה „פרומרית" אופיינית: בשעות הערב הומה הבאר של המלון בגברים אשקלונים, שכבר מכירים את התופעה של נערות צעירות, שבאות לרזות או של נשים נשואות, רווקות או גרושות שבאות בין השאר, גם לחפש חברה במלון. השיטה להתחיל איתן פשוטה מאד. בדרך־כלל זה הולך כך: האשה יושבת ליד הטלוויזיה, בלובי או בבאר. הגברבר ניגש אליה ושואל: „את מבית פרומר?"

„כן," עונה האשה.

„בשביל מה את כאן, את בכלל לא צריכה לרזות," מחמיא לה הבחור, ומייד תוקף: „מאיפה את בארץ?..." „מאיפה בדיוק?" ו„כמה זמן תישארי כאן? שבוע? נהדר, אז נראה אותך כאן שבוע."

בשלב הבא מזמין הבחור את הבחורה לשתות עימו. ברור לו שהיא תשתה רק מים, סודה, קפה או תה, וזה לא עולה ביוקר. הוא מצידו יכול לשתות ב־3 או קוקטייל. הוא גם מזמין אותה לבית־קפה או למיסעדה בחוץ ונענה תמיד ב„לא" מנומס. אחר־כך הוא מזמין את בת־שיחו לבלות ב„כפר־הנופש הצרפתי". הנשים אינן יודעות שיש לו חברים שם ושהוא, בעצם, נכנס לשם בחינם. לא כולן גם יודעות כי הכניסה לכפר־הנופש הצרפתי היא בחינם לאורחי מלון גני שולמית ואז הן חושבות בליבן „איזה לארג'" הוא האשקלוני. נו, והדרך משם למיטה כבר קצרה מאד. כך נהנים הגברים והנשים אלה מחברתם של אלה עד למחזור הבא של השמנות.

„רק פלאפל אחד"

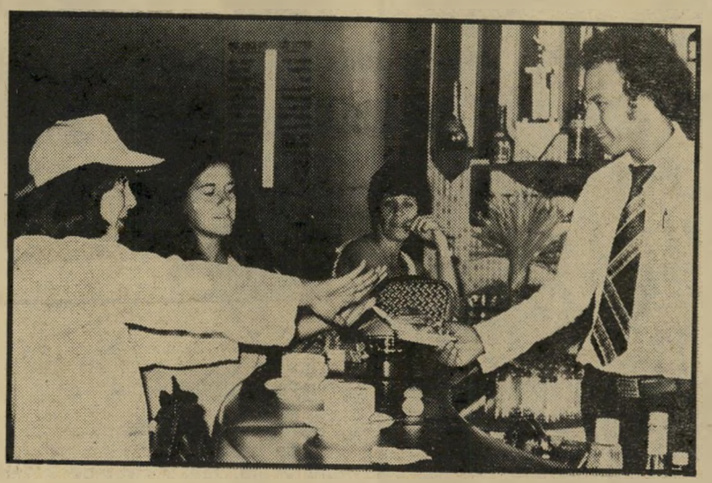
א חרי שבוע בבית פרומר מתחילים כבר להתגעגע הביתה, לא רק להורים, לבעל או לחבר, אלא בעיקר לאוכל.

אותה גברת פרומר, בעלת המקום, מעשנת סיגריה. מיד תפתח זו בהרצאה קשה על הסכנות שבעישון. מי שרוצה לעשן צריכה להתגנב אל חדר השירותים או אל חדרה. כאשר מתנהלים אחרי־הצהריים מישחק ביניגו או הרצאה של רופא על דיאטות צימחוניות, וכמה אנשים משעממים, נכנסת בטי פרומר אל החדר, ואז כמו במטה קסם נעלמות כל הסיגריות מתחת לשולחן, בתוך ספל התה, או מאחרי הגב.

במשך היום ניזונות הנשים השמנות בזמן טיול רגלי או בזמן מישחק פינג־פונג אפשר לשמוע את מישהי נאנחת: „הייתי אוכלת עכשיו סטייק שמן עם פטריות." ומוסיפה חברתה: „„ואני הייתי אוכלת עוגת סבארינה."

„תשתקי!" גוערות בסוררת כמה בעלות מוסר גבוה. „את יודעת שזה אסור, תחזיקי מעמד, בשביל מה את משלמת כל־כך הרבה כסף?" והשמנה האומללה נאנחת והולכת להטביע את יגונה בכוס סודה.

אגב, בית פרומר הוא המקום שבו קילו

לא לעוגה!

אני אומרת לבאר־מן הסדיסט, שמנסה לפתות כל נערה שנכנסת לבאר עם חתיכת עוגה או קוקטייל. כל הבאים לבית פרומר, שבילו את הזמן הפנוי בבאר המלון היו צריכים להסתפק במים, תה או קפה.

בשר הוא מהיקר בעולם. חשבון פשוט מראה כי כאשר משלמים כ־800 לירות ליום ומרזים בערך, קילו ליום, עולה קילו בשר או שומן, 800 לירות ליום. יש כאלה שמקטרות על המחיר, אבל עובדה היא שכולן כמעט, חוזרות במוקדם או במאוחר לבית פרומר.

יש גם כאלה שסתם זורקות את הכסף. הן מקוננות במשך כל השבוע על מה שהן מפסידות בבית ומבטיחות לעצמן שכאשר יחזרו יתעכבו בתחנה המרכזית ויאכלו פלאפל. „רק פלאפל אחד," הן מבטיחות לעצמן בתשוקה.

אפשר להשתגע...

ל פעמים הן אינן עומדות בפיתוי. בשעתו, ביקר במקום מלונאי, שנהג לקבץ סביבו כל ערב חבורה של שמנות ולנסוע איתן למיסעדת יוקרה באשקלון, שם היו מרביצים ארוחה כדת וכדין בהוספת כמה כוסות יין. גם היום הן עושות את זה. אחת הנערות, שנמצאת במקום כבר זמן רב, זכתה לביקור מהוריה. הללו התלוננו בפני המנהלת כי בתם כלל לא רזתה. אחרי שברורו אצל הנערה הסתבר כי נהגה להתגנב למיטבח המלון ולמלא בלילה את מה שהחסירה במשך היום.

אני דווקא לקחתי את העניינים ברצינות. התעמלתי, לא אכלתי, אפילו עישנתי כל בוקר מסאג', למרות שמספרים שמי שמרוח מהמסאג' היא דווקא המסאג'סטית. לא הלכתי לארוחות שחיתות ולא שתיתי קוקטיילים בבאר. בלילות, מרוב עודף מרץ, שבא כנראה מהרעב, שיחקתי קלפים. מצאתי לי כמה חברות שמנות, האחת מנהלת בית־ספר, השנייה אופטיקאית והשלישית מזכירה ועד לשעות הקטנות של הלילה שיחקנו רמי־קוביות, פוקר, קנאסטה. לא על כסף כי אם על כוסות מים ותה. מי שהפסידה היתה מביאה לאחרות כוס תה.

אפשר להשתגע כאן מרוב רעב. אצל כמה נשים התבטא הדבר בקפיצה אל תוך הבריכה עם הבגדים, בלילה. אחרות החליטו שבעצם שמן זה יפה, והן עומדות לארגן תנועת שמנות, שיפגינו בכנסת (כולם מפגינים שם אז גם הן רוצות) על היופי והטוב שבלהיות שמן. אבל זה עבר להן אחרי שהסתכלו בבוקר בראי ונשקלו.

את השורות האחרונות אני כותבת באפיסת כוחות. אני חולמת מצד אחד על שימלה חדשה, קטנה בכמה מידות מהשמלות שבבית, ומצד שני אני מתה לאכול משהו טוב. כבר מאוחר בלילה. הקלפניות הלכו לישון ואני עושה לעצמי חשבון־נפש. הבילבול והרעב גוברים והולכים והשאלה הנצחית: „עוגה, או לא עוגה" נשארת ללא פתרון.

יאירה יסמין ■

יומן אבו־כביר

(המשך מעמוד 49)

הן היו מדברות חופשי על העבודה שלהן ועל הספסורים והקליינטים. אני לא יודעת כמה הן מרוויחות, אבל הן תמיד היו אומרות לי: „מותק, כמו שאת דיילת ודוגמנית, אנחנו עושות יותר כסף ממך."

יום חמישי 26 ביולי

ה יום שוב לבית־המישפט. להארכת פקודת־המעצר. הנסיעה של היום היא ביוזמת המישטרה, אז לקחו אותי באסקורט. התבוננתי בשופט, דויד בר־אופיר. הוא נראה לי נוקשה. אבל זה היה עבורי יום של הנאה. במשך שעתיים וחצי עמדה פניה על דוכן העדים כשמוטי חוקר אותה. הוא ממש קרע אותה לגזרים, וחשף את השקרים שלה. היא כל־כך איבדה את העשתונות, עד שהיא שכחה שהיא גם כן אשה, וכפי שהיא אומרת „אמא לשני ילדים," והיתה מוכרחה, לפגוע בי, בפני כל הקהל ולספר על ההפלה שלי ולציין פרטים אחדות, שאני אשה שהוטפת גברים מנשותיהם. זה פגע בי, אבל העובדה שהיא כמעט בכתה על דוכן העדים בגלל החקירה של מוטי, והעובדה שהיא הוצגה כשקרנית, היתה מין נחמה כזאת.

היה ברור כי אחרי חקירה כזו השופט לא יענה לבקשת המישטרה ולא יעצור אותי לעוד 15 יום. המומחים של בית־המישפט אמרו שהוא יתן לי ארבעה ימים. בר־אופיר נתן שבעה. לא יכולתי שלא להיזכר מה אמרה עליו באבו־כביר פותרת החלומות המומחית לשופטים.

יום ששי 27 ביולי

ה יום שוב טיול לבית־המישפט, מטי הגיש ערעור ושוב אצל בן־עתו. כיוון שזו היתה יוזמה שלנו, הייתי צריכה לערוך את הטיול המשפיל בפוסטה. פנינה הרגישה כי הם עומדים להפסיד וכי בן־עתו תשחרר אותי. פשוט היה ברור שאין להם שום מידע חדש. או היא קפצה ר' אמרה שהם, המישטרה, מצפים להתפתחות חדשה שתפליל אותי. בן־עתו לא נפלה בפח הזה. היא הורתה לשחרר אותי כעבור שלושה ימים, אלא אם כן תפול התפתחות חדשה באותו נושא שפנינה כתבה לה עליו כמידע חסוי.

שבת 28 ביולי

ב ספרים וכעיתונים קראתי הרבה על יחסים הומוסכסואלים בתוך הכלא. אני לא נתקלתי בזה ממש, אם כי העצירות דיברו על זה. היתה רק פעם אחת, שאותה בחורה שאמרה שהיא רוצה להיות דוגמנית, התחילה לספר לי כמה אני חתיכה וכמה אני מוצאת חן בעיניה. אמרתי לה: „„מותק שלי, יש לך את הבגדים שלי וזהו. אף אף פעם לא מתקרבת למיטה שלי." היא קיבלה את זה, לא נעלבה, והיחסים בינינו המשיכו להיות טובים.

יום ראשון 29 ביולי

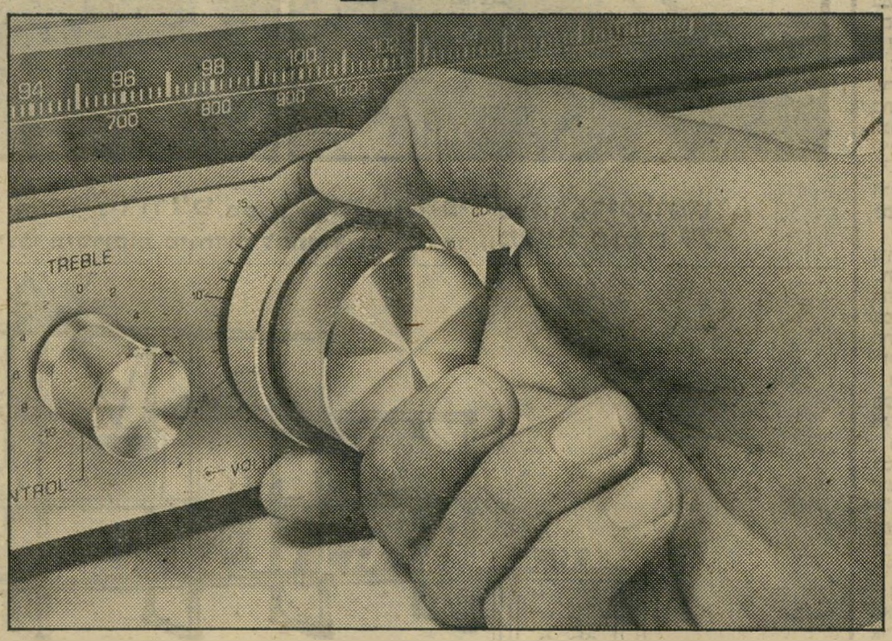
ה יום זה יום עצוב כזה. מוטי היה אצלי וסיפר לי כי הנהלת אל־על הודיעה שכיוון שאני עצורה, אני לא אקבל משכורת. היה לי עצוב מזה. לא שאיכפת לי הכסף, אבל איכפת לי היחס של מקום העבודה, שבו אני עובדת 10 שנים. היו דיילים ודיילות, חברים שלי, שדאגו למסור לי דרישת־שלום ומילות־עידוד. אף אחד מהבוסים שלי לא טרח כלל לשאול אם אני צריכה משהו, או בכלל להתעניין בי. כל מה שהם ידעו לעשות זה לשלוח לי מיכתב שאני מפסיקה לקבל משכורת. זה מעורר מחשבות לא נעימות.

חוץ מזה יש המתח לקראת מחר. השופטת הורתה לשחרר אותי, אבל אני מכירה את כישרון ההמצאה של המישטרה. הם יכולים פיתאום לתת מידע חסוי, שאף אחד לא יכול לראות אותו, חוץ מהשופט, ושבו שקרים שיכולים להשאיר אותי במעצר.

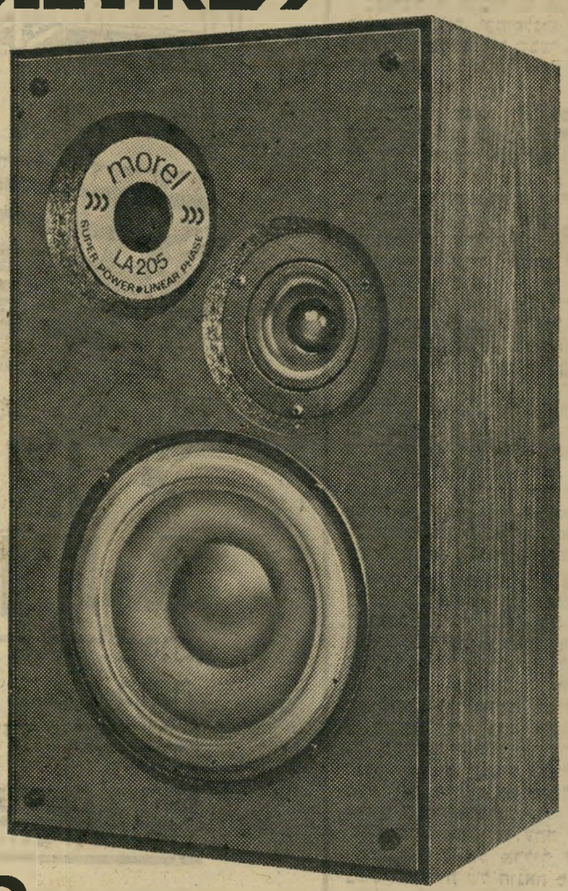
יום שני 30 ביולי

א ני חופשיה. עד הרגע ששוחררתי לא טרח אף אחד מהמישטרה, כולל פנינה, לומר לי אם יש המצאה חדשה או שאני אשוחרר. זה כפי הנראה ההנאה של הרגע האחרון שלהם, טיפת הדם האחרונה. נסעתי עם זוג חברים מבית־המישפט לאבו־כביר, לקחת את הדברים שלי. לגבי, לשוב הביתה מאבו־כביר, זה כמו לחזור מטיסה ארוכה ומעייפת מניו־יורק.

קח את העוצמה לידך!

LA 205 הרמקול החדש של מוראל מסוגל לשאת בנקל 125W RMS.

לפניך רמקול חדש של מוראל המהווה חגיגה לאוזני כל חובב מוסיקה — מוראל LA 205.
בין אם יש לך מערכת ביתית צנועה או מערכת סטריאו "כבדה" המסוגלת להפיק עד 150W RMS לערוץ — מוראל LA 205 הוא הרמקול עבורה.
מוראל LA 205 — הוא הרמקול היחיד במחיר הסביר המסוגל לשאת כל עוצמה עד ל־150W RMS ובזה הוא מבטל את הפחד התמידי שלך לפתוח את הכפתור "עד הסוף".
מוראל LA 205 משלים את סידרת הרמקולים המקצועיים של מוראל שקנו לעצמם מוניטין בהרבה מדינות בעולם:
MLP 301/303/309/311 ו־אוקטב־3.
הגימור הקפדני, המחיר הסביר ו־3 שנות אחריות לכל רמקול נותנים בידך כלי רב עצמה להשמעת מוסיקת דיסקו או מוסיקה קלאסית. היכנס לשמוע אותו עוד היום, יתכן מאוד שאתה מפסיד משהו.
תכונות: ★ דיוק מירבי בהעברת הצליל ★ היענות צליל מהירה.

Specifications: מפרט טכני

Woofer unit:	220 MM free edge cone with 75 mm Hexagonal aluminium voice coil.
Tweeter unit:	28 MM soft dome type with Hexagonal voice coil + cooling liquid.
Cabinet system:	Bass reflex
Frequency range:	38—25000 Hz. ± 3 db.
Ipedance:	4—8 ohms.
Sensitivity:	92 db. / 1W / 1M.
Amplifier Requirement:	Min. 12W-R.M.S. per ch. max. 150 W-R.M.S. per ch.
Transient power:	1000 watts (10 MS).

morel® מוראל

morel sounds more natural.

מרכז שווק ותצוגה — ככר המדינה 44, טל. 03־266120, ת"א ; תל־אביב : אורית סטריאו — אחד־העם 14 ; רקדה — שד' כן־ציון 8 ; מרכז הסטריאו — אלנבי 1 ; סטריאו סקאן — ח' כפ"ר 1 ; סטריאו קלאב — ארלוזורוב 15 ; זומו ספסורט — כן־יהודה 8 ; אליאס אלקטרוניקה — העליה 20 ; מרכז הקש והסטריאו — רח' דיזנגוף ; רמת־גן : אינטרצין — ירושלים 46 ; בית הסטריאו — ארלוזורוב 1 ; סנספוק — רח' כיאליק ; חולון : סהר — סוקולוב ; קריית־שרת : פלטר — מרכז מסחרי ; כפר־סבא : סטריאו קלאב, הרצל 94 ; רדיו רון — וייצמן 32 ; הרצליה : כל קש — סוקולוב 62; פתח־תקוה : רדיו אלי — ההגנה 12 ; ראשל"צ : ישראל אלקטרוניקה — סינסקר 4 ; מרכז הסטריאו — גרינבאום 10 ; נס־ציונה : א. ק. אלקטרוניקה — רח' וויצמן 14 ; רחובות : כלון אלקטרוק — הרצל 187 ; סטריאו סקאן — רח' הרצל 175 ; לוד : נט אין — הנשיא 2 ; אשדוד : אשקור, מרכז מסחרי א' ; אשקלון : צלילי הדר — התקוממה 77 ; ירוחם : כל בו סוריה ; ערד : מיקי מריו — מרכז מסחרי ; באר־שבע : מרכז המוסיקה — קסיל 197 ; איתני — רח' הרצל ; ימית : אלקטרו ימית — מרכז מסחרי 22 ; ירושלים : א. מ. — אבן־ישראל 5 ; גיורא שור — רח' הגידם 6 ; רדיו לוי — שמאי 17, גד אלקטרוניקה — רח' סינץ 9 ;

רווחים בלי בלמים

(המשך מעמוד 17)

נתקלה בחומה בצמרת המישרד, ונעצרה אצל מנהל המכס, יחזקאל אבולעפיה.

לפני כחודש כינס אבולעפיה את הוועדה המישרדית, הדנה בהמרות כתבי־אישום בכופר, והציג לפניה חוות־דעת של היועץ המישפטי של מישרדו, אשר, לטענתו, ממליצה להסתפק בכופר. הנהלת המכס החליטה כי האחים קרסו ישלמו את מסי־הקניה שהם חייבים על חשבון הרבר, בסך 850 אלף ל״י, ועוד 450 אלף ל״י.

החלטה זו תמוהה גם מבחינת הסכום. לגבי אנשים פשוטים, גובה המכס את החוב צמוד למדד, בתוספת ריבית של 20%. במיקרה הנידון היה על האחים קרסו לשלם לפחות 3 מיליון לירות מסים, ועוד 1.5 מיליון לירות כופר.

אבולעפיה עצמו הסביר השבוע כי מדובר באי־דיווח על 900 אלף לירות. הגשת כתב־אישום תחייב הוכחה של כל מיקרה לגופו, והוכחה כי היתה כוונה לרמות. היועץ המישפטי של המכס הצהיר כי אינו מוכן לקחת סיכון כזה. אבולעפיה הכחיש כאילו מישהו לחץ עליו להמיר את כתב האישום בכופר.

טענות אלה אינן סבירות. אם הן נכונות, הרי המכס צריך להימנע מהגשת כתב־אישום לגבי כל מיקרה שבו העבירה היא לגבי סידרה של פריטים. אבולעפיה גם מתעלם מההודאות של מנהלי החשבונות של החברה, כי קיבלו הוראות לזייף ספרים, במטרה לרמות.

המשתתפים בישיבה, שבה הוחלט להמיר בכופר, טוענים כי אבולעפיה התנהג כאילו ההחלטה אינה לרוחו, ונכפית עליו.

מי יכול היה לכפות על המכס החלטה כזו. המפלה בין אזרח סתם לחשוד חשוב? סגן שר־האוצר, יחזקאל פלומין, הכחיש מכל וכל כי היה מעורב בפרשה, והצליח לשכנע אותי כי אכן אין לו קשר לנושא. אולם סיפור אחד הוא שר־האוצר שימחה ארליך.

ארליך מקורב לאחים קרסו מן השנים הארוכות במיפלגה הליברלית, שבהן היה אריה קרסו פעיל במיפלגה ותורם שלה. ביום שני שעבר נפגש ארליך עם כמה אישי־כספים, מידידיהם של מישפחת קרסו, ואנשי־הכסף הביעו את דאגתם מן המשבר במיפלגה הליברלית. וביקשו מארליך לעשות הכל לשמור על שלמות המיפלגה והממשלה.

בפגישה זו הובהר כי אנשי־כספים אלה רואים בארליך ובמיפלגתו את נציגם במשלה ובכנסת. רק טבעי כי ארליך יורה לאבולעפיה להפסיק את החקירות נגד קרסו.

אבולעפיה עצמו חייב למלא בקשה זו, שכן הוא יודע ששמו מועלה אחת לכמה שבועות כמועמד להחלפה, ביגל כישלון המכס לבצע את מדיניות גביית־המסים. מישרתו תלויה ברצון הטוב של ארליך. (העולם הזה דיווח ב־26 ביוני 78׳ על פגישות של ארליך עם אבולעפיה ופרקליטי האחים קרסו במטרה למנוע את הגשת כתב־האישום).

אך העברת חלק מחומר־החקירה לזיגל עשוי לסכל את הוראתו של ארליך. השוטרים חוקרים עתה את אותו החלק בהונאת־המסים הקשור ברכב שקנו נכים.

כאשר האחים קרסו רימו את הלקוחות הרגילים שלהם, בלקחם מהם מחיר גבוה מן המחיר שעליו הצהירו, זה מעשה כלפי הלקוחות, ומעשה של הונאה כלפי המדינה. בישראל של היום, מעשים כאלה אינם יפים, אך נסבלים. יתכן כי קוניי המכוניות, אשר יגלו עם קריאת כתבה זו כי שילמו מחיר מופרז, יתרגזו, אך זכותו של יבואן לגבות מלקוחו מחיר מופרז.

אולם הרכב תוצרת רנו היה מועדף גם על־ידי נכי־צה״ל רבים. ובמיקרה של קניית־רכב על־ידי נכה־צה״ל, משלם מישרד־הביטחון לקרסו את המסים עבור הנכה. מסתבר כי כאשר לוקח קרסו מן הנכה מחיר גבוה בכמה אחוזים, הוא מרמה נכה־צה״ל, מעשה מביש ביותר אפילו בישראל של היום. אולם הוא גם מקבל ממישרד־הביטחון החזר־מסים בסכום הגבוה מסכום המסים ששילם בפועל למכס. וגם לרמות את מישרד־הביטחון זה מעשה חמור בישראל.

השוטרים חוקרים עתה מיקרים אלה, ויקשה אפילו על ארליך להורות להמיר בכופר עבירות של הונאת מישרד־הביטחון.

אחרי הכל, מותר להרוויח על חשבון אחרים. אך כשייודע כי האישיות החשובה אריה קרסו אחראית למעשים כאלה, ספק אם יעז מישהו להורות על סגירת התיקים.

יגאל לביב

הספר ז׳אק והספרית ז׳ורז׳ט מסלון „אתר היופי" במלון „דיפלומט" בתל־אביב, עיצבו תיסרוקות מיוחדות למתמודדות על כתר „מלכת המים 79"

(המשך מעמוד 54)

אחרי שכילו את חמתם במכונית, נכנסו השישה לתוך מכוניתם והחלו נוגחים בה את מכוניתו של סיניור. מכונית הוולקסווגן הכבדה שלהם גרמה נזקים למכוניתו של המתלונן.

כל עוד רוחו בו הגיע קורבן האלימות למישטרה, והתלונן. אחרי שהמישטרה יצאה למקום, זיהה סיניור את משה לוי (21), אדמוני ונמוך־קומה, כאחד מהבחורים שתקפו אותו.

לוי נחקר על־ידי המישטרה וסיפר כי הוא ישב על הברזלים שליד הכביש עם חברתו ועם כמה מחבריו כאשר קרה המיקרה. הוא אינו מבין מדוע זיהה אותו סיניור כאחד התוקפים, מאחר שהוא לא עשה דבר. אולם הוא זיהה עבור המישטרה את הנרי סחליה ועוד אדם אחד כשניים מהבחורים שישבו במכונית. המישטרה עצרה גם את השניים האלה. סיניור זיהה את סחליה כאחד התוקפים, אך את השני בחור השלישי שיחררה המישטרה מפני שסיניור טען כי הוא לא היה פעיל בתקיפה.

להגן על הציבור. המישטרה הביאה את השניים בפני שופט המעצרים דוד ברוסופיר. למרות החקירה הנגדית, שערכו עורכת־הדין ליאירה פרנקל ויגאל יצחק הלוי, שגילתה כי, כנראה, היתה התגרות מצד סיניור, וכי למשה לוי אין כל עבר פלילי, החליט השופט לעצרם לעשרה ימים נוספים.

בהחלטתו המונמקת הסביר השופט כי על בתי־המישפט להילחם בתופעות כאלה, וכי נראה לו שבית־המישפט צריך להראות לציבור שהוא מגן עליו. „המעצר דרוש לדעתי גם להרתעתם של עבריינים בכוח," אמר השופט.

בא כוחו של לוי, דרור מקרין, עירער בפני השופטת הדסה בן־עיתו על החלטה זו. ואכן, מצאה השופטת כי היתה טעות בהחלטת השופט דלמטה.

בשלב המעצרים אין מקום לשיקולי הרתעה. שיקולים אלה מקומם בגזר־הדין.

ח"כ־ישעבר רוזנברג
זוכה

כמו כן התחשבה השופטת בכך שהחקירה הסתיימה, בעזרתו של לוי למישטרה, ובעברו הנקי. לוי יצא לחופשי. איש לא יכול היה לראות בצעיר העדין את האבטיח המכני.

חזקתה של אשת העבריין

האם אשת העבריין אחראית כפליליים לרכוש בתי־חזקי הנמצא בבית הזונ?

לפני שבועות אחדים בלבד נעצרו דליה פרסמן, ומיכל אדר, אשתו ואהובתו של קברניט אל על, שנחשד בהברחת זהב לישראל. גם הן נחשדו בקשר לאותו ענין, ועיקר הטיעון נגדן היה: „אם היה בעלך או מאהבך מביא הביתה קילוגרמים רבים של זהב האם לא היית יודעת על כך?" מסתבר כי שופטי המעצרים קיבלו טיעון זה בחלקו, שכן האשה וגם האהובה נעצרו.

לא לכל השור יש אהובה, אך לרבים מהם יש נשים. לשמעון אבי קסיס יש אשה ושמה רבקה. כאשר נעשה בבית השניים חיפוש לפני יותר משנה נתגלו שם שני דברים. בעליית־הגג נתגלו שני אקדחים, שאחד מהם היה מפורק וכמה מחלקיו נמצאו בתוך תיבת־התרופות של הבעל. ונמצא גם סכום גדול של פרנקים צרפתיים מזוייפים. הכסף, בסכים הקרוב ל־ חמישים אלף פרנקים, היה טמון בעגלת קניות ישנה ושבורה. העגלה היתה תלויה על מסמר על הקיר החיצוני של הדירה, ליד המיטבח וחדרי־הילדים. מכיוון שחלקי האקדח נמצאו באופן ברור בין חפציו של שמעון גאשם רק הוא באחזקת נשק בלתי־חוקית, אך הכסף נמצא במקום שהוא לכאורה בחזקת שני בני הזוג, ולכן נאשמו שניהם בהחזקת בנקנוטים מזוייפים. השניים הורשעו ועל שמעון נגזר עונש של שנתיים מאסר בפועל ושנה מאסר על תנאי, על רבקה נגזר קנס בשיעור 20,000 ל"י.

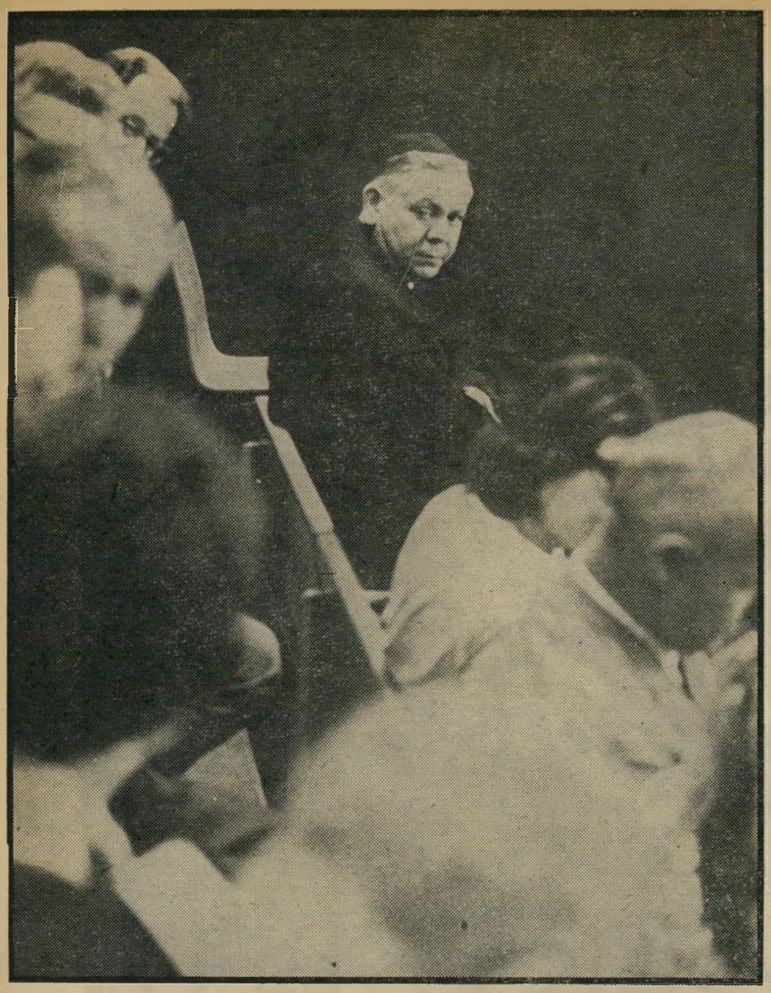
האשה זוכתה. סניגורם של בני הזוג, דרור מקרין עירער על פסק־הדין לבית־המישפט העליון. הוא רצה להשיג החלטה עקרונית, האם אפשר לראות באשתו של עבריין „מחזיקה" ברכוש בלתי־חוקי הנמצא בדירתם. הדבר נוגע לציבור גדול של נשים במדינה, לכל אותן שנישאו לעבריינים, ואשר מפעם לפעם עורכת הרשויות חיפושים בביתם ומוצאת שם סמים, רכוש גנוב, כלי־נשק ומטבע זר.

ח"כ־ישעבר לביא
התפטר

בבית־המישפט העליון נחלקו הדיעות. השופט יצחק כהן קיבל את טענתו של הסניגור במלואה. תוך הסתמכות על מישפטים אנגליים אמר השופט כי אומנם רשאי בית־המישפט לקבוע לפי עובדות המיקרה, שאדם מחזיק כל מה שנמצא בביתו. אולם לכאורה מייחסים ממצאים כאלה לבעל ולא לאשה וחובה להוכיח את המחשבה הפלילית. לכן קבע השופט כי לא היו ראיות מספיקות במיקרה זה להוכיח כי הבנקנוטים היו בחזקתה של רבקה. כדי לחזק את דבריו ציטט השופט סעיף 144 (ב) לחוק העונשין. סעיף זה אומר: „מקום בו נמצא נשק, ריאים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר." מכיוון שהסעיף המדבר על חזקה סתם ואינו מטיל את הוכחת היפוכו של דבר על הנאשם, למד השופט שהוכחה זו היא על התביעה.

גם השופט מאיר שמגר זיכה את רבקה. אך הוא לא נכנס לעניין העקרוני. הוא לא קבע אם בכל מיקרה יהיה על התביעה להוכיח מחשבה פלילית של האשה. אך גם הוא הסביר כי יש צורך בזיקה מסויימת בין הרכוש לבין אחד מבעלי החזקה. מאחר שבכיסו של הבעל נמצאו כמה פרנקים מזוייפים, והוכח כי האישה מגדלת את הילדים ואינה עוסקת כלל בעניינים אחרים, הרי הוכחה זיקה רק בין הבנקנוטים לבעל. לכן זוכתה האשה. השופט השלישי, חיים כהן, לא הביע את דעתו בנדון.

ח"כ־ישעבר יצחק רפאל בבית־המישפט
העד סרב להעיד

הכנסת

מי היה עד כה

מיהם חברי־הכנסת שחסינותם הוסרה עד לפיאטו־שרון ומה אירע בסופו של מישפט

כאשר אחד מעסקני הציבור הועמד לדין וזוכה, הוא פנה אל מי שהיה שר־החינוך, זלמן („זיאמה") ארן, ואמר לו: „אתה רואה, זוכיתי!" ארן התבונן בו בעיניים מחייכות והשיב: „משונה מאד, אני אף פעם לא זוכיתי!"

שניים מתוך שמונה חברי־כנסת, אשר חסינותם הוסרה עד כה, זוכו, אולם זיכויים היה כה מביש, עד שאפשר, מבחינת המוסר הציבורי, לכלול אותו עם ההרשעות.

50 לירות קנס. חסינותו של חבר־הכנסת שימעון בז'ראנו הוסרה מפני שנהג במהירות מופרזת במכוניתו. היה זה בז'ראנו עצמו, מבעלי בית־החרושת עסיס, שביקש להסיר את חסינותו, כדי שיוכל לעמוד לדין.

ח"כ אחר שעמד על כך שחסינותו תוסר היה שלמה לביא, איש עין־חרוד, ידידו של דויד בן־גוריון. ללביא אירע אסון, והוא הרג אדם בתאונת־דרכים. חבריו למיפלגה התנגדו להסרת חסינותו, ורק אחרי שיחה עם בן־גוריון, הצליח לביא לשכנע את הזקן להסכים להסרת החסינות.

לביא התפטר מהכנסת בגלל פרשה זו, אולם למרות זאת נשארה לו החסינות, מאחר שהתאונה אירעה בעת היותו ח"כ. לכן דרש להסיר ממנו את חסינותו ולא הסתפק בהתפטרות מהכנסת.

אחריו בא משה דיין. דיין היה מעורב בתאונת־דרכים, כאשר נהג בג'יפ האזרחי שהיה שייך לאשתו, רות, בצומת כביש תל־אביב־חיפה־נתניה. איש לא נהרג בתאונה זו, אך דיין החליט כי הוא מבקש להסיר את חסינותו, כדי שיוכל לעמוד לדין. הענוש שספג דיין במישפט: 50 לירות קנס, סכום ניכר באותם הימים.

ח"כ מאיר רוזנברג מהמפד"ל הועמד לדין בשל עבירות מטבע. היועץ המישפטי לממשלה, חיים כהן, ביקש להסיר את חסינותו של רוזנברג, ורוזנברג עצמו הצטרף לבקשה. בסופו של מישפט יצא רוזנברג זכאי מחוסר־הוכחות. הוא המשיך לכהן בכנסת עוד שנים רבות, וכאשר נפטר, נכנס במקומו בנו, יהודה בן־מאיר, הבא בתור ברשימת המפד"ל לכנסת.

מחוסר הוכחות. עוד מיקרה של הסרת חסינות בגלל עבירה פלילית רצינית היה המיקרה של סגן־השר יצחק רפאל. רפאל הואשם בקבלת שוחד בפרשת הבנייה של בית־החולים תל־גיבורים. חסינותו הוסרה לבקשת היועץ המישפטי, ש־ רפאל הצטרף אליה, ובמישפט הוא יצא זכאי. רפאל לא היה היחידי שיצא זכאי במישפט זה. האיש העיקרי שהיה מעורב בפרשה סירב להעיד נגד רפאל, וזה זוכה מהוסר הוכחות. פרשה זו סייעה לחבריו לגנוב את חוצנם ממנו, והקאריירה שלו נסתיימה כעבור זמן, אחרי כהונתו כשר־ הדתות.

זכות או צביעות? פרשת שמואל רכטמן זכורה לכל. רכטמן הואשם בקבלת שוחד. כאשר החליטה ועדת־הכנסת להסיר את חסינותו, הוא הבין כי המיקרה אבוד, ואז הצטרף לבקשת היועץ המישפטי להסרת החסינות. רכטמן נידון לשלוש וחצי שנות מאסר, ומרצה אותן עכשיו.

ח"כ פלאטו שרון הוא היחידי שהתנגד לאורך כל ההליכים להסרת חסינותו, ושנלחם בשיניו ובציפרניו נגד ההסרה. במשך חודשיים העמיסו פרקליטיו חומר רב על חברי ועדת־הכנסת, כדי לנסות ולשכנע אותם שלא להסיר את החסינות. יועצו המישפטי, עורך־הדין יצחק לאלו, אף אילץ את היועץ המישפטי לממשלה להביא עדויות לוועדת־הכנסת.

דקות אחדות לפני ההצבעה במליאה, עדיין ביקש פלאטו מחברי־הכנסת שלא להסיר את חסינותו. גם אחרי ההחלטה, כאשר החסינות כבר הוסרה, טען כי היא ישיבה לא היתה חוקית.

האם על חבר־כנסת להסכים מייד להסרת חסינותו, או שעליו להילחם נגדה? לשני מישפטנים יש דיעות שונות בעניין. עורך־הדין המנוח, מי שהיה ח"כ וחבר ועדת־הכנסת, יזהר הררי, טען: „חבר־כנסת צריך תמיד להצטרף לבקשה להסיר לו את החסינות, או ליזום אותה בעצמו. זוהי זכות שניתנה לחבר־כנסת להסיר את הכתם שדבק בו."

לעומתו, שר־המישפטים־לשעבר, יעקוב שימשון שפירא, טוען: „זוהי צביעות לצפות שחבר־כנסת יסכים להסרת חסינותו באופן אוטומטי. למדתי שכל אדם הוא בחזקת זכאי, ואינו צריך הזדמנות כדי להוכיח את חפותו."

צאו עם הילדים למסע בחלל!
מדש
חוויה!!!
חללית אמריקאית חדשה
תקח את הילדים ממאירלנד
למסע בין כוכבים
שלא ישכחו לעולם
העניקו לילדים חוויה בלתי נשכחת. בואו לחללית הענקית שנחתה זה עתה במאירלנד. שבו במושבי האסטרונאוטים והמריאו למסע הרפתקאות מקסים בין כוכבים. רעש המנועים, הקולות הקוסמיים ברקע, מראות הירח ומלחמות הכוכבים המוקרנים בעת הטיסה וטלטול החללית - מעניקים לילדים תחושת חוויה יחידה מסוגה של טיסה אמיתית בחלל.
החללית ש"משגעת" את ילדי ארה"ב - ממריאה עכשיו גם ממאירלנד.
...ולאחר שתגחתו מחכים לכם במאירלנד עוד מתקני שעשועים רבים. לקינוח תוכלו לבקר במוזיאון השעווה ולעלות במעלית הזכוכית למצפה שלום - הגבוה ביותר בארץ.
העניקו לילדים יום של כיף ובילויים במאירלנד.
תחרות פרסים
בנה דגם של „חללית 2001"
זכה בפרס יקר ערך
מאירלנד מוכנן אותך להשתתף בתחרות לבניית דגם מוקטן של „חללית 2001".
את הדגמים ניתן לבנות מכל חומר שהוא ובכל גודל.
המעוניינים להשתתף יכולים לקבל תצלום של החללית במשרד מאירלנד, מג'דל שלום, אחר העם 9, תל-אביב.
התחרות פתוחה למשתתפים בכל גיל.
הפרסים
פרס ראשון — 2000 ל"י
פרס שני — 1500 ל"י
פרס שלישי — 1000 ל"י
הפרסים יוענקו בתוי קניה של כל בו שלום ובנוסף:
כל משתתף יזכה בכרטיס הזמנה.
מאירלנד
גן השעשועים בכל-בו שלום
שעות הפתיחה בימים א'—ה' 9.00—2100, ביום ו', 9.00—14.00, במוצ"ש מצאת השבת עד 10 בלילה.

עולם קטן

הוי, איזו תלייה נחמדה!

אם להאמין לעיתונאי הבריטי פול פוט, נערכים בבריטניה נשפי־תלייה ואורגיות של הוצאות־להורג.

פול פוט הוא בעצם צבר. הוא נולד בחיפה ב־1937, כאשר אביו, יו פוט — שהפך לאחר מכן הלורד קראדון, ושניסה את החלטת מועצת־הביטחון 242 — היה קצין־מחוז בשכם על ימי המאנדאט.

מיכתבו של תליין. פוט־הבן תרם תרומה חשובה לכך שמארגרט תאצ'ר, ראש־הממשלה החדשה של בריטניה, נכשלה בנסיונה להעביר בפרלמנט הצעת־חוק לחידוש עונש־המוות בארצה. גם במיפלגתה השמרנית נמצאו רבים שלא תמכו בה בעניין זה, וחופש־ההצבעה איפשר להם להצביע עם הלייבור והליברלים.

הוויכוח הציבורי בבריטניה על עונש־המוות נמשך כבר שנים רבות. בראש המתנגדים לחידוש התליות

ראש־ממשלה תאצ'ר
המוות ארך ארבע דקות

עומדת הכנסיה האנגליקאית, הידועה בפעילותה בכל המאבקים לזכויות הפרט, לקידמה סוציאלית ולשיפור היחסים הבינגזעיים — בניגוד מסוים לרבני ישראל.

לכמרים האנגליקאים חברו גם פוליטיקאים, אינטלקטואלים, סופרים ואמנים, וכולם לחמו בלובי השמרני, המאוחד ממש בחבל־התלייה. מתנגד מעניין לעונש־המוות הוא דווקא התליין הראשי לשעבר של השילטון הבריטי במלאיה, בסוף שנות ה־40. התליין, ששם במו ידיו קץ לחייהם של מאות פושעים פוליטיים ופליליים במלאיה, הריץ מיכתב פיקנטי לשבועון־היוקרה הבריטי אובזרבר, שבו מחה חריפות על הנסיונות להחזיר את עונש־המוות ה„בלתי־מוסרי".

תאצ'ר וחסידיה רצו להנהיג מחדש את עונש־המוות בעיקר כדי לטפל ב„מחבלים" איריים, חברי „הצבא האירי הרפובליקני". הנימוקים דומים להפליא לטיעוניו של מנחם בגין. אבל את התרומה העיקרית לסיכול כוונות אלה הרים פוט. הסאטירה החריפה שלו, ספק דיווח ספק פארודיה, נגד „לובי חבל התלייה", עמדה במוקד תשומת־הלב הציבורית בשבוע שקדם להצבעה בפרלמנט, ובמרכזה עמדה דמותו של ג'ון ספנקלינק.

מוות מהיר מדי. ג'ון ספנקלינק, רווצח שהורשע בדין, הוצא להורג לפני חודשים אחדים בבית־הסוהר בפולורידה. על אורך הזמן שבו טיגנו את ספנקלינק בכיסא החשמלי יש חילוקי־דעות. כמה פרשנים מדברים על שבע דקות, ואילו המקילים טוענים שמדובר בארבע דקות בלבד.

פול פוט סיפר לקוראיו על ארוחת־הבוקר המפוארת, שערכה האגודה הבריטית להחזרת חבל התלייה במלון מייפאר בלונדון, לרגל ההוצאה להורג בפלורידה.

500 קרואים חגגו את ההוצאה־להורג הראשונה בארצות־הברית מזה הודשים רבים. התהליך כולו הועבר ברדיו בשידור ישיר, ובאולם שררה ציפייה דרוכה, חגיגית כימעט, כשהקריין האמריקאי תיאר כיצד ג'ון ספנקלינק נקשר לכיסא החשמלי. הציפייה הפכה התלהבות של ממש, כשזרם חשמלי של 250 וולט חרך את עור רגלו הימנית של ספנקלינק. הקריין סיפר על ריח קלוש אומנם, של בשר כרוך, ועורר בכך את כל החושים.

הקהל כולו קפץ על רגליו והריע, כשזרם אדיר שני עבר בגופו של הנידון, וזיעזע אותו מכף רגל ועד ראש. למרבה הצער הודיע אז הקריין שספנקלינק כבר מת.

ההתלהבות שככה מיד, והחדר הוצף מילמול זועם ונרגן. מה רבה היתה ההתרגשות כשהתברר שהקריין טעה. ספנקלינק היה עדיין בחיים, ולקהל נועדו עוד שתי דקות רוויות־אכסטזה, שבהן פירפר הנידון על הכיסא החשמלי, עד שנפח את נישמתו.

אחרי השמפנייה, כותב פוט, הושמעו נאומים רבים בזכות עונש־המוות. צירים שמרניים, שופטים וניצבי־משטרה דיברו בזכות טיפול נמרץ בפושעים למיניהם, באמצעות חבל־התלייה.

נציג האגודה סיכם את מצב־הרוח הכללי באמרו שרק פחד ואימה ממלכתיים יסיקו את הטרור ואת הפשע. הוא הציע להנהיג גם בבריטניה את השימוש בכיסא החשמלי, תחת חבל־התלייה. בהברקה נדירה של הומור טען הנואם שאין להטיל ספק ביעילותו של הכיסא החשמלי. אחרי שסיים את קאריירת הפשע של ספנקלינק.

אין ספק שאגודה כזו היתה מצליחה גם בישראל. אך מדוע להסתפק רק בשידורי־רדיו? עם ישראל משוגע לטלוויזיה, ולכן לא ייפלא אם יישמע בעוד כמה שנים קולו המוכר של אלכס גילעדי: „צוות שידורי־החוץ התמקם בתא ההוצאות־להורג בבית־הכלא של מונטגומרי, אלבאמה, ובעוד דקות אחדות..."

„גליל" לקאסטרו

הצופים הישראליים נדהמו. על המירקע של מכשיר־הטלוויזיה נראה פידל קאסטרו המזוקן, כשהוא מנופף באוויר רובה גליל שקיבל זה עתה כשי מאת מנהיגי הסנדיניסטים המנצחים בניקאראגואה. ההמון הקובאני צעק קריאות־גנאי לישראל, בשינאה גלויה.

מה גרם לכך שקאסטרו, ששמר על ידידות לישראל במשך השנים הראשונות אחרי מהפכתו, ושאף שלח ציוני נלהב כשגריר קובה לישראל, מפגין עכשיו את שינאתו לישראל ברבים?

נשק וכדורגל. בישראל אין מתעניינים באמריקה הלאטינית. הישראלי הממוצע חושב על בראזיל או על ארגנטינה במושגים של כדורגל, מוסיקה, ואולי גם הפיכות ומהפכות. אבל באמריקה הלאטינית דווקא מתעניינים מאד בישראל. בשקט ובביטחה הופכת ישראל אחת המדינות השנואות ביותר ביבשת הענקית, ומתחרה בכך רק בארצות־הברית של אמריקה.

לסוחרי־הנשק יש תפקיד רב בטיפוח האיבה שרוחשות לישראל שכבות רחבות בציבור הלאטינו־אמריקאי, בעיקר בקרב הסטודנטים והאינטליגנציה. באישור ממשלת ישראל, הם מספקים נשק רב ומגוון לדיקטטורים ימניים. נשק זה מופעל בראש ובראשונה כדי לקיים את הסטאטוס־קוו בארצות אמריקה הלאטינית, ובכך להנציח את הפער העצום בין שיכבה דקה של מיליונרים ושכירים מקרב המעמד הבינוני ובין רוב האוכלוסיה, הסובלת מתת־תזונה ומתמותת־תינוקות גדולה.

הדיקטטורים דואגים לשוק לסחורות־יבוא אמריקאית, ובעיקר לכוח־עבודה זול עבור החברות הבינלאומיות הגדולות. דו"ח הקונגרס האמריקאי משנת 1975 אישר שלחברות אלו, ולסי־איי־אי, יש קרנות שנועדו לשחד עסקנים ועגרלים, ולרסן כל אופוזיציה לסדר הקיים.

את האווירה השוררת באמריקה הלאטינית כלפי ארצות־הברית היטיב לתאר הסופר והאינטלקטואל האורוגוואי אדוארדו גלאנו, בספרו המפורסם ביותר ורידיה הפתוחים של אמריקה הלטינית, שהופיע במכסיקו ב־1971. „אין פיתרון לאמריקה הלאטינית מילבד האלימות," כותב גלאנו. „120 מיליון ילדים מפרפרים במרכז התסיסה החברתית והלאומית. תוך חמישים שנה גדלה האוכלוסיה באמריקה הלאטינית פי שלושה. כל חצי דקה מת ילד מרעב או ממחלה. אבל בשנת 2000 יהיו 650 מיליון לאטינו־אמריקאים מחציתם פחות מבני 15 — ממש פצצת־זמן.

„בתוך 280 מיליון הלאטינו־אמריקנים יש כיום 50 מיליון מובטלים או תת־מועסקים, וקרוב ל־100 מיליון אנאלפבתים. אמריקה הלאטינית, יחסית לגודל אוכלוסייתה, מייצרת כיום פחות מזון מאשר לפני מילחמת־העולם השנייה. השיטה החברתית, שהיא הגיונית מנקודת־ראותה של ארצות־הברית ומשרתיה המקומיים, מחריפה את המתח ואת חוסר־האיזון החברתי. אפילו התיעוש, התלוי בהון זר, והמתקיים בד בבד עם אחוזות־ענק ועם המיבנה החברתי הבלתי־שוויוני, תורם להתפשטות האבטלה.

„העוני מתפשט, העושר מתרכז, והאנשים מתרבים. יותר ויותר אנשים נשארים בצידי הדרך ללא עבודה. המערכת מקיאה בני־אדם. המישלחות מארצות־הברית

חייבי סומוסה יפני התכוסה
כל חצי דקה מת ילד מרעב וממחלה

מעקרות נשים בהמוניהן וזורעות גלולות, טבעות ואמצעי־מניעה, אך ללא הועיל. בעקשנות משיכים הילדים הלאטינו־אמריקנים להיוולד."

ילדים כנחילי־נמלים. סיגנונו של גלאנו רגשני במיקצת לטעם הישראלי, הרגיל לאיפוק היחסי של הסיגנון האנגלו־סכסי. עם זאת קשה להתעלם מסיפורו עמוס העובדות ומתיאוריו הסוריאליסטיים. „לקרן רוק־פלר ולקרן פורד יש סיוטי־לילה קבועים," אומר גלאנו, „ובהם מיליוני ילדים מגיחים כנחילי־נמלים מרחבי העולם השלישי. יורשיו של מאלתוס רוצים להרוג את הקבצנים ואת לוחמי־הגרילה־לעתיד, בעודם ברחם אמם."

הדבר מזכיר את סלבאדור איינדה, שפנה לפוליטיקה אחרי שעבד שנים רבות כרופא־ילדים. אלפי הילדים הצ'יליים, שהובאו לבתי־החולים במצב של גסיסה כתוצאה מתת־תזונה, היו עבור איינדה כ„פרשת דרייפוס" עבור הרצל, מוטיבציה טראומתית לשינוי בדרך־חייו.

כשנבחר איינדה לכהונת נשיא צ'ילה, בתחילת שנות ה־70, היו בארצו 600 אלף מפגרים בשכלם, כתוצאה ממחסור חמור בפרוטאינים בשלבים הקריטיים, בינקותם ובגיל הרך. פעולתו הראשונה היתה לחלק חלב בחינם לכל ילדי צ'ילה עד גיל 15. וגם לנשים בהריון. בשנתיים הראשונות לכהונתו ירדה תמותת התינוקות ב־69%.

בספטמבר 1973 נרצח איינדה, והשילטון עבר לכתפי הקצינים של פינושט. ואומנם, תוך שנה בא הכל על מקומו בשלום. הקצינים הפסיקו את חלוקת החלב ואת שאר הרפורמות החברתיות של איינדה, ובאו עד מהרה על סיפוקם: תמותת התינוקות עלתה בשבעים אחוז.

יצוא של דם. ממשלת ישראל וסוחרי־הנשק סייעו לאנאסטסיו סומוסה להחזיק בשילטון־הדמים שלו בניקאראגואה. סומוסה שלט בארצו ביד ברזל, בתמיכה עיקבית של ארצות־הברית כמעט עד לרגע האחרון, וחלש אישית על רוב משאבי ארצו.

בין השאר עסק הדיקטטור המודח גם ביצוא־דם לארצות־הברית. לפי לה מונד הצרפתי והגרדיאן הבריטי, עסקה חברת־בת של סומוסה ברכישת דם מאלפי מובטלים רעבים־למחצה, ומכרה אותו ברווח עצום לבתי־חולים בפלורידה ובקליפורניה. מידע זה מתפרסם עתה לראשונה בישראל.

קשה עתה יהיה לתקן את הנזק העצום שמדיניות אספקת־הנשק גרמה וגורמת לישראל. בישראל סבורים משום־מה שבעיית הטרור בעולם היא עניין טכני־צבאי, שאפשר להתגבר עליה במבצעים נוסח אנטבה או בוועידות בינלאומיות נגד הטרור, שירכזו בירושלים את כל נביאי־הזעם של הימין הבינלאומי שהפכו כבר מזמן בדיחה בארצותיהם.

אומר על כך אדוארדו גלאנו: „במידה מסויימת צודק הימין, כאשר הוא מזהה את עצמו עם השקט ועם הסדר. השקט הוא הביטחון לכך שהעוול ימשיך להיות עוול ושהרעבים ימשיכו להיות רעבים."

שרות ואיסוף מדלת לדלת

מחירים נוחים!

ZOHAR
RENT A CAR
זהר
השכרת רכב

ירושלים: רח' יפו 174, טל. 533308, 222534

ירושלים: דוד המלך 22, טל. 234405

תל־אביב: הירקון 112, טל. 287253/4

מלכת המים 1979

תטוס לאנגליה במטוסי חברת

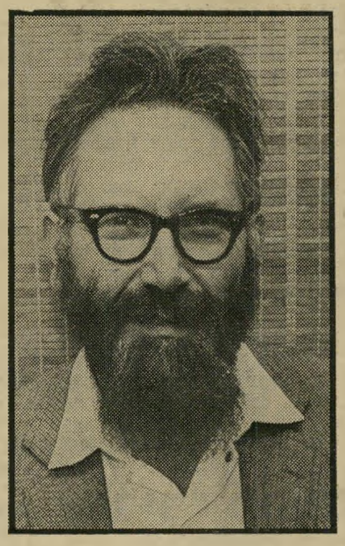
OLYMPIC
AIRWAYS

שידור

עריפת ראשים בדת

נראה כי הקורבן הבא של המישטר החדש ברשות־השידור יהיה מנהל מחלקת הדת, הרב **בנימין צביאלי**. צביאלי אינו איש־מיפלגה די צרכו — והכוונה למיפלגתו של השר הממונה על חוק רשות־השידור **זבולון המר** — ואינו די מקורב לגוש־אמונים.

לפני כמה ימים כינס חבר הוועד־המנהל החדש מטעם המפד"ל, עורך־הדין **מיכה ינון**, את עובדי מחלקת שידורי הדת. אחרי שיחה מימית ובלתי־חשובה עימם, הוא ערך עם העובדים שיחה נוספת, אלא שהפעם ללא מנהל המחלקה, צביאלי.

מנחם צביאלי
המועמד הבא להעפה

באותה שיחה הודיע ינון כי צביאלי לא ימשיך להיות מנהל המחלקה, וכי מחלקת שידורי הדת תעבור ריאורגניזציה מלאה. „מה שאתם משדרים עתה זה לא מספיק," אמר ינון לעובדים הנדהמים. „לא יהיה כל אסון אם במשך שלושה חודשים לא נשדר תוכניות דת, נעבוד קשה על הכנת מלאי של תוכניות, ואחרי שלושה חודשים, נצא עם תוכנית דתית יומית."

בחוגי המפד"ל ומחלקת שידורי הדת בטלוויזיה משערים, שאם הרב **צבי יהודה קוק** לא יסכים לקבל עליו את ניהול המחלקה, יקבל זאת בוודאי איש גוש־אמונים, **אדיר זיק**.

העם הטיפש

השיחה שהתנהלה בשבוע שעבר בין מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, לבין המפיקה האחראית על הדרמה במחלקת התוכניות, **רנה כוגן**, אומרת יותר מכל מעשה־הדחה, על אופיו של לפיד.

לפיד: „אני הייתי נורא רוצה שאנחנו נצלם את הצגת הדיבוק המועלית עתה בהבימה."

כוגן: „זה לא בעיה, אבל הפרודוקציה הזאת גרועה. הבימה נכשלה הפעם."

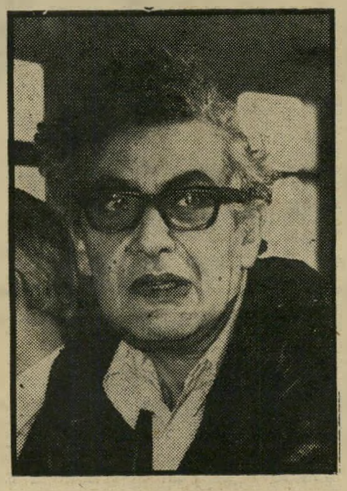
לפיד: „זה נכון, אבל את זה רק את ואני יודעים."

סליחה תקלות

השבוע שעבר היה שבוע התקלות בטלוויזיה הישראלית.

החלה בכך מחלקת תוכניות־הדת. תוכנית מורשה, ששודרה ביום השני בשבוע שעבר, שודרה כאשר הקול אינו מתאים לתמונה. תקלות כאלה קורות לפעמים, בכל טלוויזיה הגונה, אולם בדרך כלל יש מי שדואג להפסיק את השידור ולתקן את התקלה. במקרה של מורשה, איש לא התבונן בתוכנית זו והיא הסתיימה מבלי שמישהו שם לב לתקלה.

התקלות בשיקופיות החדשות הגיעו בשבוע שעבר לשיא חדש. בעיצומו של המתח בפרשת הסרת חסינותו של ח"כ שמואל פלאטו־שרון, הקרינה הטלוויזיה את כל הידיעות שלה בנושא זה כאשר על המסך מוקרנת שיקופית של שרון אחר, שר־התקלאות **אריק שרון**. יומיים אחר־כך, כאשר הוזכר שמו של

יוסף בן־שלמה
התנצלות במקום מישפט

הממונה על הכנסות המדינה **אוריאל לין**, הוקרנה שיקופית של ח"כ **אמנון לין**.

הפרופסור אולץ להתוצל

לפני חודשים אחדים האשים נציגו של **זבולון המר** במליאת רשות־השידור, הפרופסור **יוסף בן־שלמה**, את מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, בכך שהיא מכרת חברות פרטיות, שלבעליהם נטיות שמאלניות, על פני חברות אחרות.

היתה זו הטלת דופי מוסרית באחראית על הזמנת הסרטים **יהודית** („ג'ודי")

משרתם של שני אדונים

לפני שנים אחדות היה לרשות השידור דובר, **ארי אבנר**. לדובר היתה פקידה בחצי־מישרה, הוא ישב בחדר קטן בבניין חוטי ירושלים, הבניין המשרת את הנהלת רשות השידור.

כיום יש לרשות השידור דובר אחר, **משה עמירב**. לעמירב יש פקידה במישרה מלאה, ארבעה עוזרים ועוד שני עובדי לישכה מקצועיים, צלם ומתרגמת.

אולם הגידול המשמעותי, בכוח האדם ובתקציב, כמעט ולא שינה את התוכן של לישכת דובר רשות־השידור. היום כמו אז, אין יוזמת לישכת הדובר ועדכני לגבי תוכניות רדיו וטלוויזיה. היום כמו אז, אין יוזמת לישכת הדובר מיבצעים. ומה שגרוע יותר, היום כמו אז, קשה לסמוך על ההודעות של לישכת הדובר, או על דבריו של הדובר עצמו.

משה עמירב, צעיר בן 33, נחשב, למרות זאת, כמצליח בעבודתו. כיוון שעמירב הוא איש תנועת־החרות, קל היה לו להבין את הדרישות האמיתיות של הבוסים שלו, ואותן הוא ממלא בנאמנות.

לפרופסור **ראובן ירון** ולמנכ"ל **יוסף** („טומי") **לפיד** לא כל כך חשוב אם ציבור כתבי הרדיו והטלוויזיה יקבלו חומר שוטף ועדכני על הנעשה בשתי מדיות אלה. חשובה להם הרבה יותר עבודת השדה הפוליטית שעושה עבורם עמירב.

עמירב עצמו מודה, כי „חלק חשוב מהתפקיד שלי הוא פוליטי. במאבקים שיש עתה בתוך רשות השידור, אני צריך לדאוג לכך שהיושב־ראש והמנכ"ל יקבלו את הדברים שלהם בצורה נכונה".

דובר עמירב עם ממנכ"ל עבאדי
שרותים במקום דוברות

לו את העזרה המלאה." אולם עמירב אינו מסתפק בכך שהוא משרתם של שני אלה, בכל מה שנוגע לפירסומים בעתונים, כש־הוא מזניח לחלוטין את עבודתו האחרת, ומתיר ללשכתו להתמוטט נגד עיניו. הוא גם עושה עבורם שירותים, שאינם קשורים כלל לדוברות.

רשות השידור מוציאה מדי יום כמה דפים מצולמים ובהם לקט קטעי העיתונות אשר הופיעו באותו יום על הרדיו וה־טלויזיה. לאחרונה חל צימצום משמעותי במיספר עמודי הלקט, ולא בגלל חיסכון. עמירב התחיל לערוך אותו. כל כתבה או ידיעה התוקפים את אחד משני האדונים, ירון או לפיד, אינם מופיע בלקט.

אולם עמירב מגדיל לעשות. לאחרונה הוא התחיל להיות, מלבד הדובר, גם ה„גשש" של היושב־ראש והמנכ"ל. הוא מסתובב בבניין הטלויזיה, עורך שיחות „ידידותיות" עם אותם עובדים הידועים כמתנגדים הראשיים של ירון את לפיד, ורץ אחר־כך למסור דו"ח על שיחות אלה.

השיחה האחרונה היתה בינו לבין **מוטי קירשנבאום**. לעמירב לא היה מה לשוחח עם קירשנבאום על דוברות. לגבי מנהליו של עמירב, קירשנבאום כלל אינו עובד. עמירב נשלח על ידי אדוניו לגשש אצל קירשנבאום מה עומדים להיות המהלכים הבאים של קירשנבאום והעובדים הלוחמים בלפיד ובוועד המנהל.

לא היה כל רע בכך, אילו היה עמירב, שהוא גם איש מיפלגה נאמן, נותן שירותים פוליטיים לירון וללפיד בזמנו החופשי. לא היה גם כל רע בכך אילו היו שירותים אלה ניתנים בשעות העבודה אילו ה־עבודה היתה נעשית. אולם בגלל עסקנותו זו של עמירב, או בגלל חוסר־כישוריו, מחלקת הדוברות של רשות השידור מתפקדת כמו ועד כיתה בבית־ספר עממי, ואינה ממלאת את המשימות האלמנטריות המוטלות עליה כמחלקת דוברות.

ירון היא דרשה מהפרופסור להתנצל, אולם הוא סרב בעוזות מצח. התוצאה היתה שמאז מחרימה הנהלת הטלויזיה את ישיבת מליאת רשות־השידור.

אולם מנהל אולפני הסרטה הרצליה, **יצחק** („איציק") **קוך**, לא הסתפק בדרישת ההתנצלות מבן־שלמה. הוא גם שיגר לו מיכתב של עורך־דין ואיים עליו שאם לא יתנצל, הוא יגיש נגדו מישפט־דיבה.

הפרופסור האמיץ כבר לא היה כל־כך אמיץ. הוא עדיין לא התנצל בפני לוץ, אבל מיהר בשבוע שעבר לשגר מיכתב התנצלות לקול.

במיכתבו כותב בן־שלמה:

הובא לתשומת לבי כי דברים שאמרתי בישיבה סגורה של הוועד המנהל של רשות־השידור מיום 7.5.79, ואשר בהם הבעתי בין היתר תמיהות לגבי השיקולים המדריכים את עובדי מחלקת התוכניות של הטלוויזיה בחלוקת התקציב להפקות חוץ, הגיעו, בדרך בלתי־ידועה לי, וגם בסיגנון מסולף, לעיתונות. כמו כן הובא לתשומת לבי כי דברים אלה ש־אמרתי עלולים להתפרש כטענה מצדי כאילו חברתכם משיגה, שלא כשורה, הזמנות להפקות ושירותים מן הטלוויזיה הישראלית על יסוד אוריינטציה פוליטית, או כאילו ייחסתי לעובדי חברתכם קשירת קשרים פוליטיים עם אנשי הטלוויזיה על־מנת להשיג הזמנות.

אני רוצה לציין בזאת כי לא התכוונתי לטעון שום טענה כנ"ל וכי אין כל יסוד לחשוב דברים כנ"ל, כל דברי כוונו, כאמור, לא כלפי חברתכם ואנשיה, אלא אך ורק כלפי דרכי פעולתם של עובדי מחלקת התוכניות בטלוויזיה, ו־נאמרו בישיבה הסגורה של הוועד המנהל במיסגרת מילוי תפקידי כחבר מליאת הרשות.

הצגת הדברים אף הוזמנה ונדרשה מ־טעם הוועד המנהל ובדין נדרשה. לא עלה על דעתי להטיל כל ספק במוסריות פעולותיהם של מנהלי או עובדי חברתכם, או לפקפק ביכולתם המיקצועית או ב־רמתם הבינלאומית. אני מצטער אם נוסח דברי גרם לחברתכם, למנהליה או ל־עובדיה, צער או אי־נעימות ואני מתנצל על כל אי־בהירות שאולי נפלה בדברי בנדון.

קריניית יניב
האם הצבא יאשר?

האם יפרץ צהר"ל

במחלקת הספורט של הטלוויזיה בטוחים כי **אורלי יניב** עומדת להיות הצלחה. יניב נאה על המסך הקטן, והיא גם קריינית מעולה. כל מבחני־המסך שנערכו לה עד כה היו מעולים, ונראה כי יניב תוכל להופיע על המסך כבר בעוד שבועיים בערך.

אולם ליניב יש בעיה. היא משרתת בצבא־הקבע כקריינית גל"צ, ועל שלטונות הצבא להסכים לעבודה הנוספת שלה. עד כה לא הגיע אישור מצה"ל, ויש חשש שכל המאמצים שהושקעו בה ירדו לטמיון.

לצילומי אופנה

דרושה דוגמנית

הנכונה להצטלם בעירום
(חצי גוף עליון)

- אלגנטית ואינטליגנטית
- נסיון קודם אינו הברחי
- עד גיל 30

להתקשר ליצחק דלל 03-729316

„העיסוי המושלם" — ספר חדש בהוצ' „לדורי"

דבורה נמיר ב„לגעת בגוף, לגעת ברוח", ב„ידיעות אחרונות":

„בספר „העיסוי המושלם" ....מלמד המחבר את הקורא כיצד לשפר את מצבו הגופני והנפשי, כיצד להשתחרר ממתחים ולחץ, איך להתגבר על סערה פנימית, ואיך ללמוד לספוג חושנות ויופי. הספר מלווה בעשרות ציורים ותיאורים מפורטים, ועליו ייאמר, אם לא הלכת מימיך למכון לעיסוי, ולא היה לך את מי לשאול, תוכל לעסות עיסוי מכף רגל ועד ראש בבית... עיסוי עדין ומרגיע מסוגל לקרב בני משפחה, ידידים או צמד נאהבים. לא צריך להתבייש להפגין חיבה על ידי עיסוי ולטיפה... הנגיעה החושנית־אירוטית אינה דבר שעושים למען מישהו, אלא עם מישהו. מאהבים הסבורים שהם יודעים להעניק תענוגות, מוטב יקראו את הספר לפני שייכנסו לפעולה."

יצחק ינאי ב„קשר ללא מלים" ב„מעריב":

„הנה אחד הספרים הסימפטיים ביותר... כל כולו כוונות טובות. ואם אכן יעשה הקורא כמצווה עליו בכל אחד מסעיפיו, חזקה עליו שיטעם אחד מטעמי ,גן־העדן' עלי אדמות... איורי־דגימה מצויינים... ג'ק הופר אף ממליץ לחנך ילדים גם באמצעות העיסוי, ואכן הוא הקדיש לכך אחד הפרקים בספר... עולם העיסוי שכולו טוב... אין ספק, כי מטרת המחבר — ,לעשות את הספר קריא, שימושי ומהנה' — אכן הושגה כולה."

—.179 ל"י כולל מע"מ. גש לחנות ספרים או שלח צ'ק ל**הוצאת לדורי**, ת.ד. 4223 (ה) ת"א ותקבל את הספר בדואר חוזר. המשלוח חינם!

יום רביעי

8. 8

● **פסטיבל שירי ילדים (11.50).** כמו שאר שירי־דורי־הילדים בבוקר, אשר נקבע לעונת החופש־הגדול, גם שידור זה הוא שידור־חוזר.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** לבית בלאמי מגיע זרם של מיכתבי ניחומים על מות ליידי מארג'ורי, שטבעה באסון המיטאניק שעל סיפונה יצאה לאמריקה. ג'יימס ממשיך להתיידד עם מיס פורסט למורת רוחם של המשרתים. סר ג'פרי דילון מודיע לרי־צ'ארד, שבהתאם להסדר הנישואים שלו עם ליידי מארג'ורי יחולק הונה בין שני הילדים. הדבר משאיר את בלאמי בלא אמצעים מספיקים לניהול הבית הגדול, אך ראשו עדיין אינו פנוי לבעיות הכלכליות. באין אדם אחר שייקח על עצמו את ניהול הבית, מוצאת מיס פורסט שיותר ויותר תפקידים של ליידי מארג'ורי נופלים עליה והיא צריכה להתמודד איתם, כאשר המשרתים עוינים לה. ערב אחד מופיעה בפתח הדלת מיס רוברטס, המשרתת האישית של ליידי מארג'ורי, המספרת כי הצליחה להימלט ב־סירת הצלה מהטיטאניק.

● **המישיות סוון קלאנג (10.50).** השנה היא 1958, למרות שהסרט נוצר בשנת 1977. בעיר קטנה בדרום שוודיה מתכנסת תיזמורת ריקודים מקומית לחזרה. סוון קלאנג, סוחר מכוניות במיקצועו, הוא המבוגר בלהקה ועומד בראשה. את סוון מגלם השחקן אנדרס גראנסטרום. סוון מנגן בקונטרבס. רולף מנגן בפסנתר ואת דמותו מגלם השחקן יאן לינדל. רולף הוא צעיר ועומד לסיים את בית־הספר התיכון. קנת המתופף, שאותו מגלם הנריק הולמברג עומד לסיים את לימודיו בהתכתבות, וגונל, הזמרת, היא השחקנית אוֹנה רוּס, עובדת כטלפנית. ללהקה הצטרף נגן חדש, סכסופוניסט בשם לאסה, כריסטר בוסטדט, שבא משטוקהולם יחד עם תיזמורת צבאית. לאסה

סוד כמוס: בזוך
יום חמישי, שעה 5.30

מגיע לעימות עם סוון, גונל הופכת פילגשו של סוון, נכנסת להריון ומסבכת את עלית הסרט.

יום חמישי

9. 8

● **גיטרה ונועם (11.50).**

שידור חוזר של פרק מהתוכנית שהיתה טובה בשעתה, אך השאלה היא אם התוכנית, שבה מארח היום נועם צוֹר את סוזי מילר, תעמוד במיבחן שידור שני.

● **שאלה של זמן (12.10).** שידור חוזר של התוכנית המתמנדלים בהר.

● **סוד כמוס (5.30).** דליה מזור ופיליפ בקון עשו שוב עבודה מצויינת. מלבד הכרזת התחרות בין הילדים על שיפור פני השכונה יהיו הפתעות וקטע מתוך המחזמר מוטל בן־פייסי החזן.

● **האי של פליפר (6.32).** הערב תופס פליפר מבריחי נשק באי חדש שהם גילו.

● **בין האזרח ירשות (6.50).** בוטרוס אבו־מנא ו־חתאם חוזרי מרחוב עבאס בחיפה מתלוננים על אי־קיומו של בית־ספר ממלכתי־ערבי בשכונה שהיא הריכוז הערבי הגדול ביותר בארץ. התגובה לטענותיהם באה ממנהלת האגף לחינוך בעיריית חיפה, טובה בן־דוב.

● **המחשבים מסתערים (9.35).** סרט תעודי מעולה, הסוקר את התפתחות המחשבים בעשרים השנים האחרונות. לראשונה צולם תהליך ייצור המחשב, מאחר שתנאים המיוחדים בייצורו לא

עד עזם: ריילסבק
יום שישי, שעה 9.20

איפשרו עד כה הכנסת צוות ומצלמות לאולמות הייצור. הסרט מתאר את תהליך הייצור של פיסת הסיליקון המהווה את ליבו של המיקרו־מחשב וכן את שימושיו המרשימים של המחשב הקורא ספר בפני עיוור, הנוהג טרקטור, המייצר מכוניות ועוד. הסרט גם בוחן את הסכנות הטמונות במחשב לפרטיות האדם ולמקורות התעסוקה שלו.

● **בועות (11.15).** ג'ידי עוזב את בית־החולים ומתכונן לפגישה הראשונה שלו עם אשה, הרי היא ננסי, האחות מבית־החולים שהבטיחה להראות לו מה הוא מפסיד בכך שאינו בא במגע עם נשים. ג'סיקה וקורין זועמות על פיטר מפני שהוא בוגד בקורין ומאיימות להרוג אותו. ערב אחד שבה קורין הביתה ותופסת את פיטר עם אשה אחרת. היא בורחת למוטל ושם מוצאת את האב טימותי פלוצקי וגם מאיימת להתאבד. בינתיים נכנס פיטר למיקלחת ושם ממתינה לו הפתעה.

יום שישי

10. 8

● **אני והמלכה (5.32).** הסרט הערבי של השבוע טומן בתוכו הפתעה. הכוכבת שלו היא ג'ורג'ינה ריזאק, שהיתה מלכת היופי של לבנון ושניבחרה למיס־יוניברס, כמו רינה מור שלנו. ריזאק פוגשת מדריך תיירים, השחקן מוחארם פואד, הנותן לה קמע. בעזרת קמע זה היא זוכה בהצלחה ומתחתנת עם מיליונר. אך ביניתיים התאהב בה בעל הקמע ורודף אחריה בכל רחבי תבל, כך שאפשר יהיה לראות בסרט גם כמה נופים של איסטנבול ופאריס.

● **מעתה ועד עולם (9.20).** סידרה טלוויזיונית זאת תוקרן במשך שלושה שבועות. בזכותה לא ישדרו בשלושת השבועות האלה את הוואי חמש אפס וזה כבר רווח נקי. הסידרה מבוססת על סיפרו הקלאסי של ג'יימס ג'ונס, אך אינה הגירסה הקולנועית המפורסמת. אך תפקיד הסמל, מילט וורדן, מגלם השחקן וליאם דיוויין שהופיע עד כה בהצגות רומיאו ויוליה וקן הקוקיה ובסרט הקלפן והיצאנית. אהובתו, אשתו של הקולונל, קארן הולמס, היא נטלי ווד, אשר היתה פעם ילדת הפלא של הוליווד וכשבגרה הופיעה בסרטים רבים נוספים. את תפקיד גיבור הסרט, הטוראי רוברט אי. ל. פרואיט, שהחליט כי הצבא יהיה ביתו למרות שהמימסד מתנכל לו מפני ששרב להתאגרף, מגלם השחקן סטיב ריילסבק. ריילסבק הופיע כבר באנג'לה עם סופיה לורן ובכפיל עם פיטר אוטול. את אנג'לו מאגיו, החייל מוצא איטלקי שגולם על־ידי פראנק סינטרה בסרט הקולנוע מגלם ג'ו פנטוליאנו, ששיחק יחד עם דיווידן בקן הקוקיה על הבמה ובתפקיד קטן בסנדק חלק ב'. לורן, הזונה שבה מתאהב פרייאט היא השחקנית קים באסינגר ופאסטו ג'דסון, המ.צ. האכזר והשמן הוא פיטר בויל.

שבת

11. 8

● **חידושים והמצאות (6.30).** דרכים להגן על פארקים לאומיים על־מנת שלא יהרסו תתוארנה בפרק הראשון בתוכנית, שכדאי היה להפוך אותו סרט חובה. הפרק השני מספר על מחקר על חיי צמחים שנערך ביערות הטרופיים המכסים שליש משיטחה של אמריקה־הדרומית.

● **כצאת השבת (8.00).** כוכב התוכנית הוא הרב שלמה („שלוימלה") קרליבך ועימו הצייר־זמר אליה סוכות ומישפחתו.

● **רצח תוסס (10.00).** עוד סרט מסידרת סיפורי המתח שכתבה הסופרת הניו־זילנדית נאיו מארש. המפקח רודריק אלין סוקר את שכניו ברכבת החצות למידלטון. להקת השחקנים של קארולין דארקס מורה ביותר לדעתו. לפתע נפתחת הדלת ואלפרד

יום ראשון, שעה 8.00
תמוך עכשיו: איזי גורליצקי

מייר, שהוא בעלה של קארולין ובעל הלהקה טוען כי מישהו ניסה לרצוח אותו. אחרי הצלחת המופע מתכנסים הכל כדי לחגוג את יום הולדתה של קרולין, ובהזדמנות חגיגית זו אכן נרצח בעלה.

יום ראשון

12. 8

● **שמונה בעיקבות אחד (11.50).** סרט הקולנוע לילדים בארוך מלא. סרט הבכורה לשים הראשון לילדים שנוצר בארץ.

● **תמוך עכשיו (8.00).** אחרי שסידרה זו של רות דובנו סקרה את הסאטירה בארץ, היא עוברת להומור. לשם כך גייסה דובנו את האמנים איזי גורליצקי, שייקה אופיר, גדעון זינגר ויעקב בן־סירא ושתי הפתעות: המאטא והילה־לה.

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** מוקדש הערב בלעדית לאחים מארקס ויוקרנו קיטעי סרטים מפורסמים שלהם.

● **הבובה (10.00).** המשך שני של הסידרה, ועוד פחות מעניין מהראשון. למי שלא ראה את הפרק הראשון מומלץ לעבור לירדן. מי שכן ראה את הפרק הראשון, יעשה זאת ללא המלצה.

● **הסרט הקצר (10.50).** שני סרטים של יוצרים ישראליים צעירים במיסגרת המדיניות החדשה של הטלוויזיה לעודד אותם. הסרט הראשון הוא יום ג' 10 בבוקר. כתב ובייים אותו אבי כהן עוד בשנת 1976 והוא מתאר שלוש צעירות המבלות יום אחד ביחד. הכוכבות הצעירות הן נעמי בכר, דליה גור ושושי גיל. כשאליהן מצטרף יוסי סוויסה. הסרט השני הוא של דני וקסמן ונקרא אבר, וכפי שאפשר להבין משמו, הוא מתאר יחסים מסויימים בין אב לבן. הכוכבים שלו הם אלכס קלצ'קין ואברהם בן־יוסף.

המיקצוענים: ג'קסון
יום שני, שעה 10.35

יום שני

13. 8

● **גיטרה ונועם (11.50).** חוזרת שוב בשידור השני — הפעם עם דודו זכאי.

● **שאלה של זמן (12.10).** השידור השני הזה מוקדש לשרה גיבורת ניל"ר.

● **הכל נשאר במישפחה (8.30).** לאוהבי ארצ'י אסור להפסיד פרק זה. העובדה שארצ'י נתקע בתוך מרתף יחד עם מייקל מבטיחה צחוקים רועמים. באותה הזדמנות מחסלים השניים ביחד, בקבוק בראנדי ומספרים זה לזה את סודותיהם. הבידור צריך להיות מושלם.

● **הכיים (9.30).** כל מה שהטלוויזיה יודעת לספר על סרט זה שהוא מתאר בתור שנתקף בדחף בלתי־ניתן־לריסון לכייס.

● **המיקצוענים (10.15).** הופעת בכורה של סידרה מצויינת, אשר שוחרה כבר בירדן, ותשהה על המסך כ־26 שבועות. הסידרה מתארת יחידת ביון בריטית, שהוקמה למילחמה בטרור בפיקודו של ג'ורג' קולי, מפקח קשוח וגבר לוי־לב. את תפקידו של קולי מגלם השחקן גורדון ג'קסון, המשרת הראשי בעל אדונים ומשרתים ומי שהופיע גם בליל הגנראלים. לידו שני עוזרים, מולי, הוא השחקן מילין שור, שהופיע במקבת של רומן פולנסקי ובודי, השחקן לואיס קולנס. אולם לישכת דובר־הטלוויזיה אינה יודעת מה יהיה הפרק הראשון של הסידרה.

יום שלישי

14. 8

● **תעלת בראומיך (11.50).** סירטו המצחיק של יורם קישון בכיכובו של יוסף („בומבה") צור ז"ל.

● **קונו של אריה (8.30).** במיסגרת הסידרה מנהיגים שעיצבו את פני העולם יוקדש הפרק של הערב לוונסטון צ'רצ'יל. בעיקבות הסכם מינכן ובגידתו של אדולף היטלר, מגיש נוויל צ'מברלין את התפטרותו וצ'רצ'יל עולה לשילטון. על צ'רצ'יל נאמר שהוא גייס את השפה האנגלית ושלח אותה לקרב, וסביר מאוד שזה אכן ערוך הסרט.

● **ג'יימס לאסט ותיזמורתו (9.30).** הפעם המיוחדת כמה שמשדרים תוכנית עם אמן המוסיקה הקלה הזה.

אַמסטלדאם

שתה בירה אמסטל וטוס לאמסטרדם

בירה אמסטל מזמינה אותך להשתתף במבצע "אמסטלדם". עליך לאסוף 5 לשוניות של פחיות בירה אמסטל, (עם סמל ה"מוצר הנבחר"), להשלים את הסיסמא, למלא את התלוש ולשלוח אלינו לפי הכתובת: ת.ד. 14254 ת"א, עבור "מבצע אמסטלדם".

מבין כל השולחים יוגרלו 2 כרטיסי טיסה הלוך ושוב לאמסטרדם. הזוכים יהנו גם משלושה ימי בילוי בעיר, כולל ביקור במפעלי אמסטל באמסטרדם.

מי כמוך יודע שחמש פחיות בירה אמסטל נגמרות צ'יק צ'ק. אז למה שלא יהיה לך קרטון בבית?

לכב' ת.ד. 14254 תל־אביב,
עבור "מבצע אמסטלדם"

רצ"ב 5 לשוניות של בירה אמסטל, עם סמל המוצר הנבחר, במסגרת "מבצע אמסטלדם".
השלם את הסיסמא: **בירה אמסטל** _____ ____ **פחית.**
שמי _____ כתובתי _____
החנות בה קניתי את האמסטל וכתובתה _____
_____ _____

חפש את הלשונית
עם סמל המוצר הנבחר

בירה אמסטל - פתח עוד פחית

במדינה

בריאות

ילדי הפוליו

בחוץ זורם הביוב. בתוך הבתים היכה הגורל בילדים.

„בני נמצא בין החיים והמוות. מצבו אנוש ואם הוא יחיה, יישאר משותק לכל החיים. אנו מקבלים זאת בהבנה, ונעשה כל שביכולתנו לעזור לו," אומר עיסא נצאר (38) מכפר טורעאן שבגליל, שבנו ח'אלד בן השנתיים וחצי, נפגע בווירוס הפוליו, הגורם לשיתוק־ילדים.

עיסא עובד במיסעדה בכפרו ולו שבעה ילדים. על הימים הראשונים למחלת בנו הוא מספר: „ח'אלד היה בריא עד לפני שלושה חודשים. באופן פיתאומי הופיע אצלו חום גבוה — לקחתי אותו לרופא בכפר, שהפנה אותי לבית־החולים כמיקרה דחוף. הוא אושפז במחלקת התאוששות ברמב"ם, והרופאים קבעו שהוא סובל מ־שיתוק־ילדים."

חופר במערכת־ביוב. עיסא מתגורר

חולה־פוליו ח'אלד נצאר
לא בגלל הבארות

חולה־פוליו סלימה סלאמה
רחובות מזוהמים

בבית של שלושה חדרים. הבית מסודר ונקי, אך מחוץ לבית, ברחובות הכפר, הזוהמה רבה מאד. מי־השופכין של התור־שבים נשפכים לרחובות הכפר, בגלל חוסר במערכת־ביוב.

האב מפנה את טענותיו כלפי האחיות בטיפת־חלב, כאילו התרשלו במתן החיסון נגד שיתוק־ילדים, אך אינו בא בטענות כלפי הרשות המקומית בכפרו, שאינה דו־אגת לניקיון הרחובות בכפר.

האם, עקרת בית בת 30, נמצאת כל יום ליד מיטת בנה בבית־החולים, והאב מבקר את בנו פעמיים בשבוע.

אומר נצאר: „כשהגעתי לבית־החולים רמב"ם בחיפה, היה הילד במצב קשה

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים וכנרים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75

מאד. הוא סבל מקשיי־נשימה, היה חיוור ולא הגיע את אבריו בכלל. במחלקת־התאו־ששות חובר למכשיר־הנשמה מלאכותי. אז הבנתי שמצבו קשה.

„הילד שכב חודש וחצי במחלקת התאו־ששות, ואחרי שחלה הטבה במצבו, הועבר למחלקת־הילדים, ניתון בצורה מלאכותית (זונדה) ונושם דרך טראכוסטומי (פתח ב־גרון לכניסת האוויר, במקרה שיש פגיעה

הוא אמר לי שאין ממה לחשוש והרגיע אותי. בפנקס הרישום של האחות בטיפת־חלב מצויין שהילד קיבל חיסון נגד שיתוק ילדים.

לפי אבחנת הרופאים הילד נפגע ברגלו הימנית. האב, עובד בבנין והאם, עקרת בית, נשואים שבע שנים ולהם שלושה ילדים. הם מתגוררים בבית חדש שמורכב מארבעה חדרים נקיים ומסודרים.

ההומו־סכסואלים הישראליים מפגינים באמסטרדאם
הישראלים מוכרחים להראות שהם לא נבדלים משאר העולם

בדרכי־הנשימה) אין הוא מקבל טיפול תרופתי, אלא פיזיוטרפיה. אחרי גילוי ה־מחלה נעשו בדיקות לכל בני המישפחה ולא נמצא שהם נגועים בווירוס הפוליו. הילדים קיבלו מנות־חיסון נוספות נגד ה־פוליו. מדוע יש זוהמה ברחובות הכפר? נצאר: „אין מערכת־ביוב, וכל המים של הבתים נשפכים לרחובות וגורמים למחלות. אין מי שיטפל בבעיית מי־הביוב."

מחלה קשה. באותו חודש התגלו עוד שני מיקרים של שיתוק־ילדים בכפר עצמו. „כשהלבשתי את הבת שלי, שמתי לב שידה השמאלית חלשה וקשה לה להרים אותה," מספרת ג'וליית רג'א סלאמה (28), שבתה סלימה בת שנה ותישעת החודשים נפגעה בשיתוק־ילדים.

„לפני שמונה חודשים היה לבתי חום גבוה. לקחתי אותה לרופא במרפאת קופת־חולים בכפר, והרופא אמר אז שהיא סובלת מדלקת־ריאות ונתן לה טיפול. החום לא ירד ולקחתי אותה שוב לרופא. נעשה לה צילום רנטגן ולא נתגלתה אצלה דלקת ריאות. המשכתי לתת לה את הטיפול שהרופא נתן לה, אך מצבה לא השתפר אלא הידרדר וראיתי שאינה יכולה להניע את ידה. לקחתי אותה לבית־החולים בע־פולה, שם אושפזה לכמה ימים, והרופא־ם קבעו שהילדה סובלת משיתוק ילדים ונפ־געה בידה השמאלית." ג'וליית נשואה תשע שנים והיא עקרת בית. בעלה עובד בבניין ולבני־הזוג שלושה ילדים. המשפ־חה מתגוררת בבית של שני חדרים.

„הרופא אמר לי שבני סובל משיתוק ילדים ואין מה לעשות נגד המחלה!" טוען מחמד ג'בן (30), שבנו, ג'אד, נפגע בשי־תוק ילדים. ג'אד, בן שלוש שנים וארבעה חודשים, מתואר על־ידי אביו כילד שובב ומתרוצץ כל היום, וקשה להשתלט עליו. האב אינו מאמין לאבחנת הרופאים ואומר: „לפני חודשיים הופיע אצל הילד חום גבוה. לקחתי אותו לבית־החולים בעפולה שם שכב במחלקת־ילדים שבוע ימים. ב־ימים הראשונים לאישפוזו שכב ללא־תנועה בכלל. אחרי־כן התחיל להתאושש ולהגיע את אבריו ובתום השבוע ירד החום והוא שוחרר הביתה.

שבועיים לאחר שיחרורו מבית־החולים באו אלינו הביתה אנשים ממשרד הבריאות ועשו בדיקות לכל בני המישפחה, והודיעו לי שיש חשד שג'אד סובל משיתוק ילדים. הם לא אמרו לי זאת בזמן שהיה מאושפז בבית־החולים ולכן איני מאמין לרופא־ם בבית־החולים. אחרי חודש ימים משיחרורו מבית־החולים, לקה שוב בחום גבוה. לקח־תי אותו לבית־החולים, והרופא שבדק אותו אמר לי שאין מה לעשות נגד המח־לה ושלח את הילד הביתה. בדרך חזרה ביקשתי מרופא פרטי שיבדוק את הילד.

שיתוק־ילדים הוא מחלה קשה. הגורם למחלה הוא וירוס, המועבר דרך דרכי־הנשימה ודרכי־העיכול, ופוגע בעיקר בילי־דים. ישנם מקרים של פגיעה במבוגרים. סימני המחלה הראשונים: חום גבוה, שי־עול, הכאות, שלשולים ואחרי־כן מופיע השיתוק בגפיים. למחלה אין טיפול אלא יש חיסון.

ישראלים בחו"ל
כי מציון חצא עלי־זוח

קבוצה של הומוסכסואלים ישראליים ויהודיים השתתפה בהפגנת־ענק של הומוסכסואלים באמסטרדאם, כשהיא נושאת שלטים בעברית

לגבי ההומוסכסואל הישראלי המצוי, הולנד היא התגשמות כל החלומות. אמס־טרדם הפכה מקום־מיקלט להומוסכסוא־לים מכל רחבי־העולם מפני הדיכוי ה־חברתי שהוא מנת־חלקם.

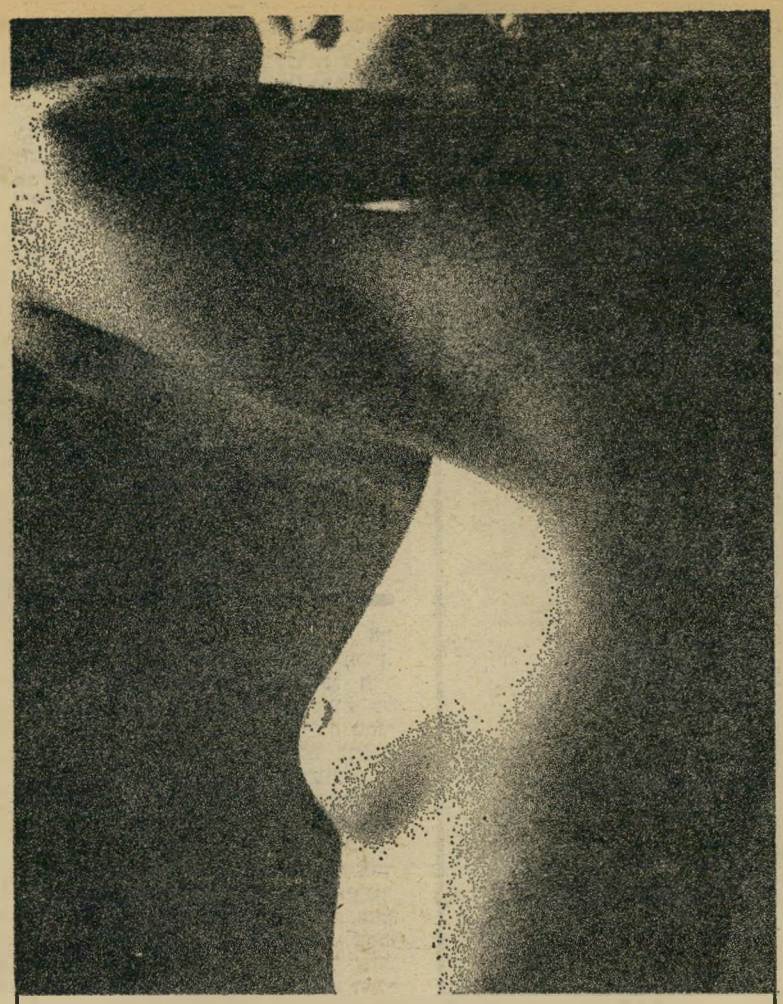
האירגון החזק של ההומוסכסואלים ב־הולנד ערך לפני כמה שבועות הפגנה המונית, שבה השתתפו יותר מ־6000 הו־מוסכסואלים, לסביות והוריהם. המישל־חת הישראלית, שהשתתפה בה, נשאה בג־און שלטים בעברית ודגלי־ישראל.

ההפגנה יצאה נגד שתי תופעות: האחת איראנית והשנייה ישראלית.

נגד שילטון רוח־אללה חומייני מחו ההומוסכסואלים של הולנד משום שהוא מוציא להורג כל הומוסכסואל שנתפס ב־איראן. נגד מנחם בגין מחו ההומוסכ־סואלים על ביטול כנס עולמי של הומו־סכסואלים יהודיים, שעמד להיערך בקי־בוץ מעלה־החמישה, אך בוטל בלחץ ה־רבנות הראשית.

אולם הסניף הישראלי בהולנד אינו מס־תפק בהפגנה ההמונית. ראשיו, וביניהם צעיר ישראלי שירד לפני שנים אחדות, יהודה סופר, מקווים לארגן יותר ויותר הומוסכסואלים יהודיים וישראליים לאיר־גון ההולנדי הס־או־סי, האירגון לשילוב ההומוסכסואלים, ולאגודה לשיווי זכויות הפרט, שהיא אגודת ההומוסכסואלים ב־ישראל.

במיסגרת מאבקם מתכוונים ההומוסכסו־אלים, הנמצאים זמנית במיקלט ההולנ־די, ליצור קשר עם גופים פוליטיים בישי־ראל, לשם תחיקה מתקדמת למען זכויות־הפרט.

הקיץ, לפני שאת מרימה ידיים נסי bac.

bac
דאגה אחת פחות הקיץ.

ספריי דיאודורנט "בק"
להרגשת רעננות
ומניעת ריחות לואי.
לבחירתך 3 ריחות:
ירוק Natural
ורוד Discreet
חום Dry

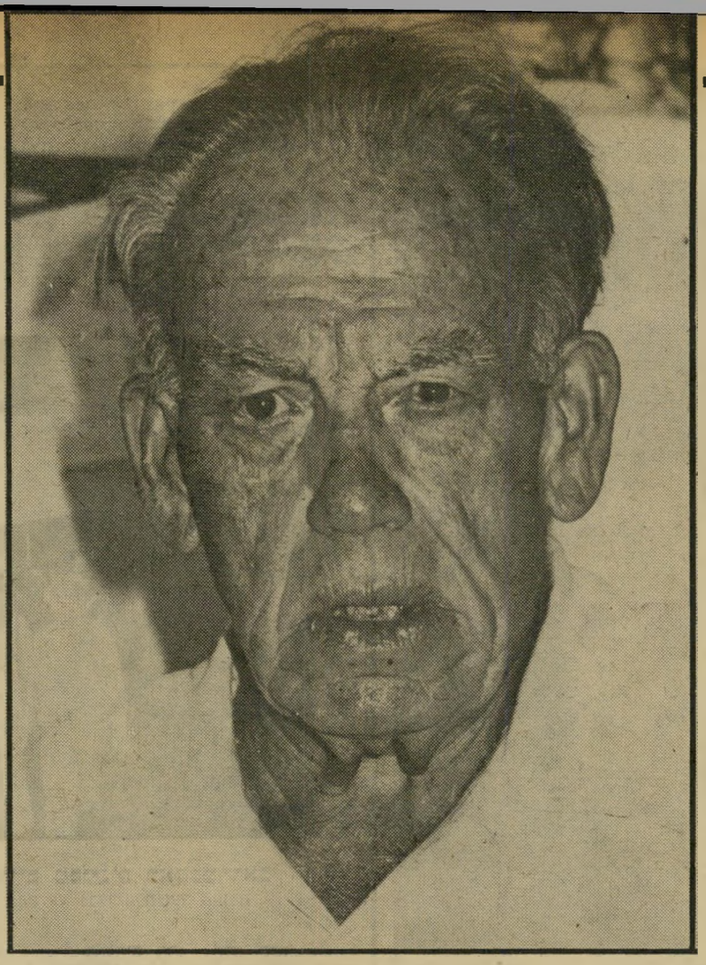
ערבי צעירים
במועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

המועדון
יצא לחופשה
בחודש אוגוסט
התוכניות תתחדשנה ב־4.9.79

קול השלום -
הקול שלך!

אחד מאחרוני מישפחת אהרונסון טוען: ובכל זאת,

לישנסקי אשם!

ב יום שלישי השבוע מועברות עצמותיו של יוסף לישנסקי אל קבר חייליו צה"ל בהר־הרצל. אותה נשמה, שנדדה בחייה ובמותה, מגיעה למנוחתה האחרונה. האם היה יוסף אשם? האם הרג את אבשלום, או הניחו למות מפצעיו ליד רפיח? האם היה נקי מכל חשד? התשובה, כנראה, לא תיוודע לעולם, אלא אם תתגלנה עובדות חדשות, שהיו נסתרות עד כה.

אך אם מועבר לישנסקי לקבר־העד ואם הכוונה היא לנקות את כתם ניל"י בהיסטוריה של תולדות ישראל, ואם הזמן מכפר על חטאים וטעויות שמקורן באהבת ישראל, הרי נותרו עוד שני אנשים שיש להביא גם לנשמותיהם שלום־עד. שני אלה,

מלאכי אהרונסון:
„אבא האשם לשווא!"

שלשווא ניסו בניהם עד היום להעלות את זיכרם, הם צבי אהרונסון וראובן שוורץ.

צבי אהרונסון הואשם במשך כל חייו בכך שהיה זה שהעלה את החשדות על יוסף לישנסקי ובכך שהביא לאווירה מתוחה שהתוצאה שלה היתה נפילת הרשת, וחיסול ניל"י על־ידי שרשרת רציחות והתאבדויות. ראובן, היה האיש שהסגיר את עצמו כדי שקרוביו לא יסבלו. הוא קבור בזכרון־יעקב. ושמו כמעט שאינו נזכר בסיפורי ההיסטוריה, אם כי היה אחד המנהיגים הטובים והמסורים של האירגון.

מישפחת אהרונסון, הסבא פישל הזקן והבנים אהרון, צבי, שמואל (סם), שרה, אלכסנדר ורבקה, התגוררה בזכרון־יעקב. האח הבכור אהרון עסק בנסיונות חקלאיים, שנערכו בתחנת הניסיונות בעתלית. בסיפורי החלאות הוא נזכר כמדען שגילה את חיטת־הבר. אבשלום פיינברג, גם הוא מזכרון־יעקב השתתף בניסיונות והיה ידידו הטוב של אהרון, על אף הפרש הגילים שביניהם: אהרון היה אז כבן 38 ואבשלום בן 24.

אחרי פרוץ מילחמת־העולם הראשונה החליטו השניים להקים אירגון שמטרתו לעזור לבריטים במילחמתם נגד התורכים. הם תיכננו הקמת רשת מודיעין וריגול, שתספק מידע מודיעיני וצבאי לכוחות הבריטיים שישבו אז בקאהיר. אהרון ניסה ליצור קשר עם קצינים אנגלים. הוא נסע לקאהיר והקים קשר באמצעות אוניה שהפליגה מפורט־סעיד לעתלית. מתחנת

לישנסקי:
האם הרג את ידידו?

הנסיונות שלחוף־הים היו מאותתים לה ומעבירים אליה את המידע שהצטבר. אבשלום היה הממונה על הרשת בתחומי יש־ראל.

הם התחילו לגייס אנשים, בהעדיפם בני מישפחה וקרובים מזכרון, שאמינותם לא היתה מוטלת בספק.

„יותר לא נראה את אבשלום"

א הרון היה גבר אדמוני, אגרונום מוכשר מאד, אך אדם שקשה היה להתקרב אליו. לעומתו, אבשלום היה בחור יפה, אוהב שירה, דובר שפות זרות רבות — ביניהן צרפתית וערבית — כל שפה במיבטא הנכון. הוא התקרב למישפחת אהרונסון אחרי שפגש בבת הצעירה, רבקה, שהיתה אז כבת 16. רבקה היתה נערה בלונדית, יפה ושברירית, אשר נשמרה תמיד על־ידי כל בני הבית. כשאירגנו את ניל"י שלחו אותה עם אחיה, אלכסנדר, לביירות, ואחר־כך לארצות־הברית כדי שתרחק ממקום הסכנה.

האחות הבכירה, שרה, השתתפה עם בני המישפחה בפעילות המודיעינית. היא היתה אשה כהת שער, גבוהה מאד ואמיצה. שרה היתה נשואה לסוחר תורכי בשם חיים־אברהם, שנשאר לעסוק במיסחר בקושטא.

אל ניל"י הצטרף יוסף לישנסקי. הוא היה בחור נאה, גמוך קומה, ונהג לנעול מגפיים בעלי עקבים גבוהים על־מנת להגביה את קומתו. יוסף חיפש מיסגרת ונדד ממקום למקום. הוא היה יתום מאימו — הובא על־ידי אביו בשנת 1896. הם התגוררו במתולה אצל בני מישפחה. יום אחד נעלם האב. הבן, יוסף, המשיך לגור במתולה. כשבגר נסע לירושלים ללמוד בסמינר למורים. אחרי חודשים אחדים נותר בלי כסף והחל נודד.

תחילה הצטרף לשומר. שם זכה בהערכת חבריו והתקדם בתפקידו. אחרי כשנה התמנה לשומר רוכב. אך זרותו וגנדרנותו מנעו מאנשי השומר מלקבל אותו כחבר רישמי. אחרי שלוש שנים עזב. הוא הקים את המגן, שהיה אירגון שומרים במושבים הדרומיים יותר. אך גם אנשי אירגון זה התנכרו לו והוא נאלץ לעזוב שוב.

יוסף היה דמות שנוייה במחלוקת. נשים אהבו אותו וגברים רבים העריצו את עוזרוחו. אך היו גם כאלה שזילזלו בו בשל שחצנותו ואהבת הגינדור שלו. אנשי השומר טענו שהוא חסר שורשים פולי־טיים, ולעומתם טענו במשך אנשי ניל"י, כי ליוסף תכונות „שומרניקיות", ולכן התרחקו ממנו. הוא דיבר ערבית רהוטה ונחשב כידידם של הבדואים.

כשהתקבל יוסף לניל"י נהג לבקר אצל הבדואים, ואלה הראו לו את מערכי הצבא התורכי שהיו פרושים במרחבי מידבר־סיני. יוסף נהג להעניק מתנות יקרות־ערך ולקבל תמורתן סיפורים שהועברו אל נעמן בלקינד, שישב בראשון־לציון, וזה היה מעבירן אל אבשלום פיינברג, שישב בתחנת הנסיונות בעתלית. אבשלום נהג לאותת לספינה הבריטית, וזו קיבלה ממנו מידע שהועבר לאהרון שישב בקאהיר. אהרון נהג לבדוק את החומר ולהעבירו אחר־כך לידי הבריטים.

האירגון התרחב והלך. במידע שהגיע לאנגלים לא היה ערך ממשי רב, מפני שבדרך־כלל הגיע באיחור. אהרון אהרונסון שקד על שירטוט מפת חצי האי־סיני. משערים שהמפה שהכין היא זו שאיפשרה את כניסת הבריטים לסיני ולכיבוש ארץ־ישראל לאחר מכן.

בשלב מסויים נותק המגע בין אנשי ניל"י לבין אהרונסון בקאהיר. אבשלום דאג ותיכנן להגיע אליו. תחילה ניסה לעלות על אוניה, אולם נכשל. אחר־כך התחיל לתכנן מעבר דרך מידבר סיני. יוסף ביקש להצטרף אליו.

מספר על כך מלאכי אהרונסון, בנו של צבי אהרונסון, מזכרונות ילדותו: „האמת שהיתה ידועה בבית אבא היא שלפני צאת אבשלום לדרך התחנן לפניו אבי וביקש ממנו לא לנסוע, ואם הוא מתעקש, שיסע בלי יוסף. אבא שלי תמיד אמר שהבנדיט הזה לישנסקי יהרוג את אבשלום. אני יודע על הסיפור שהוא קינא בו בגלל אהבת שרה, אולם מעולם לא שמעתי את זה בבית. אבא תמיד אמר שמה שיוסף רוצה זה את התפקיד של ראש־הרשת. הוא קינא באבשלום מפני שהיה המנהיג הבלתי־מעורער.

„יוסף היה איש שאפתן. השומר הקיא אותו ממנו, גם המגן ברח ממנו. הוא תמיד

שרה אהרונסון ואבשלום פיינברג
אהבת שתי האחיות

רצה להיות כינור ראשון. הוא היה מבלה בבית סבא פישל. היו שם בנות צעירות, רבקה ושרה. יתכן שגם היה כאן עניין של ידידותה של שרה. אבל היה ברור לו שאין לו שום סיכוי איתה."

בני מישפחתו של צבי מספרים גם ש־ביום שנודע לאביהם על נסיעת אבשלום למצריים, הוא רכב אחריהם כדי לנסות ולמנוע את הנסיעה המשותפת. „כשש אבא," מספר מלאכי, „הוא סיפר לאמא שלא החזיר את השניים. הוא נפל על צווארה ואמר לה: ‚יותר לא נראה את אבשלום שלנו.'"

אהובן של שתי נשים

ה שניים יצאו יחד ואחרי ימים אחדים מצא אהרון את יוסף בבית־חולים בקאהיר. הסתבר שיום אחד אחרי נסיעתם הגיעה לארץ ספינה אנגלית ו־אהרון ירד ממנה. סיפרו לו שיוסף ואבש־לום יצאו לחפש אותו. הוא שב מייד לקאהיר ואז סיפרו לו שבחור ישראלי נמ־צא בבית־חולים. הוא נסע לשם בתיקווה לפגוש את אבשלום, והנה ראה בחור ש־מעולם לא הכיר קודם לכן — יוסף לישנ־סקי.

יוסף סיפר לו שכאשר קרבו לקווים ה־בריטיים הגיחה לקראתם „באשמורת ה־בוקר" קבוצה של שלושים בדואים מזויי־נים. השניים תקפו את הבדואים והצליחו להרוג אחדים מהם, אך כדור פגע באבש־לום והוא נפל. יוסף הוסיף וסיפר כי אבשלום ביקש ממנו להמשיך במשימה.

אהרון נבהל מסיפורו של יוסף ושלח אנשים לחפש את אבשלום או הוכחה כל־שהי למותו. הסיירים שבו בידיים ריקות. בינתיים טיפלו בבית־החולים בפצע שנפ־צע יוסף בגבו. הוא נשאר במצריים למ־שך חודש, ושב ארצה. במיצוות אהרון לא סיפר יוסף את אשר אירע לאבשלום. אה־רון חשש פן מותו של מנהיג הרשת יביא לייאוש ולהפסקת העבודה המודיע־נית של ניל"י. אהרון ציווה עליו לספר רק לשרה, ביודעו שהיא אהבה את אבש־לום ושהיא לא תקבל את הסיפור, שסופר לשאר החברים, כאילו אבשלום יצא בש־ליחות לימודית לאנגליה.

רבקה היתה ארוסתו הרישמית של אב־שלום. כשהוקמה ניל"י ורבקה נסעה הת־הדקו היחסים בין שרה לבין אבשלום.

הם נהגו לשהות יחד בתחנת הנסיונות, להמתין יחד לספינה ולתכנן את המשך דרכה של הקבוצה. מסיפורים של אנשים שחיו באותה תקופה, מסתבר שהיחסים שהתפתחו היו יחסי־אהבה למרות ששרה היתה אשת־איש.

במיכתביו של אבשלום לרבקה באה לידי ביטוי התייחסות של גבר חזק לאשה חלשה. הוא דיבר אליה וכתב לה כמו אל ילדה חלשה שיש לשמור עליה. יחסו אל שרה היה כאל שווה. היא היתה דמות חזקה ומרכזית בניל"י, ובלי חוות־דעתה לא קם דבר.

במישפחת אהרונסון מספרים שרבקה הצעירה מעולם לא ידעה על היחסים בין אחותה וארוסה. ואילו ידעה עליהם היתה בוודאי מוותרת ומניחה להם להישאר יחד. רבקה היא היום אשה קשישה וחולה. היא שמרה את זיכרו של אבשלום ולא נישאה. מאז סוף מילחמת־העולם הראשונה היא מארגנת את סיפרות ניל"י וניהלה את קרן אהרונסון.

כשש יוסף לישנסקי לזכרון־יעקב, התייצב לפני שרה וסיפר לה על אבשלום. „בשהוא בא ומספר לשרה על מות אב־שלום הוא מוסיף קטע שלא סיפר לאהרון," מספר מלאכי, „הוא מזכיר שמורה־הדרך הבדואי שהיה להם התחיל לרוץ לכיוון הבדואים התוקפים. אבשלום שראה בזה את־בגידה ירה בו והפילו מעל לגמלו. את סיפור מורה־הדרך לא הזכיר קודם. כולם ידעו שאבשלום מעולם לא היה זקוק למורה־דרך. הוא ידע את שבילי הארץ מלפני ולפנים. זה כבר מפליל אותו. מה פתאום הוא ממציא סיפור? וטענה נוספת שמחזקת בנו את ההרגשה על אשמתו של יוסף וצידקתו של אבינו, צבי, היא סיפור הפציעה. יוסף מדגיש את המילה אשמורת־הבוקר. כלומר, האור לא הזק. הוא מספר שהבדואים תקפו מאחור, גם אותו וגם את אבשלום. אז אם הוא היה במצב של בריחה, ואם פגעו בו מהגב, אז איך יכול היה לדעת על אבש־לום כי נפצע בגבו? זו כבר יצירת אליבי?

כשחזר יוסף לארץ ואבשלום איננו יחד איתו, והאנשים אינם יודעים היכן הוא, התחילה שרשרת של חשדות. יוסף ושרה המציאו סיפור כאילו נסע ללימו־דים. חברי ניל"י לא הסתפקו בכך.

בראש החושדים עמד צבי אהרונסון. הוא חשד שכוונתו של יוסף היא לעמוד בראש הרשת, ולכן הרג את אבשלום או הניחו למות במידבר מכדורי הבדואים.

הוא ניצב מאחרי גבה והגנתה של שרה. אחרי מות אבשלום החליטה שרה שהיא תקדש את חייה לניל"י לשם זיכרו של אהובה. המטרה היתה ברורה לה, וגם אם חשדה ביוסף כי לא עשה די כדי להציל את אבשלום. החליטה שהיא חייבת להש־תמש בו לצורכי ניל"י. יוסף ידע שכל זמן ששרה מגנה עליו הוא לא ייפגע מ־חבריו באירגון. כשנסעה שרה לנוח בקא־היר התלווה אליה יוסף, ללא רשותו של אהרון, שכעס עליו בראותו יורד מה־אוניה. עצם נסיונו של יוסף לשמור על עורו בעזרת שרה גם כן הגביר את החש־דות נגדו.

בהיותו בקאהיר נוסף נדבך לחשדות. „הוא ישב עם לובה שניאורסון בבית־קפה," מספר מלאכי על פי סיפורים ששמע ועל פי סיפרו של שניאורסון, „פיתאום הוא קופץ ומצביע על בדואי שהציץ מבעד לזכוכית ואומר שזה הבדואי שהרג את אבשלום. השניים מתחילים לרדוף, אך הבדואי נעלם. איך ידע יוסף שזה האיש, אם טען שהוא נורה בגבו ואך טען שזה היה באשמורת־הבוקר? ואיך יכול בחור שרואה את עצמו אחראי למשהו לעזוב את הארץ ולנסוע לנוח? את מי הוא הש־איר במקומו? הוא ידע שבלי שרה אין ערך לחייו והיתה לו סיבה להשוש מזה."

כששבו לארץ, המשיכו שרה ויוסף בעבודתם. יוסף מילא את מקומו של אבש־לום. הרכילות המקומית הגיעה גם לשניים אלה. רבקה אשתו של יוסף ושני ילדיה התגוררו בזכרון־יעקב במרחק בית אחד מבני מישפחת אהרונסון. היא היתה קור־את לשרה בשמות גנאי ומאשימה אותה שלקחה ממנה את בעלה.

„אבא שלי, צבי, היה הבן הגדול שחי בארץ," מספר מלאכי, "הוא הרגיש שהוא אחראי למה שקורה בקרב בני מישפחתו. הוא דאג לשרה. דיברו עליה. הוא לא חשב שהסוף יהיה כמו שהוא. הוא לא חשב ששרה תתאבד. לא חשב שכולם יעונו ויסבלו. הוא חשב שהמילחמה תיגמר וכל אחד יחזור לביתו. הוא ניסה לדבר על ליבה של שרה שתימנע ככל האפשר מפגישות מבודדות עם יוסף. הוא הסביר לה שבתום המילחמה היא תחזור לבעלה ואז הוא לא יסכים לקבל אותה אחרי שסופר עליה כה רבות. שרה כתבה לאה־רון בקאהיר וסיפרה לו שצבי מציק לה. ואת זה פירסמו כולם. לא הבינו את הצד הפסיכולוגי. לא חשבו כמו שחשבו אז. הם גם האשימו את צבי שהוא שונא את יוסף, מפני שהוא חושש שהוא יקח ממנו את ניהול תחנת הניסיונות. אבל הכל היה שקר וכזב. לא אמת. אבא רצה בטו־בת המישפחה. בטובתה של שרה."

כששבו לארץ הם התבקשו לבדוק מהו הקו החלש בהגנה התורכית. השניים מצ־או קצין תורכי שהסכים לשרטט את מפת השטח תמורת הברחה באוניה לאנגליה.

אז החלה תקופת האסונות שגרמה ב־סופו של דבר לנפילת הרשת ולמותם המעונה של חבריה.

אחת מיוני הדואר, שהיתה בשימוש הרשת, נלכדה. התורכים הבינו שקיימת רשת־ריגול, אך לא הצליחו לפענח את הכתוב. באותה עת החליט נעמן בלקינד לצאת לכיוון המידבר ולהגיע לקאהיר, כדי ללמוד משהו על תעלומת אבשלום. נעמן נשא עימו מיסמכים רבים ודו"חות חשובים.

בדרכו נלכד נעמן על־ידי התורכים. הם ניסו עליו שיטות חקירה חדשות. הוא התיידד עם אחד מחוקריו התורכים, ש־שוחח עימו והזמין אותו לארוחות מסור־תיות. נעמן הסתבך והלך הוא חש אמון בחברו וסיפר לו פרטים מחייו וממעשיו. הרשת התגלתה. בחג סוכות 1917 הגיעו התורכים לזכרון וחיפשו את מנהיג־הר־שת, יוסף לישנסקי.

„שמעתי את אבא בוכה"

ה קיפו את המושבה ונכנסו הייר־שר לבית מישפחת אהרונסון. יוסף הצליח להימלט. התורכים התחילו להכות כל מי שעמד לידם. הקצין התורכי חשב

(המשך בעמוד 68)

צבי אהרונסון

ראובן שוורץ ואשתו
„גם את גופותיהם צריכים להעביר להר־הרצל!"

לישוסקי אשם

(המשך מעמוד 67)

שאם יענה את האב הקשיש, פישל אהרונסון, הוא יביא למעצרו של יוסף. הזקן לא נכנע. הוא עונה קשות והמשיך לומר „שמע ישראל, שמע ישראל".

„התורכים התיישבו מול הבית שלנו בזכרון," נזכר מלאכי, „הם עצרו רבים מאנשי המושבה והיו מענים אותם כל שעות היום. ביכיים נשמע ימים ולילות. לא הצליחו ללמוד מהם דבר. שרה ענתה קשות. אדם ששמו היה גרבובקר גם הוא נעצר ועונה. אבי, צבי, הוכה על ראשו ועל גופו. גם ראובן שוורץ שהיה פעיל בגיל"י נעצר ועונה קשות. אחר־כך מצאו את גוויתו תלויה על החלון."

מעשים הסיפורים שמזכירים את גבורתו של ראובן. הוא לא היה בעל תכונות חריגות, ולכן, כנראה, לא קרץ לכותבי ההיסטוריה. כשיישב ראובן בכלא ועונה, נולד לו בן. הוא קרא את שמו עשהאל. אותו עשהאל מתגורר היום בחיפה. „כש־הגיעו התורכים למושבה ברח גם אבי," הוא מספר, „הוא מצא מיסתור באחת הגב־עות הסמוכות למושבה יחד עם גרבובקר. אחרי ששהו ימים אחדים במחבוא קיננה בו הדאגה לגורל מישפחתו. הוא שלח את גרבובקר להתחקות על הנעשה. הוא חזר ומסר על מצב קשה ביותר במושבה. הוא סיפר על איומים ועינויים קשים ביותר שעוברים אביו וחותנו הזקנים."

ראובן לא יכול לשאת את המחשבה על האנשים הסובלים בגללו. הוא קם והסגיר את עצמו לידי התורכים. אביו וסבו שוח־ררו. ראובן נעצר ונחקר אודות יוסף. הוא לא דיבר. העינויים היו קשים. הוא הועבר לכלא בנצרת ושם המשיכו והתחז־קו העינויים. „עוד שבועות אחדים נשאר בו הכוח," מספר עשהאל, „לעמוד בסבל הקשה והוא נפח את נישמתו מבלי לגלות ולהוציא דבר מפיו. עלי לציין שהתורכים התנכלו לאבי במיוחד מאחר שנתגלה להם שהוא מילא תפקיד מרכזי ברשת. בעת שהותו במעצר לא נעשו מאמצים לשחררו. מה גם שהאמצעים לכך ברשות האירגון לא חסרו. את זה למדתי מחקירת הנושא מפי אנשים שחיו באותה תקופה." הוא נקבר בעפולה, וב־1927 הועברו עצמותיו לזכרון־יעקב.

סיפורו של ראובן לא נחשף דיו. ואם מקומו של יוסף בין חללי צה"ל, הרי בור־דאי שגם מקומו של ראובן חייב להימצא שם.

גם צבי אהרונסון נעצר ועונה קשות. „הייתי אז בן חמש וחצי," אומר בנו, „שמעתי את אבא בוכה. הוא לא סיפר מילה לתורכים. הם היכו אותו בחווקה על מיצחו וגרמו לשברים בגופו. והוא נישפט והוגלה לקושטא. הוא הועבר לכלא ב־דמשק ושם ישב כשנתלו חבריו. הוא נידון להגלייה ואחרי המילחמה חזר ארצה. כל השנים הוא סבל מכאבי־ראש עזים. השב־רים הציקו לו. הוא נסע לברלין ועבר ניתוח. הכאיב לא פסקו. הוא מת מפיצעי העינויים כשהיה בן 51, בינואר 1929.

גורלה של שרה היה גם הוא קשה מנשוא. היא עונתה קשות. כשרצו להע־בירה לכלא בדמשק היא ביקשה לבוא הביתה להתרחץ. שומר תורכי ניצב לש־מור עליה. היא נכנסה לחדר השירותים. התורכי נשאר בחוץ. אחרי דקה אחת נש־מעה יריה. שרה התאבדה. היא לא יכלה להמשיך לעמוד בסבל הנורא. היא לא פצתה את פיה. וכמוה כל אותם שעונו. התורכים לא למדו מהם דבר.

הטרגדיה נמשכת

יוסף הצליח לברוח. גם דרכו היתה קשה. הוא ברח מתורכים ויהודים כ־אחד. אלה טענו שהוא מרגל נגדם. ואילו, היהודים, טענו שהוא מפריע למהלך ה־חיים התקין. מעטים עזרו לו. הוא ברח והסתתר. ידידיו הטובים היו הבדואים שנתנו לו מחסה. בסופו של הסיפור אחרי כמה חודשים קשים ומרים הוא הוסגר לידי התורכים על־ידי מישפחה יהודית תושבת פתח־תקוה.

יוסף נשפט והוטל עליו גזר־דין מוות. הוא הוצא להורג יחד עם ידידו ויריבו, נעמן בלקינד. גם בדרכו אל הגרדום הק־פיד לשמור את מיצוות אהרון. כשנשאל על־ידי איתן בלקינד, אחיו של נעמן שגם הוא היה כלוא עימם בכלא, מה קרה ל־אבשלום. ענה לו יוסף ואמר: „אם תחיה, תדע."

יוסף עלה לגרדום, הוא לא נשבר ולא סיפר על חבריו לרשת. יש אומרים ש־אפילו התאפק ולא סיפר על רודפיו מ־השומר, שטרחו לחפשו על־מנת להסגירו כל זמן נדודיו. ברגע מותו קרא יוסף: „שרה! ניל"י! ניל"י!"

אהרון חזר לארץ עם ועד־הצעירים. הוא הגיע לנמל תל־אביב, לא נסע לבקר את מישפחתו. אצה לו הדרך להגיע לאירופה ולעזור לעמו. הוא נפל בהתרסקות מטוס מעל תעלת למנש.

כאשר הגיע אלנבי לישראל הגיע איתו מורה־דרך יהודי, קפטן בצבא הבריטי — אלכסנדר אהרונסון.

בשנת 1931 שמע אדם בשם בנימין רן את המושג „קבר אל יהודי" באיזור רפיח. הוא פנה למושל הבריטי וביקש שיחפשו במקום. נשלחו אנשים, אולם המקום לא נימצא. הבדואים טענו שאינם יודעים

אהרון אהרונסון
לא לספר!

כלום. אחרי מילחמת ששת־הימים מצא חוקר היסטורי, שלמה בן־אלקנה, דקל שגדל במידבר ליד רפיח. הוא התחיל לחקור מדוע נקרא הדקל „קבר אל יהודי", הוא חפר והעלה עצמות שלד, שהוכח ש־היה של אבשלום. באחת מעצמות האצ־בעות גמצא שבר שרבקה זכרה שהיה לו. באחת משיניו נמצאה סתימה. הבדואים לא טיפלו אז בשיניהם, ורופא חיפאי נזכר שהוא טיפל בשיניו של אבשלום. בן־אל־קנה מצא גם זקן מקומי שידע לספר סיפור על מותו של אותו יהודי. הבדואי סיפר שבוקר אחד הם ישבו עם חיילים תורכים ופיתאום הגיעו הילדים וצעקו „ג'וסיס, ג'וסיס" (מרגלים, מרגלים). הבדואים יחד עם התורכים יצאו לעברם. אחד נורה ומת, והשני ברח. הם סיפרו שההרוג נקבר ומקיברו צמח במשך השנים דקל. על פי סיפור זה הסיק בן־אלקנה שיוסף זכאי ואין כל חשד לרצח שביצע.

למלאכי, שאביו מואשם בחשדות־שווא וברדיפת אדם לשווא, חורה הסקת המסק־נה הזו. „אין בזה כל הוכחה לזה שיוסף לא הרג את אבשלום. הבדואים סיפרו ש־אחד החיילים נפצע. איך יתכן שחייל נפ־צע, וחושדים במרגלים ולא רודפים אח־ריהם? איך יתכן שיוסף הפצוע ברח במ־הירות שכזו?"

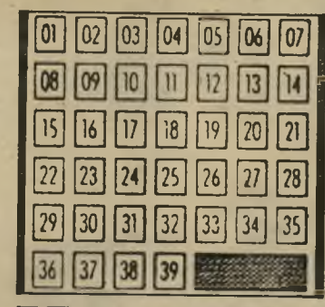
אין היום ודאות כלשהי שאומנם היתה ידו של יוסף באבשלום. יתכן שמה שהעיק על מצפונו של יוסף היתה העובדה שלא נשאר להושיט עזרה לאבשלום הפצוע.

במישפחת אהרונסון נמשכת הטרגדיה. צבי הואשם שכאילו חשדותיו הם שגרמו לנעמן לנסוע לקאהיר ובעקיפין לנפילת הרשת. האחים שנותרו, רבקה ואלכסנדר, נידו את צבי ואת צאצאיו. ירושתו של פישל הזקן לא התחלקה באופן שווה. צאצאיו של צבי נדחו ממנה.

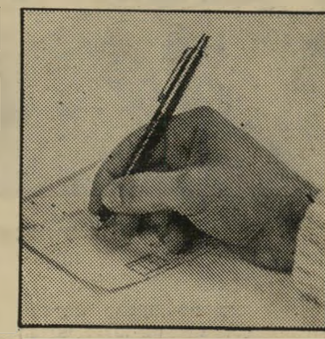
אחרי שהזדקנה רבקה, ואלכסנדר הלך לעולמו הוקמה קרן אהרונסון וכל כספי הירושה של המישפחה הגדולה מועברים אליה. לצאצאי צבי אין יד בזה. הם מרר־חקים. אין יחסי מישפחה בין המעטים שנותרו למישפחה גדולה ואומללה זו.

גופת אבשלום הועברה להר־הרצל. גם גופתו של יוסף מועברת לשם. כל שאר הגיבורים נחים בבתי־הקברות שבזכרון־יעקב. שניים עדיין מחכים לגאולה היס־טורית. ראובן, שחלקו לא סופר ולא נודע כולו, וצבי, שמנודה ממישפחתו עד היום ומחכה עדיין לזיכוי היסטורי.

פטרה קורן

טופס לוטו

ששה X נכונים

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

הקיץ ב"פלאזה טבריה" חופשה בצוותא עם הילדים

הקיץ קחו איתכם את הילדים ובואו לחופשה נפלאה במלון "פלאזה טבריה". חופשה של מנוחה, בילוי והנאה להורים וגם לילדים.

☆ תוכניות מיוחדות לילדים ☆ בריכת שחיה נהדרת ☆
☆ הסעה חינם לחמי טבריה ☆ בידור ☆ סיורים ☆

הזמנות: 067-22626; 067-92233

פלאזה טבריה
CP Hotels

תן טרמפ לחייל

לחיילי בה"ד 12 אין עוד בעיות: הם ששים להספתר!

מדי בוקר, עשר דקות לפני שמונה, מתייצבת טוראית לילי ששון למיסדר. בשמונה בדיוק היא מגיעה לצריף הקטן שבבה"ד 12, שם מחכה לה כבר תור גדול של חיילים וחיילות, והיא מתחילה לחפוף, לגזוז, לסרק, לתלתל ולהחליק את שערותיהם.

תופעת המיספרות בבסיסים צבאיים היא חדשה יחסית. בינתיים מופעלות רק שתי מיספרות: במחנה מטכ"ל שבקיריה, ובה"ד 12. עד כמה שמוכיח הניסיון, מיספרות הן שירות הכרחי בבסיסים שבהם אין יוצאים כל יום הביתה.

„נהדר, ממש נהדר," משפשף סרן אדמונד ימיני, את כפות ידיו בשביעות רצון, „מאז שהוקמה המיספרה ומאז שלילי התחילה לעבוד בה אין לנו יותר בעיות של תיספורת. לא צריך לרדוף אחרי החיילים שיסתפרו, הם באים בעצמם."

המיספרה בבה"ד 12 קיימת כבר כמעט שנתיים. היא היתה ממוקמת באחד הצריפים הרעועים של הבסיס, אולם לפני שבועיים תפס ימיני יוזמה, אירגן קבוצת חיילים, ובכוחות משותפים סחבו כיורים, דוד חימום, מסרקות ומיברשות, כיסאות ותמונות, חומרי צבע וציפוי דקורטיבי לקירות המיבנה החדש, ותוך יומיים עמדה המיספרה במקומה החדש. לילי הוסיפה את שלה, היא קירצפה את הריצפה, תלתה תמונות ציבעוניות, הביאה כמה עיתונים ושבועונים, וכמובן, כדים עם פרחים וטרנזיסטור, והרי מיספרה, שאינה שונה בהרבה ממיספרות רגילות אחרות, פרט למגבות הצבאיות, במקום המגבות הרגילות, ולהגבלות צה"ל על אורך השיער.

„אצל חיילים חייב השיער להיות קצר מאד," מספרת לילי, „אז יש חברה, שמבקשים ממני, לעשות כל מיני פסטנטים, כדי שהשיער ישאר ארוך, אבל יראה קצר, אני יכולה להוריד להם מסביב ולהשאיר מאחור ארוך, ואז אני מנפחת קצת עם פאן, וזה נראה יותר קצר, אבל זה מחזיק בדיוק עד המיסדר, אחר־כך הם צריכים לחזור אלי. אצל חיילות חייב השיער להגיע עד הצווארון, אבל גם להן יש בעיות משלהן — מ"כיות שחובשות קסקט רוצות תיספורת מיוחדת שתתאים לכובע. אותה בעיה יש גם לקצינות. אין לי גם הרבה אפשרויות של תיספורת. אפשר ללכת או עם שיער קצר או עם שיער אסוף, אבל אני יכולה לעשות להן צבע, החלקה וסילסול, המודה שהולכת עכשיו בבסיס זה חיילים עם תיסרוקת של ג'ון טראוולטה וחיילות עם תיסרוקת פארה פוסט. קוראים לזה: „קופצים פארה". זו תסרוקת בערך כמו שלי, כשהשערות קופצות לצדדים, או שהן מבקשות „קארה", עגול קופצים, קליאופטרה. ותיספורת עולה."

טוראית לילי ששון, בת ה־18, עבדה לפני גיוסה במשך ארבע שנים כספרית וכמאפרת בסלוני־יופי. בצבא היא משרתת כבר ארבעה חודשים. היא עצמה ביקשה להיות ספרית בבסיס, שכן ידעה על קיום המיספרה שם. עוד בהיותה טירונית דאגה הצעירה המטופחת להביא עימה מהבית מיברשות, פינצטות, חוטים, לאק ומוצרי קוסמטיקה שונים, והיתה מסרקת ומאפזרת את החיילות. עתה היא עובדת כל יום משעה שמונה עד חמש עם הפסקת צהריים. עכשיו כמעט שאין לה זמן לעשות דברים אחרים פרט לתיסרוקות.

אופנת טראוולטה

היא האופנה הרווחת עתה בבסיסים צבאיים. תיסרוקת כזאת מתאימה בדיוק לצורך הצבאי. השיער קצר מאחור ונפוח מלפנים. לילי (מימין), היא צעירה נוחה ומוכנה לסרק כל חייל לפי רצונו. לפעמים מבקשים ממנה לגזוז רק למראית־עין בשביל המיסדר. בצד שמאל המ"פ, שבא לביקורת.

לפי השאל, צרוך!

בחור למיספרה

מתייצבים בוקר בוקר חיילי סגל־הבסיס ומחכים שלילי תגיע. כאשר היא מגיעה הם קמים מייד ומציפים אותה בבקשות שונות ומשונות הקשורות באופי תיספורתם. מאז שניפתחה המיספרה בבה"ד 12, מסתפרים החיילים והחיילות רק אצל לילי, המטפלת בהם כהלכה.

„לילי מספרת רק את סגל הבסיס, אחרת לא היתה יכולה לעמוד בלחץ, אבל בקרוב אולי תיפתחנה כמה מיספרות חדשות וגם הטירוניות תוכלנה להסתרק לפני שתצאנה הביתה, אבל זה עדיין רק בתי־אוריה, וכמו שאמרה אחת הקצינות בבסיס: „הצבא הולך בדרך כלל על קיבתו, קשה לחיילים להסתדר בלי לחם, אבל בלי מיספרה, **מה תעשינה כל הנשים?**"

משלמים אז הם יותר שקטים."

לילי מספרת רק את סגל הבסיס, אחרת לא היתה יכולה לעמוד בלחץ, אבל בקרוב אולי תיפתחנה כמה מיספרות חדשות וגם הטירוניות תוכלנה להסתרק לפני שתצאנה הביתה, אבל זה עדיין רק בתי־אוריה, וכמו שאמרה אחת הקצינות בבסיס: „הצבא הולך בדרך כלל על קיבתו, קשה לחיילים להסתדר בלי לחם, אבל בלי מיספרה, **מה תעשינה כל הנשים?**"

רצוואלון

ולא למטה ממנו דורשים הנוהלים ה־צבאיים. אז צריך למצוא פתרונות כיצד להתאים את צורת השיער אל הכובע.

על המסלול

לפתוח כפתור

ולהציג את הלב

בואי נדבר קצת על מרכיב חשוב באופנת ימינו — החולצות והחצאיות למיניהן. יש חולצות בצורות שונות. יש אלגנטיות וארוכות מבד רך, נוולי, שבעזרת חגורה אופנתית יוצרות את המראה המיוחד, ויש חולצות מבד מעומלן, קשה, הנראות כמו חלוקים קצרים או, אם את רוצה, כמו ז'קטים. הגיזרה בדרך־כלל, ישרה ללא שום תפרים, והכתפיים מודגשות. הצווארון יכול להיות בסיגנון V או בסגנון הסיני „מאו".

החולצות הארוכות הן, בדרך־כלל, בצבע לבן ונלבשות מעל מיכנסיים בגיזרה צרה. עניין הכפתורים הוא אישי מאד. את יכולה להיות בעלת לב רחב ולפתוח כפתור נוסף.

לאן להסתכל?

אני מסכימה איתך שכבר רואים את קצה הקייץ. ולדבר היום על בגדי־ים אין בזה משום חידוש. אבל בכל זאת צדו את עיני שני מוהיקנים אחרונים — בגדי־ים שבכל זאת יש בהם משהו. חלקו העליון של הביקיני השחור דומה יותר למיטפחת אלכסונית הנקשרת בקצותיה, ואם את מהנועזות שלא עושות חשבון מה

מישחקי צעצועים בבגדי־ים
שרוכים אוחזים במשולש

יגידו החבר'ה, את יכולה ביום של שמש לוהטת להסיר את החלק העליון ולהפוך אותו מיטפחת־ראש.

הביקיני השני מזכיר במקצת את חווה אימנו בעלת עלה־התאנה. גם כאן אפשר לצרף צעצועים מפלסטיק, שאם עינו של מישהו לא יודעת בדיוק לאן להסתכל — בא הצעצוע לעזרה. צעצועי הפלסטיק נצמדים לביקיני בצבעים שונים ויכולים בהחלט להוות נושא לשיחה על שפתיים.

חרוזים - מהפח לצוואר

אביזר מוזר נמכר בבזאר. זה נשמע כאילו לקוח מתוך מחזמר מוכר. לא בדיוק.

קישוטי פלאסטיק בבגדי־ים
בסיגנון המיטפחת הקשורה

זה פשוט מה שקורה היום. תמיד צצים רעיונות חדשים לגיוון באופנה. האביזרים השונים הניצמדים לבגד או לגוף הם היום הצעקה האחרונה. הנה, למשל, אם יש לך באיזו מגירה ישנה חרוזים שהילדים נהגו לשחק בהם ושאת היית צריכה לאסוף אותם מכל פינות הבית. הנה עכשיו תהיה לך נחת מן העובדה שמעולם לא השלכת את כל החרוזים לפח. הביטי על הדוגמנית שבתמונה וראי

חרוזי־פנינים בכל הצבעים
לא רק סביב הצוואר

מה אפשר לעשות משרשרת של חרוזים כאלה המקיפים את הצוואר, יורדים כלפי מטה ומסתיימים בעלה הננעץ בקצה ה־מחשוף.

אביזר נוסף התורם למראה החדשני עשוי נוצות־הפוף. את עושה „פוף" והנוצות מגיבות מייד. גם נוצות טווס קטנות משתלבות יפה במראה הזה. אפשר להשיגן בצבעים שונים ולתת לדמיון לשרת איתן עד הסוף — לראש, לדש הכיס ולכל פינה שתעלה בדמיונכן.

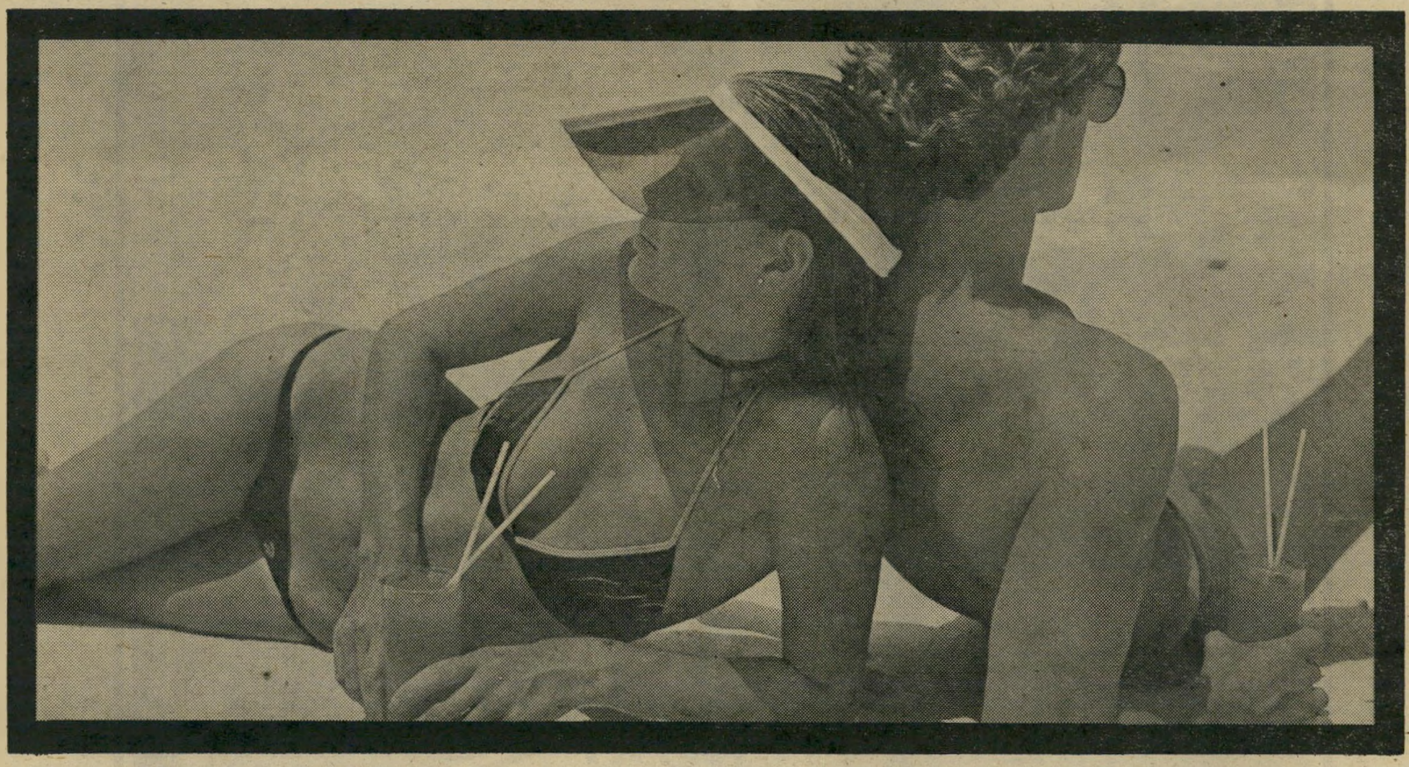

נוצות הטווס בדש ובראש
לכל אירוע

חולצת־מעטפה המגלה טפח
לכל מצב־רוח

הרגעים היקרים ביותר בחייך...

הרגעים היקרים ביותר בחייך הם רגעי החופש, להם אתה מצפה כל ימות השנה. לכן יש לתכננם היטב מראש, ולהפיק מהם את מירב התועלת וההנאה.
חברת "און" תזמין עבורך מקום בכל אחד מבתי המלון, בתי הבראה וכפרי נופש בארץ וכן תציע לך תכניות נופש המשולבות בטיסה והשכרת רכב
...ומתי קבלת לאחרונה שרות מצטיין
ללא כל תשלום?
אצלנו תוכל לקבלו!

18

און

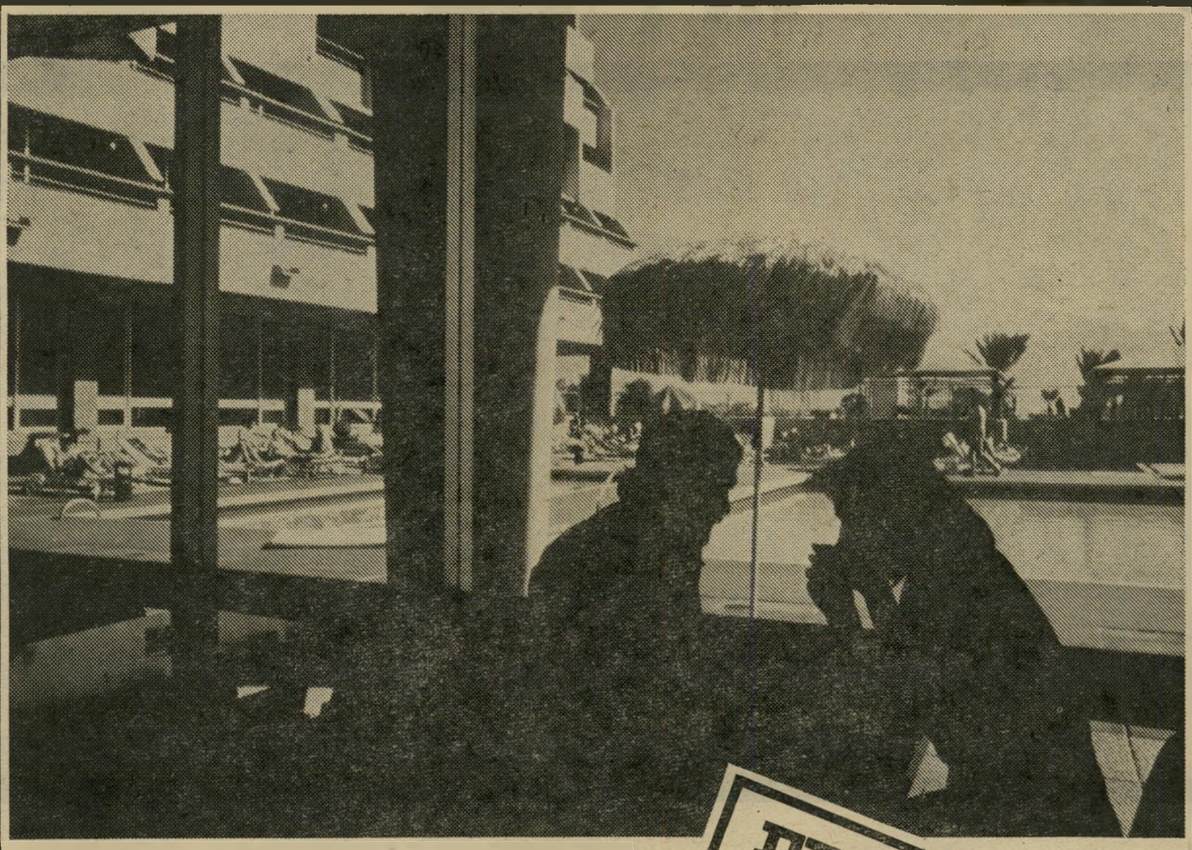
ארוח ונופש בעם

משרדי מכר:
תל־אביב: אלנבי 111, טל: 612567
ככר דיזנגוף (ריינס 4), טל: 248306
ירושלים: רח' שמאי 8, טל: 224624

חיפה: רח' נורדאו 5, טל. 645403/4
שד' הנשיא 126, טל: 82277
נתניה: רח' הרצל 4, טל: 22947
באר־שבע: רח' הרצל 31, טל: 73308

שרותינו ניתנים ללא תשלום!

eli adv.

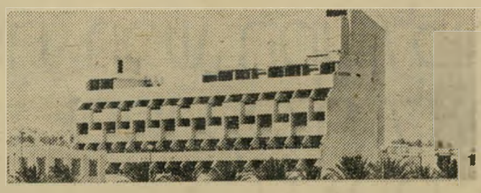
הצעה מיוחדת באוגוסט-ספטמבר בלבד!*

בואו ל"מוריה" אילת,
ותהנו מחופשה נפלאה בתנאים מיוחדים:

- ארבעה ימים לזוג, כולל ארוחת בוקר וצהריים, או ערב (חצי פנסיון), 5,905 ל"י בלבד.

ונוסף על כך אנו מעניקים לך **החזר הוצאות נסיעה:**

- 600 ל"י הוצאות דלק;
- החזר דמי נסיעה באוטובוס לכוון אילת.
- כרטיס חינם למצפה התת-ימי באילת.
- ובמקום – מועדון צלילה בו אפשר לקבל שעורי צלילה ולשכור ציוד.

* לא כולל ראש-השנה.

רשת מלונות מוריה: אילת, ירושלים, תל-אביב, ים-המלח.

ב**מוריה אילת**-החופשה היא אחרת...

הזמנת מקומות: במלון – טל. 3104–059; **במשרד התזמנות:** טל. 292203–03 ● **במשרדי "און", ארוח ונופש: תל-אביב:** רח' אלנבי 111, טל. 612610–03; רח' ריינס 4, טל. 248306–03; **חיפה:** רח' נורדאו 5, טל. 645403–04; שד' הנשיא 128, טל. 82277–04; **נתניה:** רח' הרצל 4, טל. 22947–053; **ירושלים: רח' שמאי** 8, טל. 224624–02, **באר-שבע:** הרצל 30, טל. 73308–057. ● **במשרדי "קל" שרותי נופש: תל-אביב:** רח' גורדון 28. טל. 222042–03; רח' אבן גבירול 140, טל. 450359–03; רח' אלנבי 95, טל. 286187–03; **ירושלים:** המלך ג'ורג' 23, טל. 228258–02; **רמת-גן:** רח' ביאליק 56, טל. 731773–03; **ראשל"צ:** רח' רוטשילד 37, טל. 941526–03; **רמלה:** שד' הרצל 72, טל. 25294–054; **חיפה:** רח' נורדאו 33, טל. 668734–04.

נמר של עיר

ברונובסקי + מוקד + אבידן = מחסלים את ויזלטיר

✶ השתלת אברים בע"מ ✶ אוצר האמנות שהעמיד את האמנות הישראלית על המפה ✶ בנימין וסנדריל מודפס באלף עותקים

השמצון

חגיגת קיץ

במשך 31 קייצים ארוכים ומשמימים חייתה הסיפרות הישראלית את „עונת־המלפפונים" שלה בתרדמה עמוקה. ספרים לא פורסמו, מבקרים לא ביקרו, ומשורר־רים אפילו הדירו רגליהם מבתי־הקפה, והתחככו בעמך ישראל בחופים, בנמלי־התעופה ובבתי־ההבראה.

הקיץ של שנת 1979 יירשם כחגיגת קיץ של הסיפרות הישראלית. הכל החל כאשר המשורר, ואחד מעורכי סימן קריאה, **מאיר ויזלטיר**, פירסם סידרת רשימות על מצב כתבי־העת בישראל, תוך חשבונאות בעלת יומרות מתוחכמות, של אשלייה כי הסיפרות

מאיר ויזלטיר
„חוסר יושר אינטלקטואלי"

הישראלית כולה קיימת על־מנת לרומם אותו. במקביל, פירסם ויזלטיר, קובץ צנום של תרגומים משירת־העולם, תחת הכותרת הלא־מקורית פגימות * והזמין את קטילתו.

את מכת החסד האלגנטית, העניק למאיר ויזלטיר, המבקר ועורך מדור הסיפרות של הארץ, **יורם ברונובסקי**, שמיקד הד־ברים המצוטט בזה, מייצג את ייחסו לסיפרו של ויזלטיר: **אחרית־הדבר לספר מוודעת איתנו לפרטים כמו תאריך התחלת עשייתו של ויזלטיר בשירה, או לעובדה שתרגומיו משירת ת.ס. אליוט אבדו לו וכיוצא כאלו עניינים שאינם מוטיפים על מעשי־תרגום או עיבוד שבספר, אלא הם 'בקשיש' מהדר לחוקרי־הביונרפיה ההיפותטיים של מאיר ויזלטיר... דרכו שלו ביצירה בכלל, שהוא מתרגם 'ריבוני'** (מילה חביבה על ויזל־טיר — יורם ברונובסקי) **כשם שהוא משורר 'ריבוני'. המתרגם 'הרגיל' אינו 'ריבוני', הוא חייב בלויאליות רבת היבטים למקורו. מכל אלה יכול בקלות להתנקות המתרגם המתייחס אל המשוררים שאת שיריהם הוא 'מתרגם' או 'מחקה' או 'מעבד' ** כאל נתונים הפרים לטעמו ודרישותיו הספציפיות... כשאני קורא את פגימותיו של ויזלטיר. אינני בטוח כי'זכותו' של ויזלטיר להתייחס יחס שווה אל מקורו־תיו, לעבדם ולעוותם לרצונו. אינני בטוח... ואולם שעה שנפעיל לנגד תרגומים אלה (של ויזלטיר — ד.ע.) את קני־המידה ודרכי הבדיקה הנהוגות ברגיל נמצא פגי־מות חמורות ביותר של הבנה ודיוק כמעט בכל שורה כפי שכבר אמרתי, בדיקה כזאת, שהייתי מדמה לפליית כינים...".**

מיתקפתו של יורם ברונובסקי על ויזל־טיר המתרגם, נקראת רק כפתיחה, או כהק־דמה לסוללת הפגזים שמטיחים בו המבקר והעורך **גבריאל מוקד** והמשורר **דויד אבידן**. אין ספק שאיכות חיסולם המשמיץ של מוקד ואבידן את מאיר ויזלטיר, עולה עשרת מונים מיכולת היצירה או ההשמצה של משורר הדימדומים התל־אביבי.

ברשימתו משורר מחוץ לזמן (או דימדומי ויזלטיר) כותב גבריאל מוקד בדבר בין השאר: „...אינטרסנט מתוסכל... דוגמה לחוסר ישרר אינטלקטואלי ולאינטרסנטיות נעלבת... מגילת שיטנה, התפורה כחוטים גסים... ויזלטיר העסוק כל כך בחזרות על־פה פסודו־מאיאקובסקאיות ובמישחק בנוסח מקי־סבינאי של שבונות תל־אביב. בחינת מאיאקובסקי וברכט לעניים... משורר שקפא בגיל חצי־העמידה... לפנינו סימא באריכה של ריחום עצמי, שעיניו מחו מראות את המתרחש ביצירה העברית המודרנית..."

„טעות אופטית צפויה". בהמשך מיתקפתו מפגיז מוקד, תוך שהוא מרוקן את כל כדוריו במשורר המתבוסס בדמו: **„מנחם פרי הוא שהולל את הרעה הגדולה הזאת ושיפח וניפח יוצר מהפחות מוכשרים שבמשוררי שנות ה־60' לממדי החיקוי של מאיאקובסקי... איזה מיכמנים מצאו ביצי־רתו ההולכת ומתפלשת! בכלל גדולתו של מאיר ויזלטיר הפכה דוגמה שאסור**

גבריאל מוקד
„ויזלטיר אמון על נשיכת יד מטיבין"

לערער עליה בחוגי 'סימן קריאה'. דוגמה זו ניקשרה בריחוח משוררים הרבה יותר הומוגניים כאבות ישורון מזה ויאיר הורוי־בין מזה *... בכלל, ויזלטיר אמון על נשיכת 'ידי מיטיבית, כפי שנוכח בכך עתה גם מנחם פרי... כאן המקום להעיר, כי שפתו של ויזלטיר היא שוקית תלוזה...".

תחת הכותרת טעות אחת קטנה מביא המשורר **דויד אבידן** כמה איבחות חרב, המחסלות את ויזלטיר, ומציגות אותו כ־סידרה של חיקויים שיריים לשירת אבידן עצמו. בין שאר דברי מיתקפתו, כותב

דויד אבידן
„ויזלטיר מלקט פירורים תחת שולחני"

אבידן את הדברים הבאים: **...פיררת תמלילים, פרי עטו של הח' מאיר ויזל־טיר *, הכר־הסתדרות... דבריו הניזעים השופעי־התגלויות תקציר ביונרפי וביבליו־גרפי. עובדה זו מקשה על התייחסות מיידית אליו ואל מיעוניו, והיא מעוררת, למעשה, רצון לבקש ממנו, בשלב ראשון, לאיית לנו את שמו, למשל. לא קל להס־תובב בעולם הסיפרותי עם שם בלתי־זכיר, בלתי־נוח לאיות ואפילו בעייתי צלילי כויזלטיר **... מיזומות אלה נהנה הח' מאיר כמעט על בסיס של צדקה לשמה ולפנים משורת כישרונו המועט, ממש כפי שנהנה מעידודי והגנתי עליו מפני תוקפים בשנים קודמות, כאשר היה עדיין סיכוי מסויים, שיצא ממנו משהו ראוי ל־דפוס ***... אם כותב זה החליט להטעות המעיינה גמה כל־כך את קוראי 'דברי' ול־העלים מהם כמה מעובדות־יסוד, הנוגעות לחוסר־מעמדו־הסיפרותי. למשל: היותו הפחות מוכשר בחבורה גרולה־יחסית של משוררים בני ארבעים וחשולי בריהם מרוב הבחינות; קשייו הכרוניים בתיפ־עולה השופע של השפה העברית, למרות היותו עולה־חדש ותיק יחסית; אי־כשי־רותו בהתבטאויותיו בעל־פה באותן הזדמ־נויות מעטות, שבהן אישרו לו כלי־התיקשורת לומר מילה או שתיים; קשייו התכופים עם עורכים ועם חברים לפתיבה, שעל כפיהם הוא נישא, למעשה, עד היום, מה שעזר בו את ההזייה הפרועה — בתזקף מעות אופטית צפויה — שהוא עומד בראשה של חברה סיפרותית כל־שהי...**

* להלן הח' מאיר, בסיגנונו של דויד אבידן, שהותאם למוסף השבת של פועלי ועמלי ישראל.

** ויזלטיר מוכשר יותר, המתרגם ליאון ויזלטיר, שמו אינו נוסה לסבל בשל הסיבות שמונה אבידן.

*** באחת מהגנותיו הנ"ל, המליץ אבידן על כותב שורות אלה, לראיין את ויזלטיר לטלוויזיה הישראלית.

„מוכשרים־חסרי־כישרון". ממ־שיך דויד אבידן וכותב: **אולי לא מציע לו, שנערות מחוננות המפרכסות את שי־ריהן הראשונים, תתחלנה כבר להספיד אותו, בעוד הוא טורח עדיין על ניפוש סתנון־אישי ועל בניית־תשתית לקאריירה סיפרותית מעוטת־סיכויים... אולי (גבריאל) מוקד טעה פה ושם בפירסום יצירה זו או אחרת, אבל הח' מאיר הוא, איכשהו, אחת ממעוויותיו הקלאסיות. ולא נורא. מתברר, למרבה האופטימיות, שמעוויות סיפרותיות ממשיכות להתקיים, ואפילו מגישות יום אחד למצב, שבו הן מוקישות את המעוויות, שבאו אחריהן... הח' מאיר אינו מודע, כנראה, למידת הגרוטסקיות שבהתקפותיו על משוררים צעירים ממנו, וכאשר שוב אין הוא יכול להציע לתולדות־הסיפרות אפילו את עלומיו (פיצוי־חולף־לשעבר על חוסר־כשרונו ויתרון חלקי ביותר בתחום העשייה הסיפרותית והאמנותית בכלל)... כידוע, טוענים רבים, שהחבר מלקט פירורים תחת שולחני, אפשרות העשוייה להסביר אלי את חרדתו נוכח הידלדלות מקורות־תזונתו הכתיבתיים בעתיד *... הצרה היא, ששירה בימתו הוא עניין רציני מכדי להפקידה בידי מוכשרים־חסרי־כישרון... כדאי בהחלט לבדוק את מידת הכדאיות הציבורית שבמימון ממ־שלתי שוטף של כתב־עת, שאולי לא הוקם אלא כדי לעשות את הבלתי־אפשרי: להפוך את החבר (ויזלטיר — ד.ע.) לתו־פעה סיפרותית מרכזית...".**

---

* למרות אי־ההוגנות של ויזלטיר כלפי עמיתיו־מחנכיו המשוררים, הרי סבור מדור זה, שטרם נסתם הגולל על סיכוייו להפך ביום מן הימים משורר של ממש. למרות הביקורת של 'נמר של נייר' על ויזלטיר, יהיו עמודי מדוך זה, פתוחים לתגובותיו של ויזלטיר, כפי שהיו בעבר, לכל ויכוח ענייני יהא אשר יהיה.

** אין מדור זה מקבל את תנחתו של המשורר דויד אבידן, כי ייסודו של „סימן קריאה" נעשה לשם פיאורו וריממו של ויזלטיר.

*** רובין קוק, עילפון חושים, עברית אליעזר כרמי, ספרי ארז (זמורה, ביתן־מודן) 301 עמודים (כריכה רכה).

תרגום

COMA

„אמריקאי בן 25 המכור לגז אתר, המשמש כחומר הרדמה, התחזה כרופא מנתח, נכנס לחדר ניתוח בבית־החולים המרכזי לעמק בעפולה, ונגב משם בקבוק אתר תוך מהלך הניתוח...". ידיעה זו, שראתה אור, בשבוע שעבר, באחד מה־צהרונים, מזכירה לא במעט, אותה פרשה מופלאה, המתארת נבכי בית־חולים אמרי־קאי, שהפך בהסתר תעשיית אברים בער־בון־מוגבל.

coma **שמתרגמו העדיף לקרוא לו ב־עברית** עילפון חושים *** **ממחיש חדירתה של צעירה נועזת, החושפת את קיומו של שוק־שחור לאברי־אדם בבית־חולים, בחודש פברואר 1976 בבוסטון. סיפור שנכתב בידי רופא, והפך רב־מכר ואחר־כך סרט. הקטע הרצ"ב מציג ומעורר עד תומה את בעייתו של ספר זה.**

סוזן וייר, סטודנטית לרפואה, שנה שלישית מגלה מצב מוזר, שבמהלכו לוקים

(המשך מעמוד 73)

מנותחים במצב של חוסר־הכרה, שממנו אינם יוצאים עוד, תוך שהיא חושפת בהר־פתקות מחרידות רשת של הפצת אברים ברחבי ארצות־הברית. במהלך חקירתה, היא הופכת נירדפת, על־ידי רוצח שכיר הרושובסקי, מאמרים עליהם היא חתמה בשמות: **עופרה ישועה**, **גילי משה** ו**זוהר גיל** — תוך שהיא מביאה לחשי־פת מעט מדיוקנו המיסתורי של פרופסור הרושובסקי, הביאה תועלת חסרת תקדים לסיפרות העברית.

כתוצאה מפירסום זה, פנו לעורך מדור זה, כמה מרצים צעירים לסיפרות באוני־ברסיטת תל־אביב, ובישרו, שהם עומדים לפרסם, בעילום־שם, חוברת תחת הכותרת בנימין וסנדריל (כגיבוריו של **מנדלי מוכר־ספרים** במסעות בנימין השלישי), ובה שיחזור הקאריירה של בנימין הרו־שובסקי, כמשורר (ה. בנימין + גבי דניאל) וכמרצה לסיפרות, ניתוח של עבודות אקדמאיות שלו, פירוט עבודותיהם של תלמידיו וההון האקדמי שהוא עשה על חשבונם, השוואת תרגומיו (בתרגומיו — **ברכט** ו**מאיאקובסקי** מתנבאים באותה לשון), ובעיקר, תוקדש החוברת, להצבר־הכוח של פרופ' הרושובסקי, פירסומיו, המערכת הכלכלית הניצבת מאחרי פירסו־מיו, דו"ח אקדמי על נסיעותיו האקדמיות בעשור השנים שחלף, פירוט חשבונות הנסיעה שלו, ועוד פירוטים למיניהם, שיש בכוחם להציג את מדעי הסיפרות, באור מאוד בלתי־סיפרותי.

מסתבר, כי החוברת בנימין וסנדריל עומדת להיות מודפסת בכאלף עותקים, ולהשלח בדואר לאלף כתובות של אלף אנשים שונים הנוגעים במדעי הסיפרות ובעולם הסיפרות בארץ. עורכי וכותבי החוברת הבטיחו, בלעדיות של החומר בחוברת למדור זה.

כאשר פנה כותב שורות אלה, לכמה ממדעיי, באוניברסיטת תל־אביב, ושאל לרקע של פירסום חוברת שכזאת, הבין עד מהרה, שאכן מעבר לחשבונות אקד־מיים גריידא, מדובר בחומר־נפץ, שדומה לא היה לו בתולדות החיים האקדמאיים בישראל.

עד שיראה אור הפירסום בנימין וסנדריל, ימשיך מדור זה במדיניותו של אי־פירסום השמועות על המתרחש במכונים לפואטיקה של אוניברסיטת תל־אביב. עם פירסומו של בנימין וסנדריל סביר להניח, שמיל־חמות עכשיו וסימן קריאה ושאר קרבות הסיפרות, יהיו כאין וכאפס לעומת הפיר־סום הזה.

בנימין הרושבסקי
„ה. בנימין — גבי דניאל"

ציטוטון

פריצת דרך

קטע מדהים בספר עילפון חושים מאת **ריבין קוק**, הוא העימות שנערך בין הסטודנטית לרפואה, **סוזן ויזר**, לבין מנכ"ל בית־החולים **דוקטור סטארק** (ראה: תרגום). במהלכו מנסה המנכ"ל להסביר לסטודנטית, המאמינה בכוח הר־פואה לרפא בני־אדם, בין השאר, מסביר דוקטור סטארק את עצמו, בביטויים, שיש בכוחם להזכיר את ביטויו של דוקטור אחר, **דוקטור מנגלה**:

„...ובכן, סוזן, אני מתפלא עליך. בהתחשב בשנינותך — כפי ש־הופגנה בימים האחרונים — הייתי סבור, שתהיי אחת מאותם מעטים־ניבחרים, המסוגלים לראות את הצד השני... לפעמים נוצרות נסיבות... איך לומר? — — — נסיבות אשר האזרח־הפשוט־והיום־יומי אינו מוסמך, ואינו מסוגל להכריע בהן ולראות את הברכה הגלומה בהן לטווח־הארוך. האיש־ברחוב מסוגל להבין רק את צרכיו המיידיים, צרי־האופק, האנוכיים... סוזן, עליך להבין, שמדע־הרפואה עומד על סף פריצת־דרך — — — אולי העצומה ביותר בדברי־ימי־הרפואה. תגליות כמו הרדמה, התרופות האנטיביוטיות... כל אחד מהישגים ש־ציינו עידן חדש — יחווירו ויתגמדו לעומת הצעד הזה, שאנו עומדים לממשו בתקו־פתנו. אנחנו מפצחים את העלומותיהם של מנגנוני־ההדחייה ברקמות־הגוף. בעוד זמן לא רב נוכל לשתול אברים ללא מעצור. הפחד הנורא מפני התופעות ה־סרטניות השונות עתיד להעלם במחי־יד, ויהיה לנחלת־העבר. תחלואים של ניוון־רקמות, טראומה... מגוון ההסתברויות והאפשרויות הוא אינסופי... המדע זקוק לאנשים כמוני, כמו ליאונרדו דה־וינצ'י — חוקרים המסוגלים לחרוג מהכללים המ־קובלים ומהחוקים המגבילים, על־מנת לוודא כי אכן יש התקדמות. היכן היינו היום אלמלא חפר דה־וינצ'י והוציא מקבותיהם את הפגרים... המערכת ה־חוקית שלנו אינה מותקנת לצרכינו החיר־ניים. אלוהים־אדירים, החוק הקיים אינו מסוגל לפסוק ולהתיר לנו את שיחרור החולה ממצוקותיו אפילו אחרי שהוכח ללא־שמץ־ספק, שמוחו הפך עיסה מתה, איך יוכל המדע להתקדם, כש־הסדרים החברתיים מגבילים אותו עד־כדי־כך?...“

יונה פישר (47), יליד הארץ, שירת בצה"ל, למד מוזאולוגיה ב'אקול־דה־לובר'. התחיל לעבוד במוזאון 'בצלאל' (1954); בשנים 1965—1955 שימש כ־מבקר־האמנות של היומון „למרחב"; השתלם במוזאונים „סטאדליק" באמס־טרדאם (1959) ו„קונסט־מוזיאון" בבאזל (1960). משנת 1961 חבר באירגון הבינ־לאומי של מבקרי־האמנות. כיהן כ־'מורשה' לביאנלות של פאריס (בשנים 1959, 1961) ולביאנלה של סאן־פאולו (1969). בין השנים 1965 עד 1979 שימש יונה פישר כאוצר לאמנות בת־זמנו ב־'מוזיאון ישראל', שם הוא מכהן כיום כ'אוצר־בכיר'. בשנת 1977 זכה ב'פרס־ישראל' עבור תרומתו ל„קידום האמנות הישראלית..." בלשון חבר־השופטים. כמו כן חיבר ספרים בנושא האמנות הישרא־לית, שפורסמו בארץ ומחוצה לה. עם יונה פישר שוחח דן עומר:

מונולוג

שיל

יונה פישר

„האמן כער וכשותף לבעיות זמננו"

● מימי נערותי נימשכתי לשני תחו־מים עיקריים באמנות. האחד הוא האמנות הרומנסקית והגותית, ומצד שני מצאתי את עצמי נימשך לאמנות הזמן שלי. התגוררתי אז בפאריס, והתחלתי ללכת לבקר בגלריות ובלובר. ההצצה הראשונה שלי לאמנות היתה דרך המגע האישי והישיר שלי עם האמנים. **אביגדור אריכא** היה למעשה האמן הראשון ש־איפשר לי להציץ לתוך עולמו כיוצר. דרכו ודרך האמנים שהכרתי מאוחר יותר, הובהר לי, שאין בעצם להבין את אמנות התקופה שלנו, מבלי להבין את הקשר שיש בין מעשה־האמנות + הזמן + החברה שבתוכם פועל האמן. נתתי ביטוי לעמדה הזאת, כאשר ניסיתי לנסח את תפקידו של המוזיאון. מוזיאון שאינו מוסד יוקרתי, אלא מקום המתאים ביותר לתיקשורת בין האמן לקהל. כאשר התחלתי בעבודתי כאוצר, שימש ניסוח זה בסיס לרצון שלי להציג במוזיאון אמנים בתחילת דרכם, שלא נבע מתוך הנטיה 'לגלות' אמנים צעירים, אלא להציג את האמן כעד וכשותף לבעיות זמנו.

● היום, אחרי עשר שנים, שבמהלכן שימשתי במוזיאון כאוצר לאמנות בת־זמננו ולאמנות־ישראלית, ו־25 שנה אחרי שניכנסתי למוזיאון בצלאל כעובד זוטר בארכיון הרפרודוקציות — אני יכול לומר שלא שגיתי בהנחות היסוד שלי. יחד עם זאת, אני ער לעובדה הבלתי־נמנעת שאדם האחראי על תחום מסויים, עשוי לעיתים להחטיא בשיקוליו, לדעתי. בתקופה ה־אמורה מוזיאון ישראל אכן שיקף את בעיותיו היסודיות, או העיקריות, או ה־מהותיות של האמן בחברת־זמנו, ובחברה הישראלית. אוסיף על כך שאין ספק בליבי, שפעולתי במוזיאון איפשרה לראות שאמן ישראלי, אינו דווקא אמן שהמימסד מגדירו כאמן־ישראלי, או כאמן־יהודי — אלא יותר מזה: אמן המעלה ביצירתו שאלות השייכות יותר לתחום המצפוני בהקשר היותו אדם החי בישראל, בפרק זמן מסויים.

„אין קשר בין העובדה שאמן מציג במוזיאון ישראל לבין קידום האינטרסים הכלכליים שלו..."

● אביא דוגמה. ארבעה אמנים המקו־בלים כיום בין בכירי האמנים בישראל, שיצירותיהם עונות להנחות־יסוד אלה: כרונולוגית הראשון היה **יגאל תומרקין**. פגשתי אותו בפאריס ולאחר מכן ביקשתי ממנו לבוא לישראל (ראה תיאורו של תומרקין במיסגרת), ולהציג במוזיאון בצלאל. תערוכתו נתקבלה כשערורייה. אחד מחברי הנהלת המוזיאון, הגיב למראה העבודות: **רבר פזה מציגים במוזיאון?** תומרקין היום הוא אחד מחשובי האמנים בארץ, והייתי מוסיף, שמילחמתו כאמן, היתה זהה במידה רבה לאותה פעולה ומגמה שניסיתי לפתח ולטפח במוזיאון. כלומר: תומרקין נלחם לא רק את מילי־חמתו שלו, אלא גם את מילחמתו של דור שלם של אמנים, דור שליצירתו לא היה כביכול זכות קיום בשנות ה־60' המוקדמות.

● גם **דאה ניקד**, כתומרקין, שבה לארץ כדי להציג את תערוכתה הראשונה בבצלאל לבקשתי. לאה ניקד היתה אמן המופשט הראשון בישראל שהוכיח שישנה הפשטה שונה מזו, אשר הונהגה על־ידי אנשי קבוצת אופקים חדשים*. כשהצגתי את **משה קופפרמן**, לפני 10 שנים בדיוק, הוא היה אמן כמעט־אלמוני בישראל. לפני שלושה שבועות פורסמה ביקורת בניו־יורק טיימס על תערוכת 7 אמנים בישראל המוצגת במוזיאון ברוקלין. ב־ביקורת כתב **הילטון קרימר**: **קופפרמן אינו נופל משום אמן הפועל כיום משני עברי האוקיאנוס האטלנטי...** אולי מעניין יהיה לציין כאן, שלקופפרמן אין שוק בישראל, ויצירותיו נימכרות במחירים ניכבדים בניו־יורק. אגב, הדבר מוכיח שאין קשר בין העובדה שאמן מציג במוזיאון ישראל לבין קידום האינטרסים הכלכליים שלו בשוק האמנות בארץ. לא הייתי אומר ששיקולי האוצרים במוזיאון ישראל קוב־עים את מתח המחירים בשוק האמנות הבינלאומי.

● אמן רבעיי הוא **פינחס כוהן־גן**, שהציג לפני כחמש שנים במוזיאון אצלנו. לפי הלכי־הרוח של אותם ימים היתה תערוכה, שבאופן העיסוק שלה בבעיות חברתיות ומדיניות היתה בבחינת מוקצה מחמת מיאוס. כיום, אחרי חמש שנים, כוהן־גן הוא אמן שזכה בכל הפרסים האפשריים ובתערוכת־יחיד גדולה במוזיאון תל־אביב. עבודותיו זכו בהכרה גם ב־ארצות־הברית, והוא השתתף בתערוכת דוקומנטה 6 בקאסל, הנחשבת כיום לתע־רוכה הבינלאומית החשובה ביותר. מבין התערוכות המגישות דין־וחשבון על אמנות זמננו בעולם.

● כיום אני משמש כאוצר בכיר ב־מוזיאון־ישראל. בשנה הקרובה יש בכוונתי להקדיש את עיקר זמני, לחיבור שכסטים ופירסומים על אמנות־ישראלית בפרט, ואמנות בת־זמננו בכלל, ולתיכנון ספר על תולדות האמנות בישראל בהקשריה האידיאולוגיים והחברתיים. פירסומים ש־יראו אור בהוצאת מוזיאון־ישראל.

* קבוצה ישראלית שהגיעה בהדרגה אל הפשטה, דרך תהליך פישוט הצורות שבנוף. על חבריה נימנו אמנים כזריצקי, שטרייכמן ואחרים.

אתיקה

בנימין וסנדריל

פורסם במדור זה, לפני כשבועיים, בתת־המדור אתיקה על **עופרה ישועה**, עובדת מערב, שפירסמה ב־29 ביוני, שלושה מאמרים שונים, במוספי הספרות במעריב, דבר והארץ — על פרופסור **בנימין הרושבסקי**, מאמרים עליהם היא חתמה בשמות: **עופרה ישועה**, **גילי משה** ו**זוהר גיל** — תוך שהיא מביאה לחשי־פת מעט מדיוקנו המיסתורי של פרופסור הרושובסקי, הביאה תועלת חסרת תקדים לסיפרות העברית.

כתוצאה מפירסום זה, פנו לעורך מדור זה, כמה מרצים צעירים לסיפרות באוני־ברסיטת תל־אביב, ובישרו, שהם עומדים לפרסם, בעילום־שם, חוברת תחת הכותרת בנימין וסנדריל (כגיבוריו של **מנדלי מוכר־ספרים** במסעות בנימין השלישי), ובה שיחזור הקאריירה של בנימין הרו־שובסקי, כמשורר (ה. בנימין + גבי דניאל) וכמרצה לסיפרות, ניתוח של עבודות אקדמאיות שלו, פירוט עבודותיהם של תלמידיו וההון האקדמי שהוא עשה על חשבונם, השוואת תרגומיו (בתרגומיו — **ברכט** ו**מאיאקובסקי** מתנבאים באותה לשון), ובעיקר, תוקדש החוברת, להצבר־הכוח של פרופ' הרושובסקי, פירסומיו, המערכת הכלכלית הניצבת מאחרי פירסו־מיו, דו"ח אקדמי על נסיעותיו האקדמיות בעשור השנים שחלף, פירוט חשבונות הנסיעה שלו, ועוד פירוטים למיניהם, שיש בכוחם להציג את מדעי הסיפרות, באור מאוד בלתי־סיפרותי.

מסתבר, כי החוברת בנימין וסנדריל עומדת להיות מודפסת בכאלף עותקים, ולהשלח בדואר לאלף כתובות של אלף אנשים שונים הנוגעים במדעי הסיפרות ובעולם הסיפרות בארץ. עורכי וכותבי החוברת הבטיחו, בלעדיות של החומר בחוברת למדור זה.

כאשר פנה כותב שורות אלה, לכמה ממדעיי, באוניברסיטת תל־אביב, ושאל לרקע של פירסום חוברת שכזאת, הבין עד מהרה, שאכן מעבר לחשבונות אקד־מיים גריידא, מדובר בחומר־נפץ, שדומה לא היה לו בתולדות החיים האקדמאיים בישראל.

עד שיראה אור הפירסום בנימין וסנדריל, ימשיך מדור זה במדיניותו של אי־פירסום השמועות על המתרחש במכונים לפואטיקה של אוניברסיטת תל־אביב. עם פירסומו של בנימין וסנדריל סביר להניח, שמיל־חמות עכשיו וסימן קריאה ושאר קרבות הסיפרות, יהיו כאין וכאפס לעומת הפיר־סום הזה.

„בזכותו אני בארץ..."

בראיון שנערך עם האמן **יגאל תומר־קין** על עצמו ואמנותו בספטמבר 1978, ופורסם בגיליון 27/26 של הירחון לסיפרות ולאמנות פרוזה, מספר תומרקין על מיפגשו הראשון עם **יונה פישר**:

„...בין הטיפות האלה פגשתי את יונה פישר, מדי פעם. הוא היה בהולנד, ועבד בסטאדליק מוזיאון. נדמה לי שזה היה ב־60', ואפשר לומר שבזכותו אני בארץ... אני קיללתי את הארץ נורא. היו לי זיכרונות איומים מ־5:5 ומכל הדבר הזה. לא נטיתי לשוב למרות שאהבתי את הארץ. ויונה פישר שאל אותי: „אם אני אסדר תערוכה ב'בצלאל' תבוא? ואני אמרתי, שאבוא במאה אחוז. והוא קבע לי תאריך בפברואר 1961. הגעתי לארץ בסוף 60'. אני זוכר שאמרתי לנעמי: „אל תקחי בגדי קיץ, אנחנו עושים תערוכה וחוזרים..."

טל-ארוי

קפלידה

ice coffee

ב־3 דקות בבוקר
את מכינה משקה
מיוחד לכל היום.

בכד גדול (עם או בלי חלב).
במקרר יש תמיד מלאי
של גלידה שטראוס. ואז...בכל
חזדמנות את מוזגת קפה
בכוסות גבוהות, מוסיפה
גלידה שטראוס ומגישה
—קפלידה.

רק עם שטראוס + עלית קפלידה אמיתית.

ט"ו אב תשל"ט, 8.8.79 מספר 2188 76 עמודים שנה 43 המחיר : 25.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

ממרומי הזוהר אל מעמקי הכלא

יומן אבו-נביר של הדיילת מיכל אדר

